

Shree Swaminarayano Vijaytetram

Yamdand

With the Blessings of H.H. 1008 Acharya Shree
Kaushalendraprasadji Maharaj.

On the occasion of Shree Narnarayan Dev Nutan
Mandir Mahotsav
Samvat 2066 Vaishakh Sud-5 (18th May 2010).

Copies:
3000.

Price:
Rs. 25.

Publisher:
Sadguru Mahant Purani Swami Dharmnandandasji.

Available at:

Shree Narnarayandev Kothaar
Shree Swaminarayan Mandir, Bhuj-Kutch -
370001

Tel: (02832) 25023, 250331. Fax: 250131.

Printed by:

Shree Narnarayandev Printing Press
Shree Swaminarayan Mandir Bhuj Kutch.

Prastavna

With the grace of Lord Shree Swaminarayan we have all attained a human form. Not many can digest the fact that we are to worship the Supreme Lord, become a devotee in the holy fellowship and perform virtuous actions. Such people are bound by affection and the materialistic ways of this world. They are then duty-bound till the end of their lives and are then subjected to the tortures of hell after death.

Maharishi Vyas has described the tortures of hell within the Garud Puran. The miseries and the pains enforced upon the soul are described herein. This detail has been explicitly described furthermore by Sadguru Nishkulanand Swami within the scripture titled 'Yamdand'. Those who do not comply with the human principles and righteousness as described by God, have to suffer in the afterlife. Those who turn their face away from good deeds and Vedic principles suffer at the hands of the messengers of death. Shree Swaminarayan Mandir, Bhuj has on numerous occasions published the 'Yamdand' scripture which enables us to tread on the path of virtue and righteousness. But for those who are not profound in reading the scripture in Gujarati have now a chance to read it in English. The occasion of the 'Nutan Mandir Mahotsav' has given us the opportunity to publish this scripture in English. Those who give themselves unto God always remain in eternal bliss.

Permanent bliss is obtained only through the grace of God. He forever remains close to those who perform great deeds and seek to attain Him. It is this very factor which grants them ultimate liberation.

I wish to thank all those who have supported in the composing of this scripture in any way or form. Devotees! Do keep this precious scripture in your homes and appreciate it by reading it. It is a primary means for attaining salvation and the grace of Supreme Lord Shree Swaminarayan.

Jay Swaminarayan.

Sadguru Mahant Purani Swami Dharmanandandasji.

YAMDAND

Nishkulanand Swami was born near Jamnagar in Gujarat in Vikram Samvat 1822 in a carpenter family. He was given the name Lalji Suthar. His father's name was Rambhai Suthar and mother's name was Amrutba. Even as a child, Lalji displayed an amazing fondness for religion. He listened to discourses from visiting saints and served them well according to his ability. Seeing this behaviour, his parents arranged for his marriage ceremony while he was still young, as they feared that he would renounce this world to go with the saints. They needed him at home to take care of the family business of carpentry and live with them like a normal householder. As an obedient son, Lalji became involved in the family business and lived a happy life. He had two sons; Madhavji and Kanji. This however, did not distract him from religion and devotion of God. He was a disciple of Ramanand Swami and had utmost faith in him. Ramanand Swami told him about the greatness of Nilkanth Varni. While Ramanand Swami was in Bhuj, he instructed all his disciples and followers to go to Loj to meet Nilkanth Varni, but being an obedient and faithful disciple, Lalji opted to go to Bhuj and meet Ramanand Swami instead. This was because he saw no other greater teacher than Ramanand Swami. In Bhuj, he was explained the greatness of Nilkanth Varni and hence he became a staunch follower of Nilkanth Varni who eventually was enthroned by Ramanand Swami to succeed him.

Later, on one of Shreeji Maharaj's journeys to Kutch, Lalji accepted to become His guide. While they travelled in the desert of Kutch, Lalji experienced the true spirituality of Shreeji Maharaj. He decided to forsake his married life and dedicate his life in the service of Sheeji Maharaj. He was initiated as a saint in the desert and was named Nishkulanand Swami because he had cut all links with his family under tough circumstances as commanded by

Shreeji Maharaj. He therefore became known in the fellowship as 'Vairagyamurti' because of his strong character of non-attachment. Maharaj then decided to go to Bhuj on His own and instructed Swami to remain behind and write the Yamdand scripture. This was to be the first of his many compilations commenced in Aadhoi in Kutch. In this scripture, Swami explains in great detail the misery that souls undergo in hell. It is a unique scripture, as there is no other scripture which deeply depicts in detail the heart-rending eerie account of a soul's journey towards and into hell. Swami has indeed said therein that not many will be fond of reading or listening to this scripture, as the Yamdand portrays reality in a direct manner. Swami acknowledges the fact that truth remains truth, irrespective of how harsh it may be.

Swami possessed strong attachment to Lord Swaminarayan. His son Madhavji also became a saint and was named Govindanand Swami. Nishkulanand Swami was nominated to build a beautiful temple in Dholera by Shreeji Maharaj. He used his artistic craftsmanship and created beautiful domes and arches. The immaculate doors of this temple are second to none. After serving Shreeji Maharaj and the holy fellowship through continued devotion, composition of innumerable songs, delivering the message of non-attachment and preaching the truth about the Lord, Swami left for Akshardham at the age of 82 in Vikram Samvat 1904.

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

શ્રી નિષ્કલાનંદ મુનિઠ્ઠ કાવ્યસંગ્રહે

॥ યમદંડ ॥

Before commencing any auspicious deeds related to religion, one must first glorify the greatness of Bhagwan and must humbly bow down to His lotus feet.

સોરઠા:

મંગળરૂપ અનૂપ । સમરતાં સદ્ય સુખ મળે ।

સો સહજાનંદ સુખરૂપ, જે ભજતાં ભવદુઃખ ટળે ॥૧॥

The auspicious face of the Lord cannot be accurately described or even compared with anything else. When remembered and meditated upon always, it gives us a lot of joy and happiness. It is this Sahajanand Swami, the glorious idol of happiness, that when worshipped will cast away all our miseries of this world. The form of Bhagwan is the most auspicious; there is no one closer to Him, no one as good as Him, no one as powerful as Him, no one higher than Him or equal to Him. There is nothing that can be compared with Him. For example – when you see a vast lake, you will be amazed and will say that this lake is like an ocean. But when you stand on the ocean's coast, how would you feel? You will realise that there is nothing bigger than the ocean and the ocean is the greatest. Similarly by understanding His greatness and remembering Him you can immediately attain the top most pleasure. As mentioned above, by worshiping Shree

Sahajanand Swami, all our miseries will be diminished and we will attain the ultimate happiness.

કરવા માંગણિક કાજ, જન મનમાં જે ઈચ્છા કરે ।

તે સમરે શ્રીમહારાજ, તો વિઘ્ન તેનાં તર્ત હરે ॥૨॥

For anyone who wishes to do anything auspicious, first meditates on Shreeji Maharaj. All obstacles that may be forthcoming in that auspicious task will be destroyed by Maharaj. If one wants to perform any auspicious work and remembers the Lord from the bottom of his heart, the Lord will eradicate all his misfortunes.

એવા શ્રીઘનશ્યામ, નામે જેને નિર્વિઘ્ન થઈયે ।

વળી સરે સઘળાં કામ, તેને તજી બીજું શીદ ચહિયે ॥૩॥

Ghanshyam Maharaj's name is highly beneficial as it takes away all obstacles in our work. All our efforts will be successful, hence what else would we want? By chanting the glories of Lord Ghanshyam, all our obstacles are wiped out and all our desires will be fulfilled. Then why should we desire anything else other than Lord Ghanshyam?

સર્વે સુખના સદન, દુઃખહરણ હરિ દીનબંધુ ।

તે પ્રભુ થઈ પ્રસન્ન, સા'ય કરજો સદા સુખસિંધુ ॥૪॥

Shree Hari is the residence of all joy. His murti takes away all pain and misery. I pray that You be happy on me and help me always as you are the ocean of happiness, the reservoir of all pleasure, friend of the poor, remover of all obstacles. Oh my Lord, bestow mercy upon me and please be merciful forever.

દોહા: - પ્રથમ પ્રભુને પ્રણમી, કરું કથા ઉચ્ચાર ।

યમદંડની જે વારતા, કહું મતિ અનુસાર ॥૫॥

First, I bow down to the Lord, then I recite this (Katha) discourse. I will tell you the story of Yamdand, the description of Hell, to the best of my understanding and ability.

રાગ સામેરી: - મંગળ મૂર્તિ મહાપ્રભુ, બહુનામી બદ્રિકાઈશ ।

ભક્તિધર્મ સુત ભાવશું, રઘ્વા હૃદયમાં હમિશ ॥૬॥

O Supreme Lord, you are the most auspicious idol. You have so many names, O king of Badrikashram, O son of Dharmadev and Bhaktimata, you always reside in my heart as I have utmost faith in you.

સુખસાગર સૌના પતિ, અતિ દયાસિંધુ દયાળ ।

પૂરણકામ સુખધામ સદા, નિજ ભક્તવત્સળ પ્રતિપાળ ॥૭॥

You are the ocean of joy and the master of all beings. You are also the ocean of mercy and kindness. You complete all the tasks of your followers and are the abode of all bliss. You shower blessings and love over your devotees, taking care of them just as a king takes care of his subjects.

તેહ પ્રભુ પૂર્વ પ્રગટ્યા, દ્વિજકુળ ધર્મને ઘેર ।

નામ ઘનશ્યામ સુંદર, હરિ કરી જનપર મેર ॥૮॥

That Lord has now come on this earth and is born in the Brahmin family of Dharmadev. He has been given the beautiful name of Ghanshyam, and has showered boundless mercy on all mankind.

ત્યાંથી પ્રભુજી પધારીયા, પૂર્વથી પશ્ચિમ દેશ ।

અનેક જીવ ઉદ્ધારીયા, આપી અમળ ઉપદેશ ॥૯॥

The Lord subsequently left home and headed from the east towards the west, saving so many souls on the way by giving them uncomparable and very rare advice and thus delivering them.

તેહ પ્રભુ મળ્યા મુજને, સ્વામીતે સહજાનંદ ।

જન્મ મરણ યમયાતના, જેથી છુટ્યો હું સર્વે ફંદ ॥૧૦॥

I have met that Lord. He is Sahajanand Swami. All my misery of birth, death and hell has vanished and I am liberated from all these bonds.

જેહ દુઃખ ન કહેવાય જીભથી, અતિ વિકટ છે વિપરીત ।

જે જન સુણે શ્રવણે, તે થાય અતિ ભયભીત ॥૧૧॥

This pain, suffering and misery are very hard to express by this tongue, because it is so extraordinary. If anyone listens to this misery he will be terrified.

એહ દુઃખ જેને ઉપરે, તે સુખી નહિ નિરધાર ।

અલ્પ સુખને આશરી, નથી કરતા કોઈ વિચાર ॥૧૨॥

All those having this misery of life and death are not happy even for a moment at all. They get entangled in the subtle joys of this world and are misled. Furthermore, they do not think hard and deep about what their purpose of life is.

બીજી વાતો બહુ સાંભળી, જીવ થાય રાજી રળીયાત ।

જન્મ મરણ જમપુરીની, કોઈ કાને ન સુણે વાત ॥૧૩॥

They have heard so many other joyous discourses and their souls have become very happy. However, no one wants to listen to the discourse of Yampuri and about birth and death.

માટે આજ્ઞા મને કરી, એહ વાત વિસ્તારવા કાજ ।

કૃપા કરી કહ્યું હરિ, શ્રીમુખે શ્રીમહારાજ ॥૧૪॥

Therefore, Maharaj Himself has ordered me to explain and proliferate this katha in great detail. The extremely merciful Maharaj has instructed me to do this from His very own mouth, and not through some messenger.

કહ્યું પૂર્વે મને પૂછ્યું હતું, પન્નગારિયે કરી પ્રિત ।

યથારથ યમદંડની, મેં કહીછે તેહને રીત ॥૧૫॥

Maharaj has said that Garudji had earlier asked about this katha and that He had explained it to him in appropriate and justified detail.

તેહ રીત હૃદયે ધરી, તું કહેજે કરી વિસ્તાર ।

જે સુણી સહુ પાપથી, ડરી ચાલે નર ને નાર ॥૧૬॥

Now He tells me to take that very katha in my heart and say to all in great detail. When any man or woman listens to this katha they should be afraid of sin and refrain from doing sinful acts.

એમ શ્રીમુખેથી મેં સાંભળી, વળી ઉર કર્યો વિચાર ।

જેમ કહ્યું તેમ કરવું, ફેર પાડવો નહિ લગાર ॥૧૭॥

Having heard that from the Lord's mouth, I thought in my heart that I should do exactly as I am told and should not change even the smallest detail.

એહ હરિ આજ્ઞા ઉર ધરી, કહું કષ્ટ જીવનાં જેહ ।

નરનારી નિજ પાપથી, સહે છે દુઃખ જે દેહ ॥૧૮॥

I took that order from Shree Hari to my heart, hence I am hereby telling you the pains that the soul goes through. All men and women are suffering the plight of their own sins on their bodies.

જન્મ મરણ યમયાતનું, કષ્ટ અતિ ઘણું છે અપાર ।

શ્રવણ દઈ સહુ સાંભળો, કહું નિરયદુઃખ નિરધાર ॥૧૯॥

The suffering of birth, death and hell has no boundary. All of you lend your ears and listen carefully as I tell you about the definite misery in these regions.

જેહ પાપે આ જીવને, નાખે છે નરકને કુંડ ।

પાપ તપાસી પ્રાણીનાં, જે દિયે છે દુષ્કર દંડ ॥૨૦॥

It is all about the sins that lead this soul into the pits of hell, and the severe punishments that the soul gets from the Yamdoots after all its sins are audited.

જેવી વિકટ વાટ છે, જેવા છે યમદૂત ધોર ।

કહુ સંયમિની શહેરનાં, દુઃખ પામે પ્રભુના ચોર ॥૨૧॥

I will tell you how difficult and treacherous that path to hell is, and how horrifying the Yamdoots are. I will tell you how the sinners of the Lord are punished in the various cities of Hell.

જેવાં નરકના કુંડમાં, છે જુજવી જાતનાં દુઃખ ।

તેમાં પડીને પ્રાણીયો, પામે નહી લેશ સુખ ॥૨૨॥

I will explain to you all the different types of suffering and misery in all the various pools in hell. Souls fall into these pits and pools

and do not enjoy even a single moment of it.

સહુ મળી હવે સાંભળો, કહું સુંદર કથાસાર ।

જે સુણી આ જીવનો, નિશ્ચય હોય નિસ્તાર ॥૨૩॥

All of you get together and listen as I tell you the meaning of this katha. If any soul listens to this katha it will definitely get salvation.

તેતો પ્રત્યક્ષ પ્રભુને પામિયે, કાંતો તેના મળેલ જન મળે ।

જન્મમરણનું દુઃખ જીવને, તેહ વારે તર્ત ટળે ॥૨૪॥

It will attain the Lord or meet any of His celestial persons. All its pains of birth and death will be destroyed instantly.

તેહ પ્રભુ જુગ જુગ માંહિ, અખંડ રહે અવિનાશ ।

નિજ આજ્ઞા દઈ જીવનાં, કરવા ચિકિત્સિશ નાશ ॥૨૫॥

That Lord has been ever present in all the quads of time. He is indestructible. He has instructed me to preach this katha to destroy the sins of these souls.

દશ ચોવીશ આદિ અનંત, નિત્ય નિમિત્ત જે અવતાર ।

નરતન ધરી રહે નાથજી, કરે અનંત જીવ ઉદ્ધાર ॥૨૬॥

The Lord has taken 10, 24, even countless forms and appeared on this earth always for achieving a definite purpose. He has taken up a human body and has given salvation to innumerable souls.

મનુષ્યાકાર અપાર મોટા, વળી કળી ન શકે કોય ।

મહાસમર્થ થઈ મનુષ્ય જેવા, શ્રીહરિ વર્તે સોય ॥૨૭॥

Though He has taken up a human form, He is so great. No one can measure His greatness as He is so powerful, but he still acts like an ordinary human being for our comprehension.

અનંત બ્રહ્માંડ જે રોમમાં, ઉડે છે અણુને ઠામ ।

કોણ લિયે તેના પારને, મન વાણી પામે છે વિરામ ॥૨૮॥

Countless constellations roam in each and every hair follicle on

His body like the smallest atoms that we know of in this world. Who can understand and measure this greatness? My mind and speech stops when I think about this and I do not know what to think or say.

સામર્થ્ય જોતાં સહુને સરે, પાર જોતાં સહુથી પાર ।
મોટાપણે મોટા અતિ, તેહ હરિ ધરે અવતાર ॥૨૯॥

Look at this greatness. It has the power to take across all souls from this world to His world and through all the nether worlds. He is the supreme Lord, the biggest of all and the ruler of all. That Lord has today manifested and is living amongst us.

દુર્લભ તે સુલભ થઈ, થઈ અગમ સુગમ સ્વરૂપ ।
અગોચર તે ગોચર થઈ, કરે જીવને કૃપા અનુપ ॥૩૦॥

That impossible and difficult event has happened very easily. The unattainable has been attained and I can see His unique form. The one who cannot be seen by many is now, by His undefinable mercy upon souls, seen with our eyes.

વળી વિશેષે દયા કરી, વચનથી બાંધે છે પાજ ।
મંદ વૈરાગ્યે ત્યાગે માનવી, તારવા તેહને કાજ ॥૩૧॥

He has shown extra mercy this time and commits Himself by giving His word that if anyone wishes to strengthen his non-attachment or needs help in detaching himself from the pleasures of this world, He is more than happy to help him through.

વચન માને જે મહારાજનું, નિશ્ચય કરી નરનાર ।
તે જાય હરિના ધામમાં, પામે તે સુખ અપાર ॥૩૨॥

If anyone obeys the saying of Maharaj, having firm belief in His supremacy, he will surely go to the Lord's abode and enjoy eternal and endless bliss.

સુખ સુખ સુખ અતિ, નહિ દુઃખનો લવલેશ ।
જે ધામમાં જાણજો, નહિ કાળ માયાનો કલેશ ॥૩૩॥

In that abode there is happiness, joy and bliss only. There is no

sign of pain, suffering or misery. In that abode, the forces of time and illusion cannot penetrate to disturb any of the souls there.

અખંડ આનંદ અતિ ઘણો, જે કહેતાં પણ કહેવાય નહિ ।
તે ભોગવેછે ભક્ત હરિના, વા'લાને વચને રહિ ॥૩૪॥

The joy in that heavenly abode is endless and eternal. It is difficult to describe that in full. Only those who are devotees and obey all the commands of the Lord enjoy that divine bliss.

વચન વડે સુખી સહુ, તેહનાં તે કહું એધાણ ।
ભવ બ્રહ્મા વિષ્ણુ વળી, જે વડે આ સૃષ્ટિ મંડાણ ॥૩૫॥

They are happy because they have abided by the teachings and commands of Maharaj. I will tell you more signs about the complexity of that bliss. Even the great Shiva, Brahma and Vishnu who are involved in the destruction, creation and sustainance of this world obey Him.

અજ ઉપજાવે વિષ્ણુ પાળે વળી, અને શિવ કરે તે સંહાર ।
તાન વચન પર તેહનું, નહિ ઉર બીજો વિચાર ॥૩૬॥

Brahma creates, Vishnu sustains and Shiva destroys. They do this by listening very eagerly and attentively to all the commands of this Lord and do not harbor any other thoughts in their hearts.

સુર શશિ સિંધુ શેષ જે, સુણી વચનને એક વાર ।
સદા રહે મન ડરતા, નવ પાડે ફેર લગાર ॥૩૭॥

All the demigods, the moon, the ocean, the serpent god, etc, once having heard the command live in fear of not wanting to make even the smallest of mistakes in fulfilling His command. They do not want to change the instructions even slightly to their ease.

કાળ કંપે જેની બીકથી, ઈન્દ્રાદિ સર્વે અમર ।
લોપતાં લેશ વચનને, સહુ કંપેછે થર થર ॥૩૮॥

The force of time trembles in fear of the Lord. The demigods like Indra and even others who have infinite life also fear and tremble

in His presence, not because He is fearsome but because from fear of offending Him in any way.

મોટા એમ મનમાં ડરી, સદા વર્તેછે વચનમાંઈ ।

સમર્થ જાણી શ્રીહરિ, ફેર પાડવા ન દીયે કાંઈ ॥૩૯॥

Such big and small demigods have fear in their minds and behave in line with the Lord's wishes and commands. They recognise the Lord as the most powerful and do not want to make any changes in following His instructions. They intend to follow it to the letter!

મંદ ન જાણે એ મર્મને, લોપે છે વચન લબાડ ।

કૃતઘ્ની નર કુબુદ્ધિ, પાપી જે પાપનો પા'ડ ॥૪૦॥

Ignorant people do not understand the weight of this message. Indecent fools stray away from these teachings. Ungrateful and ill-knowledged people who do not recognise His greatness are sinners and have committed sins as huge as mountains.

પ્રભુવિમુખ જે પાપીયા, નવ માને નાથ વચન ।

તેહ જાય યમપુરીએ, કહું રીત સુણો સહુ જન ॥૪૧॥

All those sinners who have forgotten and disowned God and have not obeyed what the Lord has said is to be done, will go in hell to suffer without end. I will tell you how they go to hell and all the obstacles and suffering they face on the way.

અલ્પ બુદ્ધિ તે પણ ઉંધી, સુધી વાત સમઝે નહિ ।

સદા હિતકારી શ્રીહરિ, અરિ તેને સમઝ્યો સહિ ॥૪૨॥

These sinners have very little knowledge in the first instance; and they use the little that they have in the opposite manner to what is expected from them. They do not understand when anything is told to them in the easiest possible way. Shree Hari is always wishing well for all, but those who have made themselves His enemies do not understand the magnitude of His mercy.

અતિ અકોણો લજજાવોણો, ધરવગોણો ગણિયે ।

પરમ હેતુ પ્રભુ પરહરી, વરત્યો મતિ આપણિયે ॥૪૩॥

Such a sinner is very cunning, shameless, and gossips about other people to create havoc in their peaceful households. He has disowned the forever helpful Shree Hari and behaved how he saw fit himself, guided by his ill knowledge. He keeps on asking superficial questions like, why this?, why that?. Furthermore, he does not make any effort to understand the assistance that the Lord has given him.

જોને હરિ દયાળુ દલના, કર્યા અનેક એને ગુણ ।

તે જીવે એકે જાણ્યો નહિ, અતિ હોઈ હરામી લુણ ॥૪૪॥

Look how kind-hearted and compassionate the Lord is. He has done so many good things for mankind, but a sinner has not bothered to know and appreciate any of these favours and has become most ungrateful to the Lord.

જોને ઘણું દુઃખ ગર્ભવાસમાં, ત્યાં કરી હરિએ એની સા'ય ।

પળપળની પીડા હરી, તેનો પાડ ન માન્યો કાંય ॥૪૫॥

Look how great and painful the misery of living in a mother's womb is. Shree Hari has helped out here by releasing one from this desolation. He has taken away the pain of every moment and yet the sinner has not thanked the Lord for that.

ઉદરમાં દુઃખ અતિ ઘણું, કે'તાં તેનો ન આવે પાર ।

વેદનામાં વ્યાકુળ થઈ, કરતો પ્રભુને જે પોકાર ॥૪૬॥

There is a lot of pain experienced in the womb. There is no end to describing the intensity of that pain. In the womb, one is in a painful quagmire full of agony and suffering, and continuously cries out to the Lord for help.

અતિ દિન દુઃખીયો હતો, પીડા પામ્યો ત્યાં બહુ પેર ।

એહ દુઃખમાંથી કાઢીયો, હરિ કરી મોટી મે'ર ॥૪૭॥

One is in a very poor state and in painful agony because he faces relentless and endless torment here. By releasing him from this

torment, Maharaj has sympathetically done him a very big favour.

તે વેળા તને વિસરી, જ્યારે આવ્યો ઉદરથી બા'ર ।

સત્ય કહું સહુ સાંભળો, ઉદર દુઃખ અપાર ॥૪૮॥

I will now tell you the true story of what you have gone through before you were born. Listen carefully to what I say as I will explain to you the endless scale of misery in the mother's womb.

સર્વે સંકટ સાંભળ્યાં, જીવે ભોગવ્યાં છે જેહ ।

ઉદરનાં દુઃખ આગળે, વળી નથી ગણાતાં તેહ ॥૪૯॥

The self has heard about many miseries and has even suffered some of them, but these are very pale compared to the suffering, distress and agony that he has undergone in the mother's womb.

દુઃખ દુઃખ દુઃખ જ્યાં, નહિ સુખનો લવલેશ ।

માસ નવ સુધી જીવને, હેરાન ગતિ હમેશ ॥૫૦॥

In the womb there is absolute pain, suffering, distress, grief, sorrow, misery and anguish. There is not even the slightest glimmer of any chance of happiness. For nine months the soul has undergone through this constant and endless pain.

તે કહ્યું કપિલજીએ માતને, ગર્ભવાસનું દુઃખ દ્વંદ્વ ।

તે સાંભળાવું સહુને, એમ કહે નિષ્કુલાનંદ ॥૫૧॥ કડવું ॥૧॥

Nishkulanand Swami says that I am going to tell all of you about the agony of life in the mother's womb. This was also explained in great detail by Kapil Bhagwan to His mother Devhuti.

પૂર્વછાયા: - જે રીતે આ જીવને, વીતે છે વસમી વાર ।

ગહન ગતિ ગર્ભવાસની, તે કહું કરી વિસ્તાર ॥૧॥

Now I will tell you all in great detail about the hard path the soul has gone through in the mother's womb and how he has passed his time of nine months in there.

મોટા મુનિએ મળી કર્યો, સર્વે નરકનો નિરધાર ।

તેથી અધિક દુઃખ ઉદરે, જેનો કહેતાં તે નાવે પાર ॥૨॥

The great sages of olden times have compared the misery faced by the soul in all the hellish regions and have come to a conclusion. They decided that life in the womb is the most difficult of them all, and is the most complicated of all to be described.

જોગી જતિ તપસી ઋષિ, જેજે મોટા કહેવાય ।

એહ દુઃખને સાંભળી, સહુ કંપે છે મનમાં ॥૩॥

The great renowned ascetics, celibates, seers, penance-seekers, hermits and sages hear about this misery, and their minds tremble when they think about it.

દેવ દાનવ મુનિ માનવી, સુખે બેઠા કરે છે વિલાસ ।

જન્મમરણ દુઃખ જ્યાં લગી, નથી સાંભરતો ગર્ભવાસ ॥૪॥

Demigods, gods of the nether worlds, sages and humans enjoy themselves in their freedom, but they do not remember that all the way the sword of death and rebirth hangs over their heads, and they do not have any freedom, as they will have to go through the misery of the womb again, because they refrain from recalling that pain.

ભૂપ અનૂપમ રાજ્યને, વળી ભોગવે છે ભલી ભાત ।

તે પણ કંપે છે તનમાં, સુંણી ગર્ભવાસની વાત ॥૫॥

Even the kings of the greatest kingdoms, who enjoy their power and are entertained by their subjects, tremble in fear when they hear about this misery.

ભોંણ કોટડી ભાગશી, તેમાં રૂંધી રાખે દિન રેણ ।

પણ ઉદર સમ એકે નહિ, સહુ સમજાયો પરવેણ ॥૬॥

One can be locked up day and night in a cave, in an airtight room, or even in a high security prison. However, the wise person has understood that these miseries are not even close competition to the anguish of being in the womb.

ચોપાઈ: - ઉદરમાં જે અતિ ઘણું દુઃખ, નવ માસ સુધી નહિ સુખ ।

ઉંધે શિશે લટકાવે લઈ, તિયાં દુઃખ તણો તે પાર નહિ ॥૭૧॥

There is an endless lot of suffering in the womb which the soul faces for nine months without seeing any peace or joy. One is suspended upside down and the misery in there feels like eternity.

તપે જઠરા તાપ અપાર, બળે દેહને કરે પોકાર ।

દાઝે દેહ અતિ અકળાય, કોમળ તને તે કેમ સે'વાય ॥૮૧॥

In the womb there is heat (energy) that digests food, but this also burns the body of the person inside and he starts screaming. He is burning and his body feels as though it is scorching in that heat. Imagine how that tender body must have to suffer in unbearable heat!

તેહ તાપે તરફડે પ્રાણી, જાણ્યું થાશે આ દેહની હાણી ।

નરકખાડથી નરશું ઠેકાણું, એથી બીજું શું હું ભુંડું વખાણું ॥૯૧॥

The soul is agonised in this heat and knows that its body will be destroyed if it remains there for long. This womb is worse than hell itself, and Swami says he has no knowledge of any other worse place.

શુભ અશુભ આહારનો રસ, એહ મુખમાં આવે અવશ ।

પરૂ પાય ને રૂધિર પીવું, મળ મૂત્ર મધ્યે તે રહેવું ॥૧૦૧॥

Whatever, pure or impure, that the mother eats, is converted into liquid and comes into the mouth of this tiny body. The little body is surrounded in the placenta by the mother's pus, meat, blood, urine and excrete, and has no choice but to live amidst all that.

ઉનું ટાહું કોયલું કસાયું, જે જે અન્ન જનનીએ ખાયું ।

તેને સ્પર્શે પીડાય છે તન, એહ દુઃખે દુઃખી રાત દન ॥૧૧૧॥

Whatever grain or food that the mother eats, whether hot, cold, burnt, or hard, comes in contact with the little body. It really suffers in that environment as all these come into contact with its tender skin, hence the soul is in pain all day and night.

ખાડું ખાટું કડવું બળેલ, સચું બગડ્યું અન્ન ઉતરેલ ।

એવું જમે જનની જે વાર, લાગે ગર્ભને અંગે અંગાર ॥૧૨૧॥

The mother eats salty, bitter, sour, burnt, rotten and spoilt old food. All that trickles down onto the body of the little soul and burns it like red hot charcoal.

મરચું મરી અજમો ને રાઈ, સુંઠ સંચળ કરિયાતું કે'વાઈ ।

એવું એવું માતા જ્યારે જમે, તેનું દુઃખ બાળકને દમે ॥૧૩૧॥

When the mother eats any spices like chillies, pepper, mustard seeds, cumin, ginger powder, cinnamon, cloves, dill, and other similar hot spices, the heat of these is borne by the baby.

કાચું કોરૂ લુખું દુઃખકારી, ખાય પેટ ભરીને મેંતારી ।

ઉનું ટાહું પિયે પાણી જ્યારે, અતિ પીડાય છે બાળક ત્યારે ॥૧૪૧॥

When the mother fills herself with raw, semi-cooked, dry food, and drinks hot or cold liquids, it all comes into contact onto the little baby and helplessly endures all that pain.

કોઈક ખાય છે લસણ ડુંગળી, ન ખાધાનું ખાય છે તે વળી ।

તેનો રસ પડે તન પર, તેને સુખ નથી પલભર ॥૧૫૧॥

Some mothers eat uneatables like garlic and onion and the liquid comes into contact with the baby, not giving it even a single moment of happiness.

રમે ભમે માતા લડથડે, ઘણું દુઃખ તે ગર્ભને નડે ।

અતિ અશુચિનું જે અગાર, જીવ પડીયો તેહ મોઝાર ॥૧૬૧॥

When the mother plays, walks, jumps or slips and falls over, the little being inside the womb gets all shaken up. The soul has fallen into a pit of extreme impurity but is forced to call it its sweet home for nine months.

મહા દુર્ગંધ મધ્યે ઘર રહેવા, ઘડી એક નહિ સુખ લેવા ।

ધાતુ સમનો ભર્યો ભંડાર, રાત દિવસ કરે એ આહાર ॥૧૭૧॥

The inside of the womb stinks badly, but the soul has to stay there without a moment of happiness. The womb is filled with all the seven types of fluidal elements and the little being has to eat,

drink and survive on these.

જીવ જંતુ તિયાં વસે જોઈ, ડસે દેહને પિયેછે લોઈ ।

મોટાં જંતુ ફાડી રઘ્યાં મુખ, રાત દિવસ દિયે બહુ દુઃખ ॥૧૮॥

The womb may be infected by bacteria, germs and micro organisms that add to the plight of the little being by biting it to suck its blood. Bigger organisms like worms which live in the body open wide their tiny mouths and eat the flesh of the little being, giving it no peace either day or night.

તેને દુઃખે નાસવાને જાય, નાસી ભાગી તે ક્રિયાં જવાય ।

જેમ લટકે વડે વાગોલ્યું, એથી દુઃખ સહે અણતોલ્યું ॥૧૯॥

The soul wants to escape from this misery, but where can it go as it has no chance to break out. The plight of this soul is worse than that of bats hanging upside down in a banyan tree branch, being exposed to the elements.

વાયુ વડે બહુ ડોલે ડાળ, પામે દુઃખ વાગોલ્ય તેમ બાળ ।

ઉઠે બેસે ને ચાલેછે માતા, ત્યારે કેમ રહે સુખશાતા ॥૨૦॥

As the tree branches sway in the wind, the bats are thrown up and down in the wind. The infant in the womb does not get any peace or calm as it is also in turbulence while the mother sits, stands up or walks.

ચડે જેમ કોઈ નર ચગડોળ, રાતદિવસ રહે એમ રોળ ।

પેરેપેરે પીડે એમ દુઃખ, તેતો કહેતાં આવે નહિ મુખ ॥૨૧॥

Its state is similar to when one is in a carousel in a funfair, turning round and round or going up and down while belted to its seat. Such misery goes on non-stop, day and night. Each moment is full of pain, and it is just impossible to illustrate that agony.

ન દિશે દિશ અતિ અંધકાર, બા'રે નિસરવા ન સુએદાર ।

રાતદિવસની ન પડે ગમ, સહ્યું ન જાય દુઃખ વિષમ ॥૨૨॥

The infant cannot see anything and has no sense of direction, and yearns to escape out of the womb but cannot locate the exit.

It has no sense of whether it is day or night, summer or winter in the outside world as it is in constant darkness and has no track of time. It remains tirelessly and deeply immersed in gross unbearable pain.

કઠણ કષ્ટ ને કાયા કોમળ, જુગ જેવડી વિતે છે પળ ।

ત્રાહી ત્રાહી કરે ત્યાં પોકાર, સ્વામી કરજયો મારી સાર ॥૨૩॥

The pain is very severe and the infant's body is so tender. Each moment feels like it is centuries long. The soul cries out endlessly for help and prays to the Lord to help him.

આ દુઃખથી જો અળગો થાવું, તો તેણે ગુણ તમારા ગાવું ।

સર્વે રીતે તમારે શરણ, રહું હરિ દુઃખના હરણ ॥૨૪॥

It makes a promise that if the Lord liberates it from this misery, then it will worship the Lord and sing hymns in His praise. It will abide by all the rules of religion set by the Lord and accept Him as its master, in gratitude to the Lord rescuing it from this agony.

શ્રવણે સુણું તમારી કથા, બીજું ન બોલું મુખથી વૃથા ।

નયણે નિરખું તમારું રૂપ, ત્વચાએ તમને ભેટું ભૂપ ॥૨૫॥

It promises to listen only to the spiritual discourses with its ears, not to speak anything worthless and unrelated to the worship of God, to see only the form and beauty of the Lord with its eyes and be attached to that only, and also accepts to embrace and touch only the form of Maharaj with its skin.

કરે કરું તમારીજ સેવ, હૃદયે સ્મરું શ્રીહરિદેવ ।

રસનાએ રાખું તમારું નામ, શ્વાસ ઉચ્છવાસે સંભારું શ્યામ ॥૨૬॥

It says that it will serve God only and meditate only on Him in its heart. It promises to use the tongue for speaking God's name only and words related to God, and to remember the Lord with his every inhale and exhale of breath.

ચરણે શરણે તમારે હું આવું, નખશિખ અંગ એમ વર્તાવું ।

કોલ બોલ કરું હું કરાર, બહુનામી કાઢો મુને બા'ર ॥૨૭॥

It promises that it will accept the shelter of the Lord and always be at His lotus feet. It will make its body parts work in accordance to the will of the Lord. It further agrees to sign what it pledges into a witnessed deal, and asks the multi-named Lord to help and take it out of the womb. It made similar promises in the countless births it had taken previously and not honoured them, but this time it vows to abide by its promise.

એમ થયું ઉદરમાં જ્ઞાન, તે જ્ઞાનના દેનાર ભગવાન ।

તૈયે જીવે કરી અરદાસ, કહ્યું છોડાવો પ્રભુ ગર્ભવાસ ॥૨૮॥

It received that type of wisdom while in the womb and prays for help humbly like a servant to God, the giver of that wisdom, to release it from this life in the womb.

દયા કરોને દીનદયાળ, બદ્રીપતિ તમારો હું બાળ ।

એમ અરજ ઉદરમાં કરી, ત્યારે હુકમ કીધો છે હરિ ॥૨૯॥

Please have mercy O Lord, you are the friend of poor souls like me. O Lord of Badrikashram, I am your child. Upon hearing this lamenting plea for help by the soul from within the mother's womb, the passionate Lord orders its freedom.

અતિ દયાળુ દિનપ્રતિપાળ, આરતવાનની લીધી સંભાળ ।

શ્રવણે જેને દયાનો વાસ, સુણ્યાં વચન જે કહ્યાં દાસ ॥૩૦॥

The Lord is the most compassionate. He is the saviour of even the lowest and wretched souls. Mercy resides in the Lord's ears and He sympathises and hears the plea of the soul that prays like a small servant.

જેની દષ્ટિ અમૃતે ભરી, ન જોયા દોષને દયા કરી ।

પ્રસૂતિના વાયુને પ્રેરી, ટાળી પીડા ગર્ભવાસ કેરી ॥૩૧॥

The Lord has vision full of sweet nectar and does not look at the sins that the soul has committed earlier. He ordered the wind god to allow the mother to deliver the soul in form of a baby, and destroyed the agony it faced in the womb.

કર્ષો હુકમ ને ખોલ્યું દ્વાર, આપી આજ્ઞા ઉઘડીયું બાર ।

જન્મ સમે કરિ હરિએ જતન, સુધુ સમું રાખ્યું એનું તન ॥૩૨॥

At the Lord's order, the doors to freedom opened. At the time of birth Maharaj ensured that the baby rotates position and comes upright into this world.

અતિ કષ્ટમાં કરી એની સા'ય, જે કષ્ટ મુખથી કહ્યું નજાય ।

જન્મતણું છે દુઃખ વિકટ, જોર કઠોર છે યોનિસંકટ ॥૩૩॥

In this period of utmost suffering that cannot be accurately described in words, the Lord has immensely assisted the soul. This unbearable pain at the time of delivery is a grossly tormenting period with massive bundles of misery.

કનકતણો જેમ તાણે તાર, તેથી વસમો લેવો અવતાર ।

જેમ પિલે ચિયુમાં શેરડી, તેથી કઠણ ઘણી એહ ઘડી ॥૩૪॥

Imagine how a goldsmith draws a goldpiece into fine thread by heating and pulling it, or imagine how sugarcane is crushed in a machine to extract its juice. Taking birth is similar but just a more painful process.

જેમ ભીડે સકંચે કપાસ, એથી કઠણ તજવો ગર્ભવાસ ।

અંગ ભીંસાણું ચંપાણું ભારે, જ્યારે કાઢ્યો ઉદરથી બા'રે ॥૩૫॥

Also imagine how raw cotton is pulled in a ginning machine to make fine thread and how big the cottonball was and how thin it becomes. The passage during birth is even narrower and more tormenting. The body of the baby rubs and presses against the walls of the mother's womb while it progresses into the outside world.

તાણી પરાણે કાઢ્યો બા'ર, એવે દુઃખે થયો અવતાર ।

શ્વાસ ઉશ્વાસે ભરાણી છાતી, પામ્યો પીડા કહી નથી જાતી ॥૩૬॥

It is pulled by force to come out by the midwives and finally takes birth. It is now for the first time exposed to the outside for a long time. Air filled its lungs and its chest rose. It was a total intense

experience of suffering which cannot be appropriately stated.

અતિ અસોયો થયો અચેત, આવ્યો વીંટ્યો મળ મૂત્રે સમેત ।

ખરડયો નરકે સર્વે ખાટલો, તેમાં નાખ્યો જરાક જેટલો ॥૩૭॥

The infant became so uneasy and lost its senses. It came out soiled in excrete and urine. This, in the placenta was its immediate surrounding and this is where it remained for the nine months.

પામ્યો શાંતિને થયું છે સુખ, વિસરી ગયું ગર્ભનું દુઃખ ।

આવ્યો બા'ર થયું અજ્ઞાન, ઉદરમાંહિ જે હતું જ્ઞાન ॥૩૮॥

Now it has found some peace in the outside world, a much milder place compared to what it was going through in the womb. The womb's misery is now over, but immediately upon arrival it has forgotten the wisdom about life and death and about the pain it had faced while in the womb.

ઉદરમાંહિ જે હતી અસાધ્ય, આવ્યો બા'રને વિસરી વ્યાધ ।

જેમ ભૂલ્યો ગોવિંદના ગુણ, તેમ સારી શિખ આપે કુણ ॥૩૯॥

All the torment that was in the womb has ceased and this is no longer a worry as the infant is now outside, but as he has forgotten the Lord, who will remind him or give him the right advice?

જીયાં એણે લીધો અવતાર, તેતો સ્વારથી સહુ નરનાર ।

પુત્ર આવ્યો જાણી પામ્યા આનંદ, હર્ષ વધાઈ કરે કુળ વૃંદ ॥૪૦॥

Where this soul has taken birth, that family is so selfish. They are so happy that they have a son now and the whole extended family gets together to celebrate his coming and congratulate the parents.

વાજે વધાઈ આનંદે ભરી, મોટી મે'ર કુળદેવે કરી ।

માતા કહે મુને પાળશે, પિતા કહે ચિંતા ટાળશે ॥૪૧॥

They feel blessed to have another member and thank their family demigod for his great mercy. The mother says she has now found someone who will take care of her in old age, while the proud father says that he would grow up to assist in maintaining the

family and take that stress away from his shoulders.

ભાઈ કહે થઈ બીજી બાં'ય, કહે કુટુંબી કરશે સહાય ।

બેન કહે કરશે કંચવો, ફૂંઈ કરે મનોરથ નિત્ય નવો ॥૪૨॥

The brother says he has now got two extra hands to work in the business or farm. The family members say they have found one who will help them. The sister says she will now get a new blouse as a gift while the aunt has her own selfish wishes.

આપ સ્વાર્થે બાંધી એમ આશ, જેમ રચ્યો પારાધિએ પાશ ।

સહુ સહુને આશા જુજવી, તન જતન કરે નિત્ય નવી ॥૪૩॥

In this way they set up an intricate web of selfishness, akin to a bird hunter's snare. In order to get their personal desires satisfied they woo this infant into their trap in ever renewing ways, cuddling and fondling it, offering many toys and make many efforts to take care of its tender body.

ખાનપાને કરી પોષે દેહ, થાય મોટો આપે સુખ એહ ।

એમ કરતાં થયાં વર્ષ પંચ, રમવા કારણ આપ્યો સંચ ॥૪૪॥

They feed him with healthy, nutritious and delicious food and drink with the expectation that when he grows up he will be strong and take good care of them and make them happy. This way the child grows up and becomes five years old and he is given many toys to play with.

અનેક વિધિ શિખવી અન્ય, ન શિખવ્યું હરિનું ભજન ।

જેણે કરી ભૂલે ભગવાન, એવું સમજાવ્યું સર્વે જ્ઞાન ॥૪૫॥

He is taught so many tricks and procedures but no one has bothered to teach him about religion and worship. They have taught him knowledge that will preoccupy him and lead him into forgetting the Lord.

કૂડ કપટ ને ઘણી ઘાતો, તેની કહી સમજાવી વાતો ।

છળ છેતર દગા દયાહીણ, એમાં કર્યો પુરો પરવીણ ॥૪૬॥

They have taught him various ways on how to commit fraud and treachery without being caught. They have made him to become

very smart and efficient in deceit, trickery and treachery and he now has no mercy.

પેય પાખંડ પરધન લેવું, અનેક રીતે શિખત્યું એવું ।

ચોરી હિંસા કરવી હમ્મેશ, આખ્યો સહુએ એવો ઉપદેશ ॥૪૭॥

He has been taught to become a master in setting up traps and snares to woo the feeble and humble people. He has become a hypocrite and deceitful impostor and snatches away the wealth of others by force or crafty means. Stealing, armed robbery and murder is acceptable as per the norms of this family hence they will teach him that too.

તીર્થ વ્રત સાચા સાધુનો સંગ, તે સહુમાંથી કર્યો મન ભંગ ।

દાન પુણ્ય કરિયે નહિ કેદી, મળે ધન તો લૈયે માથું છેદી ॥૪૮॥

They have never introduced him to saints, shown him holy places of pilgrimage, or taught him how to observe and perform rituals, and instead have encouraged him to stay away from these. He became so mean that he stopped giving donations to the poor. He does not mind murdering someone or chopping someone's head off and robbing his money as this is an easy way of getting wealth.

એવી શિખામણ સહુએ દીધી, મૂઠ મતિએ માની તે લીધી ।

થયો મોટો દીયે બહુ દોટું, ક્ષણ ક્ષણમાં હસે રૂવે ખોટું ॥૪૯॥

This is the kind of advice that the selfish family gave and the poor and ignorant young man took it as if for his benefit. He grew up to be an energetic young man and runs to and fro in long steps, and pretends to cry or laugh at every moment.

કૂંદે ફાંદે ભરે મોટી ફાળ, બિયે બિવરાવે બીજા બાળ ।

ખાધા પીધાનો નિયમ ન મળે, વણઅર્થે વિચરે સઘળે ॥૫૦॥

He talks big and becomes a leader amongst his friends by becoming a bully and in that way he gains their respect. He has no planned programme of what and when to eat or drink, and wanders about from place to place aimlessly.

લાભ વિનાની કરે છે લવાંની, થયો કુળમાં મોટો કવાંની ।

વિના સ્વારથે વસાવે વેર, મારે ઝીણા જીવ નહિ મે'ર ॥૫૧॥

He talks about things that are of no benefit to himself or to others but just to show off. He has become the biggest trickster. He selfishly establishes hatred and enmity amongst friends and kills many smaller beings with no mercy.

આલ્યે આલ્યે કરે છે અનર્થ, એમ જાયછે જનમ વ્યર્થ ।

એમ કરતાં આવે યૌવન, ત્યારે પ્રિય લાગે પ્રમદા ને ધન ॥૫૨॥

He unnecessarily continues to do bad deeds and is encouraged by his success and that way time is passing and his life is slowly getting wasted. And eventually he becomes a youth and is infatuated in women and wealth.

એ વિના બીજું વા'લું નહિ કાંઈ, રાત દિવસ રચ્યો એહ માંહિ ।

એને અર્થે અનર્થ કરે, ઉઘું અવળું કરતાં ન ડરે ॥૫૩॥

Nothing else is of more pleasure to him now and he stays occupied the whole day and night in pursuit of these. For them he continues to do bad actions and has no fear in committing crimes to make them happy.

મન રહે દામ વામે મોઈ, એમ બેસે આવરદાને ખોઈ ।

યમપુરીએ જાવાને કાજ, સજે એવા સર્વે સમાજ ॥૫૪॥

His mind is always in pursuit of money and women and he wastes all his time thinking about that. He is unknowingly building his way to hell, and is further supported by the society in this route to self-destruction.

જેમ જેમ અધિકું થાય પાપ, તેમ તેમ રાજી રહે આપ ।

જોબનમાં જોર જુલમે, કરે તેમ જેમ મનને ગમે ॥૫૫॥

As his sins increase so does his false happiness; as he is blinded by his youth and strength, he does whatever his mind feels happy to do.

નરતને ન કરવા જેવું, પાપી પાપ કરે નિત્ય એવું ।

પામી જોબન કરે છે જેહ, કહે નિષ્કુલાનંદ કહું તેહ ॥૫૬॥ કડવું ॥૨॥
He constantly commits sins that the human body should not do.
Nishkulanand Swami says now I will tell you what he does in his youth.

પૂર્વછાયાઓ: - જોબનમાં જે જે કર્યું, તેની કહું હવે વાત ।

દામ વામને કારણે, ઘણી ઘણી શીખ્યો ઘાત ॥૧॥

Now I will tell you what the man does in his youth and how he has learnt new ways of committing crime and murders in the pursuit of wealth and women.

પ્રીત બાંધી પતની સંગે, અને અંગે કરે અધર્મ ।

સાચા સંતની શિખ ન માને, અને કરે તે ખોટાં કર્મ ॥૨॥

He has tied a bond of affection based on commitment with his wife but still does acts of indecency to satisfy his bodily pleasures. He has never obeyed the teachings and guidance of saints and does many bad deeds.

ચોપાઈ: -કરે કર્મ અતિ ઘણાં ખોટાં, જેણે થાશે તે બંધન મોટાં ।

ચોરે ધનને હરેછે નારી, થયો મઘમાંસનો આહારી ॥૩॥

He does so many wrong deeds which will be heavily attached to him for a long time as he will have to repay in form of punishment for them. He has become a thief now, and loots money and women. He has also become an addict of meat and liquor.

મારે જીવ આવે નહિ મે'ર, બાંધી અધર્મધ્વજા તે ઘેર ।

બોલે ખોટું ને નાખે છે આળ, નિરબળ કંગાલનો કાળ ॥૪॥

When killing any other animal he shows no mercy, thereby raising a flag of bad creed on his house. He speaks untruth and falsely accuses others, and has become a threat to the weak, helpless and poor.

વાઢે વનને મૂકે છે આગ્ય, કીધો ધર્મ સુધર્મનો ત્યાગ ।

શીખ્યો છળ બળ કળ ભુંડી, અતિ અંતરે મમતા છે ઉંડી ॥૫॥

He cuts down trees and burns forests as a result of shoving aside his religion and its norms. He has learnt treachery, bullying and deceit, and has become a tactician at conning others for his own personal gain.

સહુથી સરસ થવાનું છે સર્થ, તેને અર્થે કરે પાપ કંઈ ।

રાત દિવસ ઘડે બહુ ઘાટ, મનસુબો મોટું થાવા માટ ॥૬॥

He wants to be seen as the best amongst others and does so many sins to achieve that. He spends the whole day and night in making wily plans and strategies to become a big force in society.

ઈચ્છે વસ્ત્ર આભૂષણ અંગે, રાચી રહ્યો તનસુખ રંગે ।

મરડે મૂંઘને પાઘ સંભાળે, લઈ દર્પણ મુખ નિહાળે ॥૭॥

He adorns clothes and jewellery on himself and finds pleasure in decorating his body. He twists his moustache and resets his headware and looks at his own face many times in a mirror.

ચાલે જોબનમાં મદમાતો, દેખી ધન કુટુંબ ફુલાતો ।

જોઈ છબી છોગલાંની છાંય, તેણે મગન રહે મનમાંય ॥૮॥

He walks with pride and ego reminiscent of his youth. He is impressed by wealth and family support and gloats to others about it. He sees the shadow of his headware appearing on the ground and becomes engrossed in seeing it.

બરોબર બેસતાં બનાવી, પે'રે લૂગડાં લજ્જત લાવી ।

પાઘે પેચ પોતિયે પાટલી, પાડે ભાવે કરી અતિ ભલી ॥૯॥

He has used his utmost precious time and put in a lot of effort in setting his headware for it to be an attractive and eye-catching show-piece. He wears other garments that seem fashionable to his taste but are out of the society's norms. He wears a lower garment around his waist and has intricately interlaced its accessories with utmost care and attention.

બણીઠણી બેસે ચોરે ચોકે, જાણે લોક મને અવલોકે ।

ચાલે છકમાં દેખાડે છાતી, બીજી ભુંડાઈ કહી નથી જાતી ॥૧૦॥

He has wore attractive and eye catching clothes and goes to convene in the midst of the town so that all else can see and be conscious of him. He walks majestically with his chest bulging out, and also does other acts that Swami is embarrassed to mention.

જુવે પનઘટે જઈ પરનારી, અતિ હિણો હલકાઈ ભારી ।

નાખે નજર પરનારી પર, પાપીને નહિ પ્રભુનો ડર ॥૧૧॥

He goes to places like the water well to see other women he is not related to as he has now become very shallow-minded thinker. The sinner eyes these women with lustful intent and has no fear of the Lord in his heart.

સુંઘે કાખ શીખ્યો સનકારા, થાય વિકળ દેખી પરદારા ।

કામી હરામી શું હેત રાખે, ભૂલ્યે નામ હરિનું ન ભાખે ॥૧૨॥

He is obsessed by the presence of women and likes to smell their arms. He has learnt new signs and means of communication with them. He cannot control himself when he sees other women, especially those already married to others. He has become so lustful and ungrateful that he has completely forgotten about his relationship with the Lord. He cannot think of worshipping Him or about the promise he made when released from the womb.

મરડ ઠરડમાં રહે મલકાતો, ઘણું જોબનને મદમાતો ।

રાત દિવસ રહે રડવડતો, દામ વામ અરથે આથડતો ॥૧૩॥

He stays preoccupied in his own charisma and gains joy from his false and deceitful acts, and is blinded by his ego during his youth. All day and night he spends talking to himself, roaming everywhere in pursuit of women and wealth and instilling his ways unto others.

જેમ હડકાયું શ્વાન દિયે દોટું, તેમ રઝળે કરવા કામ ખોટું ।

જેમ આથડે ઓખરિયું ઢોર, તેમ આથડે દૈવનો ચોર ॥૧૪॥

He runs fast around like a diseased rabid dog, and moves around to do bad deeds. This person is ungrateful to the Lord and roams like an untended cattle without an owner.

ભાંડ ભવાઈ પાતર્યો જોવા, થાય તૈયાર ત્યાં ધન ખોવા ।

હોકા ભાંગ્ય ગાંજા ને અફીણ, થયો બંધાણી બુદ્ધિનો હીણ ॥૧૫॥

He is always ready to spend his little wealth in seeing indecent shows and performances and visiting prostitutes. This unwise person has also become an addict and smokes pipes, takes tobacco, hard drugs and consumes alcohol and liquor.

હરિજન સાથે નહિ હિત, ચોરી અવેરીમાં ચોટ્યું ચિત્ત ।

ફાટી નજરે ફરતો ફરે, પગ પાપ મારગમાં ભરે ॥૧૬॥

He has no friendship with any religious devotees but instead his conscious is more towards theft, adultery and infidelity. He travels around wide eyed taking steps in the direction of sin.

ચાલે ઠાઉકો થઈ ઠીકાઠીક, જેને નથી બગડ્યાની બીક ।

લોકમાંઈ કાંઈક ગણાણો, મૂરખ મનુષ્યમાંય મનાણો ॥૧૭॥

He has become careless and jumps about to show off, and has no fear in getting his character stained. He has found some respect from those around him and the fool feels he has become a successful man now.

લઈ લોક કુટુંબનો ભાર, કરે પાપ ન કરે વિચાર ।

અઘ મગનો થયો અધ્યારું, જાણે પાપની રીતિ હજારું ॥૧૮॥

He has taken the weight of supporting his family and the expectations of those around him and continues to endlessly commit sins without having any second thoughts. He has now deeply committed himself to become a professional sinner and has mastered thousands of ways of committing various sins.

દંભ પાખંડમાં નર પુરો, સર્વે કર્મ વિકર્મમાં શૂરો ।

કરે કર્મ ન જુવે તપાશી, શિખ્યો ઠગ ઠગાઈ ને હાંશી ॥૧૯॥

He has fully become a master of pretence and is good at all

good and bad deeds, showing off his prowess to all. He acts without thinking of the consequences, and has learnt how to deceive and mock others.

નિત્ય પાપ કરે નર નવાં, રાચ્યો આપને સુખ પોખવા ।

એમ કરતાં તે મળી છે નારી, ત્યારે સર્વેને મેલ્યાં વિસારી ॥૨૦॥

He always commits new sins and constantly does everything for fulfilling the pleasures of his own self. And in that manner, he has now found a woman to marry and immediately has forgotten and lashed out at all his friends and family who once supported him.

કેનાં મા-બાપ ભગિની ભાઈ, નહિ સુંદરી સમ સુખદાઈ ।

કેનો કાકો મામો માસી ફોઈ, થયાં વેરી નારીમુખ જોઈ ॥૨૧॥

His parents and brethren are not as important to him now as is his beautiful wife. He does not appreciate the presence of his uncles and aunts. He does not listen to their advice and when they say something to him that he does not like he immediately thinks they say so because they are his enemies.

કેનું કુળ કુટુંબ ગોત્ર ગામ, મળી નારી સૌ થયાં નકામ ।

રાત દિવસ રચ્યો રામા રંગે, ગયું જોબન જુવતિ સંગે ॥૨૨॥

As he has now got a wife, his family, dynasty, ancestry, village and village folk are all of no use to him. He spends all of his day and night in the satisfaction of his and his wife's needs and pleasures and wastes his whole youth in her company.

ધરે નિત્ય નારીનું તે ધ્યાન, જેમ કરકે સરાય શ્વાન ।

નખશિખા ચિંતવે છે નારી, પામ્યો ભામા ઉપાસના ભારી ॥૨૩॥

He always meditates upon his wife and can't stay without dreaming of her. He behaves like a lustfully obsessed dog. He is thinking of all the body parts of his wife and has become her greatest admirer and devotee.

એશું હળી મળી રહ્યો હેવાન, લાગ્યું તરુણી સંઘાથે તાન ।

અરસ પરસ રહે એકમેક, ગયો ઉપરથી ઉઠી વિવેક ॥૨૪॥

The wretched slave stays infatuated in her charms, dancing to her tune and agrees to everything that she says. They stay close to each other at all times and he no longer has any manners or shame about what he is doing.

નરનારી કરે એમ ક્રિડા, જેમ કર્કે કાગ થાય ભેળા ।

કરે મોજ મલકાય વળી, જેમ વિષ્ટા ગિંગાને તે મળી ॥૨૫॥

They both are involved in such indecent acts, and behave like crows meeting over a corpse. They enjoy themselves and are in great happiness in each other's company; akin to a roach enjoying when he gets to turn in excrete.

રાત દિવસ રામા રંગે રાચ્યો, જેમ માદળે મહિષો માચ્યો ।

કરે અંગના કાજે કુકર્મ, લોપી વેદવિધિના તે ધર્મ ॥૨૬॥

He spends all day and night playing and toying with her like a bull becoming mad and turning in wet mud in the monsoon season. He does evil acts for the fulfillment of bodily pleasures and crosses all the norms and rituals laid down by Vedic injunction.

જાણે કેમ રાજી રહે રમણી, રાખે સૌથી તે બરદાશ બમણી ।

હાજી હાજી કરે જોડીહાથ, વર્તે વનિતા આગે અનાથ ॥૨૭॥

He now knows how to keep his wife happy and doubles the concentration of all his efforts on that and ignores all others. He is blinded by his love and obeys with folded hands each and every order she says, and acts like a desperate orphan.

રાજી દેખે રમણીનું મુખ, ત્યારે વર્તે શાંતિ ને સુખ ।

એને અર્થે કરે કંઈ કર્મ, તેમાં ન જુવે ધર્મ અધર્મ ॥૨૮॥

When he sees his beloved's smiling face, it brings a lot of joy and satisfaction to him. He dedicates all his efforts in sourcing her happiness and does not think whether those acts are religious or not as apparently no rules or ethics apply to him now.

આપ સ્વારથ સરે લગાર, તેમાં પરને પીડે અપાર ।

કરે પાપ ન જુવે વિચારી, એમ ગયો તે જોબન હારી ॥૨૯॥

He has now placed his personal selfish satisfaction at the forefront and induces endless pain on others around him. In doing these sins without any deep thinking or insight he has lost his precious youth and energy which he could have used better in worshipping God.

એમ કરતાં અર્ભકાં આવ્યાં, મંદ મૂરખને મન ભાવ્યાં ।

બાંધી બાળ સંગે નર પ્રીતિ, એહ કારણે કરે અનીતિ ॥૩૦॥

And over time he becomes a father. The fool has now got offspring which he bonds with more than anything else. He has attached himself to the children and starts doing bad deeds because of them.

લાગે પ્રાણ થકી અતિ પ્યારાં, નર ન મેલે નિમિષ ન્યારાં ।

બોલે તોતળું તેહની સાથે, તેડે ભિડે ને ચડાવે માથે ॥૩૧॥

The children are more important to him than even his own soul. He does not like to let them out of his sight even for a slight moment. They chatter in their childish voices and he speaks the same way with them in spite of his age. He presses them close to his chest, carries them around in his arms and even lets them sit on his head.

એમ કરતાં સુખી દુઃખી થાયે, ત્યારે ભુવાને પુછવા જાયે ।

ભુવો કહે વળગી છે ભૂતડી, આપું આખ્યા તું રાખ્ય આખડી ॥૩૨॥

And when the children face any pain or suffer from any ailments he will rush to witchdoctors to diagnose the disease. The witchdoctor advises that the children have been infested by a ghost, and gives him rice fused with evil mantras and to observe a vow to please a lowly demigod.

ખાજ્યે ડખપ્પરમાં ઉભો અન્ન, તો નથી તારા સુતને વિધન ।

માની મૂરખે સાબિત કીધું, મેલી થાળી ને ઠીકરું લીધું ॥૩૩॥

He is advised to eat in a clay bowl while standing, so that whatever unknown calamity or taboo hovering over the children is swept away. The fool believes the witchdoctor and takes that

word into mind. He stops eating in a normal plate and starts eating in clayware, meaning he has left aside the supreme Lord and has taken the following of lowly demigods.

વણ ગુને ગુનેગાર થયો, ખાવા ટાણે પણ ઉભો રહ્યો ।

એવો બહુ થાય છે બેહાલ, તોય મનમાં માને નિહાલ ॥૩૪॥

Without committing any other crime he has become a criminal of Maharaj. He cannot peacefully sit down to eat, he must stand while eating as per the witchdoctor's advice. Although he faces such instances many times, he still sees the remedial efforts as worthwhile and is thankful to the witchdoctor and considers him as his friend and saviour, instead of looking for everlasting happiness in true saints.

ઝાઝી જતને જાળવે બાળ, પળે પળે કરે પ્રતિપાળ ।

ન મેલે નજર થકી ન્યારાં, લાગે પ્રાણ થકી અતિ પ્યારાં ॥૩૫॥

He makes tremendous efforts and sacrifices to maintain his children and family, using every moment available to earn for their upkeep and sustenance. He does not like to let the children out of his sight even for a slight moment as they are even more precious to him than his own soul.

અર્ધ ઘડી જો અળગાં જાય, કરે કલ્પના બહુ મનમાંય ।

નાનાં બાળને બહુ વિધન, તેની કરવી જોઈએ જતન ॥૩૬॥

Even if they are separated from him for a few minutes he starts to think wildly in his mind about where they might be and what they might be going through. He advises all that small children are exposed to many dangers and so must be well protected.

એમ નરનારી કરે વાત, થયો મોટો માંડ્યો ઉતપાત ।

ફોડે ગોળા ને ભાંગે છે ઘડા, સામો રહી મારે છાતિમાં દડા ॥૩૭॥

The husband and wife are talking in that manner in favour of their child. And when the child grows bigger he gets more rowdy and mischievous as well. He breaks bronze and clay vessels and jabs fists into his father's chest.

કરે નિત્ય નવી અતિ આખ્યો, વળી ઘણી ઘણી દિયે ગાખ્યો ।
તેતો સરવે સાંખીને રહે, પણ એનો અભાવ ન લહે ॥૩૮॥

The child does more and more new mischief everyday and also has started to swear a lot at his parents and other people. The father however absorbs all this and protects him from other people but does not see any wrong doing on his son's part, neither does he try to discipline, warn or correct him.

તાણે મૂછ ને પાડે પાઘડી, તોય માને મને ધન્ય ઘડી ।
કરે સનો જેજે સુણે દેખે, મળ્યા અમળ્યાનું નવ પેખે ॥૩૯॥

He pulls at the father's moustache and topples his turban, and by that he disrespects his authority. However, this is still fine with the father who sees this as a moment of great pleasure and cherishes it for the rest of his life. The father forbears all that is being done to him by the son and never minds that pain since it is fun for his son.

એમ સારોદિ કરે સંતાપ, તોય રાખે હેત માઈ બાપ ।
એવાં થયાં પાંચ છો છોકરાં, વીત્યા જનમનાં વેરી તે ખરાં ॥૪૦॥

Though the son oppresses the parents the whole day, they do not feel disturbed. Rather, they grow their love and affection for him. They have 5-6 more children who in actual fact are his closest and worst enemies considering the purpose of his life.

પાળી પોષીને તે પરણાવે, એમ કરતાં બુઢાપણ આવે ।
બુઢાપણમાં બગડી વાત, થયાં નેણ વેણ ક્ષીણ ગાત ॥૪૧॥

The father raises, nurtures and sustains them and gets them married off, and in that way as time passes he enters into old age.

ખશી ડગળી ને થયાં રુલ, તોય ન મેલે મનથી રુલ ।
જાણે માઈ કહ્યું માને સહુ, એવો દલમાં ડોડ છે બહુ ॥૪૨॥

His brain starts to malfunction because of senility but he still does not let go of his authoritative nature. He still wants everyone in the house to obey him as he is the senior, and harbours many

such wishes and yearnings in his heart.

ન માને ઘર પરનાં રતિ, તોય હરિ ન ભજે કુમતિ ।

જાણે આપું શિખામણ સાર, ચાલે એના ઘરનો વ્યવહાર ॥૪૩॥

His daughters-in-law do not obey him at all but still the lost fool does not take this as a signal to start devoting himself to the Lord. He thinks that he can give them experienced advice so that their household life will run smoothly.

સર્વે અંગ તો શિથિલ થયાં, કરવા જેવાં તો કોઈ ન રહ્યાં ।

ત્યારે વાધી લવરી લોલતાં, લવલવ કરે છે બોલતાં ॥૪૪॥

All his limbs and organs have become weak and frail due to age and are incapable of doing any work. But the tongue has not become any weaker due to age; it has ironically increased in agility and keeps on blabbering senselessly the whole day.

આ જો અલોધ સરખું છેયું, તેતો માઈ માને નહિ કેયું ।

દેયે નહિ ભિક્ષુકને દાણો, એતો સર્વે ધુતારા છે જાણો ॥૪૫॥

He complains about the daughter in laws, stating that these small children no longer obey his wishes or instructions. When they give any alms to any beggars he stops them from doing so saying the beggars are all fraudulent and lazy to work and should not be given any help.

કો'ને ધર્મ કીધે તે શું હોઈ, સુખ દુઃખ આવ્યું કોણ જોઈ ।

જાણો જુઠું છે પુણ્ય ને પાપ, સર્વે જાણો વાણીનો વિલાપ ॥૪૬॥

He also advises them about the non existence of religion and morals, questioning the authority that established those virtuous acts. He says that happiness and sorrow come to all without choice, and virtues and vices (sins) are an untrue fabrication of mankind.

આ જો ગાયનો ગોધો સમારો, તો થાય બળધિયો સારો ।

દુઃખ દિયે ઉંદરડા દાડી, કહીયે કેટલું પાળો બિલાડી ॥૪૭॥

He advises them to castrate the young bull calf so that it grows

into a strong and hard working bull. To stop the nuisance of rats in the house he advises the family to keep a cat as a pet to kill and devour all the rats.

ખાટ ગોદડે ચાંચડ ખાય, મારો માંકડ તો સુખ થાય ।

જુવા બગાં ને જુ જે કે'વાય, તેને મારતાં પાપ ન થાય ॥૪૮॥

When the beds and blankets are infested by bugs, he advises to kill them. He even says that killing of lice and fleas and such pests is not a sin if done for self protection.

જન્મ ધરી કર્યું પોતે જેહ, પાપી આપે શિખામણ એહ ।

નિત્ય શિખવે પાપની વાત, આપે કરે કરાવે છે ઘાત ॥૪૯॥

After taking birth, whatever he has done throughout his life, this sinner is now advising his family to do the same. He teaches them how to commit sins. He kills and shows them how to kill.

પણ ન જોયું મને વિચારી, અંતે શી ગતિ થાશે મારી ।

એમ ખોઈ ખુની અવતાર, જાવા તૈયાર થયો જમદાર ॥૫૦॥

But he has never bothered to think what his plight will be in the end. In this misdirected life, he has lost his purpose of birth and is making his way towards hell.

જે જે ભેળું લીધું એણે ભાતું, તેતે મુખે કહ્યું નથી જાતું ।

એવા પાપી સુખ ક્યાંથી લહે, સત્ય નિષ્કુલાનંદ એમ કહે ॥૫૧॥

કડવું ॥૩॥

Nishkulanand Swami says it is so hard to narrate with this mouth about what the soul has taken with him in terms of virtues and vices. As only these will come with him in hell. Such sinners have no chance to enjoy any happiness.

પૂર્વછાયાઓ: - કડવું (૪)

પ્રભુવિમુખ જે પાપીઓ, પામે પરલોકમાં દુઃખ ।

કૃતઘ્ની જે કુબુદ્ધિ, તેને ક્યાંયે ન હોયે સુખ ॥૧॥

All those souls that have distanced themselves from the Lord will go through untold suffering in the other world. Such ungrateful people with ill wisdom can never experience any true happiness.

પરલોકે પીડા પામશે, આલોકે દુઃખ અપાર ।

સુખ શાંતિ ક્યાંથી લહે, એવા પાપના કરનાર ॥૨॥

They will go through incredible suffering in the other world in addition to the endless misery yet to be experienced in this world. Such sinners can never experience any true happiness or peace.

બાળ જોબન વૃદ્ધમાંયે, કર્યાં કર્મ અપાર ।

માન ઘટ્યું મમતા વધી, પછી સૌએ કર્યો તિરસ્કાર ॥૩॥

They have done innumerable sins in their childhood, youth and adulthood. Even though his attachment to them has increased, his respect from the family has decreased, and they have all ignored and rebuked him.

હેતુ જેને જાણતો, રાખતો અતિ ઘણું હેત ।

તેજ લાગ્યાં તિરસ્કારવા, કહે પરો રહે પાપી પ્રેત ॥૪॥

He thinks that those that he was foreseeing as his support in old age, and had showered endless love over them are now ignoring and rebuking him, telling him to stay far away from them. Though still alive, he is like a sinful dead ancestor to them.

રાગ ધોળ: -

બાળ ત્રિયા બીજાં બહુ મળી, વચન કહે કરી રોસાજી ।

અમે અમારું ઉકેલશું, બેશીરે'ને દુર્મતિ ડોસાજી ॥૫॥

His children and wife team up with many others and tell him off in disappointment, saying they will handle their own affairs and as he is a bad influence with senile and poor wisdom he should sit quietly in a corner.

લવલવ કરતાં લાજ ન આવે, કહી કહીને શું કહીયેજી ।

બોલતાં બંધ ન બેસે તારે, જહા ઝાલીને રહિયેજી ॥૬॥

They tell him that he should be ashamed of talking too much and

need not be constantly reminded to stay quiet. If it is difficult to stay quiet then he should clamp his tongue tightly with his hands.

ઊંનું ટાહું હાજર હશે, એવું અન્ન આણી દેશુંજી ।

ટંક ટાણાની ટેવ નહિ રહે, જ્યારે નવરાં થાશુંજી ॥૭૧॥

They tell him that though they will give him ready food, whether it is hot or cold will depend on what is available. They will also give him food to eat when they are free to do so, and not when it is the customary time for a meal.

તું જેવાં નકામાં નથી, અમારે છે કામજી ।

ન થાવાનાં નખરાં મુકી, બેશી રહે એક ઠામજી ॥૮૧॥

They taunt him saying that they are not as idle as he is, as they have a lot of work to do. He should stop all his unnecessary stunts to raise attraction and should sit quietly in one place.

ન બોલ્યાનું બોલછ બૂઢા, જીહ્વા મુકી છુટીજી ।

બા'રની બુંદાણી આંખ્યો, હૈયાની પણ કુટીજી ॥૮૧॥

“You speak of that what is not acceptable to us, old man! You have let your tongue loose. Your external eyes have lost sight but your heart and mind have also lost their vision of good thought, as you have no manners.

સમઝયા વિના શાને માટે, લવરી કરછ લાંબીજી ।

મેલ્ય મનસુબો મહાસુખ લેવા, કરી કમાણી આવીજી ॥૧૦૧॥

Why do you blabber a lot and for long when you do not understand anything we say or do? Cast away your desires of wanting to enjoy the greater joy as you have earned only this kind of disrespect for yourself all your life.

તારાં કર્તવ્ય નડિયાં તુંને, દે માં કેને દોષજી ।

ભાવે કરીને ભોગવ્ય હવે, મેલી મન અપસોષજી ॥૧૧૧॥

Your actions have stood up before you and are an obstacle now, do not blame anyone else for that. Suffer the consequences with respect and faith and leave any disappointment in your mind as

they are appropriate rewards of your own doing.

ખાધા ટાણે ખાંચ્યો કાઢી, ખાટું મોળું કહેતોજી ।

એતો દિન વીતી ગયા આગે, પળમાં રિસાઈ રહેતોજી ॥૧૨૧॥

When in your youth you sat down to eat, you used to find faults in the food served to you, saying it was sour or bitter or tasteless. Those days are long gone when you used to sulk and sit in a corner and all gathered to ask you what was wrong. We don't have time to do that.”

એવાં વચન શ્રવણે સુણતાં, ચિત્તમાં લાગ્યો ચટકોજી ।

લઈ કર લાઠી ચૌટે ચાલ્યો, બાંધી ફાટો પટકોજી ॥૧૩૧॥

Upon hearing all these taunts from the wives of his sons, the man gets a shock in his heart and is fired up. He ties a head scarf and he goes away in disappointment to the centre of the town where all can see and listen to him.

પો'ર બેપો'ર ત્યાં બેસી રહ્યો, પણ કેણે ન પૂછી પેરજી ।

લાગી ભૂખ ને પ્યાસે પીડ્યો, અણતેડ્યો આવ્યો ઘેરજી ॥૧૪૧॥

He sat there for a few hours but no one seemed to be bothered or took any notice of his presence or came to ask why he was seated there alone. He felt hungry and thirsty, and finally returned back home without any family member going to call him.

ઓશિયાળો આંગણિયે ઉભો, ટાંપા ટૈયાં કરવાજી ।

કાલાવાલા કોડ કરે પણ, ઘરમાં ન દિયે ગરવાજી ॥૧૫૧॥

He stood outside the closed doorway like a dependent as he could not do anything to his own liking. He started pacing the floor and made countless pleas to be let inside, but no one would let him enter what was once his own house.

ઓસરિયે ઉભો અન્ન વિના, કંપે થરથર કાયાજી ।

છોટું સહુ છણકાવા લાગ્યાં, ન જીવે સામું જાયાજી ॥૧૬૧॥

He stood in the hallway without having eaten the whole day and his body started to ache and tremble in weakness. All his chil-

dren and grandchildren started to tease him and even his own wife who he had loved and served endlessly now ignored him.

પછી કહે ઘડી બે પછી, આપો એને અન્નજી ।

આજ પછી એ આવું વળી, ન કરે કોઈ દનજી ॥૧૭॥

Then after a long time she finally says that he should be given food so that he learns a lesson and never repeats the same folly again on any other day.

આદર વિના આપ્યું ખાવા, અન્ન અતિ ઉતરેલજી ।

માંખી મચ્છર માંહે પડ્યાં'તાં, હતું વણ ઢાંકેલજી ॥૧૮॥

He was disrespectfully given very stale food that had been left uncovered and in which flies and mosquitoes had fallen.

શ્વાનની પેઠે સ્વાદજ મુકી, ખાધું દીધું જેવું અન્નજી ।

હુવા હાલ હવાલ જ એવા, તોય ન વિચાર્યું મનજી ॥૧૯॥

He ate whatever food he was thrown at, akin to a dog, ignoring his tastes and preferences. Despite his pitiful condition he has not bothered to think why this is happening to him.

કાંય ન ચાલે સુખડાં સાલે, મોર્યનાં મન માંઈજી ।

ખટ રસ ભોજન ખાવા ભાવે, કહ્યું ન જાયે કાંઈજી ॥૨૦॥

He has many needs and wishes in his mind and is so desperate but is helpless. He still likes to eat delicious foods of various tastes but he cannot say that to anyone as they are all retorting back at him.

નયણે ન સુજે થરથર ધ્રુજે, અંગની શોભા સુકીજી ।

દંત ગયા તનત્વચા લટકી, કેશે કાળપ્ય મુકીજી ॥૨૧॥

He cannot see well any more, and his body quivers in weakness. His body is frail and skin has wrinkled as it has lost the tautness of youth. His teeth have fallen out and his hair is now shedding its blackness.

ચલણ ચુક્યું માન ન મુક્યું, થઈ જરજરી કાયાજી ।

હરિ ન ભજ્યો મોહ ન તજ્યો, મનમાં ઈચ્છ્યો માયાજી ॥૨૨॥

Though he is no longer being obeyed, respected or even appreciated he cannot let go of his ego and self-respect even when his body is old and weak. He has never worshipped the Lord or said any prayer since his mind was ever in pursuit of illusionary material pleasures.

અંતર બળે ભોગ ન મળે, મને કલ્પના થાયજી ।

ઈછ્યું ન આવે મુખે ન ભાવે, ખાટ્યે સૂતો ખાયજી ॥૨૩॥

His heart burns in agony as he cannot get to eat what he is yearning for and he makes empty wishes in his mind. What he gets is what he has never wanted. He is now bed-ridden and has to eat in his bed.

મળ મૂત્ર માંય તે લોટે, ભુંડી ગંધ્ય ઉઠે જ્યાં ભારીજી ।

તેને અભાવે અળગાં રહી, અન્ન આપે નર નારીજી ॥૨૪॥

He urinates and excretes in the same bed and gyrates in the filth. No one washes him or changes and cleans his clothes. The whole place stinks so badly and because of the putrid smell all the family members stand at a distance and throw his food at him.

પાસું ન ફરે પ્યાસે મરે, કોઈ ન લિયે સારજી ।

લોક સગામાં લજજા ખોવા, પાપી કરે પોકારજી ॥૨૫॥

He cannot roll over in bed. He feels very thirsty but no one comes to ask him about it. The sinner starts yelling loudly expecting that relatives and other people on the outside may hear him and he can then broadcast to them to expose and ridicule the family on how he is being treated.

જોજ્યોરે મારી આ સમામાં, કોઈ ન કરે સેવાજી ।

તરશ્યો ભૂખ્યો હું તલપું છું, નાવે ખબર લેવાજી ॥૨૬॥

“Look, look no one is serving me in my pitiful condition at this time. I am suffering in hunger and thirst and yet no one comes to even ask me how I am!

સહુ મળી સમઝાવી કહોને, કરે ચાકરી મારીજી ।
નહિતો મરીશ કુવે પડીને, જશે લાજ તમારીજી ॥૨૭॥

Please can you all get together and team up to advise my family to be of service to me in my old age and ill condition. Otherwise I will go and commit suicide by jumping in a well and this will bring a very bad reputation to you all!"

એમ કરીને ઉચ્ચે સાદે, બોલ્યો બરકી બહુજી ।
નર નારી જે નાનાં મોટાં, આવ્યાં સુણી સહુજી ॥૨૮॥

In that way and at a high pitch he started to blabber quite a lot. All the men and women present, big and small, heard all comotion.

ઘરનાં કહે અકારાં કરવા, પોકારે છે પાપીજી ।
સંબંધી સૌ સામટાં મળી, કહેછે ઠપકો આપીજી ॥૨૯॥

His family said that the sinner is making unnecessary tantrums to stain the family's reputation. All the relatives gang up on him and warn him strictly.

મળ્યાં પાપ અમારાં મોટાં, જે તારો અંત ન આવેજી ।
શું ભાખ્યું છે ભૂંડા તારું, કારે કુળ લજાવેજી ॥૩૦॥

"We must all have committed grave crimes and sins that we ended up meeting you. You are worthless to us but your end is not coming early. What wrong have we done to you that you want to disgrace the family's name?"

શું કહીએ સમઝાવિયે તુંને, બોલછ કાળો કે'રજી ।
દાટ્યો રહેને દુર્મતિ ડોસા, લાગછ કડવો ઝેરજી ॥૩૧॥

What can we tell or explain to you? You speak a lot of destructive and ominous language. Old fool, you sound like bitter poison so are only good if you remain quiet as if you have been buried!

લાજયું ઘર લાખેણું અમારું, કર્યાં હાંસુ ને હેરાણજી ।
ખપવાળાં ખપ્યાં છે સર્વે, તારા ન ગયા પ્રાણજી ॥૩૨॥

Our family and homestead were well respected and you have brought it into disrepute with your tantrums, making all people

laugh at us and you put us in discomfort. We have all the people that we need and you are no longer wanted in this family. Why are you not dying?

જેનો ખપ ઈયાં પણ નથી, તેનો ત્યાં પણ નથીજી ।
માગ્યાં મોત મહાપાપીને, કહોને આવે ક્યાંથીજી ॥૩૩॥

But such a person that is not wanted in this world will also not be wanted in the other worlds. Death cannot come easily as no sinner is able to ask for death since no one has control over birth and death.

સહુ જાણે જે સેવા તારી, નહિ કરતાં હોય કોઈજી ।
એમ અમને અકારાં કીધાં, વણઠેલ તેં વગોઈજી ॥૩૪॥

Now everyone knows that we are not taking good care of you or serving you well. By your false broadcasting you have made us look ungrateful in the eyes of our friends and relatives."

મરજયે મરજયે મરજયે મૂરખ, એવી આશિષ દીધીજી ।
શા સુખ સાડું જીવછ પાપી, લાજ અમારી લીધીજી ॥૩૫॥

They all prayed for him to die as soon as possible. They cannot understand for what reason this sinner is still alive despite having taken away their repute.

એમ કહીને ઉભાં આગે, પ્યાસ ભુખનું ન પુછેજી ।
એવું કહ્યું ન જાયે સહ્યું, કહ્યું સુખદુઃખનું તારે શું છેજી ॥૩૬॥

After saying that they all stood before him, not asking him about his hunger or thirst. They told him things that are not fit to be stated nor bearable by anyone, and asked what relationship he still has with joy and sorrow.

એમ કહીને સંબંધી સર્વે, ઉઠી ચાલ્યાં અળગાંજી ।
સર્વે દુઃખ સજીને આવ્યાં, વળતાં તેને વળગ્યાંજી ॥૩૭॥

After saying that, all the relatives stood up and walked away. All these relatives were his enemies in other births and had now come to harass him and get their revenge when he was about to

leave this world.

આધિ વ્યાધિ ને અંગકેડ્યે, કહી ન જાય કેણેજી ।

બાળ જોબન વૃદ્ધપણામાં, સહુ કોઈ પીડાય તેણેજી ॥૩૮॥

He feels tremendous pain and distress and cannot share that with anyone. He had mistreated many in his childhood, adulthood and old age, and this pain has come as a reward for that.

નખવેદો ને નયું પાક્યું, ઝામરો ને ઝાંમરીજી ।

સાતપડો ને સોજા ચઢિયા, તેની પીડા ખરીજી ॥૩૯॥

His nails started to separate from his finger tips and were filled with pus. He got many skin diseases and his body was swollen in many places which brought untold pain and suffering.

રાફો રીંગણી રતવા, પત્યે પગ ખવાણાજી ।

કીડિયારાં પરિયાં ધારાં, ઝાઝું રૂવે ઝલાંણાજી ॥૪૦॥

He had redness in his skin and had a multitude of unknown diseases.

કાળો કોઢ કળતર બળતર, તેણે તન તવાયજી ।

જાંનવે બે ગોઠણ ઝાલ્યા, શલ્ય ન સહેવાયજી ॥૪૧॥

His skin had rashes and these pierced and burnt his skin and his body could not handle the agony. Both his knees became stiff and weak and he felt unbearable pain as if arrows had pierced them.

સાથળમૂળે વેગ્ય વસમી, ફોડાની ફજેતીજી ।

સારણ્ય ને સંઘરણી વાયુ, ભગંદર ભૂંડો અતિજી ॥૪૨॥

His thighs and groin had painful rashes, with skin blisters all over. He also suffered from various internal diseases.

તણખિયો પ્રમેહ પાણવી, મૂત્ર કચ્છ બંધાણીજી ।

અર્શ રોગને હાથ ધોણે, પામે પીડા પ્રાણીજી ॥૪૩॥

His urinary system was also blocked because of this multitude of diseases and he had intolerable pain in his bladder. His throat

had tonsils and his hands were swollen.

બદ બરોલ્ય બાંબલાઈ, પીડ્યે પેટે પાંસા શૂળજી ।

મુંઝારો ને મૂઈમાનો, મોટા દુઃખનાં મૂળજી ॥૪૪॥

His stomach was inflated and internally he felt as if being pierced from within by sharp arrows. He felt dizzy and unconscious and these became the source of bigger pains.

નળમળ પડી પેચુટી, ચાલી પેટે ચુંકજી ।

આંતર ગાંઠ્ય ને ચડિયો ગોળો, ગળે ન ઉતરે થુંકજી ॥૪૫॥

His excretory system also declined to function and he had painful twists in his stomach. He could not swallow even his own saliva as he had boils in his throat.

ગડ ગુંબડ ને ગળે ગાંઠ્યો, ભરનિંગળ ભારીજી ।

હેડકી ને હિક હૈયામાં, મુક્યો અરધો મારીજી ॥૪૬॥

His throat was blocked and he had constant hiccups. His asthma had half killed him already.

ઉધરસ ને ઉબકો આવે, ખાલી આવે ખાંસીજી ।

મુખ પાક્યું ને જીભ ઝલાણી, ન થયો તોય ઉદાસીજી ॥૪૭॥

He coughed and vomited, with dry coughs burning his coarse throat. His mouth was swollen and his tongue got stuck, yet he did not feel dismayed by the attachment to this world and his relations.

અંતરગળ ને અંડની વૃદ્ધિ, ઓકારી બહુ આવેજી ।

ક્ષયરોગ ને ખીલી ખટકે, કોશ રસોળી કા'વેજી ॥૪૮॥

His constantly burped and was also infected by incurable life threatening diseases that nearly killed him.

હલદરવો ને હૈયા હોડી, મસ ખીલ મુટાણોજી ।

કંઠમાળ ને કણક કાને, જોરકફ જડાણોજી ॥૪૯॥

His heart burnt as if in a fire and his skin had marks and lesions. His throat swelled, ear lobes drooled and his throat was blocked.

ધાતુ જાયે ધનુર ધાયે, થાયે સનેપાતજી ।

ઉદર ક્ષુદ્ર રોગ અતિશે, નથી કે'વાતી વાતજી ॥૫૦॥

He could not eat any nutritious food, had no strength and was constipated. His stomach had fallen prey to unspeakable amounts of many diseases.

નાકે નાકસુર અતિ, આંખ્યે રોગ અપારજી ।

મસ્તક રોગ કહું કપાળી, કે'તાં ના'વે પારજી ॥૫૧॥

His nose had a lot of mucus and unlimited pus oozed from his eyes like water in waterfalls. He had a severe and indescribable headache.

કુંભ કમળો કમળી કહિયે, કાળજય માંચથી કાપેજી ।

ઔદરી ને ઊર્ધ્વ વાયુ, આફરો દુઃખ આપેજી ॥૫૨॥

He had a swelling in his heart and this pierced him from within. He felt bloated in his gut and intestines, the non-passage of wind further making the misery unbearable.

ઘેન ઘણું ને ઘાંટો ઝાલ્યો, ચાલ્યો શ્વાસ એકદંડજી ।

છાતીબંધ છપે નહિ છાનું, પીડા તેની પંડજી ॥૫૩॥

He was in a coma and his breathing became constant. His chest became blocked and was very painful at every moment.

દંભ ભ્રમવા વિસફટક, ઉદર દરદ ઉપદંશજી ।

મેદ ને પરમેદ પેખો, કરે કાયાનો ભ્રંશજી ॥૫૪॥

He had breathing difficulty and his stomach problems increased, making his body deteriorate day by day.

રક્ત પિત ને રજો આદિ, તાવ તાવલી આવેજી ।

તાવ તરિયો એકાંતરિયો, ટાઢો ઉનો કા'વેજી ॥૫૫॥

He coughed out blood, mucus and pus as he had several types of severe fever.

પડીપડીને પાસાં સડિયાં, પડિયાં ભાઠાં ભારેજી ।

તૃષ્ણા મદનો રોગ ન મટ્યો, પીયો થયો ત્યારેજી ॥૫૬॥

Because he lay on one side without being able to turn in his bed, his side started to rot. His back side was in profound pain, yet his thirst for ego still never ceased.

ગંડુશ ને ગાલ પચોળાં, કાને પડી ધાકજી ।

મંદાગ્નિ અજરણ માનો, આષ્ટીલ અપાકજી ॥૫૭॥

He had mumps and his ears started to ache in pain. He felt as if his body was on fire.

વાળા દુઃખના માળા કહિયે, ચળીયો કૃમિનો ગોટોજી ।

મવાયુ ગ્લાનિ ગણિયે, મરડો રોગ મોટોજી ॥૫૮॥

He had a severe disease in his excretory organs and they were full like a tortoise in its shell. He filled up with gas and thus became bloated unable to pass it out.

એવાં એવાં દુઃખ અનંત, પડિયાં કાયા કેડેજી ।

બાળ જોબન વૃદ્ધપણામાં, પૂરણ પાપે પીડેજી ॥૫૯॥

He faced countless pains and miseries of this manner and they followed to punish him in this body. It was as though all the sins that he did in his childhood, youth and old age had come back to haunt him all at once.

કાયા કંપે અતિ અજંપે, આંખ્યો પડિયો ઉંડીજી ।

નાક નમ્યું કટિકોટ નમી, થઈ છે ગતિ ભૂંડીજી ॥૬૦॥

His body ached and he could not rest in peace. His eyes sank and withdrew deeper inside. His nose and lips curved further and he was passing through a very difficult time and became a very sorry sight.

ઝામર વાયે ઝાંઝાં મુઝાં, આંખ્યો આવી ઉંઠીજી ।

ફૂલડિયા ને કુવા પડિયા, બેઉ આંખ્યો ફૂટીજી ॥૬૧॥

His eyes lost their little remaining vision it had and seemed as though they were ready to burst.

ઉપરસસે શ્વાસ ન બેસે, હૈયે હાલકલોલજી ।

એ આદિ દૈ અનંત વ્યાધિ, આવી છે અતોલજી ॥૬૨॥

He could not breathe properly, his heart beat in an irregular ecstatic rhythm. Lots of other limitless problems also came up without which are beyond comparison.

એમ આધિ વ્યાધિ આવ્યાં, પેરેપેરે પીડેજી ।

કહી ન શકે રહી ન શકે, કરકું ખાધું કીડેજી ॥૬૩॥

In that manner came disease and distress, punishing him painfully for every moment. He could not bear it or tell anyone about it as he remained being eaten from within.

શ્વાસ નમાયે સુખ ન થાયે, કંઠે ચઢિયું જાળુંજી ।

અન્ન ને પાણી તજ્યું ત્યારે, ભૂખે ઉઠે ઝાળુંજી ॥૬૪॥

His breathing degenerated and he had no peace. His throat remained tangled like a web. As he could not eat or drink anything he felt hungry all the time and could not sleep in peace.

સુખ સર્વે સ્વપ્ન સમ થયાં, દુઃખ દરિયા ઉલટ્યાજી ।

પાપી પર હવે શું થાશે, જે શ્રીહરિ ન રટ્યાજી ॥૬૫॥

All the joys of life were like dreams to him and suddenly he realised he was surrounded in an ocean of suffering. What will happen to this sinner as he has never chanted the name of Shree Hari?

એ આદિ અનંત વ્યાધિમાં, પાપી બહુ પીડાયજી ।

કહે નિષ્કુલાનંદ નિશ્ચય, જમ વિન જીવ ન જાયજી ॥૬૬॥ કડવું ૧૪।

The sinner agonises in all these and other untold disorder, diseases and miseries. Nishkulanand Swami says confidently that only the Yamdoots (demons of hell) can release him from this life now and take him with them.

પૂર્વછાયો: - કડવું (૫)

શું થાશે હવે સાંભળો, જે આવ્યાં દુઃખ અનેક ।

અતિ વેદના વીંછી તણી, રોમરોમમાંય વિશેક ॥૧॥

Now listen to what will happen next. The sinner has experienced many ailments and in each and every nerve of his body, he feels excruciating pain, like the awful stings of many scorpions.

ત્યારે જાણ થયું જમરાજને, કિંકર મેલ્યા કોટ ।

એહ પાપીને પીડતાં, લઈ આવજ્યો ચડિ ચોટ ॥૨॥

At that time Yamraaj realised that he has a new assignment. He ordered millions of his yamdoots to bring the sinner to him in hell with strict instructions to punish him all the way in different manners.

ચોપાઈ: - આપી આગન્યા થયું નગારું, હુવો હુકમ ઉઠ્યા હજારું ।

સંગ લઈ નેજા ને નિશાણ, જમરૂપે દીસે છેજોરાણ ॥૩॥

He bellowed the instruction and a drum was beaten to announce this. Upon hearing the drumbeat, thousands of yamdoots arose, ready to go. They looked very strong and fearsome, holding their flags and murderous weapons.

અતિ કાળા ને બોલે છેકુર, નયણાં દીસે ઉગમતો સૂર ।

કોધે ભર્યા અતિ વિકરાળ, તેતો સજજ થયા તતકાળ ॥૪॥

Some are dark black, growl very harshly and have red blood-shot eyes that look like the rising sun. They are full of anger, of enormous size, and are ready to go instantly.

ધર્યા રૂપ ભયાનક ભૂંડાં, અતિ લોચન દીસે છે ઉંડાં ।

દિસે નાસિકા ગુફા સમાન, કીધા કપાટ જેવડા કાન ॥૫॥

They have very horrifying faces with deeply retracted eyeballs. Their noses look like caves and their ears resemble cupboards.

ફાડયાં મુખ ફાટ્યો જાણ્યું આભ, તેમાં રાક્ષસિયો બેબે વાંભ ।

અતિ દાંત દેખાડે છે બા'ર, જોતાં જીભા ન પામીયે પાર ॥૬॥

When they open their mouths wide it seems as if the sky is being split. They show their numerous and immensely long razor sharp teeth. The length of their tongues cannot be estimated.

તિખા ત્રાક સરિખા છે રોમ, પિંડ પહોત્યાં પૃથ્વી ને વ્યોમ ।

પિંડ એવાં ને અવળાં મુખ, જેને જોતાંમાં જાય છે સુખ ॥૭॥

They have sharp, spiked hair on their bodies. Their gigantic body touches both the earth and sky when they stand tall. Their faces are back to front and one's joy is replaced instantly by terror when such are seen.

ખરમુખા ને લાંબા છે કાન, અતિ દિસેછે વરવે વાન ।

કેનાં શ્વાનના જેવાં છે મુખ, ધર્યાં તન દેવા અતિ દુઃખ ॥૮॥

Many have faces like donkeys with long ears and big black bodies. Others have faces like dogs. They have purposely taken these forms to frighten anyone who catches sight of them.

કેના પગ ફણા બે છે પુઠ્યે, ગર્જે મેઘસમ ધોર ઉઠે ।

કેનાં સિંહના સરિખાંછે મુખ, વ્યાઘ્રમુખા દિયે અતિ દુઃખ ॥૯॥

Many have hooves on their legs but these hooves also back to front. When they growl it sounds like thunder just before a violent rain storm. Some have faces resembling lions and tigers, horrifying anyone who sees them.

ગજમુખા ઘોડામુખા ઘણા, નોળ નારમુખા બિયામણા ।

ઝરખ ઝુડ મઘર મુખા કહિયે, ભુખ્યા લોહિ ને માંસના લહિયે ॥૧૦॥

Many have faces like elephants, horses, mongooses and scary wolves. Others look like hyenas, alligators and crocodiles. All are hungry and eager to eat and drink flesh and blood.

પાડામુખા વિઝુમુખા વળી, અજગરમુખા લિયેછે ગળી ।

ગર્જ્ય ગીધમુખા કેં ગણાય, ક્વા ઘુડમુખા છે ઘણાય ॥૧૧॥

Some look like young male buffaloes and others look like pythons, ready to swallow in the whole body of their next victim. Many have faces resembling vultures whereas others look like

owls that bring bad omen.

શિયાળ વ્યાળમુખા ભુખ્યા ભમે, તેતો પાપી પ્રાણી દેખી દમે ।

મેંશ શાહી થકી પણ કાળા, સૂળ સરખા છે અંગે મવાળા ॥૧૨॥

Many look like foxes and wolves, roaming around while burning in the pain of hunger. When the sinner sees these he gets even more terrified. Others are even darker than black ink and have hairs on them that are as long and sharp as spears.

રાતા દાંત રૂધિરના ભર્યા, બહુ લાંબા તે બા'ર નિસર્યા ।

કેશ અવળા ને દિસે છે કાળા, ફેરે લોચન નિસરે જવાળા ॥૧૩॥

They have long red teeth covered by blood also oozing from their mouth. Their soot black hair is raised upwards and it seems as though flames glare from their eyeballs when rolled from side to side.

કેંક શિશ વિના ધડ ધ્રોડે, કેંક નિજદંતે તન તોડે ।

કેનાં મુખ સુવરના જેવાં, કર્યા રૂપ ભયાનક એવાં ॥૧૪॥

Many have no heads, their bodies running about headless. Many tear their own flesh in anger and hunger with their teeth. Some have faces looking like pigs and hogs. They have all taken a variety of unimaginable horrifying forms.

કોય ગોંદમાં મુખ દેખાડે, ધર્યાં તન એકવિશ તાડે ।

કર આંગળી લાંબા છે નોર, દિસે વજ્રથકી તે કઠોર ॥૧૫॥

Some have their faces in their chests instead of their heads and stand to a height of 21 tall palm trees. Their hands have very long finger nails that look more solid and sharper than iron.

તેણે ટાળે છે પાપીનું ઠામ, નથી પડતું આયુધનું કામ ।

ઢિકા ધોલ ને ગડદા ઘણા, મેલે માથામાં ન રહે મણા ॥૧૬॥

They use the nails to torture and finish the sinners and do not need to carry any other weapons. Some mercilessly use their fists, or slap with open palms, or land heavy blows on the head of their victims to crush with their long hands.

હાથે લીધાં છે બહુ હથિયાર, થયા કિંકર સહુ તૈયાર ।
લઈ ગદા ગૃજ્ય સ્વેલ સાથે, મુદગર મોગરીયો છે હાથે ॥૧૭॥

Others have carried many types of crude and sophisticated weapons and all are ready to leave. Some have carried maces, metal bars and spears.

પરશુ ત્રિશૂળ ને તરવાર, ધર્યા ધોકા છરા ને કટાર ।
ચક્ર ચિપિયા ચાપ ને બાણ, કાળપાશ ને કુંતડા પાણ ॥૧૮॥

Others have bows, tridents, swords, enormous wooden pestles, knives, daggers, sharp rings, pliers, arrows, ploughs and boulders.

સુયા સાંશસિયો સૂડી સુળી, એથી પીડા થાયે અણતુળી ।
મોટા ભાલા હાથમાં મૂશળ, પેખી પાપી ન માને કુશળ ॥૧૯॥

Others have sharp needles, long pliers, sharp pointed poles, ropes to hang. All such to blow unparalleled tortures upon the sinners without any mercy and to make them realise their mistakes.

આરા પનારા હાથે હથોડા, મારે માથામાં લોઢાના જોડા ।
એવાં આયુધ અતિ અપાર, તેનો કે'તાં તે ન આવે પાર ॥૨૦॥

Some have metal buttons, beams and bars and have carried metal boots to tread heavily on the heads of the sinners.

ચડયા ઉંટ ખરે તે અપાર, થયા ઝરખ પાડે અસવાર ।
રીંછ તિંછ ભુંડણાં ને રોઝ, થઈ ત્યાર ચાલી જમફોજ ॥૨૧॥

Some ride on giant camels and others on donkeys, while others ride on gigantic buffaloes, wolves, bears, hogs and wild mules. This way the army of yamdoots has commenced its journey to fetch the sinner.

કૈક ચડયા ને કૈક પાળા, કૈક બોડિયા કૈક શિંગાળા ।
કૈક પૌઢ પરવત જેવા, આવે પાપીને તેડવા એવા ॥૨૨॥

Many ride on the mentioned animals while countless are on foot.

Some are bald headed, some have one or two horns on their heads, some are as old as mountains. They all aim to fetch the sinner and torture him at the earliest.

કૈક રૂઠા રિસાળા છે અંગે, કટ્ટા કાંણિયા ચાલ્યા છે સંગે ।
કાળિયો ને કૈ'યે દકાળિયો, અકાળિયો અચિરકાળિયો ॥૨૩॥

Many are angry and disappointed. They have various names based on their physical appearance or proficiency of work.

લટપટિયો ને ઝટપટિયો, અટપટિયો ને કુટપટિયો ।
બળબળતો ને કળકળતો, વળવળતો ને ગળગળતો ॥૨૪॥

The fast one, the extraordinary one, the mischievous one, the burning one, the boiling one, the gulping one, and many more.

હડહડતો ને ફડફડતો, કડકડતો ને ભડભડતો ।
એવાં જાણજ્યો જમનાં નામ, જેને મળે તેનું ટાળે ઠામ ॥૨૫॥

The trembling one, the cracking one, the bursting one, the talkative one, and so forth. These are their names, and if anyone meets them they will finish him off immediately.

મરડિયો ને કૈ'યે ઠરડિયો, ઘસરડિયો ને કરડિયો ।
કાણિયો ને કૈ'યે જોબાણિયો, તાણિયો ને વળી હેરાણિયો ॥૨૬॥

The twister, the thrower, the dragger, the biter, the cock-eyed one, the puller and the punisher, and many more.

જટો જમ ને કટો જો કહિયે, ઝટો ને વળી ઝપટો લહિયે ।
ત્રાડિયો ફાડિયો તિખા ઘણા, રાડિયો હાડિયો બિયામણા ॥૨૭॥

The ponytailed one, the snatcher, the bully, the screamer, the tearer, the sharp one, the growler and the bony one.

દંતિયો અંતિયો બે આકરા, હંતિયો દુર્મતિયો ખરા ।
ત્રાંશિયો ફાંશિયો તીખા આગ, માંસિયો કાંસિયો કાળા નાગ ॥૨૮॥

The toothed one, the ultimate one, the ill-knowledged one, the crooked one, the hanger, the hot one, the firey one, the fleshy one, the brown one and the black snake.

કહિયે કર્મિયો ને અધર્મિયો, વિકર્મિયો વળી કુકર્મિયો ।

ઝેરિયો વેરિયો નમે'રિયો, મહા કોપનો ભર્યો કેરિયો ॥૨૯॥

The doer of bad actions, bad religious deeds, illegal deeds, social evils, the poisonous one, the avenger, the cruel one, the angry one and the disastrous one.

એક અડબંગો હુડબંગો, કહિયે કુટંગો ને શિરભંગો ।

રોળિયો ને ડોળિયો રીસાળા, ત્રસુળિયો બોળિયો બે કાળા ॥૩૦॥

The bent necked one, the bent spined one, the shapeless one, the broken headed one, the dragger, the big eyed one, the trident one and the black one.

એવાં નામ જાણો જમતણાં, લખું કેટલાં છે અતિ ઘણાં ।

જેવાં નામ રૂપ પણ એવાં, તેનાં પ્રાક્રમ પણ જાણો તેવાં ॥૩૧॥

These were the names of some of those yamdoots. All the names cannot be written here. Their names are based on their appearances and their expertise.

હોઠ લાંબા દાંત મુખબા'રા, પેટ જાણિયે પાટ પટારા ।

મોટા ગોળા જેવડા બે ગાલ, ખરડયા રૂધિરે દિશે બેહાલ ॥૩૨॥

Some have long lips and long teeth protruding out of their mouths, with bellies looking like storage vaults. Their cheeks look like big water barrels and are covered in blood all over and look ragged and dirty.

ફાટ્યાં મુખને ફરશિયો હાથે, ઘણા ઘુંચાણા મવાળા માથે ।

વાંકા કાંધ ને વસમા ઘણા, ભૂંડા ભયંકર બિયામણા ॥૩૩॥

They come open mouthed with weapons in their hands, untied and with knotted or twisted hair on their heads. Some have bent backs and look disastrously dangerous and horrifying.

એવા ચૌદ કોડ જમ જેહ, થઈ ભેળા નિરદયી તેહ ।

ચાલ્યા કિંકર સર્વે સજી, જેમ મેઘ આવે ઘોર ગરજી ॥૩૪॥

There are a total of 140 million yamdoots, all getting together to

go and fetch only one sinner! None has even the slightest shred of mercy in them. They walk in their horrible attire and the ground trembles under their feet like thunder sounds before an oncoming heavy rainstorm.

ધાયા કિંકર કુટુંબ લઈ, જેમ ઉલટે સમુદ્ર સઈ ।

કરે હોહો કતોહલ ભારી, જેમ ગરજે વારિધિએ વારી ॥૩૫॥

They come along with their families and look and sound like upturned killer tsunami waves in an ocean. They make a lot of rumbling noises like water in the rain clouds.

માર્ય માર્ય કરતા તે આવ્યા, સંગે સેન સઘળું તે લાવ્યા ।

એમ આવી ઘેર્યો પાપી પ્રાણી, મારો મારો કહે મુખ વાણી ॥૩૬॥

“Kill, kill”, they shout while walking in army fashion. They approach the sinner and surround him shouting, “beat him, beat him” with their cruel mouths.

દઈ દંડ ને કાઢજ્યો બા'ર, રખે કરતા વેળ્ય લગાર ।

રુંધી દ્વાર દિયો બહુ દુઃખ, પામે પીડા પ્રભુનો વિમુખ ॥૩૭॥

“Give him the utmost punishment and pull him out of his body. Do not waste any time in being merciful. Close all his body holes and torture him immensely, he must suffer tremendously as he has forgotten the Lord.”

ત્યારે બેઠા આવી કાન દ્વારે, કીધું બંધ સુંણવાનું ત્યારે ।

કહે છે કાનમાં સહુ પોકારી, સગાં સંબંધી ને સુત નારી ॥૩૮॥

Some become very small and enter in the sinners's ears, blocking his hearing immediately. His family members, sons and wife also surround him but cannot see the yamdoots. They yell at him as he cannot hear well now.

નાખી નોંધારાં અમને આજ, મૂવો કટાંણે કર્યું અકાજ ।

એમ કહેછે સુત નારી આવી, સાંત્યું સંઘર્યું જાજ્યે બતાવી ॥૩૯॥

They tell him not to leave them uncared for today and curse him for choosing this moment to die. The wife and sons come closer

and say that he should not leave without showing them where he has stored all his hidden wealth.

પણ કયાંથી સુંજે એહ સમે, યમદૂત દુઃખ દઈ દમે ।

વળી આંખ્યે બેઠા છે અપાર, ટાળી ઓળખાણ તેહ વાર ॥૪૦॥

They cannot see the yamdoots that the sinner sees, but he also cannot hear anything they say at that time as the yamdoots are inflicting continuous pain upon him. Many are seen by him sitting in his eyes and he realises who these guests are after seeing their horrifying faces and bodies.

ઝાલી જીહ્વા ન બોલાય વાણી, રોક્યો કંઠ ન ઉતરે પાણી ।

કીધાં બંધ દશે એમ દ્વાર, પછી દિયે છે દંડ અપાર ॥૪૧॥

Some hold his tongue so he cannot speak anything. Others block his throat so he cannot drink water. In that manner they close all ten holes in his body and punish him severely.

કેનેક દોય ને કેનેક ચાર, કેનેક અષ્ટ કેનેક હજાર ।

અતિ પાપી હોય પાપવંત, તેને આવે તેડવા અનંત ॥૪૨॥

Some sinners may be fetched by two yamdoots, some by four, some by eight and others by a thousand. The number of yamdoots rises depending upon the sins committed by the sinner.

દિયે દંડ નાવે દિલ દયા, પામે દુઃખ ન જાય મુખ કહ્યાં ।

તોય ન કર્યો એમ વિચાર, જે મેં ખોયો એણ્યે અવતાર ॥૪૩॥

They punish him without any mercy and he suffers a lot of misery that cannot be aptly described. Despite all this he still does not think that he has wasted his human birth without making any positive achievements.

મુકી ન્યાય મેં કીધો અન્યાય, પીડયાં રાંકને વાંક વિનાય ।

સાચા સદ્ગુરુ સંત ન સેવ્યા, સેવ્યા તે નિસર્યા મુજજેવા ॥૪૪॥

He never thought in his mind that he had earlier ignored the religious laws and done a lot of injustice to all. That he had tortured the poor without any fault on their part. That he never approached

to pay his respects to true and knowledgeable saints. The ones he served turned out to be sinners just like himself.

જેના પંચ વિષયે હર્યા પ્રાણ, ધન ત્રિયા તણા જે વેચાણ ।

ફાંશિયા ને ફોગટિયા ફેલી, ચાલે ધર્મ મર્યાદાને મેલી ॥૪૫॥

He never thought that he served those whose lives had been overcome by the five senses, and who traded in wealth and women. He made friends with bullies, rogues and show offs who did not abide by the laws and norms of religion.

તેને જાણ્યા મેં સદ્ગુરુ સંત, તેનું લાગ્યું આ પાપ અત્યંત ।

ભૂલ્યો ભોળાએ એને ભરોંસે, હવે સુખ થાવા સઈ આશે ॥૪૬॥

He thought these were the wise saints, and by serving them he has accumulated all these sins. He was misled by his ignorance to rely on them and now has no hope of being peaceful. He cannot realise all this.

આજે કેણે કીધી નહિ સા'ય, તેની ખોટ્ય ન સમજ્યો કયાંય ।

હવે શિયો કરે એ ઉપાય, પુર આવ્યે ન પાળ બંધાય ॥૪૭॥

He has still not understood that because he did not help anyone this has created a deep trench in his hopes of salvation. Now he cannot do anything since it is too late as it is not possible to build walls of shelter when the floods have already come.

ખોટા ગુરુનાં ખાસડાં ખાઈ, ચાલ્યો જીવ જમપુરી માંઈ ।

સાચી વાત છે શાસ્ત્ર પુરાણે, ખોટી નહિ થાય અંતને ટાળે ॥૪૮॥

He served the wrong teachers and was beaten by their sandals. Now he has to go to hell. The fact that his predetermined outcome is noted in all scriptures and history, cannot be wrong nor changed later.

કહ્યું બાળ યુવા વૃદ્ધ આદે, પણ રહેશો માં એવે વાયદે ।

નથી મરણતણો નિરધાર, બાળ જોબન મરે અપાર ॥૪૯॥

He was warned by many good people that he should not have delayed in doing good deeds, giving excuses that he was a child,

a youth or old person. Time waits for no man and people die while they are young as well as old, as there is no prescribed age when to die.

સઉ પડયાં છે કાળને પાશ, ત્યારે વૃદ્ધનો શિયો વિશ્વાસ ।

આજ કાલ્યમાં જાવું છે ઉઠી, ઈયાં રહ્યાની વાત છે જુઠી ॥૫૦॥

All are at the mercy of the fangs of time and death, so should not wait for old age. We will all have to go today, tomorrow or a few days later. Talk of being here permanently is totally false.

એક જન્મે ને એક મરે છે, એમ અહોનિશ કાળ કરે છે ।

નથી રહેતું કોઈ નિરધાર, ચાલ્યો જાય છે સહુ સંસાર ॥૫૧॥

One gets born while another dies, and time and death do that to everyone. It is a fact that no one will remain here as the whole world will have to go when their time is over.

કોઈ ચેતી શકો તો ચેતવું, સુંણી શ્રવણે સંકટ એવું ।

ચેતવું ચિત્તે ચાનક લાવી, હાંહાં કરતાં વાત નડે આવી ॥૫૨॥

Swami says that if any of you are willing to be alert, then I am here to warn you. Listen to this misery that hangs over you! Be alert and make your heart spark up to that fact. Do not waste time in idle talks as this may be your last moment and you will lose the little time you have to save yourself.

જમ આવીને ઝાલશે ગળે, ત્યારે કોણ કેનું તેહ પળે ।

જેને માથે છે જમની ફોજ, તેને શિયાં સુખ સઈ મોંજ ॥૫૩॥

When the yamdoots come to you and hold you by the neck, no one that is your friend or relative now will think about coming to save you. All those who have an army of yamdoots hovering over their heads will themselves never have any peaceful nights.

મોટાનું વેર માથે છે મોટું, હરિ ન ભજે ને થાય ખોટું ।

મટે વેર તો પામિયે સુખ, ફરી આવે નહિ એહ દુઃખ ॥૫૪॥

The bigger sinners have created bigger enmity with the yamdoots and have performed very poorly in this life by not worshipping

Shree Hari. If this enmity with Maharaj and his satsang is stopped then we will be very serene, calm, peaceful and happy, as this kind of pain will never come again.

જેણે કરી જાય જમસાથે, એવું ન કરીએ નિજ હાથે ।

જેણે કરી મટે જમફંદ, કરીયે એવું કે' નિષ્કુલાનંદ ॥૫૫॥-કડવું ॥૫॥

We should not do bad deeds with our hands that invite enmity with the yamdoots. Nishkulanand Swami says that instead we should endeavour to pull all our efforts to do good and righteous deeds so the hangman's rope imposed by yamdoots goes away from our necks.

પૂર્વઘાયો: - કડવું (૬)

પછી પાપીજીવને, ઘેરી રહ્યા હતા ઘટમાંય ।

કાયામાંથી કાઢવા, કર્યો યમકિંકરે ઉપાય ॥૧॥

Thereafter, the yamdoots surrounded the sinner's body, making all efforts to pull his soul out of his body.

સઉ કિંકર થઈ સાબદા, વીંટી વળ્યા તે વાર ।

ક્રોધ કરી કઠણ અતિ, દિયે મૂઢમતિને માર ॥૨॥

All the yamdoots became alert and attentive and gathered around him at that time. They beat the fool while in burning rage and fury.

જોઈ ભુંડાઈ જીવની, નથી આવતી યમને મે'ર ।

રૂંધ્યો ભૂંડી રીતશું, પીડવા બહુ પેર ॥૩॥

They show no mercy at seeing the poor soul's state. They suffocate him to make him go through even more agony.

જન્મ ધરી જે જે કર્યા, પાપી જીવે જે પાપ ।

તેતે સંભારી સરવે, કર્યો યમદૂતે સંતાપ ॥૪॥

They all recall and account for what deeds the sinner has done from his birth till his death, and start to inflict pain and punish him accordingly.

ધન્યાસરી: - બાળ જોબનમાં જેજે કર્યા'તાં, વૃદ્ધપણામાં વળીજી ।

કર્યા કરાવ્યાં પાપ જે પોતે, તે આવ્યાં છે મળીજી ॥૫॥

All the sins that he did or made others to do while in his childhood, adulthood or old age have now resurfaced to be his enemies in the deathbed.

સારી ઉંમરમાં સુખને અર્થે, કર્મ વિકર્મ જે કીધુંજી ।

સર્વે મળીને અઘ તે આવ્યું, અંત્યે દુઃખ જ દીધુંજી ॥૬॥

All the social and illegal acts that he did in his whole life have come together and added up to his sins to give him immense penalty and suffering in his end.

કર્યા કર્મ કાળાં કંઈ, કુળ કુટુંબને કાજેજી ।

ભવ આખાની ભૂંડાઈ લીધી, લોકડિયાંની લાજેજી ॥૭॥

He did many bad actions for the sake of his family and relatives. He took all the bad workload of the world in his hands so as to please his family and protect its reputation from society.

કઠણ વેળા એ કામ ન આવી, પડી પોતાને માથેજી ।

પાપમાં પાંતી કેણે ન લીધી, જે કર્યા'તાં નિજ હાથેજી ॥૮॥

That difficult moment was not any useful to him as it has fallen back on him. He did many sins himself for the benefit of his family and friends but no one has come to share the fruits of his sins and he will have to bear the brunt of it all himself.

બેખબરને ખબર તેની, પડી નહિ લગારજી ।

ભુંડે હાલે ભોંયે સુવાર્યો, તોયે નાવ્યો વિચારજી ॥૯॥

The ill-informed could not realise the meaning of that at all. He was laid to sleep on the floor in a terrible state and yet he did not think why this was being done to him.

ત્યાર પછી જે પાસળ હતાં, જમનાં જુથ અપારજી ।

સર્વે આવી અંગે વળગ્યાં, કે'તાં ન આવે પારજી ॥૧૦॥

Then all the yamdoot groups that were left behind came and clung

onto his body. They were so many that it would become an endless list to say what they each did to him.

ઘેરી લીધો ઘાંઘો કીધો, દીધો બહુ મારજી ।

અચાનક આવી વીંટયો, ગાફલ નર ગમારજી ॥૧૧॥

They surrounded him and fiercely clobbered him making him unconscious. Suddenly the careless sinner was wrapped all around by countless yamdoots, yet he had no knowledge of that.

મારો મારો શું વિચારો, ખૂની આવ્યો હાથજી ।

દયા રખે આણો દલમાં, એમ બોલે જમસાથજી ॥૧૨॥

They all say together, "Beat him, beat him! What are you thinking about? You have got a murderer in your hands today. Do not have mercy on him or spare him at all!"

કઠણ વાણી બોલે તાણી, આણી વચન વાંકાંજી ।

કાનપડિયા થયા ઉજડિયા, ફુટી પડીયાં ફાંકાંજી ॥૧૩॥

They speak harsh words and pull the sinner from both ends. His ears fell and then all his body holes burst. He lost senses in all these and only the physical holes remained.

કોઈક કુર બોલે મુખથી, જાણ્યું ગજર્યો મેઘજી ।

પડી અંગ જાય ને થયું અંધારું, તાંણિ કરમાં તેગજી ॥૧૪॥

Some say cruel words and this seemed like thunder before rain. All his limbs started to fall apart as the yamdoots took their swords to pierce him.

કેક આંખ્ય દેખાડે આવી, જેવી પડતી વિજજી ।

કરડે દાંત ને થાય કડાકા, તીખા લાગે તેજજી ॥૧૫॥

Some showed him their burning red eyes and they cracked like lightening. Others bite him with their sharp piercing teeth making sounds of tree branches cracking and breaking in a gale.

કાઠી જીભ દેખાડે ડરાવે, સામું જોયું ન જાયજી ।

રોક્યાં દ્વાર દશે જમે જ્યારે, ભાગી કેમ જવાયજી ॥૧૬॥

Some pull out their tongues and frighten him such that he cannot bear to see the sight. All his ten body holes have been blocked so his soul cannot escape from the body.

આકુળ વ્યાકુળ થઈ આકળો, દિયે અંગમાં દોટુંજી ।

જ્યાં જુવે ત્યાં જમને દેખે, પામે મહાદુઃખ મોટુંજી ॥૧૭॥

The sinner's soul becomes uneasy and impatient and runs within the body. Wherever he looks he can only see the yamdoots and this increases his misery even further.

ઘણે વાઘે વાનર ઘેર્યો, કરે જેમ કિલકારજી ।

હાકા-બાકા ચડયો હિલોળે, કરે બહુ પોકારજી ॥૧૮॥

He makes screeching sounds begging for life as his state is like a monkey surrounded by many tigers. He screams and sways from side to side, yelling loudly in pain.

દુઃખનો દરિયો સભર ભરિયો, પડ્યો તેમાં પ્રાણીજી ।

પેટ ભરી જે પાપ કર્યા'તાં, જમદુઃખ જુઠાં જાણીજી ॥૧૯॥

He has fallen in an ocean full of agony and misery. All the sins that he had committed relishingly and ignoring the misery of hell have now come alive in the form of yamdoots to punish him.

તે તો સર્વે સાચું થયું, ગયું સુખ સમૂળુંજી ।

હાંહાં કરતાં જનમ હાર્યો, આવ્યું દુઃખ અણતોળુંજી ॥૨૦॥

All the punishment accumulated over time due to his sins are now materialising and his joy is totally gone. He lost the opportunity of worshipping the Lord by agreeing to the requests of misleading teachers, and this has brought him unweighed misery.

જમને દૂતે ઝાલ્યો ગળે, તેણે ડચકાં ભરેજી ।

મે'ર ન આવે મારે ઘણું, કાઢો કાઢો કરેજી ॥૨૧॥

The yamdoots grasp him by the neck and he whimpers in pain. They thrash him a lot without any pity and keep on yelling for his soul to be dragged out.

રગ મારગ રોકી તે વારે, બંધ પવન લઈ કીધોજી ।

સૂક્ષ્મ રૂપ ધરી શોધીને, પળમાં પકડી લીધોજી ॥૨૨॥

By blocking his excretory organs they have also blocked the exit of gases building up in his body and he felt bloated. They took minute forms and blocked all his exits. They located the soul and instantly caught him by the lock.

મારી મુદ્ગર ગાઢા ગરજી, બાંધ્યો બેઉ હાથેજી ।

પાયે ઝંજિરા સાંકળ સારી, મારી લીધો સાથેજી ॥૨૩॥

They hit him with maces and pestles and tied both his hands and legs with metal chains and shackles while bashing and thrashing him all the time.

મૂષો જેમ માજરિ ઝાલ્યો, મછલી ઝાલી બકેજી ।

તેતરને જેમ બાજે ઝાલ્યો, એમ ઝાલ્યો અચાનકેજી ॥૨૪॥

They caught him suddenly just like a cat grasps the mouse, like how a heron snaps at the fish in the water, or an eagle grasps a sparrow.

મનોરથ રહ્યા મનમાં, અધુરા આદરીયાજી ।

જમને દૂતે લીધો જોરે, રહ્યા મનસુબા ધરીયાજી ॥૨૫॥

All desires remained half fulfilled in his mind. While undergoing the beating from the yamdoots all his wishes remained wishes only.

બહુ બફોયો અતિ અસોયો, કીધો ભુંડે હાલેજી ।

કાયામાંથી કાઢ્યા સાડું, એવાં દુઃખ આલેજી ॥૨૬॥

He was floored and became unconscious again after being tortured and was left in a terrible state. They inflict such further punishment just to pull him out of his body.

પૂંઠ્ય દ્વારેથી કાઢ્યો પછી, અંગથી અળગો કીધોજી ।

જીવ કાયા ને થયો જુવારો, મારી મો'રે લીધોજી ॥૨૭॥

His soul was eventually pulled out from his excretory organ and separated from his flesh. The body and soul became separate

because of all the beating he had received all this time.

જેમ દડે પડે બહુ ડાંગુ, ચોકે ચારે કોરજી ।

એમ મારતા મહાપાપીને, ચાલ્યા જમરા ઘોરજી ॥૨૮॥

Just like a ball is hit by a bat on all sides of a playground, the cruel yamdoots started to thrash and throw him all around.

જમપુરીમાં જઈ પો'ચાડ્યો, માનો મૂહૂર્ત માંઈજી ।

પાપ પુણ્ય પુછી પ્રાણીનાં, વળતા લાલ્યા આંઈજી ॥૨૯॥

They took the soul for a short while in hell to ask what his actions were, then brought him back immediately.

કર્મ વિકર્મ કર્યા જે સારું, તેનું જોવા હેતજી ।

દ્વાદશ દિન સુધી દેખવા, પાપી થયો પ્રેતજી ॥૩૦॥

They turned him into an ancestral demon, as they want him to see for twelve days what the family members for whom he has done all the sins for, now think of him in his absence.

પ્રેતના દેહને પામી હરામી, દેખેછે દુર્મતિજી ।

કમાણી તો કામ ન આવી, થઈછે ભુંડી ગતિજી ॥૩૧॥

The unwise sinner has now got a demon's body and can see all around him, though the family cannot see him. His earnings of sin has not helped him at all but have spoilt his final journey.

ત્યાર પછી જે તન પડ્યું'તું, દીઠું ખાલી જોતાંજી ।

કુટુંબ મળી કુતોહલ કીધો, રહે નહિ છાનાં રોતાંજી ॥૩૨॥

He saw his lifeless body on the floor. He saw his family gathered around it supposedly crying loudly as if unable to stop.

માત તાત ભાઈ ને ભગિની, રુવે સુતને નારીજી ।

ઉઠે દાઝય એને અંતરમાં, સ્વારથ આપ સંભારીજી ॥૩૩॥

His mother, father, brother, sister, children and wife were all crying. They were all actually angry on him because of personal selfish reasons.

કુળ કુટુંબ કુડું કુડું, રુવે માને ન્યા'લજી ।

ઘર ખેતર શેઠા સીમે, મોટું મટ્યું સાલજી ॥૩૪॥

The family cries falsely and sheds crocodile tears, as they are happy internally, for they have now inherited enormous wealth in the form of a house, a farm, land and other property.

ઘરની નારી ઘર સંભારી, રુવે આહું જામજી ।

ગોલાની પેઠે આ ઘરનું, કોણ કરશે કામજી ॥૩૫॥

The wife remembers the house and cries even more. She wonders as the husband has now died, who else will work in the house like a servant to clean and cook for her.

સંસારનું સુખડું સર્વે, જોતાં કરી ગયો ઝેરજી ।

ઓઢ્યા પેર્યાનું ઉતરિયું, કરીયે કઈ પેરજી ॥૩૬॥

She grieves that he has died and instantly poisoned all her household happiness. She will now not be allowed to wear all the fashionable clothing and jewellery any more.

લટ ત્રટ ત્રોડિ કંકણ ફોડી, જોડી આજ વિખંડીજી ।

એવાતણ ઉતરિયું મારું, હું સુવાગણ્ય રંડીજી ॥૩૭॥

She has to cut her hair and break her bangles, as their marital bond is broken. Her marriage is over and she has become a widow who the society will not get along with.

ભૂપર લોટે હૈયું કુટે, છૂટે કેશે નારીજી ।

રહી ભૂખ અંતરમાં મોટી, ભોગતણી તે ભારીજી ॥૩૮॥

She falsely rolls on the floor with loosened hair and wails her heart out. She has now got to think in her heart how she will be able to satisfy her lustful desires in the absence of her husband.

કાગારોળ કાને સુંણી, આવી બીજી બાઈયુંજી ।

વિવાહથી વા'લેરું લાગે, પારકું ત્રધાયુંજી ॥૩૯॥

Hearing all the mourning and wailing, other women in the neighbourhood came to her as if to console her. In actual fact, all

these women are pleased, because for them a breakdown of a family unit due to quarrel or a death is a sweeter subject for gossip than the peaceful marriages that join two families.

ઘેરઘેરથી ઘેરે વળીને, મળી મંડળી બાંધીજી ।

ગાણા સરખું રોણું રુવે, સર્વે રાગજ સાંધીજી ॥૪૦॥

They all come from their houses in a group and team up. Instead of mourning and singing funeral hymns, they sing other songs but in sorrowful tunes while enroute to the deceased person's house.

ચલતી ચાલ્ય ચોંકારો લઈને, ત્રોડે સરખું તાનજી ।

લડાવી લટકાં શું કરે, રોયામાંઈ ગાનજી ॥૪૧॥

They walk briskly and sing in a non-harmonised tune. They make symbolic arm movements while singing other songs cleverly hidden in their false crying.

એક નારી કહેછે એને, યમનાં તેડાં નોચજી ।

બીજી કહે મ બોલ્ય બાઈ, હોયે હોયે હોયેજી ॥૪૨॥

One of the women says that the deceased was such a good person that yamdoots would not come to fetch him, while the other one says, 'don't say that, yamdoots were definitely going to come to take him'.

કુટી પીટી કાઢ્યો બા'રો, ઠોકી ઠાલે હાથેજી ।

પાપ પુણ્ય જે કીધાં પ્રાણી, તેતો ચાલ્યાં સાથેજી ॥૪૩॥

The yamdoots thrashed and pounded on him and pulled him with their bare hands. The fruits of all the sins and virtues that the person earned now go with him.

લઈ કાષ્ટ લગાડી દિધો, કાતો ભૂમાં દાટ્યોજી ।

જોજ્યોરે જે પાસળ હોતે, સરવાળે શું ખાટ્યોજી ॥૪૪॥

The people took logs and cremated him or buried him in the ground. Now it remains to be seen about the soul and where the mistakes he made have taken him.

ગામ ગરાસ ઘર હવેલી, પડ્યાં રઘ્યાં પછવાડેજી ।

માલ ખજના ખાવા જાણ્યું, નો'તું કોઈ દા'ડેજી ॥૪૫॥

He has left behind his village, property, house, all belongings and wealth. He could have donated it for a good cause but he did not think that as he planned to use it all for himself.

બાળી ઝાળી ટાળી કાયા, સૌ કોઈ આવ્યાં ઘેરજી ।

ઉતારીને મેલ્યો મનથી, કોઈ ન પુછે પેરજી ॥૪૬॥

After cremation or burying, and practically just about disposing his worthless body, the family members come back at home. By now they have let him slip out of their thoughts and do not remember him any more. He is already a forgotten member of the family.

ઠાલો આવ્યો ને ભુલો ગયો, વાયો ને વગુતોજી ।

જોજ્યોરે કમાણી કીધી, જમને ગાડે જુતોજી ॥૪૭॥

He came empty handed when he was born, but has gone back dead not only empty handed but also misguided and misdirected. He is angry and he thinks ill of his family. All his life's earnings has rewarded him with being tied to the cart of the yamdoots!

બાર દિવસ એ બેઠાં જોયું, જેજે કીધું કેડેજી ।

લાળ મવાળે થુંકે બળખે, મુખ ભરાણું સેડેજી ॥૪૮॥

He sat there for twelve days while being an ancestral demon and saw what the family did behind him. He did not get any food as the family did not do the appropriate funeral rites. Instead all their waste such as the spit and mucus, was all he could feed on.

ઘર ચૌટા મસાણમાંહી, દિન દ્વાદશ રઘોજી ।

તર્ત તિયાંથી દન તેરમે, જમની સાથે ગયોજી ॥૪૯॥

He stayed hanging around near the house, in the town centre and in the crematorium for twelve days. And on the thirteenth day he had to leave immediately with the yamdoots.

ચડી ચોટે લીધો દોટે, જમને દૂતે જોરેજી ।

ત્યારે પાડે રાડયો કાળી, બહુ દુઃખે બકોરેજી ॥૫૦॥

The yamdoots held him by his hair and made him run by force. He screeched and screamed in pain not being able to bear it in the orifices of his body.

કાયર રોદન કરે કુબુદ્ધિ, કોઈ ન સુંણે કાનેજી ।

સગાં સંબંધી સૌનો ટળિયો, પડિયો જમને પાનેજી ॥૫૧॥

The lazy moron started to cry but there was no one who would hear his pleas. He had fallen from the affection of his family, friends and relatives into the hands of yamdoots who would not have any mercy on him.

કિંકર કરે પડ્યો પાપી, કરે કોણ સહાયજી ।

નિષ્કુલાનંદ કહે નાથ ભજયા વિના, નહિ અવર ઉપાયજી ॥૫૨॥

He is in their hands so who would go to help him? Nishkulanand Swami says that without worshipping the Lord there is no other alternative way of avoiding such torture.

પૂર્વઘાતો:- ઉપાય નથી આ જીવને, પ્રભુ ભજયા વિના કોઈ પે'ર ।

જન્મ મર્ણનું જોખમ માથેથી, મટે નહિ જમવેર ॥૫૩॥

Except by worshipping the Lord almighty, there is no solution of getting past the danger of birth and death and to bring to an end the enmity with yamdoots.

ઘડિ ઘડિયે ઘટે આવરદા, આયુષ્ય ઓછું થાય ।

એહ દુઃખને મટાડવા, કરવો સહુને ઉપાય ॥૫૪॥

At every single moment the assigned life is reducing. Everyone should make efforts to waive the oncoming misery.

એવું દુઃખ જે તે આવવા, વફી નથી કાંયે વાર ।

નથી ઉધારો એહનો, તન મુક્તાં છે તૈયાર ॥૫૫॥

Not much time remains for that misery to come. There is also no grace period as it comes immediately after one dies.

મળ્યું સુખ જાશે મટી, આવશે ઉલટી દુઃખ ।

માટે ગાફલતા મેલીને, શ્રીહરિ સમરવા મુખ ॥૫૬॥

All the limited happiness that one enjoys while alive will end, and eternal misery will follow. Hence we should set aside our folly and start remembering Shree Hari.

જાવું જોઈશે જમપુરીએ, જીવ જાણી લેજયો જરૂર ।

નિમિષ નિમિષે નિકટ આવે, દેખી લેજયો નથી એહ દૂર ॥૫૭॥

કડવું ॥૬॥

Otherwise know all souls that for sure we will have to go to hell. Remember that death is inching closer every moment. Make sure that you realise and understand that the final moment is not too far away.

પૂર્વઘાતો: - કડવું (૭)

આવું સાંભળી શ્રવણે, રખે ઉર વિચારતા એમ ।

જીવ વસ્તુએ જડે નહિ, તો દુઃખ ભોગવશે કેમ ॥૧॥

Having heard that, do not think in your hearts that as the soul is not easily seen in the body and it will not be easily found, how can it be punished or feel any pain?

વળી કોઈ કે'શો જીવ ઝીણો, વ્યોમથી અતિ વિશેષ ।

અછેદ અભેદ અખંડ એહ, બળે સડે સૂકે નહિ લેશ ॥૨॥

Or you may also incorrectly believe that because the soul is a very small minute part of the body and cannot be cut or divided, is ever-lasting, cannot burn, rot, or become dry.

વળી કોઈક એમ કહેશો, કહ્યો જીવ તે બ્રહ્મસ્વરૂપ ।

કર્મ માયા કલ્પિત છે, કહ્યો આતમા એક અનૂપ ॥૩॥

You may even incorrectly believe that as the soul is defined as an enlightened lasting form of freedom, it can escape punishment; while the law of actions and force of illusion are imaginary and inapplicable.

એમ જણજણ પ્રત્યે જુજવું, જો પરઠી કરશો પ્રમાણ ।
તેહ ઉપર કહું સાંભળો, તમે સર્વે જન સુજણ ॥૪॥

If you start comparing the views of different individuals then you will get so many replies. I will tell you the single truth about that and all of you listen attentively to become knowledgeable about the true existence and character of the soul.

વિવિધ ભાતે વર્ણવી, કહું જીવની સર્વે વાત ।

શાસ્ત્ર સહુએ સત્ય કહ્યો, જીવ જુઠો નહિ કોઈ ભાત ॥૫॥

I will describe it in several ways and tell you the whole story. This story about the punishment of the soul is also mentioned in the holy scriptures as the ultimate truth, and not even a small part of it is untrue or fabricated.

જીવ જોતાં જો નવ જડે, તો સાધન સર્વે વ્યર્થ છે ।

વંધ્યાસુતને વખાણે વગોવે, એમાં શિયો અર્થ છે ? ॥૬॥

If you try but cannot see your own soul then all the efforts you do are in vain. This is the same as a barren woman praising her child knowing she has never had any.

શૂન્યસુમનની સ્ત્રજસારું, અતિ આગ્રહ કોણ કરે ।

શશશૃંગની શિબીકાયે, બેઠે ન બેઠે શું સરે ? ॥૭॥

No one will want to admire a bedstead if it is not decorated with flowers. No one will wait to watch for the moon on a moonless night.

જપ તપ તીરથ જોગ યજ્ઞ, દાન પુણ્ય વ્રતવિધિ મળી ।

કેને અરથે કરવું, પામનારો ન મળે વળી ॥૮॥

You may do a lot of recitations, penance, pilgrimage, yoga, sacrifices, donations, virtuous deeds and rites, but if you cannot find the reason for which you are doing all this then it is all a waste of your efforts.

પુણ્ય પાપ પર પોતાનાં, સમઝ્યામાં શું સાર છે ? ।

ન્યાયે અન્યાયે ન કરવું, એપણ જુઠો નિરધાર છે ॥૯॥

What is the benefit of thinking about good deeds and bad deeds, justice and injustice done to oneself and others if the beneficiary cannot be felt. Then all these are wrong decisions.

એમ આગમ અસત્ય થયાં, વળી વક્તા ન સમઝ્યા વાત ।

એતો મત છે મૂરખનો, જીવ સાચો છે સાક્ષાત ॥૧૦॥

In that way, all that we believed becomes incorrect because the shallow preachers have themselves not understood this truth hence cannot elaborate on it properly. That philosophy is for the ignorant, because it is a fact that the soul exists, is true, is present everywhere and can be seen by the elite.

વેદાન્તી વણ સમઝ્યે કહે, બ્રહ્મ હતો તે જીવ થયો ।

એપણ મોટો બાધ આવ્યો, તે પણ મર્મ નવ લહ્યો ॥૧૧॥

Some of those scholars who have studied the vedic scriptures mistakenly believe that what was initially a free unattached ray of light has now been transformed into a soul. This misunderstanding is itself an obstacle as they have not captured and understood the real essence of these scriptures.

અછેદ અભેદ અખંડ એહ, અક્ષરબ્રહ્મ કે'વાય છે ।

તેમાંથી આ જીવ ક્ષર્યો, એ કહેવાનો કાંઈ ન્યાય છે ? ॥૧૨॥

It is Aksharbrahm, the divine abode of Bhagwan, that cannot be pierced, is indivisible and it is eternal. It is not justified to say that the soul has fallen from this Akshardham!

વળી ભળશે જીવ જ્યારે બ્રહ્મમાં, ત્યારે કોઈક દિન ખરશે ખરો ।

ક્ષરણ સ્વભાવ બ્રહ્મમાં ખચિત, ત્યારે હર્ષ શોક શાને કરો ॥૧૩॥

And when the soul reunites again with the free space above, it may fall back again some day. It has the tendency to fall and join hence why do you show any signs of joy or sorrow if this is natural?

વળી ઉચ્ચ નીચમાં અવતર્યો, જ્યાં સુખ નહિ દુઃખ અતિ ।

ખર સૂકર શ્વાન સૂજવા, એવી કેમ આવી મતિ ॥૧૪॥

Further the soul has taken birth in a body in families of upper and

lower castes, where there is no joy at all and all life is shrouded in misery. It has even had to take births as donkeys, dogs, and the like, hence where has this intellect come from?

સુખ તજીને દુઃખ લેવું, એવું અજ્ઞાની પણ ઈચ્છે નહિ ।

એપણ વાત અસત્ય છે, જીવ સત્ય છે માનો સહિ ॥૧૫॥

To discard away happiness and to take on misery instead is not a norm that even a mad person would wish for. It is very true that the soul exists and you should believe this true fact.

વળી પરસ્પર પંચ ભૂતને, નથી વૈરબુદ્ધિ વપુધારીને ।

આત્મા આત્મા એક છે, ત્યારે નાખેછે કેમ કેને મારીને ॥૧૬॥

Further the different elements that make up a body have no enemy with each other. If they know that the souls are the same then why do they kill each other?

અરિ મિત્ર તો અસત્ય છે, જ્યારે આત્મા તો છે એક ।

એતો વાણીનો વિલાસ છે, કહું હવે તેનો વિવેક ॥૧૭॥

One may have very many foes or friends and all these are not permanent. But the existence of the soul is eternal and permanent. Making attractive descriptions is the hobby of speech, but I will only tell you the good mannered truth.

જેમ નર આકાશમાં, અતિ ઉંચો કરે પ્રવેશ ।

તેને આકાર અવનિતણા, નજરે ન આવે લેશ ॥૧૮॥

When a man flies in the sky and keeps on going higher and higher, he does not clearly see the forms that he has left behind on the earth. They become so tiny that he cannot see them at all.

પણ અવનિપર એ છે ખરા, નથી અસત્ય આકાર એક ।

નોખે નોખા નજરે, આવે છે એહ અનેક ॥૧૯॥

But these forms all exist on the earth and none of them is any less true. They all are separate and can be seen distinctly to be numerous.

તેમ નિરવિકલ્પ સમાધિમાં, નથી આવતાં નજરે જોય ।

પણ જીવ ઈશ્વર માયા વળી, એ સાચાં છે સહુ કોય ॥૨૦॥

When one is in deep meditation with no other thoughts of any kind in his mind, he still does not see the soul, the gods, and even illusion. But it is a fact that they all exist.

માયા ઈશ્વર સત્ય છે, જાણો સત્ય છે જીવ જેહ ।

અછેદ અભેદ અજનમા, નિત્ય નિરંશ કે'વાય તેહ ॥૨૧॥

Illusion, gods and the soul are truly in existence. All these are also referred to as unpierceable, indivisible, cannot be born as they don't die, are eternal and cannot be cut into pieces.

તેને ત્રણ શરીર ત્રણ અવસ્થા, અને ત્રણ ધરે અભિમાન ।

ત્રણ ત્રંથિયો ગુંથિયો, તેહ જાણો જીવ નિદાન ॥૨૨॥

The soul pervades in all the three bodies and the three states, and has the three egos.

હરખ શોકને તે ભોગવે, વાસનાયે જુક્ત એ જીવ ।

જન્મમરણ સુખ દુઃખમાં, રહે સંસૃતિ માંય સદૈવ ॥૨૩॥

It also has joy and sorrow, has desires and has to be born and die in its own separate way. This is its own unique way of creation and destruction.

શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધ, મન બુદ્ધિ ચિત્ત અહંકાર ।

એહ શરીર નવ તત્ત્વનું, જાણો જીવનું નિરધાર ॥૨૪॥

The soul takes residence in a body made up of the five senses; speech, touch, sight, taste and smell, as well as the four invisible elements; mind, knowledge, conscience and ego. These nine elements are inside the body.

સ્વપ્નમાં જે જાય આવે, મૂરતિમાન શરીર ।

સુખદુઃખને તે ભોગવે, મને માનજ્યો મહાધીર ॥૨૫॥

Believe me when I say that one's physical body may remain here but the soul goes into and comes out of dreamland, and it suffers or rejoices in plenty there.

જેમ વહનિ વ્યાપે લોહમાં, જુદાપણ જણાયે નહિ ।
તેમ જીવ અવસ્થા શરીરમાં, તદાત્મક રહ્યો થહિ ॥૨૬॥

The soul is attached to this body and has taken oneness with it, just like heat gets attached to a metal bar placed in a fire.

ઘણ એરણ્યને વચ્ચે આવી, લોહ જેમ ઘડાયછે ।
તેમ જીવ શરીર સંબંધે, માનો માર બહુ ખાયછે ॥૨૭॥

When the metal bar comes in between the anvil and the blacksmith's sledge it gets pounded with heavy blows. Similarly, the soul gets pounded so many times while inside the body that it has got attached to.

અનેક તન આવ્યાં ગયાં, વળી જશે આવશે અનેક ।
દેહી નહિ દેહ વિના, એમ સમઝી લેજ્યો વિવેક ॥૨૮॥

This soul has taken cover in many bodies so far and will still live in many more bodies depending on the number of births that it will have to take. Understand the fact that the soul cannot live without the body, and the body also cannot live without the soul.

જેમ ભોયંગ અંગથી ઉતરે, કાંચળિયો કહું કોટ ।
તોય અહિ તને આવે નહિ, જોને ખાલ્ય ઉતારતાં ખોટ ॥૨૯॥

It will take many bodies even within one life, like the snake which sheds its skin so many times within its life, and always acquires a new cover with fresh parts for its body.

એમ જીવને જાણજ્યો, જો તજે તન અનંત ।
તોટો તોય આવે નહિ, મને માનજ્યો બુદ્ધિવંત ॥૩૦॥

In similarity to that, the soul also sheds off many countless bodies and still is never satisfied. Be wise and understand what I am telling you.

એવી રીતે આગમમાં, જોઈ કહ્યો જીવ અખંડ ।
તેને ઝાલી જાયછે, દિયેછે દુષ્કર દંડ ॥૩૧॥

As I have explained to you, the soul takes this form and wants to

cling on to the body, but is forced to separate by the yamdoots. They pull it off the body and give it a thorough punishment.

આ તન તજતે અંગુષ્ઠમાત્ર, થાય ત્રણ તત્ત્વનું તન ।
આકાશ વાયુ ને અગ્નિ, તેનું રૂપ બંધાયછે જન ॥૩૨॥

When the soul finally leaves the human body it gets a new body that is only as big as the human thumb. It is made up of only three elements (space, air, and light) instead of five when it was in a living body.

પછી તેને પંડ દેતાં, વળી વીતેછે દશ દન ।
તેણે કરીને થાય છે, એક-મુઝા હાથનું તન ॥૩૩॥

Then within ten days, that thumb-sized body grows bigger and becomes as long as the forehand (its size is about the size from one's clenched fist to the elbow.)

પછી દિન સુધી અગિયારમે, ષટ ઉર્મિ વ્યાપે શરીર ।
દ્વાદશ દિન રહિને, ચાલે તેરમે દિન અચીર ॥૩૪॥

And on the eleventh day, the six forces of heat enter and spread into this body. The soul stays in this state for twelve more days and then on the thirteenth day he is forced to walk without a skin on his flesh.

સગાં સંબંધી સર્વે મેલી, ચાલ્યો એકીલો આપ ।
સંગ ન ચાલી સંપત્તિ, ચાલ્યાં ભેળાં પુણ્ય ને પાપ ॥૩૫॥

The soul has left behind all persons he had thought were its relatives while it was alive and is now all alone. All the wealth that he had gathered also does not follow him, only his virtues and vices accompany him at this time.

આદર્યુ તે અધવચ રહ્યું, થયું વચમાં વિવા'નું બારમું ।
મનસુબો મનમાં રહ્યો, થયું ચાલવાનું કારમું ॥૩૬॥

He had made many plans such as weddings, anniversaries, birthdays, and many more, for himself and for others. His sudden death has disrupted all those plans. He now has to be ready for

the twelfth day post-funeral rites instead. All wishes and ambitions remain unfulfilled in his mind and now he has to walk the long path all alone.

હાથ ઠાલે ને ભુંડે હાલે, જીવ ચાલ્યો જમપુર મારગે ।

અણતોળ્યાં દુઃખ આવિયાં, કહી કહી કહિયે ક્યાં લગે ॥૩૭॥

The soul is now empty handed and in a terrible state, and is forced to walk the long way in the direction of Yampuri. Misery that cannot be quantified has now bestowed on him and it is difficult to describe or narrate all of his problems as they will never end.

મનુષ્યલોકથી છયાશી સહસ્ર, જોજન ત્રણસો ત્રણ ।

દક્ષિણ દેશમાં સંયમિની પુરી, વારિ વસુધા વચ્ચે ધરણ ॥૩૮॥

He walks for 86,303 Yojans (=1,035,636 kilometers) in the southerly direction, towards Sayamini Puri (Yampuri) which is an island between the land and ocean.

તિયાં જીવાનું થયું જીવને, ભેળું ભલું ભુંડું ભાતું લહિ ।

ખાવા લીધી સંગે ખરચી, જેમાં સુખનો લવલેશ નહી ॥૩૯॥

He has to go that far carrying with him the heavy load of all his merits and sins. This is his travelling allowance, which is of not much use to him or does not give him the slightest of joy.

વાટ વસમી વિકટ વળી, જિયાં ઓળખાણ નહિ આપણી ।

પ્યાસ ભુખનું કોણ પુછે, દિયે માર બહુ સહુ ઘણી ॥૪૦॥

The path is difficult and treacherous, where the soul has no knowledge of direction or sees anyone familiar. He suffers from hunger and thirst but who will offer him any favours there? All he gets is a lot of thrashing and walloping from all the yamdoots.

એહ મારગમાં જે ગામ છે, તેનાં તે કહું હવે નામ ।

સોળ પુર છે દંડનાં, અને બીજાં તે અનેક ગામ ॥૪૧॥

Now I will tell you the names of the sixteen main towns of heavy punishment enroute to Yampuri that the soul must pass through.

These are in addition to the numerous smaller towns.

પ્રથમ યમપુર નામ છે, પુર સૌરી બીજું જાણ ।

વરિંદ્રપુર ત્રીજું કહિએ, ગાંધર્વ ચોથું વખાણ ॥૪૨॥

The first town is called Yampur, the second one is Souri, the third is Varindrapur, and the fourth is called Gandharva.

શૈલાગમ પુર પાંચમું, કૂરપુર જાણો એ ષષ્ટ ।

કૌંચપુર એ સપ્તમું, વિચિત્ર પુર એ અષ્ટ ॥૪૩॥

The fifth one is Shailagam, the sixth one is Koorpur, the seventh one is Krounchpur, and the eighth one is Vichitrapur.

નવમું પુર બાહ્યાપદ, દસમું દુઃખદ જે નામ ।

નાનાકંદ દશ એક છે, સુતપ્ત દ્વાદશ ઠામ ॥૪૪॥

The ninth one is Bahyapad, the tenth one is Duhkhad, the eleventh one is Nanakrand, and the twelfth one is Sutapt.

રૌદ્રપુર એ તેરમું, પયોવર્ષણ દશ ને ચાર ।

શીતાઢ્યપુર એ પંદરમું, બહુભીતિ ષોડશ વિચાર ॥૪૫॥

The thirteenth one is Roudrapur, the fourteenth one is Payovarshan, the fifteenth one is Shitadhaypur, and the sixteenth one is Bahubhiti.

એ સોળ પુર છે દંડનાં, એક એકથકી કઠોર ।

મંદભાગી એ મારગે ચાલ્યો, જેણે કીધાં કર્મ અતિ ઘોર ॥૪૬॥

All these are towns inducing increasing levels of punishment. This ill-witted soul has chosen this path by doing so many despicable acts.

હવે જે જે દુઃખ ભોગવશે, સહેશે શરીરે માર ।

શ્રવણ દઈ સૌ સાંભળો, કહું કરી વિસ્તાર ॥૪૭॥

Now listen carefully as I tell you in greater detail all the various punishments and misery that this soul shall go through.

પાછો ન ફર્યો પાપ કરતાં, કર્યા અઘ અતિ અગણિત ।

તે જીવ ચાલ્યો જમપુરીએ, ભુખ પ્યાસે ભુંડી રીત ॥૪૮॥

He had never thought twice when committing the sins in his human life. He has done innumerable acts of sin. Now he walks to Yampuri, feeling hungry and thirsty and is in a terrible state.

જમદૂતે જોરે ઝાલીને, નાખી કંઠમાં કાળપાશ ।
આયુધ ઉગામે મારવા, બહુબહુ દેખાડે ત્રાસ ॥૪૯॥

The Yamdoots hold him forcefully and put a death rope in his neck. They raise their various weapons to beat him and show a lot of terror to scare him.

ઉંધેતે માથે તાણીયો, તેણે પ્રાણી કરે છે પોકાર ।
અઘવંતની એ સમે, કહો કરે કોણ વા'ર ॥૫૦॥

They drag him with his head facing down and this really hurts making him wail out in agony, crying for help. Who would dare to come and rescue him in that place in the middle of nowhere?

કરતાં બહુ કુકર્મને, પાછુંવાળી પેખ્યું નહિ ।
ભલું ભુલું પડશે ભોગવવું, એવું આંખ્યે તો દેખ્યું નહિ ॥૫૧॥

While in the human body, the soul did not think twice or see behind at the forthcoming fruits when doing his sinful acts. He did not foresee that all the good and bad things that he was doing will have to be rewarded appropriately later on.

અંધ ધંધે આયુષ્ય ખોઈ, કરી કમાણી જો પાપની ।
અભાગીને એ મારગે, સર્વે થઈ છે સંતાપની ॥૫૨॥

He spent all his life in blind and selfish acts and earned the wealth of sin. Now the ill-destined one has earned this path where all he will find is horrifying terror and misery.

જેહ અર્થે આ મનુષ્ય દેહ, તેહ કારજ કીધું નહિ ।
અવળાં આચરણ આચર્યો, તેહ ફળ લેતાં ફજેતી થહિ ॥૫૩॥

He did not take advantage of the main reason why he had been given the human life and did not do any virtuous acts at that time. Instead he did the opposite and now is succumbed to being rewarded with the shameful fruits of sin.

અલ્પ સુખને આશરી, કરી ઘણી ઘણી ઘાત ।
એવો પાપી પ્રાણીયો, તે ચાલિયો જમ સંઘાત ॥૫૪॥

In order to gain minute happiness that lasted only for short moments, he committed so many murderous sins. Now the sinner has to walk with the Yamdoots.

પૂરણ દુઃખમાં જૈ પડ્યો, જેનો કે'તાં ન આવે પાર ।
નિષ્કુલાનંદ નિશ્ચય કહે, સત્ય માનજયો નરનાર ॥૫૫॥
કડવું ॥૭॥

He has thrown himself into the full scale of misery. The extent of this misery cannot be accurately told. Swami says that this is the truth and all men and women must understand and believe it.

પૂર્વછાયો:- કડવું (૮)

ઝંઝીર બંધે બાંધિયો, મારીને લીધો મો'ર ।
ડગલે ડગલે દુઃખ ઘણું, નહિ લેવા સુખ કોઈ ઠોર ॥૧॥

The soul is now tied in shackles and is still being beaten heavily all along the way. Each and every single step is full of endless torment and no one is coming to the aid of this soul.

બસેં ને સડતાળીશ જોજન, જમ ચલાવે છે નીત ।
જેવાં જેનાં કર્મ છે, તેવી તે દંડની રીત ॥૨॥

The Yamdoots force him to walk for 247 Yojans (= 2,964 kilometers) everyday, and on the way they punish him severely according to what actions he has done.

મર્મસ્થળે મારે ઘણું, તેણે પાપી કરે પોકાર ।
પુણ્યહીણા પ્રાણીતણી, એ સમે કરે કોણ સાર ॥૩॥

They hit him hard in his genitals and the sinner wails in agony. Who would come to the aid of this sinner who has done nothing virtuous all his life?

શોધી સાંધ્ય શરીરની, તિયાં માર દિયે મન ગમતી ।

દંડ દેવાની રીતને, જાણે છે જમદૂત અતિ ॥૪॥

They look for the joints of his body and hit him as much as they please in all these sensitive sections. The Yamdoots are experts in all forms of punishment and utilise all different means to reprimand him.

તાળવે કપાળે કોંણિયે, ગોઠણે માર દિયે ઘણી ।

છાતી નખ છેદે તેની, થાય પીડા અતિ તેતણી ॥૫॥

They hit him hard on the chin, forehead, elbows, and knees. They peel his chest with their bare nails and this pain is intolerable for the sinner.

નાશી ભાગી નવ શકે, પરિયો જમને હાથ ।

કષ્ટ સહેવાય કેટલું, અતિ પામે પીડા અનાથ ॥૬॥

He cannot run away or escape anywhere after coming in the clutches of these yamdoots. He has limited thresholds of tolerance and what he is going through is much more than what he can withstand.

જેમ નર વાનરને, બળે ગળે બાંધેછે બંદ ।

તેમ જાય ક્યાં જીવ પાપી, પરિયો જમને ફંદ ॥૭॥

The yamdoots have tied a rope round his neck like a hunter ties a rope around a monkey's collar. Now he has no chance to escape.

જેને દીઠે દુઃખ ઉપજે, વળી સ્પર્શે જાય પ્રાણ ।

વજ્ર જેવી વાણી વદે, એવા ભુંડા જમરાણ ॥૮॥

The yamdoots are so horrifying and daunting that merely looking at them is scary, touching them would be daring. Their speech is as hard as the blows of solid steel.

ચોપાઈ:- તેને સાથે ચાલિયો અનાથરે, ઘણુંઘણું ઘસંતો હાથરે ।

કરે ઓરતો મનમાં બહુરે, મારો મારો કરે જમ સહુરે ॥૯॥

The sinner is now all alone and feels like an orphan. This orphan now walks all alone with the yamdoots. He can only lament at the actions done by his hands. He regrets in his mind about his

deeds. The Yamdoots are however enjoying all this and all of them keep on chanting, "Beat him up!. Beat him up!"

પડે માથે મુદ્ગર મારરે, કરે હાયહાય ત્યાં પોકારરે ।

દઈદઈ પાપનાં એધાંણરે, દિયે દુઃખ ઘણું જમરાણરે ॥૧૦॥

They hit him with iron maces and he cries in pain, wailing in agony. They remind him of the individual sins that he has committed while alive and pound blows on him after each narration, giving him untold punishment.

જેહ સમે કર્યા પાપ જેવાંરે, કહે એધાંણ સહિત એવાંરે ।

ત્યારે સાંભરે સર્વે વાતરે, એમ જાય જમને સંઘાતરે ॥૧૧॥

They accurately tell him where and when he did a certain sin, and exactly describe the situation he was in at that time. The poor soul listens to all this and has to agree to them all, as he goes on walking with the Yamdoots.

ચાલતાં ચાલતાં પો'ર ચારરે, પ્રાણી પામે છે પીડા અપારરે ।

હારી થાકી થયો છે હેરાણરે, અતિ પીડાને પામ્યો છે પ્રાણરે ॥૧૨॥

After walking for four sessions, the soul experiences a lot of pain and fatigue. He is now defeated, tired and troubled after going through this long and endless misery.

પડી રાત્ર આલ્યું ત્યાં ગામરે, જાણે જીવ કરીશ આરામરે ।

ત્યાંતો આવે છે ગામનાં વાસીરે, ખાય માંસ રુધિરનાં પ્યાસીરે ॥૧૩॥

By nightfall they reached a small town. The sinner thought that at last they will all pause and he will get a chance to lie down to rest. But then he noticed the residents of that town fast approaching him. They wanted to eat his flesh and were thirsty to drink his blood.

હાથે કાતાં છરા ને કુઠારરે, કાપી પાપીનો કરે આહારરે ।

ખાઈકાઈ ધરાય જમ જ્યારેરે, બહુ વખાણ કરેછે ત્યારેરે ॥૧૪॥

Some rip the sinner with their bare hands, while others cut him into small pieces with butcher's knives and axes, and they devour his flesh. They feast on him carnivorously and when they

feel satisfied they praise the sinner.

અમે ખાધું માંસ બહુતણું, પણ સૌથી સ્વાદુ તારું ઘણુંરે ।
ખારું ખાટું તીખું તમતમુરે, જમતો તું બહુ મનગમ્યુંરે ॥૧૫॥

They say that they have eaten a lot of meat and flesh all this time but they really liked the taste of this flesh in particular as this one was more tastier than what they had eaten before, as this sinner when alive had a craving for all good tastes of food such as bitter, sour, spicy or hot, and like to eat such delicacies.

ગળ્યું ચીકણું તળેલ તાવ્યુંરે, વઘાર્યું ધુંગાર્યું મન ભાવ્યુંરે ।
શુદ્ધાશુદ્ધ ખાધા ખટ રસરે, તેણે કરી તારું માંસ સરસરે ॥૧૬॥

He liked to eat sweet, sticky, fried, boiled, cooked and grilled food all his life. He did not control his sense of taste and ate both pure and impure food and drink, hence his meat has become more tasty for the Yamdoots.

એમ કહી કાપીકાપી ખાયરે, તેને દુઃખે કરે હાય હાયરે ।
કરી પોકાર પડે અચેતરે, નથી ખમાતો માર મેં નિત્યરે ॥૧૭॥

They praise him, continue to cut him into pieces and eat him with fervour, while the sinner finds this all so unbearable that he cries out for help in pain. He falls down unconscious as he cannot bear the pain of the blows any longer.

ત્યારે કિંકર કહે સુણ્ય પ્રાણીરે, તેં આ વાટને કેમ ન જાણીરે ।
યાંતો કોઈ કોઈનું જ નથીરે, અમે કહિયે તુંને શું કથીરે ॥૧૮॥

At that time the Yamdoots ask the sinner that if he feels the pain is unbearable now, how come he did not think about that earlier. In this town no one cares for others, and they cannot do anything to save the sinner from these residents.

એમ કહીને આપેછે મારરે, તેને દુઃખે કરે છે પોકારરે ।
પછી સાંભરે પાપ પોતાનાંરે, જે કાંઈ કર્યાં છે પ્રગટ છાનાંરે ॥૧૯॥

They say that and continue with their beating, it really hurts and the sinner still keeps on screaming and shouting for help. He

then remembers all the sins that he did in public or private.

કહેછે મનુષ્ય દેહને પામીરે, મારી શુભ મતિ સર્વે વામીરે ।
પાળ્યો નહિ મેં પવિત્ર ધર્મરે, કર્યાં વિકળ થઈ વિકર્મરે ॥૨૦॥

He laments that although he had been granted a human life, his wisdom had deserted him and he was enslaved by bad thoughts throughout his life. He did not honour any rules of religion and moral conduct, and did so many bad acts while under the influence of ego.

મૂરખાઈ મુકી સદાચારરે, મેંતો કોઈ ન કર્યો વિચારરે ।
બા'ર ભિંતર અપવિત્ર રહ્યોરે, સત્ય પુરુષનો ગુણ ન ગ્રહ્યોરે ॥૨૧॥

He says that due to his folly he left aside morality and the rules of good conduct and never thought anything about that. He stayed impure on the outside by being in contact with impure people and possessions, as well as on the inside by eating impure food and succumbing to sinful desires of the senses. He never took heed of notice given by or the wisdom shared by good and righteous people.

અન્ન ધન જે આયુષ્ય મારુંરે, ખોયું સત્યમાર્ગથી મેં બા'રુરે ।

ભજ્યા નહિ ભાવે ભગવંતરે, સેવ્યા નહિ સાચા સદ્ગુરુ સંતરે ॥૨૨॥
He now laments at his deeds. I wasted all my food and wealth that I had in my life in other avenues away from the true and virtuous path. I never worshipped the Lord and never served any of His saints and devotees.

આવી એવી મુજને કુબુદ્ધિરે, ભુલ્યો જન્મથી મરણ સુધિરે ।
આજ કોણ કરે મારી સા'યરે, એમ કહી કરે હાયહાયરે ॥૨૩॥

Bad thoughts is all what came to my mind and I was mistaken all the way from birth to death. Now who will help me or come to my aid today as I have earned this punishment myself? Saying this he keeps on lamenting in pain all the time.

ત્યારે કિંકર કહેછે પ્રાણીરે, તેં આ વાટને નહોતી શું જાણીરે ।

જાવું જોશે જમપુરી માંયરે, જ્યાં નથી સગાં કોઈ સા'યરે ॥૨૪॥

At that time the Yamdoots ask the sinner why he did not foresee that all this was oncoming for him as a result of the actions he was doing and the path he had chosen. He should have known that he will have to go to Yampuri where no one will be his friend or relative, or willing and able to assist him.

નહિ મળે ત્યાં ઉછી ઉધારૂંરે, નહિ કરે કોઈ દંડમાં વારૂંરે ।

યાંતો કર્મ કર્યું જેણે જેવુંરે, ભોગવવું પડે છે જો તેવુંરે ॥૨૫॥

He will not be able to borrow any virtues in hell and there will be no reduction or leniency in the punishment accorded to him. In hell, one has to suffer all the consequences of all their actions done earlier.

જે જે ભેળું લાવ્યો તું ભાતું રે, તેનું વાંચી દેખાડિયે ખાતુંરે ।

પોષ્યો અન્યાયે અસત્ય દેહરે, કર્યો અસત્ય સગાંશું નેહરે ॥૨૬॥

They read out to him the account of all the vices he had done and brought along. He had satisfied himself with the fruits of unjust acts and had built friendship and affection with dishonest people.

તેતો રહ્યાં છે તિયાંનાં તિયાંરે, કોણ સગું થાય તારૂં ઈયાંરે ।

સત્યપુરુષ ન સેવ્યા કદાપિરે, માટે આ વાટે આવ્યો છું પાપીરે ॥૨૭॥

All these people that he had made friends with have been left behind and no one has come with him here to help him out. He never earned any pious virtues as he never served any saints or true devotees, hence is forced to travel on this route of suffering.

કરતો પાપ ન ડરતો લગારરે, ચાલ્યો મન ગમતે ગમારરે ।

નો'તી બીક શંકા મનમાંય રે, કરતો પાપ આપ ઈચ્છાયરે ॥૨૮॥

He performed many sinful acts without having any sort of fear in his mind. He wandered aimlessly to places of interest without any reason. He did not have any fear or doubt that he will eventually be reprimanded for all the actions he is doing to satisfy the cravings of his mind.

તેંતો જમપુરીને ન જાણીરે, તેમ સુણીને બીક ન આણીરે ।

જો તું અમથી બિ'ત અભાગીરે, તો તું પાપબુદ્ધિ દેત ત્યાગીરે ॥૨૯॥

You neither bothered to know about hell, nor raised any fear when you heard about it. Had you been afraid of us at that time, you would definitely have renounced all your sinful deeds and thoughts.

માટે અમને ન ગણ્યા ગમારરે, એમ કહી દિયે બહુ મારરે ।

દિયે માર અપાર તે સહેરે, વળી મુખે કિંકર એમ કહેરે ॥૩૦॥

You are the king of fools as you never wanted to know us then. The yamdoots keep on beating him while they say this to justify why they punish him so much. The town's residents continue clobbering him endlessly and further tell him with their loud mouthed voices.

થયા ભૂખ્યા ને તરસ્યા ભારેરે, આપ્ય ખાવા ને પીવા આ વારેરે ।

તેતો જોઈશે અમારે જરૂરે, લાગી ભુખને જાવું છે દુરરે ॥૩૧॥

Having dragged you all this way, we are now hungry and thirsty, give us food and drink at this very moment. We must eat immediately as we are very hungry and we have a long way to go.

આપ્ય ખાવા નહિ તો તુંને ખાશુંરે, ત્યારે મુકશું સૌ જ્યારે ધરાશુંરે ।

પછી કેડે દિધું હોય કાંયરે, ભાગ ત્રણ વહેંચે છે ત્યાંયરે ॥૩૨॥

Give us food now otherwise we shall eat you up and only leave you after being fully satisfied. This poor soul has nothing to offer himself, but maybe his family may have done some good donations within the twelve days after his death, and they split the virtue generated by this act into three portions.

એક ભાગ જમદૂત લિયેરે, બીજો પ્રેતના ગણને દિયેરે ।

ત્રીજો ભાગ તે પોતે જમેરે, એમ દિન અઢાર નિગમેરે ॥૩૩॥

The yamdoots take one third, and give a one third part to the people in the village of ghost ancestors as they are also hungry for this since as he is from their decendancy. The residents eat

the remaining third portion themselves. This way they spend eighteen days surviving on the fruits of these virtues.

દ્વાદશ મો'રના એહ અઢારરે, મળી માસ થાય નિરધારરે ।

રાત દિવસ ચાલે દરિદોટેરે, ચડયો જમના દૂતની ચોટેરે ॥૩૪॥

In this way, after the initial twelve days of post-funeral rites and the subsequent eighteen days, a full month passes. The wretched soul has walked and ran continuously day and night in the company of the yamdoots.

ભૂખ પ્યાસે પીડાણો છે અતિરે, મહાદુઃખે મુંઝાણી છે મતિરે ।

થયો બફોયો ફોમ ન રહીરે, નિત્ય માર શકે કેમ સહિરે ॥૩૫॥

He is immensely tormented by the fangs of hunger and thirst such that his common sense is suffocating within him. He loses sense of memory as he cannot tolerate the violence any more.

ત્રાહીતોભાં કરી ત્રીસ દનરે, અતિ કષ્ટે કર્યા ઉલ્લંઘનરે ।

તૈયે આવ્યું ચમપુર જેહરે, તિયાં પહોંચ્યો છે પ્રાણિયો એહરે ॥૩૬॥

He has managed to pull through these thirty days of atrocity, terror and torment with great difficulty and now this sinner soul has reached the first main town of Yampur.

તેમાં પ્રેત વસેછે જો ઘણારે, બહુ ભયંકર બિયામણારે ।

તિયાં પુષ્પભદ્રા નદી તટરે, એક અતિ વિસ્તારે છે વટરે ॥૩૭॥

This town is inhabited by many of his ancestors who have become ghosts and look very horrifying and scary. In this ghastly environment they come to a river called Pushpbhadra where there is a big tree on its banks.

તિયાં બેઠાં છે પ્રેતનાં તળ રે, દેખી જીવ આવે તતકાળ રે ।

કાપી કાપી કલેવર ખાય રે, વળગ્યાં અંગે અળગાં ન થાય રે ॥૩૮॥

Under this tree, there are many groups of these ghostly ancestors sitting and waiting. When they see this soul coming towards them they cry out wildly in happiness as they now see some food coming to them. They cut him to pieces and cling on to his body,

not wanting to separate from him.

કાઢી લઈયે એનું કલેજું રે, પછી મારે તીર કરી વેજું રે ।

દિયે દુઃખ દયા નહીં દલ રે, પામે દુઃખ સુખ નહીં પલ રે ॥૩૯॥

They say they want to take his heart out and then make it a game target for shooting with their arrows. They torture him and have no mercy for him. He is in tremendous agony and does not get even a moment's relief from the distress.

તને તપે છે તાપ વિષમ રે, પ્રલય કાળના સૂરજ સમ રે ।

જીવ જોઈ એ વટનું વૃક્ષ રે, છાયેં બેસવા કર્યો 'તો હર્ષ રે ॥૪૦॥

His body is feeling so unbearably hot now as if he is under the scorching rays of the ultimate sun that is out to do the final destruction of the universe. This fool had earlier seen that tree and thought he will at last get a place to rest there.

ત્યાંતો પ્રેત બાળ બીજાં મળી રે, ખાવા લાગ્યાં છે પાપીને વળી રે ।

ત્યાંથી આવ્યો પુરદ્વારે પ્રાણી રે, ઉઠ્યા લાગ લેવા દરવાણી રે ॥૪૧॥

But that tree was full of these ghostly ancestors. Even the smaller ghosts started to feed on him now. He now leaves this tree and comes to the gates of the town where the gate keepers now stood up to take their dues before allowing him entry as nothing is for free.

લીધું માંસ પીધું છે રુધીર રે, તેને દુઃખે રુવેછે અધિરે ।

પછી જાયછે જમપુર માંયરે, દિયે લાગ ભાગ માગી ત્યાંયરે ॥૪૨॥

They feasted on his flesh and drank his blood, and he cries out in distress as this is all unbearably painful. He then enters inside the town of Yampur and has to pay the dues to its residents.

લીધું માંસ રુધીર પીવાનેરે, રાજા પ્રધાન વજીર દિવાનેરે ।

કહે લઈ જાઓ જમ યાંથીરે, ઉતાવળો આ પુર માંયથીરે ॥૪૩॥

The king, prime minister and chief ministers, and all courtroom attendants also feasted on his flesh and blood one after the other, but they get fed up with him after knowing his despicable actions

and they tell the Yamdoots to take him away quickly.

આપી લાગ ને નિસર્થો બા'રરે, ઉત્તર દ્વારેથી દક્ષિણ દ્વારે ।

મેલ્યું શહેર એક સોળમાંરે, એમાં રાતદિ જાય રોળમાંરે ॥૪૪॥

After paying them their dues in flesh and blood, he comes out from the southern gate. This way he has completed the journey through one town out of the earlier mentioned sixteen towns. His travels continue in this manner all day and night with no rest towards the next town.

કંપે કાળજ દેખી દુતનેરે, અતિ થરથર ધ્રુજે છે તનેરે ।

કેમ આવશે આ દુઃખ અંતરે, એમ કરે ઓરતો અત્યંતરે ॥૪૫॥

His heart and body tremble in fear at seeing the yamdoots and he thinks endlessly of how and when all this misery will end, and pleads to the yamdoots to be lenient and moderate.

તેને જોઈને જમના દૂતરે, દુઃખ દિયેછે તેને અદ્ભુતરે ।

મો'રે કરેછે કિંકર મારીરે, જીવ ભોગવેછે દુઃખ ભારીરે ॥૪૬॥

But the yamdoots see him as a rogue that deserves all this and continue to give him more and more varied punishment. They beat and push him to the front where he faces endless heavy agony.

નિત્ય આવેછે જમનાં ગામરે, તિયાં નથી સુખ લેવા ઠામરે ।

સાંઝ પડે ને થાય સવારરે, દિયે નાનાં મોટાં સહુ મારરે ॥૪૭॥

They pass through many smaller villages inhabited by other yamdoots and though he expects leniency he does not get any lesser beating when passing through them. He even does not get a chance to sit or rest. All day and night, the yamdoots, big and small, all oppressively continue to knock the wits out of him.

નરનારીને ન મળે મે'રરે, જાણે ગોળનું ગાડું આવ્યું ઘેરરે ।

ખાય ધરાય થાય રળિયાતરે, વળી કરે પરસ્પર વાતરે ॥૪૮॥

The yamdoots and their families have no compassion or mercy for this soul, they are infact overjoyed as if a cart full of sweet

jaggery has now come into their village. They feast on him to their full satisfaction and make merry in all this, and they further converse amongst themselves.

આનું માંસ લાગેછે મીઠું રે, આવું બીજા કોયનું ન દીઠું રે ।

ઘણે દને મળ્યું આજ ગળ્યુંરે, આજ દિનમો'ર આવું ન મળ્યુંરે ॥૪૯॥

They say that this sinner's meat is very tasty, and they have never experienced any other flesh more delicious than this. They have got this delicious meat after so many days of waiting for such a sinner.

એમ પામેછે દુઃખ અપારરે, કષ્ટ પામે પાપ કરનારરે ।

પામે દુઃખ જાય નહિ સહ્યુંરે, સત્ય નિષ્કુલાનંદે એમ કહ્યુંરે ॥૫૦॥કડવું॥૮॥
In that manner the sinner is undergoing through many endless tortures. Nishkulanand Swami says the excruciating pain experienced is just unbearable.

પૂર્વછાયાઓ:- કડવું (૯)

મારે કરી આવે મૂરછા, પડે પ્રાણી પૃથ્વી મોઝાર ।

સંકટમાં સંબન્ધી સંભારી, પાપી કરે પોકાર ॥૧॥

He gets beaten up so much that he falls down unconscious, and calls out to his relatives to help him in this difficult moment.

કિયાં ગયાં મારાં કુટુંબી, કિયાં ગઈ મૃગાનેણી નાર ।

કિયાં ગયાં ભાઈ ભગિની, કિયાં ગયો પુત્ર પરિવાર ॥૨॥

He asks, where are his family members, where is his wife with her deer-like eyes, where are his brothers and sisters, where are his sons and other family members?

કિયાં ગયું ધામ ધરતી, કિયાં ગયાં અગ્ર ધન માલ ।

આ સમે કામ કોયે નાવે, મારા જોઈ આવા હાલ ॥૩॥

Where have the house and land he owned gone to, where is all his wealth? At this time none of them have come to his assis-

tance despite seeing his poor state.

એમ કહી કહી કર ઘસે, રુવે ભુખ્યો તરસ્યો તેહ ।

માથે ભય જમરાણનો, તેણે થરથર ધ્રુજે દેહ ॥૪॥

He keeps on asking that and rubs his palms in vain. He cries due to hunger and thirst. He has the atrocity of the yamdoots over his head and his body trembles in fear.

જેને અર્થે અતિ ઘણો, કરતો અધર્મ આહું જામ ।

તેતો ત્યાંનાં ત્યાં રહ્યાં, મારે કોઈ ન આવ્યાં કામ ॥૫॥

He realises that all those for whom he did countless irreligious acts day and night have remained behind on earth and no one has accompanied him to help him here.

માત તાત ભાઈ ભગિની, સુત કલત્રને કાજ ।

કર્યા કર્મ વિકર્મ કંઈ, તે ભોગવવાં પડ્યાં આજ ॥૬॥

He now has to bear the fruits of all the good and bad deeds that he did for the sake of his mother, father, brothers, sisters, sons and his wife.

એને અર્થે આયુષ્ય ખોઈ, જોઈ નહિ વિચારી વાત ।

સંબંધીના સુખ કારણે, કર્યા કપટ દગા ઘાત ॥૭॥

Without thinking he had spent so much time and wasted his whole life for the sake of his family and relatives. He did not hesitate to cheat, trick or murder for them.

નીચ માણસની સંગત્યે, કર્યા અઘ અમોઘ અપાર ।

કુશળ રહેવાનું ક્યાંથકી, ખરી ખાવા રહી માર ॥૮॥

He made friends with people of bad character and did many infallible sins. Now he has no chance of being peaceful; he can only suffer the torture of the yamdoots.

ચોપાઈ: - તેને કિંકર કહેછે ભાઈ, એને સંભારે શું થાય આંઈ ।

કર્યા કર્મ તેં ધર્મને ત્યાગી, મેલી સુખ દુઃખ લીધું માગી ॥૯॥

Even the yamdoots sympathise at him and say, O brother, even if

you remember your family it is of no use to you as they cannot come to help you here. You renounced religion and transgressed, you gave away happiness and asked for sorrow.

આવ્યું સર્વે મળી તારે સાથે, જેજે કર્યું છે તેં તારે હાથે ।

તેતો વેઠવું પડશે આ વાટે, કોઈ ભોગવે નહિ કેને સાટે ॥૧૦॥

Whatever you did with your hands has come with you now. You will have to bear it all on this road, and no one will suffer on your behalf.

તું જાણતો નહોતો મન તારે, જાવું થાશે આ મારગે મારે ।

તિયાં ખરચી ખાવાને કાજ, સજ્યો એવો તેં કેમ સમાજ ॥૧૧॥

Did you not think earlier that you will have to pass this route? You have accumulated all the fruits of your own sins.

હસીહસી કીધાં જે પાપ, રોઈરોઈ ભોગવો તે આપ ।

એમ કહીને આપેછે માર, તેણે પ્રાણી કરેછે પોકાર ॥૧૨॥

All the sins you did while laughing and enjoying, you will now have to suffer for them while painfully crying. They say that and resume thrashing the sinner, and he cries out for help.

દુઃખ દરિયાસમ ઉલટ્યાં, સુખશાંતિ તો સરવે મટ્યાં ।

કરે કિંકર બહુ કંકાસ, નાખી કોટમાંહિ કાળપાસ ॥૧૩॥

The misery is as endless as the ocean. All his peace and joy are now over. The Yamdoots terrorise him a lot by tying a rope around his collar.

દિયે ફાંસી ફડફડે પ્રાણી, બોલી ન શકે મુખથી વાણી ।

થંભી આંખ્ય રહે તિયાં થીજી, એમ માર દિયે જમ ખીજી ॥૧૪॥

He suffocates and wriggles in pain, and cannot say a word from his mouth. His eyes freeze as the Yamdoots continue beating him in anger.

એમ કરતાં દોઢ માસ થાય, ત્યારે સૌરીપુરે પ્રાણી જાય ।

તેનો રાજા છે નામે સૌવરી, ગમે તેવું રૂપ દિયે ધરી ॥૧૫॥

In this manner, one and a half months pass and they reach the second town named Souripur. The king of that place is called Souvari and he is able to take the disguise of anyone he pleases.

મહાવક્ર ને અતિ અટારો, દેખી પ્રાણીને આવે કંપારો ।

ભુંડું મુખ અતિ ભયંકાર, ખાય માંસ લોહીનો પીનાર ॥૧૬॥

He has a very bent body and is fearfully black. The sinner sees him and gets terrified. The king has a very ugly and horrifying face. He eats flesh and drinks blood.

એની વાણી શ્રવણે સાંભળતાં, બંધ છુટી જાય જો વળતાં ।

થાય પેસાબ ને પેટ છુટે, તીખી નજરે મારવા તુટે ॥૧૭॥

Listening to his words makes the sinner urinate and excrete in fear. The king runs towards him to punish him.

કહે લાગ અમારો તું આપી, પુરબા'ર તું નિસર પાપી ।

લાગ લેશું દેશું ત્યારે જાવા, ખુબ લેશું તું પાશેથી ખાવા ॥૧૮॥

The king says, "Pay us our dues and get out of our town immediately. You are a big sinner. We will only let you go after you pay us our dues. We will take a lot to eat from you."

પછી શ્રાદ્ધ ત્રણ પક્ષતણું, આખું હોય કેડે થોડું ઘણું ।

કરે તેના પછી ત્રણ ભાગ, આપે તેમાંથી તેહને લાગ ॥૧૯॥

If his family members have done the Tripakshik shraadh, he divides the fruits of that into three and pays them their dues.

બીજાં બહુ આવી ભરે બચકાં, તેણે કરી દિયે છે ડચકાં ।

મુવો મુવો ગયો જાણ્યું શ્વાસ, ન રહી ઉગરવાની આશ ॥૨૦॥

Many of the town's folk come to him and start to bite him and he grimaces in pain. He now feels he is going to perish as his breathing has become difficult, and feels he does not have any chance of survival now.

એવો અચેત થયો અપાર, નિત્ય નવો ન સે'વાય માર ।

બેશુદ્ધમાંય બોલી ન શકે, એમ કાઢે છે એ પુર થકે ॥૨૧॥

He feels immensely senseless, and cannot tolerate any more of the renewed beating he gets. He cannot speak anymore and again falls unconscious and they push him out of the town in that state.

પછી ત્યાંથી ચાલે નિરધાર, દક્ષિણ દ્વારથી નિસરે બા'ર ।

સંગે કિંકર કરે સંતાપ, તપે ઉપર અત્યંત તાપ ॥૨૨॥

He walks out of the southern gate with no help. The yamdoots continue to terrorise him and the sun also has become unbearably hot.

વાટે આવે છે વિકટ વન, તેને કાંટે કરી ફાટે તન ।

અસિપત્ર વન એનું નામ, તેણે વીટ્યું છે વરિંદ્ર ગામ ॥૨૩॥

On the way they come across a dense forest with thorn trees, the thorns of which pierce his body. This forest is called Asipatra Van, (meaning forest of sharp edged leaves) and this forest surrounds the next town of Varindra (3rd).

તિયાં જમનાદૂત પરાણે, એહ કાંટાપર નાખીને તાણે ।

આંકડિયાળા ને અતિ અણી, તેણે ફાટે ત્વચા તનતણી ॥૨૪॥

Here, the yamdoots make him sit on thorns by force and pull at him. These thorns are very sharp and bent, piercing and shredding the skin of the sinners body recklessly.

તેમાં નિસરે રુધિરધારુ, દેખી આવે ત્યાં પંખી હજારું ।

લોહ ચાંચવાળાં પંખી લાખું, તેતો તોડી ખાય તન આખું ॥૨૫॥

Sprays of blood gush out from the body. Seeing that, thousands of birds of prey come flying towards him. These birds have beaks of steel and they eat his whole body after cutting him mercilessly into pieces.

સંગે કિંકર તેને ખાયે કાપી, તેની પીડામાં પીડાય પાપી ।

ભેળા ચાલનારનું એ ભાતું, પામે કષ્ટ કહ્યું નથી જાતું ॥૨૬॥

The yamdoots also take part in this feast and the sinner suffers immensely in this indescribable pain.

એને કાપી ખાય જમ સાથ, પાછો સાજો કરે ફેરી હાથ ।

એમ ન કરે જો જમરાણ, તો ન પો'ચે પંડ નિરવાણ ॥૨૭॥

The yamdoots cut him into pieces and get together to eat the sinner's flesh, and again using their miraculous powers they wave their hands over him and make him whole again so that they can inflict more pain on him. If they do not make him whole again then they will not get enough opportunity to punish him.

એમ ભોગવે છે દુઃખ ભારી, પડી જાય છે પૃથવીએ હારી ।

એમ હમેશ થાય હેરાણ, પેરેપેરે પીડે જમરાણ ॥૨૮॥

In this manner, the sinner bears a lot of misery and falls down in defeat to the ground. This way he is in continuous torture as the yamdoots keep on hurting him always at every step on the way.

બીજે માસે આવે છે એ શે'ર, જેના રાજા પ્રજાને નહિ મે'ર ।

સોસો શ્વાન સામટાં લઈ સંગે, વળગારે છે પ્રાણીને અંગે ॥૨૯॥

A month passes and in the next month they reach the next town which has a merciless king who comes with a hundred fierce dogs and lets them loose on the sinner.

ફાડી ખાય છે પાપીનું તન, તેને દુઃખે કરે છે રોદન ।

તેને કહે છે જમના કિંકર, પાપી નો'તો તુંને કેનો ડર ॥૩૦॥

The dogs rip off the flesh from the body and devour it, and make the sinner cry in pain. The yamdoots keep on reminding him that he had thought of no fear at all earlier when he was doing all the sins.

કર્ચુ પાપ પેટ ભરી પુરું, કોઈ રીતે રાખ્યું નહિ અધુરું ।

એમ કહી દિયે ફટકાર, વળી આપેછે બહુબહુ માર ॥૩૧॥

You willingly committed sin to your satisfaction and did not leave any type of sin incomplete. Saying that, they whip him and continue to thrash him mercilessly.

લઈ લાગને કાઢેછે બા'ર, દૂત લઈ ચાલેછે તે વાર ।

તેતો દૂત સદા રહે સાથે, જેણે બાંધી લીધોછે બે હાથે ॥૩૨॥

The king takes his dues and pushes him out of the town. The yamdoots escort him out, being in continuous company of the sinner, binding and holding both his hands.

કહે દૂત ભૂખ્યા થયા બહુ, આપ્ય ખાવા તો ખાઈએ સહુ ।

ત્યારે જીવ કહે ક્યાંથીકી દિયું, આખું હોય તો આ વાટે લિયું ॥૩૩॥

They say they are all very hungry and ask him for food. The sinner replies that he does not have anything left to give. If only he had done some virtuous deeds in his life then the merits of that could have been converted into food, but he has nothing to offer.

નથી જમાડયા મેં વિપ્રજન, નથી આખું મેં સંતને અન્ન ।

સારું ખાધું મેં ખુણે સંતાઈ, હવે ક્યાંથી મળે અન્ન આંઈ ॥૩૪॥

He says that he has never done any donations or fed any Brahmins or holy saints. He had been eating good food alone hidden away in a corner and never shared with any one, hence he has no chance of getting any food here.

પછી જમદૂત તેને જોઈ, ખાય માંસ ને પિયે છે લોઈ ।

ખાઈ ધરાઈ ચકચૂર થઈ, બહુ ચલાવે છે માર દઈ ॥૩૫॥

The yamdoots stare at him and eat his flesh and drink his blood. Once satisfied, they get excited and make him walk again amidst a lot of beating.

ચાલતાં ચાલતાં દિન રાત, પામે દુઃખ ન કે'વાય વાત ।

સંગે કિંકર તે કાળાકેર, જેને નહિ દયા મન મે'ર ॥૩૬॥

They keep on walking endlessly all day and night. The sinner experiences untold suffering. And his company is of horrifying black yamdoots who have not even the slightest shred of mercy for him.

આલ્યે આલ્યે ઉગામે આયુધ, બહુ ધ્રુજ થાય છે બેશુદ્ધ ।

ત્યારે જીવ કહે જમદૂત, શાને ઠાલું કરો તમે તૂત ॥૩૭॥

They raise their weapons and pound fierce blows on him, making him tremble in suffering and lose consciousness. Later, the soul asks the yamdoots why they do such a thing to him.

કેદિ પાપ કર્યું તું મેં આવું, જેણે કરી નિત્ય માર ખાવું ।

ત્યારે જમદૂત કહે જીવ જાણે, કહિયે પાપ કર્યા જે જે ટાંણે ॥૩૮॥

He asks when he did such terrible sins and crimes that he has to suffer endless torture. And they reply to him that they will narrate to him exactly what sins he committed and account for when he did them.

હતા પાસળે પંચ દેવતા, તેતો સરવે આવીને કહેતા ।

તેની લખી રાખી છે એધાંણી, શીદ કે'વરાવેછે તું પ્રાણી ॥૩૯॥

You had five gods near you who constantly reminded you of the presence of God. They are also witnesses to your crimes, why do you want us to narrate all as you know it yourself?

તારા પાપ પ્રમાણે પાપી, નથી શક્તા દંડ અમે આપી ।

બહુ રીશ ચઢેછે તુંપર, પણ મારી મારી થાક્યા કર ॥૪૦॥

You are such a big sinner that we cannot punish you enough for your sins. We are very angry with you and want to punish you even more to complete our assignment but our hands have now become tired of beating you continuously.

એમ કહીને ઝાલ્યો છે ગળે, મારી કુટીને કર્યો આગળે ।

એમ ચલાવે છે ચોંપે કરી, પડે લડથડે બહુ મારે કરી ॥૪૧॥

They then grasp him by the neck and hammer blows on him and push him to the front. They make him walk in this manner and he staggers and falls due to the weakness caused by the torture.

એમ કરતાં અઢી માસ થાય, ત્યારે ગાંધર્વ પુરમાં જાય ।

તેના દરવાણીને લાગ દઈ, પછી જાય રાજા પાસે લઈ ॥૪૨॥

Two and a half months pass in this manner and they now reach Gandharvapour (4th). He has to pay dues to the gate keepers and they take him to the king of this town.

મન ગમતો દઈ રાજા દંડ, પછી કાપેછે પાપીનું પંડ ।

રાજા ને રાજાના શૂરવીર, ખાય માંસ ને પીયે રુધિર ॥૪૩॥

The king issues a sentence on his own free will and then cuts the sinner's body. All the king's valiant warriors also join the party to feast on the sinner's flesh and blood.

તેમાં ના'વે કેને મને મે'ર, એવું અતિ નિર્દય એ શે'ર ।

તેનો લાગ ભાગ સર્વે આપી, વળી પંથસર થાય પાપી ॥૪૪॥

None of them have any sympathy as this town is full of such pitiless people. The sinner has to satisfy all of them to pay their dues and then makes his way to continue his onward journey on foot.

સંગે કિંકર બહુ સંતાપે, નિત્ય પ્રત્યે નવાં દુઃખ આપે ।

અતિ ચલાવે છે ઉતાવળો, આપી માર ને કરે આકળો ॥૪૫॥

The Yamdoots continue to terrorise him all the way, always giving him new types of punishment and inflicting greater pain. They make him walk fast and the pounding never stops.

ચાલી ચાલી ત્રણ માસ જાવે, ત્યારે શૈલાગમપુર આવે ।

તિયાં થાયછે પાણાની ઝડી, પડે પાપી ઉપર તડાતડી ॥૪૬॥

Three months pass in this manner and they walk to reach Shailagampur (5th). This town is continuously showered by rocks and boulders that fall like rain on the sinner.

તેણે ભાંગેછે હાડ મુંડ હૈયું, પામે દુઃખ તે ન જાય કૈયું ।

અંગોઅંગ ભાંગી ભૂકો થાય, કરે કોણ એ કષ્ટમાં સા'ય ॥૪૭॥

He gets pounded by the boulders that break his bones, head and heart, making him go through untold ordeal. All his body parts shatter to pieces. Who would come to assist him in that pain?

આખું હોય છત્ર ઘર છાંય, તો થાય એ દુઃખમાંહિ સા'ય ।

વળી કેડે શ્રાદ્ધ કીધું હોય, ખાઈ ચાલેછે મારગે સોય ॥૪૮॥

Had he given any donation to the poor in form of shelter, housing or even shade to stand underneath, the fruits of that would have helped him here. Further any post-funeral rites done would also help him to survive at this time.

થાય ચોથો માસ પુરો જ્યારે, કુરપુરે પો'ચે પ્રાણી ત્યારે ।

કુરપુરનાં કષ્ટ કઠણ, લિયે લોહી માંસ એક મણ ॥૪૯॥

The fourth month ends and they reach the town of Kroompur (6th). The anguish in Kroompur is hard and boundless; the dues being to feed twenty kilos of flesh and blood to each resident person.

તેમાં ઓછું ન લિયે લગાર, આપ્યા વિના ન જવાય બાર ।

શ્રાદ્ધ કરી આપ્યું હોય અન્ન, ભાવે જમાડયા હોય બ્રહ્મન ॥૫૦॥

They do not agree to accept any lesser payment, and will not let him go without full settlement. The virtues from the post funeral rites and feeding of Brahmins would have come in handy here.

તેહ પુણ્ય તણા ત્રણ ભાગ, કરી આપે છે જુજવા લાગ ।

કેડે રહે તેહ પોતે ખાઈ, પછી ચાલેછે ત્યાંથકી ભાઈ ॥૫૧॥

The fruits of those virtues are divided into three here and the yamdoots and residents take their shares. What remains comes to the sinner to feed on and give him strength for the forward journey. They then continue onward with their trek.

ચાલીચાલી થાય ચકચૂર, તૈયે પ્રાણી પો'ચે કૌંચપુર ।

તિયાં દંડ દિયેછે અપાર, જ્યાં જાય તિયાં મારોમાર ॥૫૨॥

They walk on and the sinner gets tired of walking when they reach the town of Krounchpur (7th). The residents of that town punish him severely and all want to have a go at battering him.

માગે ખાવા પીવા લોહી માંસ, તળે તનને કરી તપાસ ।

મારો મારો ખાઓ સહુ મળી, લાવો અજગર જાય એને ગળી ॥૫૩॥

They all ask for his flesh and blood. They check his whole body and fry him in oil. They tell each other, "Beat him, thrash him, eat him! Bring a python to eat him alive!"

એમ કહે માંહોમાંહી સહુ, તેણે કરી પ્રાણી કંપે બહુ ।

અતિ અતિશે વસમું લાગે, જેજે આવે તે ખાવાને માગે ॥૫૪॥

As they say this amongst themselves, the sinner trembles even more in fear. The pain is increasingly unbearable and whoever comes now asks for food.

તેતો આપ્યું હોય કાંઈ વાંસે, ખાવા દેવાનું એટલું પાસે ।

એવી વિપત્ત છે એહ વાટે, કહે નિષ્કુલાનંદ તે માટે ॥૫૫॥ કડવું

॥૬॥

But he can only give to the extent that his family members have donated in his memory after his death. Nishkulanand Swami says that this proves how gruesome that treacherous path is.

પૂર્વછાયાઓ:- કડવું (૧૦)

સુણો કથા સહુ શુભમતિ, જીવ નહિ નર ને નાર ।

જે જેવાં કર્તવ્ય કરે, તે ભોગવે આવે પાર ॥૧॥

Listen to this discourse, O wise people. Understand that the soul does not have a gender as it is in itself not a male or a female. It enters the male or female body and does various good or bad deeds, and after death has to bear the fruits of all those deeds.

એમ દુઃખ ભોગવતાં, સાડા પાંચ માસ થાય ।

વિચિત્ર નામે પુર છે, તેમાં તે પ્રાણી જાય ॥૨॥

Five and a half months pass in this manner of continuous turmoil and they now reach the town of Vichitrapur (8th).

વિચિત્ર પેરે વળી વળી, પુછે પુરનાં રહેનાર ।

મનુષ્ય દેહ પામી હરામી, તું ને નર ફટકાર ॥૩॥

The residents of this town are also extraordinary in accordance to its name. They ask him that he had been given a human body earlier but why did he not make good use of it? They rebuke him

for that.

દેવ ઈચ્છે જે દેહને, તે પામ્યો હતો તું પાપીયા ।

એહ દેહે ધર્મ ઉથાપી, અધર્મ અતિશે થાપીયા ॥૪॥

Even the gods yearn for that rare human form which you were given but have wasted. As a human you removed the earth's existing merits and established a lot of irreligious activities.

ન્યાય મુકી અન્યાય કીધો, ચાલ્યો મહાઅધ માર્ગે ।

દુર્મતિ અતિ અંધ થઈ, દીઠું નહિ કાંઈ દગે ॥૫॥

You left the path of justice and instilled injustice on people and took to great sins of murder. You were blinded by your folly and tricked into not seeing the reality.

હદ મેલીને હાલિયો, મુકી મર્યાદ મહારાજની ।

પરલોકનાં સુખ પરહરી, કરી ખરચી દુઃખ સમાજની ॥૬॥

You crossed boundaries of regularity and disrespected the laws of the Lord. You gave up the joys of the heavens in order to satisfy the small cravings of your family and society.

ખોટ્ય મોટી ખાધી ખરી, કહીએ તુંને ક્યાં લગે ।

મોટા દુઃખમાંહિ પડ્યો, આવો જાઈયે આ મારગે ॥૭॥

You have made the biggest mistake, how much more do we have to tell you? You have thrown yourself into this misery, now you have to walk through it yourself.

લાગ આપી લજજાવોણા, નિસર પુરથી બા'ર ।

આજ પછી અભાગિયા, આવું કરીશમાં કોઈ વાર ॥૮॥

Pay us our dues, you shameless rascal, and get out of our town. Never be unfortunate to do this kind of behavior ever again.

ચોપાઈ: - લઈ લાગ લોહી માંસ તણો, કરેછે અતિ હેરાણ ઘણો ।

જ્યાં તિયાંથી ઉઠેછે ખાવા, ખાઈ ધરાઈ પછી દીધો જાવા ॥૯॥

They take their dues in flesh and blood and torture him a lot. They spring out from all directions to eat him and only after get-

ting satisfied do they release him to go on.

કાઢ્યો બા'રે પડે શિર માર, જેમ લોહને ઘડે લુહાર ।

આવી મૂરછા પડિયો ભોમ, થયો બેશુદ્ધ ન રહી ફોમ ॥૧૦॥

They pulled him out of the city while hammering blows on his head, like the blacksmith who pounds iron on an anvil with his hammer. He lost sense and became unconscious and fell to the ground.

પછી ઘસરડી ઘાંઘો કરી, ઉઠાડીને આપે માર ફરી ।

લડથડે ને પડતો જાય, નિત્ય માર કેટલો ખમાય ॥૧૧॥

They then dragged him with his face upside down, and raised him and resumed the pounding. He staggers and falls as he cannot bear the pain any more.

મારી કુટીને મો'રેજ કીધો, જેમ ચોર મારવાને લીધો ।

ઘડી એકમાં હિંડાડે ઘણું, નહિ પ્રમાણ ચાલવા તણું ॥૧૨॥

While punching and knocking him, they repeatedly push him to the front as if he is a robber caught and being punished by a crowd. They make him walk a lot in an hour with no limits on how much he has to walk.

એમ દુઃખે વિતે ષટ માસ, આવે બહા પદપુર પાસ ।

તેને પાદર છે વૈતરણી, દુઃખદાયી તે ન જાય વરણી ॥૧૩॥

Six months pass in that manner and they now come towards the town of Bahvapad (9th). On the outskirts of this town is a river called Vaitarani, whose sheer force cannot be described.

શત જોજનમાં પરિવાહ, પરુ પાયે પૂરણ નહિ થાહ ।

તેમાં સર્પ વિંછિ જંતુ ઘણા, સર્વે આહારી લોહી માંસતણા ॥૧૪॥

It is a hundred yojans (1200 kilometers) wide and a mixture of pus and blood flows in it. The river also has snakes, scorpions and other animals that devour flesh and blood inhabiting it.

વળી ઉપર ઉડે માંસા'રી, લોહ ચાંચવાળાં પંખી ભારી ।

ભયંકાર ત્યાં ભમરા વળે, તપે વેળું તેમાં પગ બળે ॥૧૫॥

Further, gigantic carnivorous birds having metal beaks fly over it. Horrifying bees fly around it and its flow is so hot that one's legs would burn in the heat as soon as they are immersed in it.

તપે સૂરજ ઉપર તીખો, જાણે પ્રલયના કાળ સરીખો ।

એવો દેખી સર્વે સામાન, જીવ કરે ત્રાહિ ત્રાહિ માન ॥૧૬॥

From above, the sun burns very hot like the last sun of the ultimate destruction. The soul sees that horrendous scene and wails out in agony.

ત્યારે કહે છે ઉતારનાર, ગાય આપી હોય તો સંભાર ।

આવે ગાય તો ઉતારે સુખે, નહિતો ઉતરીશ ઘણે દુઃખે ॥૧૭॥

At this time, the yamdoot next to him says to the sinner that if he had given any cows as a donation then he should remember that now. Only that donation can relieve him of this misery now, otherwise he will sink in endless torment.

તેતો ક્યાંથી આપી હોય આણે, પછી તેમાં તાણેછે પરાણે ।

બૂડે મુંડ ને નિસરે બા'ર, વળગે અંગમાં જંતુ અપાર ॥૧૮॥

This sinner had never done any pious acts like that in his life hence they pull him into the river. He is pushed inside until his head dips in the liquid and then is pulled out. Many wild organisms from the river cling onto his skin.

માથે લોહ ચાંચે ભયાનક, આવી પડે પંખી અચાનક ।

ભાંગી ભેયો માથાનો લિયેછે, એવી ચોટ એ પંખી દિયેછે ॥૧૯॥

Many metal billed birds suddenly come on top of him and crush his skull and yank his brain out. This is the kind of torment that the sinner goes through at this stage.

કૈક લિયે કાન નાક તોડી, કૈક નાખેછે આંખ્યોને ફોડી ।

એમ તન ખાય કાપી કાપી, તિયાં દુઃખ પામે બહુ પાપી ॥૨૦॥

Some rip off his ears and nose, some pierce his eyes. In that manner they cut and tear his body into pieces and devour it,

making the sinner go through terrible anguish.

જળ સમળ ટાઢું છે અતિ, તેમાં કરાવેછે એને ગતિ ।

ટાઢ્યે ધ્રુજ થાય તન શૂન્ય, માટે તે સારું કરવું પુણ્ય ॥૨૧॥

The watery liquid flowing in the river is extremely cold and they force him to walk in it. His body trembles and he freezes in the cold water. In order to avoid this we should all do righteous acts only.

સહિ દુઃખ ચાલે સાત માસ, ત્યારે આવે દુઃખદુર પાસ ।

તેનું દુઃખ જાય નહિ કહ્યું, તેતો સર્વે એ પ્રાણીયે સહ્યું ॥૨૨॥

Seven months pass in this mode and they now reach the town of Dukhadpur (10th). The misery in this town is too difficult to be described but the sinner has to undergo through all that.

મોટા મોટા વાઘ વરુ વ્યાળ, તેતો લાવ્યા તિયાં તતકાળ ।

લાવી વળગાડયા એને શરીર, ખાય માંસ ને પિયે રુધિર ॥૨૩॥

Huge beasts like tigers, bears and wolves live here, these come to him and attack him. They fiercely overpower his body and start devouring his flesh and blood.

મોટા દાંત ને ફાડેલ મુખ, ખાય તન તોડી દિયે દુઃખ ।

તિયાં પ્રાણીયો પાડે પોકાર, ભા'યો કોય કરો મારી વા'ર ॥૨૪॥

They use their big long teeth and wide mouths to shear the flesh and instill great suffering onto the sinner. He wails out in agony and cries out for help to anyone that may be a friend there.

નથી ખમાતું નિત્યનું દુઃખ, કહો કેમ પામું હવે સુખ ।

ત્યારે કિંકર કહે છે તેવાર, માં કર્ય સુખ લાલચ્ય લગાર ॥૨૫॥

He cannot bear this continuous pain any longer and asks how he can get rid of this anguish and start to experience some happiness. The yamdoots then tell him that he should not even think of asking for any joy.

પાપ કરતાં પાછું નવ જોયું, ખોટા સુખમાં જીવિત ખોયું ।

હવે સુખની લાલચ ત્યાગી, કર્યા કર્મ ભોગવ્ય અભાગી ॥૨૬॥

He did not look back when he was committing his sins, and he spent all his life in the pursuit of false happiness. Now he should not have any craving for peace but should accept the consequence of his actions and bear the suffering.

એમ દુઃખ દઈ જો અપાર, પછી કાઢે છે પુરથી બા'ર ।

ત્યાંથી નાનાકંદ પુર કાવે, તેતો આઠ માસ વિતે આવે ॥૨૭॥

They continue to torture him and throw him out of the town. They walk on and after the eighth month is over they reach the town of Nanakrand. (11th)

તેના દંડ છે જુજવી જાતે, જીવ ભોગવે છે બહુ ભાતે ।

કાપે તન તળી તળી ખાય, વળી મુખે કહેછે વાહવાય ॥૨૮॥

This town has various different punishments that the soul has to suffer in many different modes. The residents cut his body and fry it and then eat it. They praise him for having such delicious meat.

આવું માંસ કોઈનું ન દીઠું, જમ કે'છે લાગે છે જો મીઠું ।

માંસ પાપીનું ક્યાંથકી મળે, એમ વખાણું જમ સઘળે ॥૨૯॥

They say they have never seen or eaten such flesh because it is so sweet. They all praise that there are very few sinners who have sinned to this extent, hence this kind of flesh is hard to come by.

એમ જીવને દુઃખ દિયે છે, લાગ લોહી માંસનો લિયેછે ।

નાના પ્રકારના દંડ દઈ, જમ કિંકર ચાલે છે લઈ ॥૩૦॥

They cause a lot of pain to the sinner and then after getting their dues in form of his meat and blood they inflict further smaller tortures on him and then take him out of the town.

તેનો તેજ માર્ગ કહેવાય, સુકૃતિને સુખરૂપ થાય ।

દાન પુણ્ય પાળ્યો સતધર્મ, કર્યા હોય અહિંસાદિ કર્મ ॥૩૧॥

The only way to escape this kind of torture later on is to have

done righteous and pious acts in one's human life. Having earned merits from doing donations, following the rules of the true religion, having done acts like non-violence, etc.

તેને એ વાટમાં નહિ દુઃખ, દુઃખ પામે પ્રભુના વિમુખ ।

એમ જમપુરીની વાટ જાણો, કહીછે પુરાણે તે પ્રમાણો ॥૩૨॥

Such people would not have any problems when travelling through this route, only those who have given up the gratitude of God and have separated themselves from Him have to undergo suffering at this stage. This is the route to hell and is authenticated by all the ancient holy scriptures.

પછી નવ માસે નિરધાર, પો'ચે સુતપ્ત શહેર મોઝાર ।

સુતપ્તમાં તપાવીને લોઢું, બાળે હાથ પગ અંગમોઢું ॥૩૩॥

Nine months pass in this manner and they now reach the town of Sutapta (12th). In Sutapta, the residents have fired up a metal rod making it red hot and with it they burn the sinner's hands, legs and mouth.

એમ સર્વે અંગ એમાં બાળે, પુણ્યવિના શાંતિ કોણ વાળે ।

છત્ર વસ્ત્ર જોડા પાણી ઠામ, પંખા ચંદન ઘર વિશ્રામ ॥૩૪॥

They then burn all his parts with this hot rod. Without any pious deeds in his account he has no strength to bear this pain. If only he had given shelter to the poor, or donated clothes, footwear, water, utensils, fans, sandalwood, houses and made resting places, etc.

ચંદ્રવા આદિ આપે જો દાન, તેણે સુખ પામે એ નિદાન ।

તેતો ન આપ્યું ને ન અપાવ્યું, માટે એ દુઃખ સૌ ભોગવાવ્યું ॥૩૫॥

If he would have raised tarpaulin sheds for the travellers then these would have helped him through this misery. But he has not given any such donations hence has to undergo all this misery.

દઈ દુઃખ કાઢ્યો પુર બા'ર, માથે પડેછે મુદગર માર ।

ત્યાંથી દશમે માસે જરૂર, આવે છે એ પ્રાણી રૌદ્રપુર ॥૩૬॥

After inflicting much more pain, they pulled him out of the town and walked onwards, again resuming to pound blows on him with their maces. As the tenth month since his death started they all reached the town of Roudrapur (13th).

તેતો અતિશય ભયંકાર, આવી જાય છે ત્યાંના રહેનાર ।

આપ્ય અમને ખાવું કાંઈ ખાવા, તો તુંને અમે આપિયે જાવા ॥૩૭॥

That town is extremely horrifying and the inhabitants come to him and ask for food from the sinner, otherwise they will not let him go from there.

ક્યાંથી આપે આપ્યું નહિ કેડે, ભુખ્યા દૂત પછી આવી પીડે ।

ખાઈ ધરાઈને કાઢે બા'ર, નથી વાટમાં સુખ લગાર ॥૩૮॥

He has nothing to give them as nothing has been done on his behalf after his death. The hungry yamdoots also come to torment him. They get satisfied with his flesh and pull him out of this town, and do not allow him even a moment of peace.

સેવ્યા હોય ખોટા ગુરુ જેવા, જમરૂપ ધરી આવે એવા ।

દેખે દૂરથી આવતા એને, જીવ જોઈ રાજી થાય તેને ॥૩૯॥

As he has served selfish teachers, the yamdoots took the disguise of such teachers and came towards him. Seeing them coming, the sinner becomes happy as he now sees someone familiar at last and thinks they will help him.

જમદૂતને કહે છે પ્રાણી, આવ્યા વા'રે ગુરુ ગુરવાણી ।

જોને ભેળી છે ભેખની ઝુંડી, કરશે તમારી ગતી જો ભૂંડી ॥૪૦॥

He excitedly tells the yamdoots, "My teacher and his group of disciples are now coming to help me. You can see that hermit group coming towards us. They will now confront and defeat you and avenge all my punishment."

એમ મનમાં આનંદ આણી, અતિ પ્રકૃસ્થિત થાય પ્રાણી ।

જાણે હમણાં મુકાવશે મુને, ત્યાંતો આવી ખાય છે વપુને ॥૪૧॥

He feels happy in his wishful thinking as he believes these friends

will soon release him from this torture and frighten away the yamdoots. Instead, they come and attack him and start to devour him as well.

તેને દુઃખે દુઃખી જીવ થાય, કહે ભરમાણો હું ભેખમાંય ।

ત્યારે જમગુરુ કહેછે પ્રાણી, અસદ્ગુરુની એધાંણી ન જાણી ॥૪૨॥

They inflict more pain onto the sinner and he acknowledges that he was mistaken in identifying them in their clothes of renunciation. Their leader who had taken the guise of the head teacher told the sinner that he did not understand the nature of the rogue teachers with who he had associated when alive.

આખી વિશ્વનાં રાખ્યાં'તાં ફેલ, વળી વ્યભિચારી ને વટલેલ ।

કરતા ખોટો પ્રભુનો આકાર, નિંદતા ધર્મ નિ'મ સદાચાર ॥૪૩॥

The rogue teachers lived in all the comforts of this world. Further, they were in the company of women and had disowned their religious tasks. They used to say that God has no form and used to blaspheme religion, its norms, morality and good values.

હતાં એવાં પ્રસિદ્ધ એધાણ, તેની પડી તુંને ઓળખાણ ।

ખોયો જન્મ તેં ખોટાને સંગે, એમ કહી ચલાવે છે મગે ॥૪૪॥

You saw such obvious and reknowned signs of false institutions and yet you did not realise and know the truth behind these scandalous individuals. You have lost your whole life in the company of such rouges and scoundrels. They tell him all this and continue pushing him onwards.

એમ વિતે માસ અગિયાર, આવે પ્રયોવૃષણ મોઝાર ।

તિયાં જીવને આવતો જોઈ, થાય રાજી જમ સહુ કોઈ ॥૪૫॥

Coming into the eleventh month they enter the town of Prayovrushan (14th). The inhabitants saw him coming and rejoiced at seeing some food coming towards them.

ભલે આવ્યો તું ભાંગવા ભૂખ, તુંને જોઈ ટળવળેછે મુખ ।

જાણું હમણાં જાયે તુંને ચાવી, પણ ખાણું તુંને નવરાવી ॥૪૬॥

“It is good that you have come to us to break our hunger”, they said. “Our mouths water when we see you. We feel like chewing you up at this very moment, but we will only eat you after bathing you first.”

તિયાં ટાઢાં જળ હિમસરખાં, તેનો વરસાવેછે માથે વરષા ।

તેણે ભીંજી ધ્રુજે જીવ વળી, ઉડે ટાઢ આપી હોય કામળી ॥૪૭॥

They then shower extremely cold icy water on him and he shivers in the freezing water. The only way he would have escaped this punishment or reduced its misery was if he had donated any blankets to the poor when alive.

પછી ત્યાંથી ચલાવે છે મગે, માસ સાડા અગિયાર લગે ।

દેખે છે દૂરથી શહેર સાડું, પણ માંહીછે જમ હજારું ॥૪૮॥

They then make him walk on until eleven and a half months pass. Then they come to the outskirts of another town which from far seems very pleasant, but little does the sinner know that it has thousands of yamdoots living in it.

જોઈ રહ્યા છે જીવની વાટ, ખાવા માંસ પીવા લોહી માટ ।

આવે છે સહુ ઉઠીને સામા, કે'છે અમે તારા કાકા મામા ॥૪૯॥

They are eagerly waiting for the soul to come to their town as they are hungry for his blood and flesh. They all stand up and run towards him and say they are his paternal and maternal uncles.

અવળે મારગે ચલાવ્યો તુંને, તેતો ખાવા સાડું આ સહુને ।

આપ્ય ખાવા જાવા દૈયે જાણ, એમ કહેછે સહુ જમરાણ ॥૫૦॥

They say to him, “In your human life we made you walk the incorrect path of crime and sin so you could fail in your goal and come to feed all of us here. Give us food to eat and only then will we allow you to go from this town!”

પછી અંગે ચોળી મરચું મરી, મીઠું ભુંશી ખાય ખાંતે કરી ।

એનું નામ શીતાઢય નગર, વ્યાપે શીત ધ્રુજે થરથર ॥૫૧॥

They then sprinkled chillies, pepper and salt into his flesh and

devoured him in earnest. This town was Shitaadhay Nagar (15th), a zone of snow and extreme biting cold.

ગોદડાં ગાઢલાં સજ્યા સોય, ઓછાડ ઓશિકાં આપ્યાં હોય ।

તેણે સુખ પામે એહ પ્રાણી, માટે દાન દેવું એવું જાણી ॥૫૨॥

Only if he had donated mattresses, blankets, beds, bedsheets and pillows then would he escape from this extreme cold. Therefore, it is worthwhile to donate these items to the poor to escape this section of the route to hell.

તે જો ના'ખું હોય નિજ હાથે, ત્યારે સંભારે છે સગાંસાથે ।

તેતો ક્યાંથી આપે એહ કેડયે, પછી રુવે પ્રાણી એહ પીડયે ॥૫૩॥

But since this sinner has not given any such donations with his own hands, he hopes that his living family members will donate something like this. But apparently the family has also not donated anything in his name hence the sinner is suffering this unending ordeal.

ત્યાંથી જમદૂત દઈ માર, ચલાવે છે પ્રાણીને અપાર ।

બહુ દુઃખે વીતે માસ બાર, આવે બહુભીતી પુર તે વાર ॥૫૪॥

From there the Yamdoots continue to plunder him with blows and force him to continue walking further in the endless journey. Twelve months pass in this plight and they arrive in the town of Bahubhiti (16th).

તિયાં જમના દંડને જોઈ, ભય પામી પ્રાણી દિયે રોઈ ।

કહેછે આ રાતાં ઝાડ છે શાનાં, નથી કેશું કેસર ચંપાનાં ॥૫૫॥

Upon reaching there the sinner visualises the punishments that the Yamdoots have kept ready for him and cries out in fear and horror. He sees red trees and asks which species these trees are of as they do not seem to be trees of saffron or red fragrance flowers.

ઉંચાં નીચાં ઉડેછે પવને, જાણું હમણાં અડશે ગગને ।

તેને જમકિંકર એમ કહેછે, નથી ઝાડ એ લોહી ઉડેછે ॥૫૬॥

Tall and short trees sway in the wind. Some are so tall that they seem to touch the sky. But the yamdoots correct him and say these are not trees but it is blood of other sinners being blown by the wind.

તું જેવાનો કરેછે તપાસ, માર્યે લોહી ઉડેછે આકાશ ।
તે સાંભળી જીવ ફડકેછે, કંપે કાળજ છાતી થડકેછે ॥૫૭॥

The yamdoots of this town are looking for sinners like you and they punish and kill them. The blood of all these is blown into the skies. Hearing this, the sinner becomes fearful and his soul is horrified and his chest starts pounding heavily.

એવા પ્રેતના પ્રહાર સાંભળી, તેવા માને છે પોતાને વળી ।
કહે ક્રિયાં જાઉં કેમ કરું, આ મારથી હું કેમ ઉગરું ॥૫૮॥

He can hear the blows of his ancestors killing the other sinners in the distance, and he knows he is also going to suffer the same. He wonders where he will go or what he will do now to escape this anguish.

ન કર્યું દાન પુણ્ય સંત સેવા, સેવ્યા તેં જમકિંકર જેવા ।
આપી પાપીએ અવળી મતિ, કરાવી આ મારગમાં ગતિ ॥૫૯॥

As he has not done any virtuous acts of donating anything or serving holy saints and instead has served rogues like these ancestral yamdoots, he had accumulated ill and poisonous knowledge from them and now has to walk in this path of suffering.

કર્યું મોટા કસાઈનું કામ, મોકલ્યો મુને જમને ધામ ।

એમ શોયે પ્રાણી સુંણો સહુ, કહે નિષ્કુલાનંદ શું કહું ॥૬૦॥ કડવું ॥૧૦॥
Nishkulanand Swami says that the sinner is thinking that as he had worked like big butchers, he has been sent into the abode of these yamdoots.

પૂર્વછાયા: - કડવું (૧૧)

સંકટ કહ્યાં સોળે શહેરનાં, સંક્ષેપે કરી મેં મુખ ।

પણ લખ્યાથી છે લાખ ઘણું, ભાઈ દંડ તણું ત્યાં દુઃખ ॥૧॥

I have told you briefly about the misery of these 16 villages on the way to Yampuri. However, the actual terror there is a hundred thousand times more than what I have said or what I can write.

સાચા સદ્ગુરુ સંતનો, અંગે લાગ્યો નહિ ઉપદેશ ।

પાપે પૂરણ પાપીયો, લિયે સુખ ક્યાંથી લવલેશ ॥૨॥

The sinner had never sought company of true knowledgeable senior saints and therefore no good teachings have been absorbed by him. He is full of sin, so from where is he going to get any peace now?

એમ જમદૂતે જોરે કરી, પંથ કરાવિયો બહુપેર ।

વર્ષ વિત્યું એક વાટમાં, ત્યારે પો'ચ્યો સંયમિની શહેર ॥૩॥

The yamdoots have been forcing him as narrated before throughout the whole journey for a whole year now, and at last now they have reached the city of Sanyamini (Yampuri).

શોભા સંયમિની શહેરની, વળી અતિ ઘણું છે અનૂપ ।

તેહજ પાપી પ્રાણીને, દેખતાં થાયે દુઃખરૂપ ॥૪॥

This city has its own immense layout and décor, but much of it is indescribable. The sinner gets horrified merely by seeing this city from outside.

ચોપાઈ: - પુણ્યવાન હોય કોઈ પ્રાણી, દેખે સંયમિની શોભાખાણી ।

તેહ પુરતણું પરિમાણ, કહું સુણજો સહુ સુજાણ ॥૫॥

One has to be truly pious in order to be able to see the décor of this Yampuri without getting frightened by it. Now I will tell you the size of that city and you all listen carefully to understand it.

શતજોજન લંબાઈ લેયે, પહોળી પણ સો જોજન કૈ'યે ।

કિલ્લો કનકનો તિયાં રાજે, શોભે ચાર સુંદર દરવાજે ॥૬॥

This city is a hundred yojans (1200 kilometers) long and also a hundred yojans wide. It has a fort made of pure gold and it has four attractive gates.

એક સોનાનો બીજો રૂપાનો, ત્રીજો દ્વાર તાંબાનો છે માનો ।
ચોથો લોઢાનો દરવાજો લૈયે, દ્વાર ચાર એ પુરીનાં કે'યે ॥૭॥

The first gate is made of gold, the second is made of silver. The third is made of copper while the fourth is made of metal. Those are the four gates to this city.

તિયાં જેનાં જેવાં કર્મ હોય, તેવે દ્વારે જાય જીવ સોય ।
ઉત્તર દ્વાર અનુપમ અતિ, તિયાં પુણ્યવાન કરે ગતિ ॥૮॥

Depending on the actions done by the souls, they are accorded entry through either of these gates. The north gate made of gold is the best entry point and only the pious souls go through this gate.

જ્યાં રાજ માર્ગ ચૌટા શેરી, બહુ શોભાએ શોભે ઘણેરી ।
મેડી મો'લ હવેલીઓ શોભે, જોઈ પુષ્પઝાડ મન લોભે ॥૯॥

This entrance opens to roads, open centres, and streets beautifully decorated. The streets are lined with attractive high stoneyed buildings and the avenues are lined with trees bearing fresh green leaves. This entrance is very pleasant to the mind.

મીઠી વાણીએ કરે પંખી રવ, શોભે ભૂમિ ત્યાં બહુ વૈભવ ।
ધ્વજ પતાકા ત્યાં બહુ પેર, તેતો બાંધ્યાં ઘણાં ઘેરોઘેર ॥૧૦॥

Birds melodiously chirp in the trees and the ground also shines with the radiance of beauty. There are many flags on masts, with decorative banners and flags being tied at all the houses.

રાજ દુર્ગદ્વાર સ્ફાટિક મણિ, કનક કમાડે શોભેછે ઘણી ।
વળી બ્રહ્માના પુત્ર જે બાર, શ્રવણ દેવતા બેઠા છે દ્વાર ॥૧૧॥

The palace gates are made of gold and have emeralds embedded on them. Brahma's 12 sons are seated on these gates.

પિતૃગણ જે અગ્નિષ્વાતાદિ, તેના ગોત્રપુરૂષ સત્યવાદી ।
તેણે આપી આશીષો જે ઈયાં, તેને ભાવે લઈ વસ્યા તિયાં ॥૧૨॥

Those who have received blessings from their ancestors and other great sages and truthful persons have managed to come through to this place and have now been allowed to live in these houses.

તિયાં પુણ્યવાળો જીવ જાય, દેખે વિષ્ણુસમ ધર્મરાય ।
હવે કહું અધર્મીની રીત, દેખે એ પુરી મહા ભયભીત ॥૧૩॥

When a pious soul goes through to this place and sees its king, Yamraaj, he is not afraid of him but sees him as a form of Lord Vishnu. But I will now tell you how the sinner views this place and what he sees and how he gets scared.

એને લઈ આવે લોહ દ્વાર, મારે કરે કાયર પોકાર ।
ભર્યો લોહ ગોખરૂએ મારગ, તેહ ઉપર મંડાવે પગ ॥૧૪॥

He is taken through the fourth gate made of metal where he is continuously being beaten and wails in pain. The road is full of metal and rock spikes on which he is forced to tread.

મોટા શ્વાન સર્પ સિંહ ઘણા, મળે સામા એવા બિયામણા ।
ગીધ ગજર્થ કવા ચિલ ચાર, કરે ઉલૂ શબ્દ ભયંકાર ॥૧૫॥

There are many huge fearful dogs, snakes and lions that he comes across. He sees gigantic vultures, eagles, crows and owls and can hear their eerie sounds.

એવા શબ્દ સાંભળતાં કાને, ચાલ્યો જાય છે પાસે રાજાને ।
રાજદ્વારે લોઢાનાં કમાડ, અતિ તિખા ખિલા અંગઝાડ ॥૧૬॥

He becomes afraid upon hearing these scary sounds and runs away towards Yamraaj. The palace gates are made of metal too and have sharp spikes that pierce and shred his body.

તેમાં તાણી જાય જમ જોરે, ફાટે તન ત્યાં પ્રાણી બકોરે ।
પછી આવેછે રાજાને પાસ, દેખી રૂપ પામે પ્રાણી ત્રાસ ॥૧૭॥

The yamdoots forcefully drag him. His body is bruised and he screams for help. He reaches Yamraaj, but upon seeing Yamraaj's fearsome form he starts screaming loudly in horror.

રોષે ભર્યા અતિશે રીસાળ, દેખે ધર્મને મહાવિકરાળ ।

સામું જોયું પણ નવ જાય, જોઈ જીવ કરે ત્રાય ત્રાય ॥૧૮॥

He sees Yamraaj is angry and offended, and that scares him off further. He cannot even bear to look at Yamraaj and his soul gets petrified and he shouts for help.

લીધો લોહતણો દંડ હાથે, જાણ્યું કોપી રહ્યા પાપી માથે ।

અતિ આંખ્યો દેખે ભરી રીસે, લાંબા દાંત મુખબા'ર દિસે ॥૧૯॥

Yamraaj takes a metal rod in his hands and angrily approaches the sinner. With eyes full of hatred, Yamraaj's long teeth protrude out from his mouth.

મોટી દાઢી લોઢા જેવું દેહ, દેખે પાપી રૂપ એવું તેહ ।

એવા સૂર્યસુત ધર્મરાય, તેને પૂછ્યું દૂતે લાગી પાય ॥૨૦॥

The sinner sees that Yamraaj has a big beard and a body that seems to be made of metal. One of the yamdoots bows to the feet of Yamraaj, the son of the sun god, and asks him.

અમે આવ્યા પ્રાણી એક લઈ, તેની આપોછો આગન્યા સઈ ।

ત્યારે રાયે તે કરી વિચાર, પૂછ્યું ચિત્રગુપ્તને તે વાર ॥૨૧॥

We have brought you an animal from earth and request you to give us further instructions on his treatment. The king thought for a while and then asked Chitragupt.

કહો આ પ્રાણીનાં પુણ્ય પાપ, જોઈ ખાતું ને દિયો જબાપ ।

ત્યારે પ્રધાન કે'છે સુણો રાય, એનાં પાપ કહ્યાં નવ જાય ॥૨૨॥

“Tell me the whole list of this sinner's merits and sins. Look at his account and tell me the answer.” Then the Chitragupt replied, “O king, he has done terrible and innumerable sins that are too complex to be told.”

કો'તો સંક્ષેપે સૂચવું સ્વામી, એણે કર્યું જે નરતન પામી ।

સુણ્યું શ્રવણે વિષયી ગાન, હરિકથામાં ન દીધા કાન ॥૨૩॥

But if you permit I can tell you in short about the sins he has committed while in the human body. He has heard lustful music with his ears and never lent his ears to listening to spiritual discourses about God.

રસિકપ્રિયા રસમંજરી, એવાં બહુ સાંભળ્યાં ભાવ ભરી ।

નયણે નિરખી નારીનું રૂપ, કર્યાં નેત્ર તેમાં તદરૂપ ॥૨૪॥

He heard songs about infatuation and about women. He looked at the bodies of women and sank his eyes in those sights only.

કર્યો ત્વચાએ નારીનો સ્પર્શ, ગાયા જીહ્વાએ નારીના જશ ।

નાસે નિત્ય કુવાસના લેતો, મુખે શ્રીકૃષ્ણભૂલ્યે ન કહેતો ॥૨૫॥

He used his sense of touch to feel and play with women, and used his tongue to sing praise of women. He used to smell their scents and never bothered to say anything about the Lord even once in error.

કરે પૂરણ વિકર્મ કર્યાં, પગે પગલાં પાપમાં ભર્યાં ।

જે જે વડયે થાય શુભકર્મ, તેતે વડયે કર્યું છે અધર્મ ॥૨૬॥

His hands have done all the acts of crime and sin and his feet have walked the dreaded steps towards sin. He has used the organs he was gifted with to do irreligious actions instead of doing good deeds.

એવું સુણી બોલ્યા ધર્મરાય, સુણ્ય પાપી તેં કર્યો અન્યાય ।

કર્યા ગુણ ન જાણ્યા તેં કેમ, કારે કૃતઘ્ની તું થયો એમ ॥૨૭॥

Hearing all this, Yamraaj told the sinner that he had done great injustice to himself and to others as he had not appreciated the favour of human life that he was given.

જેણે ઉદરમાં કરી સાર, આપ્યો મનુષ્યનો અવતાર ।

માગે દેવ મનુષ્યનો દેહ, પામ્યો અભાગિયા તન તેહ ॥૨૮॥

You forgot the one who had helped you to exit out of your mother's womb and given you a human life. Even the demigods yearn for this human form which you got but you were ill-fated not to appreciate it.

ભરતખંડ જંબુદ્વીપ માંયે, રહે પ્રગટ શ્રીહરિ જ્યાંયે ।

એવી ભૂમીમાં નરતન પામી, જ્યારે થયો તું લુણહરામી ॥૨૮॥

You were also given a chance to take birth in Bharatkhand within Jambu Dweep, the same place where the Lord himself resides when He takes a human form. You took birth in such an auspicious place and yet have become ungrateful.

કરી આવ્યો તું અતિ અનર્થ, બક્ષુ ગુન્હા અમે નહિ સમર્થ ।

બોલ્યા રાય કરી અતિ કોપ, પાપી કરી તેં આગન્યા લોપ ॥૩૦॥

“You have come to us after having done innumerable misdeeds. Such are your deeds that even we do not have the power of forgiving them.” The king spoke expressing utmost anger that the sinner had not obeyed the orders he was given by God.

શેષ ગણેશ શશિ સૂરજ, ઈશ અમરેશ વળી અજ ।

તેતો ન લોપે આગન્યા લેશ, તેથી પણ તું થયો સરેશ ॥૩૧॥

“The likes of the serpent god, Ganesh, the moon, the sun, Vishnu, Indra and even Brahma do not even think of attempting to break a small instruction in those orders. But you thought you were bigger and better than them, openly flouting the rules laid by the Lord.”

જે તેં ન ગણ્યા હુકમી હરિને, આવ્યો એવું તું કામ કરીને ।

નથી જોયા જેવું તારું મુખ, જાજ પરો પ્રભુના વિમુખ ॥૩૨॥

“You did not acknowledge the supreme Lord as the source of all the orders and whose orders must be obeyed to the letter. You have come to me after doing various acts of indulgence. You do not have a face good enough to show to me, get out of here as you have deserted the Lord!”

લઈ જાઓ કિંકર યાંથી બા'ર, દિયો દંડ પ્રચંડ અપાર ।

એવું સુણ્યું કિંકર સઘળે, ચાલ્યા જીવને ઝાલીને ગળે ॥૩૩॥

“Yamdoots, take this wretch away and punish him severely without any end. Do not spare him any mercy!” Upon hearing these orders, all the yamdoots walked away with the sinner, grasping him by the throat.

કર્યો માર અખાડામાં ઉભો, જાણી અતિશે પાપી અશુભો ।

પછી અનેક આયુધ લાવ્યા, તર્ત અગ્નિ માંયે તપાવ્યાં ॥૩૪॥

They make him stand in the arena knowing he is a very impure sinner. They bring various weapons and heat them in a fire.

તેણે બાળે છે પાપીનું તન, જેણે લોખ્યાં હરિનાં વચન ।

દઈદઈ પાપના એંધાણ, કિંકર કરે છે બહુ હેરાણ ॥૩૫॥

They then burn the sinner's body with these hot weapons because he has over-ruled the instructions of the Lord. They pointed out all his sins and reminded him when he had done them and they continue to torture him without stopping.

પછી તન તળે તેલ માંય, તેને દુઃખે કરે હાયહાય ।

હાથ હથેળીમાં ખિલા ખોડે, પગ ઘુંટીએ ઘણેશું તોડે ॥૩૬॥

They then fry his body in hot oil and the sinner screams in agony. They nail his hands and palms to a post and hit sledge hammer blows onto his knees and legs.

આંખ્યમાં ગજ ઘાલે લોઢાના, ભુંડા હાલ કરેછે મોંઢાના ।

તોડે જીભ સાંણશિયે તાણી, જે કોય બોલ્યો'તો અસત્ય વાણી ॥૩૭॥

They pierce his eyes with metal spears and torment his face very badly. They tear out his tongue with pliers because he had spoken lies and untrue things to others.

બાળે કાન શિશાં ઉનાં ઘાલી, જેને વિષયવાત લાગી વા'લી ।

પછી દંડનો બીજો ઉપાય, કરેછે વિચાર મનમાંય ॥૩૮॥

They drip hot smelted iron into his ears by which he had earlier

listened to tales of lust. Then they pause to think of various other ways to instill more pain and punishment to this wretched soul.

કરે લોહ તણી નરનાર, તેનું તન તપાવે અપાર ।

પછી કિંકર કહે વ્યભિચારો, ભરો બાથ શું મને વિચારો ॥૩૯॥

They make life-like statues of a man and woman out of metal and heat these to their melting point. Then they call this sinner a lustful and lascivious person and makes him embrace the hot metal statue of a woman.

જેણે બાથ ભરી એક વાર, તેની ભરાવે વાર હજાર ।

પરપુરુષ ને પરનારી, પામે વિષય સુખે દુઃખ ભારી ॥૪૦॥

For every single time that he had embraced a woman in his life-time with a lustful intention, they make him pay by forcing him to embrace the statue a thousand times. Because of petite desires of the body, the sinner longed to associate with other men and women. Now he has to undergo through this extreme ordeal and misery.

એમ દુઃખ દિયે છે અનંત, કહેતાં મુખે નાવે તેનો અંત ।

શિયું થયું હજી શિયું થાશે, જીવ નરકના કુંડમાં જાશે ॥૪૧॥

They make him undergo through eternal suffering, the extent of which cannot be aptly described. All this has already happened, and what more is forthcoming when the soul goes into the several pits in hell is quite an ordeal even to narrate.

ત્યાં તો તપાશી તપાશી પાપ, કરશે જમના દૂત સંતાપ ।

રતિરતિ તણું લેખું લેશે, તે પ્રમાણે તેવો દંડ દેશે ॥૪૨॥

In those pits, the yamdoots will investigate for all the sins that the sinner has committed throughout his life, and make him pay in punishment for all of them. They will reward him for even the smallest of sins and inflict various types of punishment in accordance to the sins committed.

પળપળનાં પાપ સંભારી, કા'સે કિંકર તે મારીમારી ।

થાકી જાશે જમદૂત જ્યારે, પછી પૂછશે પાપીને ત્યારે ॥૪૩॥

Even the yamdoots are now bored of saying out all the sins that this fool had done and punishing him for them because every moment in his life was full of sin and the list is endless. The yamdoots get tired and ask the sinner.

ભાઈ અમે કા'યા તું ન કા'યો, ભલો માર અપાર તેં ખાયો ।

એમ કહિ વિચારે છે જમ, હવે કરિયે કોઈક ઉદમ ॥૪૪॥

“You fool, we have now become tired of punishing you for your sins, but are you not tired of bearing the punishment?” Saying that, they now come together to think of another way of punishing this wretch.

થોડે મારે દુઃખ ઘણું થાય, એવો ગોતી કાઢિયે ઉપાય ।

તૈયે બોલ્યો એક જુનો જમ, સર્વે મારની મુને છે ગમ ॥૪૫॥

“Let us improvise and give him such punishment where we have to do very little so that we don't get tired but the pain is felt much more by this sinner so he gets the full punishment.” And a senior yamdoot spoke up saying that due to his age, he has the experience of all the different forms of reprimand and will suggest easier alternatives.

તાળુ લલાટે તાડન કરો, મુખ આંખ્યુંમાં મરયાં ભરો ।

લમણામાં મારો લોહ લાંઠયે, એમ ભાંગો અંગ ગાંઠો ગાંઠયે ॥૪૬॥

“Beat him severely in the top half of the inside of his mouth, and on his forehead, and fill chilli powder in his mouth and eyes. Slap his cheeks with metal rods and select each joint in his body to hammer him with severe blows in all the sensitive places.”

ગળુ દબાવોને ઘડીવાર, તેણે પામશે દુઃખ અપાર ।

છાતીમાંય મારો મોટા ઘણ, ભાંગી કચરી નાખો વૃષણ ॥૪૭॥

“Press his throat for a long while as he will become asphyxiated and be in great pain since he will not be able to breathe. Pound his chest and private parts into pieces with sledge hammer

blows.”

કોણી કાંડાં ગોઠણમાં ઘાવ, એહ કહ્યા મરમના દાવ ।

દુંટી ઘુંટી નળી વળી વાઢો, નખ વિશ વળી તાણી કાઢો ॥૪૮॥

The senior yamdoot advised them to hit on the sinner’s elbows, wrists, knees as well. “Cut open his navel and blood vessels and pull all his twenty nails off from his fingers.”

એમ દિયો દાવ ગોતી દુઃખ, તો હમણાં એ કા’સે વિમુખ ।

પછી તેમજ કિંકર કીધું, થોડેં મારે દુઃખ બહુ દીધું ॥૪૯॥

“In that manner, take him through such extreme punishment so that he gives up in a short while as the pain will be unbearable.” All the yamdoots did exactly as they were told to do and their lesser efforts brought even more pain to the sinner.

ત્યારે કઠણ પ્રાણીને પડ્યું, કર્યા કર્મતણું ફળ જડ્યું ।

જેવો ઈયાં મા’લ્યો મગરૂર, તેવો તિયાં મારી કર્યો ચુર ॥૫૦॥

And it became an extreme ordeal for the sinner and he has now been justly rewarded for his actions. He has been severely reprimanded in hell and brought to pieces in the same extent that he was relishing himself in the ego of his wealth and youth while alive.

માટે સહુ વિચારજયો વાત, પોત પોતાની કરશોમાં ઘાત ।

સહુ સારું પોતાનું કરજયો, સુંણી જમના દંડને ડરજયો ॥૫૧॥

Therefore all of you listen to this discourse and think seriously about it in your minds. Do not carve your own misery. Think of doing good for your own self and be afraid of the punishment that you may otherwise have to undergo in hell.

ખરું છે એ ખોટું નહિ થાય, પછી વિચારશો મનમાંય ।

કહે નિષ્કુલાનંદ શું કથી, પ્રભુ ભજયા વિના સુખ નથી ॥૫૨॥ કડવું ॥૧૧॥

Think about this in your minds because this is the truth and can never be changed. Nishkulanand Swami reminds us all that there is no true joy anywhere else except in serving the Lord and ad-

hering to His commandments.

પૂર્વછાયો: - કડવું (૧૨)

પછી પ્રાણી પોકારીને, કહે સુણો ધર્મ નિદાન ।

અધર્મ આવો કાં કરો, કારે કોયે ન સાંભળો કાન ॥૧॥

Then the sinner calls out to Dharma Raja asking why he is ordering so much torment to be given to him and why no one is listening to any of his cries for help.

જે દિથી તન મેં ત્યાગિયું, તે દિથી મારોજ માર ।

અંગોઅંગ ભાંગી ગયાં, હજી તોય ન આવ્યો પાર ॥૨॥

He says that since the day he cast aside his body he has been punished severely without any pause. All his organs are now broken and yet it is still not ending.

ધર્મનામ શીદ ધાર્યું, જ્યારે દયા નહિ દિલમાંય ।

મુજ જેવા કંગાલપર, નથી કરૂણા જો કાંય ॥૩॥

He asks Dharma Raja why he took up the name of Dharma though he has no mercy at all. He complains why a small poor person like him is subjected to such endless suffering with no sign of mercy from the perpetrators.

મેં જાણ્યું મન માહરે, ગુન્હા બક્ષસે ધર્મરાય ।

ત્યાંતો સામું કોપ કરી, મુને નાખ્યો મહાદુઃખ માંય ॥૪॥

He says he thought in his mind that Dharma Raja will forgive him for his sins. But instead Dharma Raja was angry and put the soul through this long and fearful punishment.

એવું સુણી રાય બોલિયા, તું સાંભળ્ય પાપી વાત ।

જમદંડને તેં જુઠા જાણી, ઘણી ઘણી કરતો ઘાત ॥૫॥

Hearing that, Dharma Raja said, “Listen to me, you sinner, you believed the yamdoots to be non-existent and did many murders and acts of sin.”

કહ્યું શાસ્ત્ર સંતે મળી, સુણી તેં ન માન્યું મન ।
આજ મનાવે છે અમને, જેને છે હરિનું વચન ॥૬॥

“You were advised by scriptures and saints but you never took heed of their advice. You did what you selfishly thought was right. Today, you are feigning wisdom and attempting to teach us and telling us to follow the path of righteousness, even though we follow each and every order that the Lord gives.”

સાચા સંતથી સુણ્યું નહિ, સત્ય શાસ્ત્રનું તેં સાર ।
નિજ દોષ નથી દેખતો, કરેછે બીજાને ગુનેગાર ॥૭॥

“You never listened to true saints to learn the meaning that lay in the true and holy scriptures. You did not look at your own faults and mistakes but ventured towards proving others as being faulty.”

હવે લઈ જાઓ જમદૂત એને, આપું છું આગન્યા એહ ।
અઠ્ઠાવિશ જે નરક છે, હવે ભોગવે માર તેહ ॥૮॥

Then Dharma Raja gave orders to his yamdoots to take this soul away from him and into the twenty eight pools of hell where he should be subjected to intense punishment.

એમ રાએ આજ્ઞા કરી, તે ધરી જમદૂત ચિત્ત ।
કઠણ છે કૂપ નરકના, મહા ભયંકાર ભયભીત ॥૯॥

The yamdoots took their king's order to their hearts. The punishment in the pools of hell is so difficult and immensely horrifying.

તે જુકતે કરી કહું જુજવાં, કહું નરકનાં જે નામ ।
જેહ પાપે પડે નરકમાં, પાપી પુરૂષ ને વામ ॥૧૦॥

I will now narrate to you the names of these twenty eight pools where all the sinful men and women fall due to their irregular indulgencies.

પંચમસ્કંધે પરીક્ષિત પ્રત્યે, શુકે કહ્યાં નરક સોય ।
વિધવિધે તે વર્ણવું, તમે સાંભળજ્યો સહુ કોય ॥૧૧॥

These same pools of hell were explained by Shukji to King

Parikshit and are written in the fifth chapter of Srimad Bhagwat. All of you listen to me as I narrate and explain them to you.

તામિસ્ર અંધતામિસ્ર, રૌરવ મહારૌરવ જે ।
કુંભિપાક ને કાળસૂત્ર, અસિપત્રવન દુઃખદવ જે ॥૧૨॥

The pools are named as follows: Tamisra, Andhtamisra, Rourav, Maharourav, Kumbhipak, Kaalsutra, Asipatravan,

સૂકરમુખ અંધકૂપ કહિયે, કૃમિભોજન ને સંદશ ।
તપ્તસૂર્મિ વજ્રકંટક, શાલ્મલી જાણો ત્રયોદશ ॥૧૩॥

Sukarmukh, Andhkoop, Krumibhojan, Sandash, Taptasurmi, and Vajrakantak Shalmali are the names of the first thirteen pools.

વૈતરણી પુયોદ પ્રાણરોધ, વૈશાસન નરક દુઃખ વળી ।
લાલભક્ષ સારમેયાદન, અવિચિ અયઃ પાન મળી ॥૧૪॥

Vaitarani, Puyod, Pranrodh, Vaishasan, Lalbhaksh, Saarmeyaadan, Avichi, Ayahpan make up a total of twenty one pools.

એકવીશ નરક એ કહ્યાં, ક્ષારકર્દમ રક્ષોગણ ભોજન ।
શૂલપ્રોત દંદશૂક, વળી અવટરોધન ॥૧૫॥

After these twenty pools pools of hell follow Kshaarkardam, Rakshogon, Shulprot, Dandshuk, and Avatrodhan,

પર્યાવર્તન સૂચિમુખ, એ સર્વે દુઃખનાં સ્થળ છે ।
નરક અઠ્ઠાવીશ નામ કહ્યાં, એ પાપીને પાપનું ફળ છે ॥૧૬॥

Paryaavartan and Suchimukh are the remaining ones that make up the total of twenty eight pools to which the sinner has been sentenced by Dharma Raja.

જેણે જેવાં કર્મ કર્યાં, તેહને તેહવો દંડ ।
પાપી જીવને પીડવા, કર્યા અઠ્ઠાવીશ કુંડ ॥૧૭॥

Based on the actions the soul has done in his life, these twenty eight pools have been appropriately designed to effect due pun-

ishment in accordance to those actions.

જેવે પાપે એ જીવ પડે, નરકમાં નર નાર ।

શ્રવણ દઈ હવે સાંભળો, કહું નરક તે નિરધાર ॥૧૮॥

Now listen carefully as I tell you which types of sins lead souls to each of these particular pools of punishment.

પરધન પરદારા પાપી, હરે પરનાં વળી બાળ ।

એહ પાપે એહ જીવને, નાખે તામિસ્રમાં તતકાળ ॥૧૮॥

When one steals another person's wealth, wives or children, the sins that he does by these deeds take him into the first pool called Tamisra.

અતિ ભયાનક ભૂંડો ઉંડો, જેમાં જંતુ અતિ અંધાર ।

જમદૂતે ગળે બળે બાંધી, નાખ્યો તેહની મોઝાર ॥૨૦॥

This pool is dreadfully dark and deep and has many organisms living in it. The yamdoots tie the sinner forcefully and hang him by the neck, lowering him into this pit.

ખાવું પીવું ન દેવું કે'વું, હવે જોજ્યે પાપી તારા હાલ ।

એમ કહીને તારે પછાડે, પાડે રાડોરાડ્ય કંગાલ ॥૨૧॥

They do not give him anything to eat or drink and taunt the sinner to experience the fruits of this pool now. They bang him against the side walls of this pool and the weakling screams out in agony.

કહે ક્રિયાં જાઉં કેમ કરું, કેમ પામીશ દુઃખનો પાર ।

પીડા માંહી પ્રાણીયો કરે કાયર સાદે પોકાર ॥૨૨॥

He asks, "Where shall I go and what shall I do to overcome this misery?" The sinner is suffering so much, and as he has become very weak he now cries out very timidly.

પછી કઈક કલ્પે કાઢિયો, એહ નરકથી બા'ર ।

પાપ તપાસીને પાપીનાં, નાખે અંધતામિસ્ર મોઝાર ॥૨૩॥

And after millions of years of such torment in this pool, the yamdoots haul him out of there. They check the other sins of this

sinner and if required they take him onto the next pool called Andhtamisra (2nd).

કપટ વિકટ કરતો ભરતો, પાપી પાપમાં પગ ।

ભોળા પુરૂષને છળી વળી, લેતો ધન ત્રિયા તેનું ઠગ ॥૨૪॥

In his life he had taken the road of vices and tricked many humble people and taken away their wealth and wives.

એહ પાપે નાખિયો, તેહ અંધતામિસ્રમાંઈ ।

યમદૂતના મારથી, જેની મતિ ગઈ છે મુંઝાઈ ॥૨૫॥

He has come into this pool as a result of those sins and now his brain is blocked because of the immense beating he has received from the yamdoots.

મહા અંધારું જેમાં મોટા, જંતુ અતિશે અનંત ।

રોમેરોમે તન તોડી ખાય, તેનો ન આવે અંત ॥૨૬॥

This is a pitch dark pit where many huge organisms inhabit. They shear each and every part of his body into pieces as small as the size of hair follicles so that this misery never ends.

થડ થકી જેમ કાપતાં, વળી ઢળી પડે તરુ જેમ ।

તેમ પડે એ પ્રાણિયો, પૃથવી ઉપર એમ ॥૨૭॥

The sinner falls onto the ground with a thud the way a tree falls when it is cut from the base of its trunk.

નિરાધાર નિરાશ થઈ, બોલી ન શકે મુખ ।

નિત્ય ઉઠી નવાનવું, કેટલુંક ખમાય દુઃખ ॥૨૮॥

The soul is now on his own with no one to assist him and he gets depressed and cannot speak anything from his mouth. Everyday he wakes up to embrace new types of torture and cannot tolerate any more of it.

મે'ર ન આવે મારતાં, યમને નિરદયા જોર ।

તેને હાથે પડ્યો પાપીયો, પાડે બહુ દુઃખે બકોર ॥૨૯॥

The yamdoots do not show any pity when punishing him. The

sinner has willingly fallen into the hands of these yamdoots and now wails in excruciating agony.

પૂરણ દુઃખ દર્શ લઈ, કાઢિયો કોઈક કાળ ।

કર્મ તપાસી તેહનાં, નાખ્યો રૌરવે તતકાળ ॥૩૦॥

They inflict much more pain until they are satisfied that he has served the maximum he is supposed to get, and after a long while they pull him out. Then they look at his remaining actions and immediately throw him into next pool called Rourav (3rd).

અધર્મે ઈયાં ધન મેળવી, પોષ્યું નિજકુળ નિજદેહ ।

આપ સ્વારથ સાડું મારી, જાત્ય જંતુની જેહ ॥૩૧॥

Anyone who has resorted to irreligious methods to earn wealth to satisfy the requirements of his family and for himself, and has killed any type of organism for selfish reasons goes to this pool.

પછી નિજકુળ નિજદેહને, તજી જાયે જમપુરે જંત ।

તેહ પડે રૌરવમાં, જેમાં દુઃખનો નહિ અંત ॥૩૨॥

Such sinner then casts away his family and body and goes to Yampuri, and falls in Rourav where there is unlimited suffering.

વિકટ વ્યાળે ભયો ભયાનક, તેમાં જમદૂતે કરી જોર ।

નાખ્યો પરાણે એ નરકમાં, ભૂખે દુઃખે પાડે બકોર ॥૩૩॥

This pool has vicious tigers and leopards and is terribly frightening. The yamdoots push him in that pool by force and he screams in pain and anguish, and has also become very hungry now.

રાત દિવસ દુઃખી રહે, નહિ સુખનો લવલેશ ।

જાય ઘડી જુગ જેવડી, હેરાણ ગતિ છે હમેશ ॥૩૪॥

He remains in misery the whole day and night and gets no moment of peace at all. Each passing hour seems like a million years as he is being tormented all the time.

કંઈક કાળે બા'ર કાઢે, જમદૂત તે એહ જન ।

પાપી પડે મહારૌરવે, જેમાં જંતુઓ તોડે તન ॥૩૫॥

After a long time they pull him out of the pit and immediately throw him into Maharourav (4th) in which many wild animals and organisms tear off his body.

આ લોકમાં અભાગિયે, માર્યા હતા જીવને જેમ ।

તે જીવ મરી રુરુ થઈ, મારે છે અધર્મીને એમ ॥૩૬॥

While alive this unfortunate soul had killed so many lives. The deceased persons have been waiting for him in this pool since that time. They now wish to avenge their own deaths by torturing the sinner.

જિહ્વા સ્વાદે જીવનાં, મારીને ખાતોતો માંસ ।

એમ જ ખાધું એહનું, તેમ જ કરીને તપાસ ॥૩૭॥

He used to kill animals and eat them to satisfy his sense of taste. These animals await here to take their revenge and tear his flesh to eat it in the same manner.

અલ્પ પાપ અણું જેટલું, વળી કર્યું હોય કોઈ સ્થળ ।

તે તે સંભારી સરવે, દિયે દુઃખ તેહ પળ ॥૩૮॥

Even though he may have done some very minute sins in any place, they remember all those sins and punish him for each and every one of them.

એવી રીતે રુરુ તણી, રાય રંકનો એક ન્યાય ।

અધિક ન્યૂન એને નહિ, એમ જાણજ્યો મનમાંય ॥૩૯॥

In that manner the pool of Maharourav has a common law for all the sinners, whether they had been rich kings or poor peasants. All must know that there is no one person superior to another; once sinners fall in this pit they all undergo the same punishment.

રુરુનામે ક્લવ્યાદ કે'યે, તે માંસ તોડી તોડી ખાય ।

જે જીવે નિજ દેહ સાડું, કર્યા અસત્ય ઉપાય ॥૪૦॥ (૧-રાક્ષસ)

In this pit there is a demon called Ruru, who likes to rip and tear flesh of the sinners' bodies and eat it. All those people who live for themselves to satisfy their own bodies' requirements and un-

dertake incorrect modes of action, go to this pool.

એમ દુઃખને ભોગવી, જ્યારે નિસરે નરકથી બા'ર ।

પાપી પડે કુંભીપાકમાં, જિયાં દુઃખનો નહિ પાર ॥૪૧॥

Once their punishment is over, they are hauled out and thrown into the next Kumbhipak (5th) pool.

પશુ પંખી જીવતાં, રાંધીને ખાતોતો માંસ ।

તેને તેલમાં રાંધિયો, કર્યો તેમજ તનનો નાશ ॥૪૨॥

When alive the sinner had a habit of cooking live animals and birds to eat their meat. He also used to fry them in oil and destroyed their bodies.

દીધાં દુઃખ બહુ જીવને, મે'ર મનમાં નાવી વળી ।

તે પાપે પડ્યો નરકમાં, કરી કમાણી આવી મળી ॥૪૩॥

In this manner he used to torture many other lives without having any compassion for them. Now those sins have accumulated and he has to bear the fruits of these actions.

ઉગ્ર સ્વભાવી અભાગિયો, જેને નહિ કરૂણા લેશ ।

કોઈ ન કરે કર્મ એવાં, તેવાં કરે છે અહોનિશ ॥૪૪॥

He was a hot tempered unfortunate individual and had no sympathy for any one else. He always used to undertake irreligious and unacceptable tasks that nobody else wanted to do.

આપ સ્વાર્થે અનર્થનો, કરતાં ન કરે વિચાર ।

જીલમ સર્વે જક્તનાં, રાખ્યાં હૃદયા મોઝાર ॥૪૫॥

He never used to think before doing any actions for his own self-ish advantage. All modes of terrorist acts were known to him and he used to treasure them in his heart.

પ્રપંચનું નવ પુછવું, કહિયે કપટનો વળી કોટ ।

એહ આદિ અધે ભર્યો, કોઈ વાતની નહિ ખોટ ॥૪૬॥

All the trickery and falsifications that he did need not be asked for. He also has many murders in his hands, and there are no

crimes left that he may not have done.

તેહ પાપે પાપી કરે, કુંભીપાકમાં પ્રવેશ ।

જમદૂત દુઃખ દે ઘણું, જિયાં સુખનો નહિ લેશ ॥૪૭॥

Because of all those offences the sinner enters this pool of Kumbhipak. The yamdoots torment him endlessly and he gets no chance of having any peace.

દુઃખના દરિયા ઉલટ્યા, વળી મેલી દીધી મરજાદ ।

આવ્યાં મળી અધ આપણાં, કરે ક્રિયાં તે ફરિયાદ ॥૪૮॥

Oceans of misery erupted and crossed their boundaries. All the sins that he had committed have now come together to punish him and he has no place to escape this gigantic misery or where he can go to complain.

હઘ મેલીને હાલિયો, બાંધી વૃષભ સાથે વેર ।

એવા અધર્માને જોઈને, કહો કેને આવે મે'ર ॥૪૯॥

He left behind all the norms of society and became an enemy of the Lord. Who would dare to express any sympathy after having seen such a sinner?

એવી રીત નરકની કહી, પંચમ સ્કંધ માંચ જેહ ।

તેમની તેમ મેં લખી, કહે નિષ્કુલાનંદ એહ ॥૫૦॥ કડવું ॥૧૨॥

Nishkulanand Swami says that he has narrated the descriptions about the first five pools just as they are explained in the fifth section of the Srimad Bhagwat.

પૂર્વછાયા: - કડવું (૧૩)

હરિજન દ્રોહી વિપ્ર વિરોધી, ગુરુદેવનો ગુન્હેગાર ।

એવો જે અભાગિયો, તે પડ્યો નરક મોઝાર ॥૧॥

Any unfortunate soul that disrespects any devotee or is an opponent of Brahmins, or is an offender of a spiritual teacher or a god, will fall in this pool.

જે જેવાં કર્મ કરે, ભાઈ તેને જ તેવો દંડ ।

પછી પાપ તપાસી નાખિયો, કાળસૂત્ર નરકને કુંડ ॥૨॥

Everyone will be punished according to the sins they have committed. The yamdoots then check the sinner's list of sins further and throw him into Kaalsutra (6th).

પિતા વિપ્ર વેદ દ્રોહી, પશુ વેંધી કરે જે પાપ ।

તેહ પાપે કાળસૂત્રમાં, પાપી પામે છે સંતાપ ॥૩॥

Anyone who has disrespected their father, Brahmins, or the Vedas, and kills animals by piercing them, falls into this Kaalsutra pit. Due to his sins he faces immense torment in there.

તે કુંડ ઉંડો ભુંડો ઘણો, એને ઉપમા કેની દઈયે ।

પાપી પ્રાણીને પીડવા, સર્વે દુઃખનો સિંધુ કહિયે ॥૪॥

This pit is so deep and horrifying that it cannot be compared with any other pits. It may only be called an ocean of all punishments designed only to torture the sinner.

દશહજાર જોજન ફરતો, તાંબાવરણો છે તેહ ।

ઉપર હેઠે અગ્નિ અર્કે, અતિશય તપાવ્યો એહ ॥૫॥

It has a perimeter of 10,000 yojans (120,000 kilometers) and is brass coloured. Both above and beneath it there is an everlasting fire that makes this pool immensely hot.

ચોપાઈ: - ભુખ પ્યાસ પીડે ત્યાં અપાર, બળે દેહ અંતર ને બા'ર ।

માર્યા પશુ શરીરના વાળ, તેને લેખે કિંકર તતકાળ ॥૬॥

Hunger and thirst extremely torment anyone who goes there. Their body burns both on the inside and outside. The yamdoots give a count of the hair of all the animals this sinner has killed.

એટલાં હજાર વર્ષ સુધી, મારે છે એ નરકમાં રુંધી ।

સુવે બેસે લોટે ઉભો થાય, ધોડે પડે ગોટિકલાં ખાય ॥૭॥

They then multiply that by a thousand and torture this sinner for the resulting number of years in this pool. The sinner lies down,

sits, stands up, runs, stumbles and falls down all this time trying to minimize the impact of the punishment.

તડફડે ફડફડે ઘણું, આવ્યું પાપ કરેલ આપણું ।

લીધો ઘેરી વેરી વશ થયો, મારો મારો કહે દુઃખ દિયો ॥૮॥

He trembles a lot because the fruits of all the sins he has committed have now come to him. The yamdoots have become his enemies and have surrounded and subdued him, and yell at each other, encouraging themselves to continue torturing him.

શું વિચારી રહ્યા છો મનમાં, કરો પ્રહાર અતિ એના તનમાં ।

પછી તેમજ દિયેછે દુઃખ, પામે પીડા પ્રભુનો વિમુખ ॥૯॥

They tell each other not to waste time in thinking what to do and instead they continue pounding blows on his body much harder and faster. Because of this beating the sinner who has forsaken God experiences a lot of suffering.

એવી રીતે વીતે કંઈ દન, પછી નાખ્યો અસિપત્ર વન ।

અસિ જેવી બેઉ કોરે ધાર, એવાં તાડનાં પત્ર અપાર ॥૧૦॥

A few days pass in that manner and they transfer him to Asipatravan (7th). This pool has trees with very many extremely sharp leaves that feel like blades of a sword sharpened on both sides.

નિજ ધર્મ વેદે કહ્યો જેહ, આપત્કાળ વિના તજે તેહ ।

પરનો જે પાખંડ મારગ, ભરે અવશે તે માંહી પગ ॥૧૧॥

Anyone who does not follow the religious rules laid out for them by the Vedas without being in a situation of emergency, and also accepts to follow other baseless religions, eventually steps into this pool for punishment.

નીચ ધર્મમાંહિ બાંધી નેહ, તેમાં વટલાવે નિજદેહ ।

કરે અશુભ આહાર અભાગી, કુળધર્મ પોતાનો ત્યાગી ॥૧૨॥

Anyone who has affection for the religions of the lower types and also impurifies one's own body by eating food from the lower

castes or by marrying with someone from the lower caste, eats impure food, or deserts their family's traditional religion.

એહ પાપે અસિપત્ર વને, પડે પ્રાણી સહે દુઃખ તને ।
ધોડે ધાયે કપાય છે પંડ, દિયે દૂત ઉપરથી દંડ ॥૧૩૩॥

Such a person will fall into this Asipatran pool and experience a lot of pain there. He tries to run away but is caught by the yamdoots, and they cut his body into pieces as they continue to punish him further.

તેણે કરી કરે હાય હાય, મુવોમુવો આવી મૂરછાય ।
ફળ પાખંડ ધર્મનું એહ, ભોગવી નર નિસરે તેહ ॥૧૪॥

Because of all this suffering the sinner cries out in agony and loses his senses. This is the fruit of following baseless false religions and the sinner has to undergo all that first, before being pulled out.

એવા નરકના કુંડનાં દુઃખ, તેતો કઠ્યાં જાય કેમ મુખ ।
કે'તાં કે'તાં નાવે જેનો અંત, એવાં અહોનિશ દુઃખ અત્યંત ॥૧૫॥

Swami says these are some of the many punishments that a sinner undergoes in the pools of hell. There are many more that he cannot properly describe, or even mention because of their numbers. Hell is a place of endless misery all day and night.

વળી આ લોકમાંહી અભાગી, કરે અન્યાય ન્યાય ને ત્યાગી ।
રાજા રાજાના ચાકર જેહ, લુંટે વણવાંકે લોક તેહ ॥૧૬॥

Further, unfortunate souls come to this earth and do unjust acts and ignore justice. Kings and their servants also oppress and loot their innocent subjects.

દિયે સંત વિપ્ર શિર દંડ, લુંટે ઘર ગામ શે'ર ખંડ ।
વણવાંકે કરે અનરત્ય, પછી નૃપને નૃપના ભૃત્ય ॥૧૭॥

They sentence saints and brahmins unjustly and carry out acts of robbery in peoples' houses, villages and unleash terror in the whole region. These kings and their servants terrorise innocent

people.

પડે સૂકરમુખ તે ઘડી, પીલે જેમ ચીચુંમાં શેલડી ।
એમ પીલેછે પાપીનું તન, તેણે કરે કાયર રોદન ॥૧૮॥

Such persons fall into the pool of Sukarmukh (8th) where they are crushed like sugar cane in a crushing machine. The yamdoots crush the sinner's body and the weakling cries in pain.

વણવાંકે રૈયતને રુંધી, લીધો દંડ મારી મુવાસુધી ।
ના'વી મે'ર તેની મનમાંય, પરપીડાને ન જાણી કાંય ॥૧૯॥

As the sinner while as a king or person in authority, had oppressed his faultless subjects, the yamdoots punish him by thumping him endlessly. They have no pity for him and do not think at all about the suffering that he is going through.

અતિ દુષ્ટ દયા નહિ લેશ, એવા પૃથવીપર નરેશ ।
એવા રાજા ને રાજાના ભૃત્ય, પડે સૂકરમુખે પામી મૃત્ય ॥૨૦॥

When the sinner was a king he was very vicious with no mercy at all. Such a sinner ends up falling in Sukarmukh together with his whole administrative team.

સહે દુઃખ કાળ કઈ જાય, ત્યારે એ દુઃખમાંથી મુકાય ।
સૂકરમુખનું દુર્ઘટ દુઃખ, તે ભોગવે હરિના વિમુખ ॥૨૧॥

They bear this punishment for a long time. After a very long period of time has passed, they are released from here having suffered the extraordinary misery in Sukarmukh.

કર્ચુ નરશું નિ:શંક થઈ, એવા પ્રાણીની એ ગતી કઈ ।
વળી આલોકમાં જે વિમુખ, દિયે અલ્પ જીવને દુઃખ ॥૨૨॥

The sinner had done many acts of injustice without having any doubt over his actions and this is his final predicament. Furthermore, people in this world distance themselves away from God and impose acts of distress on small living beings.

ચાંચડ માંકડ જુ જુવા જેહ, બગા માંખી કીડી આદિ તેહ ।

પશુ પંખી વ્યાઘાદિક વળી, એવા માર્યા જંતુ બહુ મળી ॥૨૩॥

Such a person may have killed small organisms such as lice, bedbugs, flies, ants, or even bigger ones such as animals, birds or snakes.

એહ પાપે પડે અંધકૂપ, જેમાં અતિ તમ દુઃખરૂપ ।

વળી ઝેરવાળા જંતુ બહુ, આવી વળગે અંગમાં સહુ ॥૨૪॥

Because of sins of this nature, the sinner has to fall in the pit called Andhkoop (9th) which is full of intense darkness. It has many poisonous organisms which come and bite on his body.

નાવે નિદ્રા નહિ સુખ ઘડી, ધોડે અકળાયે જાય પડી ।

શ્વાસ વિના જણાય શરીર, ચાલે આંખ્યુંમાં ચોધારાં નિર ॥૨૫॥

The sinner does not get any moment of sleep or peace and he runs about agitated and falls down. His body feels breathless, and tears flow from his eyes uninterrupted like waterfalls.

હાય મુવો મુવો કહે મુખ, ભાઈયો નથી ખમાતું આ દુઃખ ।

એમ ભોગવે દુઃખ અપાર, કૈક કલ્પ વીતે કાઢે બા'ર ॥૨૬॥

He screams out that he is dying, and that he cannot bear the misery anymore. After going through this torture for many millions of years the soul is pulled out from this pit.

પછી કર્યા કર્મ તેહ વડે, પાપી કૃમિભોજનમાં પડે ।

જેણે ખાધું નહિ વે'ચી અન્ન, વળી ન કર્યા પંચ જગન ॥૨૭॥

Based on his actions, he is then taken to the next pit called Krumibhojan (10th). He has come here because he did not share his food with others and never organized any sacrifices or discourses.

નાખ્યું અતિથિને અન્ન કાંઈ, ખાધું એકલાં ખુણે સંતાઈ ।

એ પાપે નાખે જમ પરાણે, કૃમિભોજન નરકની ખાણે ॥૨૮॥

He never gave any food to travellers and the homeless who sought shelter from him. He used to eat alone hidden away in a corner

to avoid sharing with others. Because of these sins he is forced into this Krumibhojan pool.

શત સહસ્ર જોજન જેમાં જંત, ભર્યા કૃમિયા જેમાં અત્યંત ।

તેમાં નાખી કીટ ખવરાવે, દઈ માર મુખે ચવરાવે ॥૨૯॥

This pool is 100,000 yojans (1,200,000 square kilometers) big and it is filled with countless worms. The yamdoots force him into this pit and make him eat insects; and he has to compulsorily chew them.

કહે પાપ કરતો તું પ્રાણી, જમના દંડને જુઠા જાણી ।

તેતો સાચાં થયાં પુણ્ય પાપ, હવે સુખે ભોગવ્ય તું આપ ॥૩૦॥

They tell him that while he was doing the immoral acts he had been treating the punishment of the yamdoots as untrue myths. All those myths have now become a reality and he should happily bear the punishment.

સુખ સરવે ગયું છે મટી, આવ્યું એકલું દુઃખ ઉલટી ।

રાત દિવસ રોતાં ને રોતાં, દિન જાશે બહુ દુઃખ ડોતાં ॥૩૧॥

All his happiness has ended and the situation has reversed into agony. He will have to spend all his days and nights in painful crying and undergoing the punishment that he has accumulated.

એમ દઈ દૂત દુઃખ ભારે, કૈક વર્ષ વીતે કાઢે બા'રે ।

ત્યાંથી નાખે સંદશ મોઝાર, જેમાં દુઃખતણો નહિ પાર ॥૩૨॥

After many such years of trauma, the yamdoots release him from this pool and throw him into Sandash (11th) which has its own endless tale of misery.

જેહ પાપે પડે એમાં જીવ, તેહ વાત કહું તતખેવ ।

નરે ન કર્યાનાં કામ કીધાં, જેને તેને દુઃખ બહુ દીધાં ॥૩૩॥

Swami now mentions the sins committed that make one fall into this pit. If one does improper acts and terrorises all other people, they go here.

જેણે આલોકે વિપ્રનાં ધન, ચોર્યાં સુવર્ણાદિક રતન ।

વળી વણપડયે આપતકાળ, ચોરે હેમ બીજાનું ચંડાળ ॥૩૪॥

If one has also stolen the wealth, gold or jewellery of Brahmins, or steals the gold of other people for fun even though he is not in dire need for any such actions, he will end up here.

જેનું તેનું લેવું ઝડી ઝોટી, ખરો તસ્કર નજર ખોટી ।

પાપી પોતાના સુખને કાજ, કરે દગા બહુ દગાબાજ ॥૩૫॥

If he snatches or bullies from anyone and becomes a terrorist with wicked oppressive eyes, and he does acts of trickery for selfish reasons, he will come to this pool.

તેને નાખે છે સંદશ નરકે, જેના દંડ દુઃખે પ્રાણી થરકે ।

લાવે લોહસાણસિયો તાતી, તેણે તોડે ત્વચા કર છાતી ॥૩૬॥

He is forced into this pool of Sandash, where he quavers at seeing the modes of punishment therein. The yamdoots bring many big hot pincers and strip his skin apart from his chest.

કાઢે તનતણી રગો તાણી, રખે ચોરતા જુદું એ જાણી ।

સર્વે ઋષિ મુનિનો એ મત, તેતો કેદી ન થાય અસત ॥૩૭॥

They pull out all the nerves in his body. Let this be a warning to all of you; do not steal, thinking all this is untrue! This is the view of all the sages and it can never be wrong.

મોટા મોટા ગયા એમ કથી, ખરાખરી છે ખોટી એ નથી ।

એમ ભોગવી દુઃખ વિકર્મી, ત્યાંથી કાઢી નાખે તપ્તસૂર્મી ॥૩૮॥

Many big and powerful people have given their affirmation to this view as well because this is all a fact. The yamdoots punish him severely in this manner and then transfer him into the next pit called Taptasurmi (12th).

જે પાપે એ નરકમાં પડે, કર્યાં કર્મ તે કેમ ન નડે ।

કામવશ થઈને કુકર્મી, કરે અનર્થ નર અધર્મી ॥૩૯॥

The sins that he has done are now yielding unto him all the re-

wards that he has reaped. He was under the control of his sense of lust. As a non-religious being he did many acts of injustice.

આ લોકે અગમ્ય એવી દાર, પાપી તેશું કરે વ્યભિચાર ।

અથવા અગમ્ય એવો પુરુષ, કરે નારી સંગ કામવશ ॥૪૦॥

He even had relations with the type of women that no one would like to associate with. Or a lustful woman subdued an unlikeable man to associate with her.

તેહ પુરુષ ને તેહ નાર, પામે નરકમાં દુઃખ અપાર ।

તિયાં ત્રિયા કરે લોઢાતણી, અતિ તપાવેછે તેહ ઘણી ॥૪૧॥

Both this man and woman are forced into this pit. The Yamdoots make statues of men and women out of metal and heat them until they turn red hot.

તેશું બથ લેવારે બહુવાર, એકવારની વાર હજાર ।

તેમ લોઢાનો પુરુષ તપાવી, બથ ભરાવે નારીને લાવી ॥૪૨॥

They then make the male sinner embrace the metal statue of a woman a thousand times for every once that he had lustfully embraced another woman in his life. In similar manner, a woman who had sinned with another man also has to embrace the hot male statue for a thousand times for every time that she had embraced that man while overcome with desire.

નારી નિરખે ચિંતવે ને સ્પરશે, તે નર મરી જન્મ જ્યાં ધરશે ।

તિયાં પામશે તેહનું ફળ, ખરો ખવાર થાશે નર ખળ ॥૪૩॥

Any male who sees, thinks of or touches a woman will die and take another birth in this pool where he will serve punishment for those acts and will be utterly terrorised.

જેણે જોઈ નયણે પરનારી, થઈ કામાતુર ભુર ભારી ।

તે નર જન્મોજન્મ આંધળો, થાય જાય જન્મ સઘળો ॥૪૪॥

Any fool who has seen another woman with a desirous intention will be born blind in subsequent births and will spend his whole life remaining incurably blind.

વળી જે જન ચિંતવે નારી, વિષયસુખે ન મેલે વિસારી ।

તે નર ક્ષયરોગમાં ખવાય, એવું ચિંતવ્યાનું ફળ થાય ॥૪૫॥

Anyone who thinks about women for a lustful desire will have a killer disease as a reward for his sinful thought.

જેહ નર સ્પર્શે પર નારી અંગ, થાય કોઢિયો તેને પ્રસંગ ।

એમ જન્મોજન્મ દુઃખ પામી, ખોશે આવરદાને હરામી ॥૪૬॥

Anyone who touches the body of another woman will have skin diseases in his future births. In this manner, all his future births will be wasted suffering in painful disease.

એ પ્રમાણે યોષિતાનું જાણો, મળે ફળ સમ પરમાણો ।

ભાંગી મર્યાદા મહાપ્રભુ કેરી, તેને ક્યાંથી મલે સુખ ફેરી ॥૪૭॥

This also applies to women and the rewards will be the same for them if they indulge in the said actions. No one who breaks the rules that God has laid will ever again get to enjoy any happiness.

ભેળાં લીધાંછે પૂરણ ભાતાં, તેતો ખુટશે નહિ ખાતાં ખાતાં ।

કરી આવ્યો છે પુરી કમાણી, જમપુરનું દુઃખ જુદું જાણી ॥૪૮॥

They have carried with them rations of sin that will never end even though they are punished for them. They have brought with them a large chunk of wealth in form of countless sins as they believed Yampuri and the misery therein to be a non-existent and meaningless phenomenon.

એમ નર નારી થાય હેરાણ, જેના વિષય સાથે બાંધ્યા પ્રાણ ।

એમ દુઃખ પામે દોય આપ, જેણે કર્યાં છે પૂરણ પાપ ॥૪૯॥

All those men and women who have attached their souls to the senses of lust suffer in this manner. They go through this misery because they have indulged their whole life in doing sins of these kinds.

તેની વાત કહી બહુવિધ, છેજો એમ પુરાણે પ્રસિદ્ધ ।

નિષ્કુલાનંદે એ કથી, સત્ય માનજ્યો જુઠી એ નથી ॥૫૦॥ કડવું ॥૧૩॥

Nishkulanand Swami says that he has explained in detail about the nature of these pools in the manner as it is said in the holy scriptures. All of you should believe these to be true as these are not any untrue or baseless fabrications.

પૂર્વછાયાઓ: - કડવું (૧૪)

એહ નરકથી નિસર્યો, બહુ વરસ રહી બા'ર ।

ત્યાર પછી દુઃખ પામશે, તે કહું કરી વિસ્તાર ॥૧॥

The sinner then comes out of this pool and is forced to stay outside for many years. Now I will tell you about the torment that he will undergo thereafter.

વજ્રકંટક શાલ્મલી, નામે નરક નિદાન ।

જેહ પાપે પાપી પડે, કહું સૌ સુણો દઈ કાન ॥૨॥

He is then pushed into the next pool of punishment named Vajrakantak Shalmali (13th). I will tell you the reason why he has come to this pit.

પાપી પરત્રિય પશુઆદિ, કરે કામવશ પ્રસંગ ।

એહ પાપે પરલોકમાં, પામે તે દુઃખ અભંગ ॥૩॥

In his life he had enjoyed intimate company of other women and animals and because he was overcome by lust he has come into this next world to suffer endless torture.

સ્પર્શના જો સુખ સાડું, કર્યો ધર્મનો તે લોપ ।

તેની ઉપર દૂત જમના, કરેછે અતિશય કોપ ॥૪॥

As he wanted to satisfy his senses by touching other women he ended up breaking the laws of religion and morality. Now the yamdoots are very angry at him.

સમું કહેતાં વસમું, સમઝતો નર સોય ।

વજ્ર કંટકે વસિયો, જ્યાં સા'ય ન કરે કોય ॥૫॥

He understood perfectly and was knowledgeable enough to judge good from bad, but he still performed bad actions intentionally, and now he has come to the pit of thorns and spikes where no one will assist him.

વજ સરિખે કાંટે કહિયે, શાલ્મલીનાં ઝાડ ।
તેહ ઉપર નાખી તાણે, પાડે ત્યાં રાડોરાડ ॥૬॥

This pit has trees with very sharp thorns that are as strong as spears and swords made of steel. The sinner is made to lie on these sharp ends and then pulled from all sides. He cries a lot in agony as the pain of being ripped apart is intolerable.

દેતાં દંડ જમદૂત હારે, ત્યારેજ આવે અંત ।
ચાલતો વહીવટ વિપત્તિનો, સત્ય માનજયો બુદ્ધિવંત ॥૭॥

This suffering stops only when the yamdoots get tired of carrying out the punishment. All intellectual men and women must know that disaster is the only rule in this pit.

એમ પ્રાણી ભોગવે, નિત્ય પ્રત્યે દુઃખ અનંત ।
ત્યાંથી પડે વૈતરણીએ, ભાઈ કહું તેનું વરતંત ॥૮॥

The sinner perseveres this continuous and endless misery, and because of his irreligious actions the yamdoots push him into the next pool, which is a river called Vaitarni (14th).

ચોપાઈ: - આલોકે નૃપ નૃપના જનરે, સતકુળમાં થયા ઉત્પન્નરે ।

પણ ધર્મ મર્યાદાને ભાંગીરે, વર્તે અધર્મે નર અભાગીરે ॥૯॥

There have been kings and administrative personnel who are privileged to have taken birth in higher castes but these ill-fated persons have broken the rules of morality and religion and have abused their authority.

એવા રાજા ને રાજાના ભૃત્યરે, પડે વૈતરણીએ પામી મૃત્યરે ।
જેમાં વિષ્ટા મૂત્ર પરુ લોહીરે, કેશ નખ અસ્થિ મેદ સોઈરે ॥૧૦॥

Such kings and administrators fall into this river upon death. This river is full of excrete, urine, pus, blood, hair, nails, bones and

meat of humans as well as animals.

માંસ વસાએ ભરી વૈતરણીરે, દુઃખદાય કે'યે શું વરણીરે ।
નરક ખાઈરૂપ છે એ નદીરે, જેમાં જળ જંતુ રઘા મદીરે ॥૧૧॥

It is full of flesh and fatty tissue and the misery therein need not be explained further. This river is the epitome of hell as it also has many other creatures living in it.

જીયાં તિયાંથી તોડીને ખાયરે, તેને દુઃખે કરે હાયહાયરે ।
કર્યા કર્મ સંભારે છે આપરે, કે'છે ક્યાંથી કર્યા આવાં પાપરે ॥૧૨॥

These creatures pull at the sinner gnawing at him from all sides, and the sinner wails out painfully at the torment. He recalls all his misdeeds and now laments why he ever did those acts.

પામે પીડા પ્રાણ ન નિસરેરે, હાય મુવોમુવો એમ કરેરે ।
એમ રાજા રાજાના પદાતિરે, પામે પાપે દુઃખ દિન રાતિરે ॥૧૩॥

He undergoes through a lot of suffering and cries out that he is dying. In this manner, the sinner, who was once a king or an administrator, now suffers the torments of hell all day and night.

એવી વૈતરણી મહાવિકટરે, જેમાં દુઃખ અતિ દુરઘટરે ।
સહ્યું ન જાય શરીરે સોયરે, તમે સાંભળજો સહુ કોયરે ॥૧૪॥

This Vaitarni is a very treacherous and horrendous river with endless torment. Listen to me all of you because this misery is truly unbearable.

વળી કહું કુંડની રીતરે, જેમાં દુઃખ અતિ અગણિતરે ।
નર્કનર્ક પ્રત્યે દુઃખ નોખારે, એક એકથકી અતિ ઓખારે ॥૧૫॥

I will also tell you what happens in that pit having infinite modes of torture. All the pits of hell have different sorts of unique torture distinct from one another.

જેણે જેવાં કર્યા હોય પાપરે, તેવો તે પ્રાણી પામે સંતાપરે ।
કર્યું કર્મ પોતાનું તે સે'વુંરે, જેણે જેવું કર્યું હોય તેવુંરે ॥૧૬॥

The sinners have to repay by undergoing the punishment for their

sins according to the types of sins they have committed. They have to tolerate the reward appropriate for each type of sin they have done.

વળી આલોકે શૂદ્રીના સંગીરે, શૌચાચાર નિયમ ઉલ્લંઘીરે ।

નર પશુપેઠે લજ્જા ત્યાગીરે, મનવશ વર્તેછે અભાગીરે ॥૧૭॥

People in this world have had adultrous relations with other women of the lower caste, and also have not observed the rules of personal hygiene as prescribed by the Hindu scriptures. Though being intellectuals and of sound mind, these ill-fated people behave like animals and are subdued by their minds.

તેતો મરી પરલોકે જાયરે, પડે પુયોદ નરકની માંયરે ।

પરુ મૂત્ર વિષ્ટા લીંટ લાળરે, તેનો ભર્યો સમુદ્ર કરારે ॥૧૮॥

Such people die and go to the pit called Puyod (15th). This pit is like a dreadful ocean full of pus, urine, excrete, mucus, and so forth.

તેમાં પડે પિયે ખાય તેહરે, નર વૃષલીપતિ થયા જેહરે ।

એમ વિચારી વિકળ ન થાવુંરે, પડશે જરૂર જમપુર જાવુંરે ॥૧૯॥

Sinners who have married prostitutes fall into this and have to eat and drink such impurities. Therefore, think properly and do not succumb to the senses and weak thoughts of the mind, or you will otherwise have to go to Yampuri and experience this.

તિયાં રંગીલાપણું નહિ રહેરે, સત્ય ધર્મવાળા સહુ કહેરે ।

મરડ ઠરડ મટાડશે મારીરે, કરજ્યો કર્મ વિચારી નરનારીરે ॥૨૦॥

Righteous people who follow the rules of religion know that there is no joy at all in this pit. The yamdoots will violently punish a sinner to eradicate his ego, therefore think properly of the consequences of your actions before doing them.

વળી પાપીનાં પાપ પ્રમાણેરે, નાખે પ્રાણરોધ નરક ખાણેરે ।

પ્રાણરોધમાં પડેછે પાપીરે, સુણો વાત સહુ કાન આપીરે ॥૨૧॥

Once punishment in this pool is over, the yamdoots check the list

of the sinner's sins further and push him into the next pit called Praanrodh (16th). Lend your ears and listen to me as I now tell you why the sinner fell in Praanrodh and what happens there.

આલોકે બ્રાહ્મણાદિક કે'યેરે, ખરા ખર સરિખા તે લે'યેરે ।

મારે મૃગને કરે અકાજરે, જેની સત્યશાસ્ત્રે પાડી નાજરે ॥૨૨॥

While alive, the sinner was born in a Brahmin or such other respected lineage, but he undertook actions of murder and had a habit of hunting, although violence is prohibited by the scriptures.

તેહ મરી જમપુર જાયરે, પડે પ્રાણરોધ નરક માંયરે ।

તેનું કિંકર કરી નિશાણરે, રોમરોમ વેંધે મારી બાણરે ॥૨૩॥

Such a sinner dies and goes to Yampuri and his actions lead him into this pit. The yamdoots now make him a target and shoot at him, piercing all parts of his body including each and every hair follicle.

છેદી નાખેછે પાપીની છાતીરે, પામે પીડા કહી નથી જાતીરે ।

જોઈજોઈ શરીરના હાલરે, પછી રુવે કૃપણ કંગાલરે ॥૨૪॥

They pierce his chest; the pain of this cannot be easily described. Seeing himself in such a sorry state, the poor soul cries and can only lament at himself.

વળી આલોકે પુરુષ દંભેરે, દંભમય જગન આરંભેરે ।

મારે પશુ એ જગન માંયરે, તે મરી વૈશાસન જાયરે ॥૨૫॥

Any persons who in their human lives performed great religious sacrifices but with the aim being only to show off the ego of their wealth, and further killed animals to offer in these sacrifices, eventually die and fall into the next pit called Vaishasan (17th).

ઝાલે જમદૂત ગળે જોરેરે, માર્યા પશુપેઠે તે બકોરેરે ।

પાડે કાળીરાજ્ય તે કુકર્મરે, જે કોઈ ઈયાં થયાતા અધર્મરે ॥૨૬॥

The yamdoots grasp him by the throat and thump him, and he starts braying like donkeys in painful agony. He screams in pain as he undergoes this immense terror since he did very bad ac-

tions and did not follow the laws of religion while he was alive.

થોડા સુખ સાડું દુઃખ મોટું, બાંધી લીધી ભેળી પાપ પોટું ।

તેતો ભોગવે આવશે પારરે, સહુ નિશ્ચે જાણો નિરધારરે ॥૨૭॥

Because he saw great joy in these small pleasures as a result of his sinful acts he has built a healthy bank balance of sins and will carry these with him. He will have to experience the punishment of these sins to the full and will only be released once that is complete.

વળી પોતાના પાપ પ્રતાપેરે, પડે લાલાભક્ષ માંચ આપેરે ।

લાલાભક્ષનું દુઃખ અપારરે, કહું કાંઈક તે નિરધારરે ॥૨૮॥

He then falls into the next pit called Lalabhaksh (18th) because of his own bad deeds. Lalabhaksh has its own type of immense suffering and I will tell you a little of that for you to have a short glimpse of what it is like.

આ લોકે ત્રણે વર્ણના પુરુષરે, આપે પાપી થઈ કામવશરે ।

પોતાના વર્ણની જે નારરે, પાપી તે શું કરે વ્યભિચારરે ॥૨૯॥

Anyone from the three castes (Brahmins, Kshatriyas and Vaishyas) who succumb to their sinful desires and commit adultery with women of their own caste, fall here.

તેહ પાપે જમદૂત ત્યાંઈરે, નાખે છે વીર્યની નદી માંઈરે ।

મારી મુદ્ગર મસ્તક માંચરે, પાપી જીવને વીર્ય ત્યાં પાયરે ॥૩૦॥

They are forced by the yamdoots into a river of semen. They clobber the sinner's head with maces and forcefully make him drink semen.

આવે ઉબકા અતિ ઓકારીરે, તોય પિવરાવે મારીમારીરે ।

દિયે દંડ એમ દિનરાતરે, પામે પીડા પ્રાણી બહુભાતરે ॥૩૧॥

He vomits but they still force him to drink it as they continue beating him. They torture him this way all day and night and the sinner experiences vigorous pain of many kinds.

વળી આપ પાપે પાપી જનરે, પડે છે તે સારમેયાદનરે ।

સારમેયાદનનું જે દુઃખરે, તેતો કહું જાય નહિ મુખરે ॥૩૨॥

The sinner then falls into the next pit called Saarmeyadan (19th) because of his own misdeeds. Swami says that the misery in Saarmeyadan cannot be told accurately with my mouth.

જેહ પાપે પડે એહ માંઈરે, તેહ સાંભળજ્યો કહું ભાઈરે ।

કરે ચોરી મુકે વળી આગ્યરે, બાળે ગામ પુર વન જાગ્યરે ॥૩૩॥

But I will tell you the sins that one does that make him fall into this pit and all of you listen carefully. The sinner has done many misdeeds like theft and has burnt many villages, towns, forests and other places.

દિયે ઝેર લુંટે ગામ સાર્થરે, એવો કરે છે પાપી અનર્થરે ।

એવા કુકર્મના કરનારરે, હોય રાજા કે રાજાના ચાકરરે ॥૩૪॥

He has also done many ill acts such as poisoned the residents of many villages and robbed whole villages. Any one who has done such acts, regardless of whether he is a king or a king's servant, will come here.

તે મરી જમપુરીમાં જાયરે, તેને જમના દૂત તોડી ખાયરે ।

શ્વાન સાતસો ને વિશ વળીરે, ચુંથી ખાય છે પાપીને મળીરે ॥૩૫॥

He will die and fall in Yampuri where the yamdoots will tear him apart and eat his flesh. Seven hundred and twenty fierce dogs also attack him and rip up his body and devour him together.

વજસરીખી છે જેની દાઢ્યોરે, તોડે તન પાડે તેણે રાડ્યોરે ।

કોણ મુકાવે મહાદુઃખમાંથીરે, જેણે સાચી વાત માની નથીરે ॥૩૬॥

These dogs have jaws that seem to be made of steel and they use these to rip the body apart, making him cry out in agony. Who would come to his rescue to save him from this torment because he has never heeded the true words that he was told?

હોય સાચી વાતના કે'નારરે, તેતો એને લાગ્યા નહિ સારારે ।

વળી પાપીનો કરી તપાસરે, નાખે અવિચી નરકમાં તાસરે ॥૩૭॥
He did not like anyone who attempted to tell him the truth. The yamdoots check his list of sins and they throw him further into the next pit called Avichi. (20th)

અવિચીનું દુઃખ છે અલેખરે, તેતો ભોગવશે રાઈ રેખરે ।

તેમાં કરશે નહિ કોઈ માપરે, દેશે દુઃખ જોઈ જેવાં પાપરે ॥૩૮॥

The misery in Avichi is indescribable and is incomparable with any other form of suffering. The sinner will have to bear all of it, reaping the rewards for sins as small as a mustard seed. The yamdoots will not have any say on their own in deciding the extent of punishment to give, as they will have to analyse the seriousness of each sin and must inflict all the punishment that is prescribed for that sin.

જેહ પુરે જુઠી સાખ્ય જનરે, બોલે અસત્ય લેતાં દેતાં ધનરે ।

આપી દામ ને બોલે અસત્યરે, એવી પાપમય જેની મત્યરે ॥૩૯॥

Anyone who imprisons another person after listening to false witnesses or says the untruth when dealing in monetary transactions, or says that he has not made a payment even though he has, and whose intellect is of this kind, will be punished here.

પછી એને અવિચીથી નાખેરે, પાપીને કોણ પડતો રાખેરે ।

અવિચી નામે પર્વત જાણોરે, એવો નરક પૌઢ પ્રમાણોરે ॥૪૦॥

Such a person is pushed into Avichi where no one can protect him from there. Avichi is a part of hell that is big and solid like a huge mountain.

તેમાં ઉચા પગ નીચું શીશરે, એમ નાખે કિંકર કરી રીશરે ।

શત જોજન ઉંચો છે એહરે, તેને માથેથી નાખેછે તેહરે ॥૪૧॥

The infuriated yamdoots hold him upside down at the top of this mountain which is a hundred yojans (1200 kilometers) high and release him to roll down from that height.

દિસે તરંગ નહિ જળ જેમારે, ભર્યા એકરસ પાણા તેમારે ।

થાય તલતલ કટકા તનરે, તોય મરે નહિ પાપી જનરે ॥૪૨॥

This mountain is like a big sea full of rocks, and the sinner bruises himself against these and breaks his body parts into pieces, but still he does not die because he has to complete his punishment.

એમ અસત્યના બોલનારરે, સહે દુઃખ અપરમ પારરે ।

વળી વિપ્ર વિપ્રની જે ઘરુણીરે, કરે પ્રમાદે પાન વારુણીરે ॥૪૩॥

Any one who has spoken untruth will go through this kind of endless suffering. Brahmins and their wives who are lazy and consume alcohol will come here.

વળી વિપ્ર વિના વર્ણ અન્યરે, કરે વ્રતદિને સુરાપાનરે ।

ક્ષત્રી વૈશ્યાદિ પ્રમાદે વળીરે, જે પિયેછે સોમવલ્લિ મળીરે ॥૪૪॥

Additionally, those people of castes other than Brahmins, such as Vaishyas and Kshatriyas who get together to consume alcohol on a day when they are supposed to observe fast, etc, will end up here.

તે પાપે એ જીવ નિદાનરે, પડે નરક નામે અયઃપાનરે ।

જ્યારે વિપ્ર આદિ ત્રણે વર્ણરે, જાય જમપુરી પામી મણરે ॥૪૫॥

Such ignorant people will bear this sin and fall into the next pit called Ayahpan (21st). Brahmins, Vaishyas and Kshatriyas destined for Yampuri always come here.

તેની જમદૂત છાતી દબાવીરે, પાય લોહરસ તેને લાવીરે ।

તેહ દુઃખે કરે હાયહાયરે, ભુખ પ્યાસે કરી પ્રાણ જાયરે ॥૪૬॥

Yamdoots force themselves down on the chests of such sinners and force them to drink hot smelted iron ore. The sinner finds this as too hot to handle and screams out in miserable pain as his internal body burns up. He feels hungry and thirsty and his life feels too weak and about to end but this is what he gets to drink.

વળી ઈયાં અધમ નર છોટોરે, માનેકરી માનેછે હું મોટોરે ।

જે કોઈ જન્મ તપ વિદ્યા વર્ણરે, મોટા આશ્રમ ચાર આચરણરે ॥૪૭॥

Any irreligious person on earth who is small by status or deeds

considers himself as a big person because of his personal ego. He does not take into consideration his birth, family, knowledge, caste, and does not abide by the rules of moral conduct of his personal class whether he is a celibate, householder, renunciate, or hermit.

તેની ગણતી નહિ કહું કાંઈરે, એવો અભિમાની મનમાંઈરે ।

સહુથી જાણે પોતાને સરસરે, બીજાને તો જાણેછે નરસરે ॥૪૮॥

Such miserable souls, who are infinite in number, consider themselves as great because of their egoistic nature and belittle the other people.

તેનું કરે અપમાન અતિરે, તે કરે ક્ષારકર્દમે ગતિરે ।

હેહું માથું ને ઉંચા છે પગરે, નાવે થાહ પડ્યો તેમાં ઠગરે ॥૪૯॥

They highly disrespect other people, hence end up falling into the pool called Ksharkardam (22nd). In this pit such a sinner is turned upside down with his head at the bottom and legs at the top, and is thrown into a bottomless pit.

એવાં જમપુરીનાં જે દુઃખરે, પામે પ્રાણી પ્રભુથી વિમુખરે ।

સાચા સંતની શીખ ન માનીરે, થયો અસંત સંગે અભિમાનીરે ॥૫૦॥

These are the modes of suffering endured in Yampuri that have to be experienced by anyone who has distanced away from God. Egoistic sinners have never obeyed any advice from knowledgeable saints but has associated with other irreligious imposters.

એવી અભાગી નરની રીતરે, ખોટા માંચ છે ખરી પ્રતીતરે ।

જેવું જુદું અંતરમાં પેસેરે, તેવું સાચામાં મન ન બેસેરે ॥૫૧॥

This is the habit of such an unfortunate sinner who has not recognised the ultimate truth, which is the existence of God, and instead had faith in other untrue and unstable entities. Instead of making his mind to accept the truth, he prefers to have false doctrines getting established in his heart.

કહો કેમ થાય એહ સુખીરે, સાચી વાત ન માને મનમુખીરે ।

જે જીવના પરમ સનેહીરે, જાણ્યા શત્રુ સરિખા તેહીરે ॥૫૨॥

How is he going to be happy as he did not heed the sayings of true saints, and instead did what his mind thought was the right thing? These saints were selfless and were the real friends of the soul, always willing to help, but he considered them as his enemies.

તેહ પાપે પડે નરક માંચરે, ન મળે ઉપાય એનો હવે કાંચરે ।

હોય સમજુ તો સમજે સમુરે, લાગે અણસમજુને વસમુરે ॥૫૩॥

Because of that sin he has now fallen in hell and has no way of becoming free. Those with intellect will understand this, but for the ignorant persons it will be very difficult to comprehend.

વાત હેતની છે રાખો હૈયેરે, વારેવારે કેટલુંક કૈયેરે ।

કહે નિષ્કુલાનંદ કેટલુંરે, આવું સુણિ ચેતો તો છે ભલુંરે ॥૫૪॥ કડવું ॥૧૪॥
Nishkulanand Swami says that this narration that he has done is of great benefit to us all, and we should really think about it and keep it in our hearts. He has said it so many times and wonders for how long should he still say it. We should listen to him and understand it as it is for our own benefit.

પૂર્વછાયા: - કડવું (૧૫)

વળી અભાગી જીવને, સુજેજ અવળાં કામ ।

અઘમગમાં ચાલતાં, ક્યાંથી સુખ ને વિશ્રામ ॥૧॥

This wretched sinner always thinks about irregular activities and likes to take the path of sin and murder. Therefore, how can he get any rest or peace?

ડોડા ભુંડા ખાધા ખરા, ધાંખે કરી ધંતુરાતણા ।

ચડ્યો કેફ તેનો ચિત્તને, કહો કાંઈ રહે મણા? ॥૨॥

He has eaten fruits of poisonous plants with fervor and the poison has worked its potency over him, hence how can he be in control of himself anymore?

સુણો સહુ આ લોકમાં, કરે નર નારી મળી પાપ ।

કાળી ભૈરવ દેવ તામસી, જેજે નર પશુ મારી આપ ॥૩॥

Listen all of you as I say that when men and women on this earth do irreligious acts and kill other people and animals to offer in the worship of lower gods such as Kaalbhairav, they are severely punished.

માંસ ખાઈ પશુ મનુષ્યનું, થાય નર નારી પ્રસન્ન ।

તેહ જાય જમપુરીએ, પડે રક્ષોગણ ભોજન ॥૪॥

These cannibals also eat meat of people and animals with great fervor, and feel very satisfied. Such people go to hell and fall in the pit called Rakshogan (23rd).

માર્યા નર પશુ અવતરી, ત્યાં રાક્ષસના ગણ થાય ।

જેમ ખાધુંતું માંસ એહનું, તેમ તેનું એહજ ખાય ॥૫॥

As they had killed people and animals in their life, they are now killed in return by the same who have now become demons. All those that they had killed and eaten have become alive and now eat the sinner's flesh.

જેમ એ નરનારીએ, કર્યું હતું નૃત્ય ને ગાન ।

તેમનું તેમ રાક્ષસ કરે, ખાઈ માંસ કરી લોહીપાન ॥૬॥

The sinner had sung songs and danced while eating meat in his life, and now the demons sing and dance over him as they eat his flesh and drink his blood.

ચોપાઈ: - વળી આલોકમાં અપરાધીરે, કરે પાપ ન કરે પારાધીરે ।

આવે શરણ જીવવાને જનરે, આણી અતિ વિશ્વાસ મનરે ॥૭॥

In this world, the sinner had committed worse acts of sin than a bird hunter. Some people had trusted him and come to him in search of shelter as they had been fearing for their own lives.

એવા વન ગામના જીવ જેહરે, આવે જીવવા આશરે તેહરે ।

તેને શૂળ કે શૂત્રની ફાંશીરે, તેણે કરીને માર્યા વિશ્વાસીરે ॥૮॥

Such people living in villages and forests who had come to him looking for shelter were mistreated and pierced using sharp spear poles, or hung using a rope by this sinner, instead of being sheltered.

પછી મરી જમપુર જાયરે, તેને જમદૂત પ્રોવિને ખાયરે ।

આપે દુઃખ નાપે અન્ન પાણીરે, આવે મૂરછા બંધાય વાણીરે ॥૯॥

When the sinner dies and goes to hell the yamdoots thread him using a huge needle and then eat him alive. They torture him a lot and do not give him any food or drink. He loses his speech and falls down unconscious.

પડે પૃથિવી ઉપર આપરે, ત્યારે સંભારે પોતાનાં પાપરે ।

ભાયો ક્યાંથી કર્મ આવાં કીધારે, ક્યાંથી જેને તેને દુઃખ દીધારે ॥૧૦॥

He falls on the ground and remembers all the sins that he had committed when he was alive. He regrets his actions and that he was a terror to all those around him.

એમ કહી પોકારેછે પ્રેતરે, પછી પડે ભૂમીએ અચેતરે ।

પડયો જાણી આવે પંખી ઝટરે, લોહ ચાંચવાળાં કંક બટરે ॥૧૧॥

He calls out to to his ancestors for help and falls down unconscious on the ground again. Seeing him fallen down, many birds such as crows that are hovering above immediately descend upon him and pierce him with their metallic beaks.

તેતો તોડી તોડી તન ખાયરે, પાપી પીડાય પ્રાણ ન જાયરે ।

એમ બહુ ભાતે દુઃખ ભોગવેરે, નોખા કષ્ટ કુંડ નવા નવેરે ॥૧૨॥

They rip and tear at his body and eat his flesh, and the incredible pain of this is unbearable but it still does not kill him. The sinner undergoes a lot of misery in this manner, getting new types of punishment in every pool that he goes to.

નાવે અંત અત્યંત દુઃખનોરે, નહિ લવલેશ ત્યાં સુખનોરે ।

વળી આલોકે નર જે તીખારે, સ્વભાવ છે સર્પના સરિખારે ॥૧૩॥

The intense punishment is never ending and he does not get a

moment of peace. People in this world who are hot tempered and have a character like a snake, get special punishment.

જેને તેને દિયે બહુ દુઃખરે, જેથી ન હોય કોઈને સુખરે ।

પછી મરી જમપુર જાયરે, પડે દંદશૂક નરક માંયરે ॥૧૪॥

They terrorise other people and do not allow them any peace. Such people go to hell and end up in the Dandshuk pit (25th).

સુણો ભાઈ એ નરકની વાતરે, મુખ જંતુનાં પાંચ વા સાતરે ।

અતિ કરડકણાં કરાળરે, જાણું પાપી પ્રાણી તણો કાળરે ॥૧૫॥

I will now tell you the story of that Dandshuk pit where creatures having five or even seven mouths reside. They have a habit of wanting to bite at everything and I can say that these will be the pinnacle of disaster for this sinner.

ખાઉં ખાઉં ખાઉં એમ કરેરે, વણ વપુએ વડચકાં ભરેરે ।

તીખી દાઢો દિસે દુઃખદાઈરે, એવા જંતુ એ નરકની માંઈરે ॥૧૬॥

They chant threateningly, "I will eat you! I will eat you!" and bite the sinner with their many mouths. These creatures have no bodies, they only have the various mouths. They have very sharp toothed jaws that painfully bite this sinner. These are the kind of weird creatures inhabiting this pit.

ઉગ્ર સ્વભાવવાળાને એહરે, તર્ત ગળી જાય જંતુ તેહરે ।

પામે પીડા અતિ તિયાં ભારીરે, માટે કરવાં કર્મ વિચારીરે ॥૧૭॥

They immediately swallow any sinner who has a high temperament. The sinner undergoes great suffering here, hence we should think very carefully before doing any bad actions so that we do not fall into this hell.

વળી આલોકમાં જે અભાગીરે, દિયે પરને દુઃખ દયા ત્યાગીરે ।

ખાડા કોઠલા ગુફા અંધારીરે, બીલ ભોમ જેમાં તમ ભારીરે ॥૧૮॥

Some people in this world unnecessarily and mercilessly torment other people. Such sinners imprison others in pits, dark rooms, dark caves, ground holes and trenches where there is a lot of

agony.

ઘર દરમાંહિ જીવ સંધીરે, મુકે આગ્ય ધૂમ ત્યાં કુબુદ્ધિરે ।

પછી તે પાપી પરલોક પામીરે, પડે અવટરોધને હરામીરે ॥૧૯॥

Wicked people imprison others in their houses or trap them in small holes and light a fire in there to make these other people suffer. Such sinners die and go to a hell called Avatrodhan (26th) which is full of smoke and darkness.

ઝેર સહિત અગ્નિ ધૂમાડેરે, રોકી એવે સ્થળે રોળ પાડેરે ।

ઈયાં જીવે કર્યા પાપ જેમરે, દિયે દંડ ત્યાં તેમનો તેમરે ॥૨૦॥

The smoke coming from a fire in there is poisonous and the yamdoots stop the sinner at a critical place and torture him there to inflict maximum torment. They punish him in a manner to serve sufficiently for the sins that he has done on earth.

નથી અધિક ઓછું કરતારે, રહેછે પ્રભુના ડરથી ડરતારે ।

નથી ડરતો એ નર અભાગીરે, દુઃખ લિયેછે મુખથી જો માગીરે ॥૨૧॥
They do not increase or decrease the punishment as they are afraid of bypassing or overruling the command of God.

વળી આલોકે અભાગી નરરે, બાંધી બેઠા છે આશ્રમ ઘરરે ।

આવે આંગણે અતિથિ રાજરે, અભ્યાગત અન્ન જળ કાજરે ॥૨૨॥
Some rogue people have converted their homes into bogus charities. Many people and even kings come sincerely to visit them in search of shelter, food or water.

તેશું ક્રોધ કરી તતકાળરે, કરે કરડી દષ્ટિ કરાળરે ।

અન્ન જળ જરાય ન આપેરે, સામું ક્રોધ કરીને સંતાપેરે ॥૨૩॥

But the rogue sinners get angry at them and stare at them fiercely. They do not give out any food or water, and instead shower their anger upon them, making them suffer.

પછી જ્યારે પામે પાપી મૃત્યરે, પડે નરકે નામ પર્યાવ્રતરે ।

તિયાં વજ્ર જેવાં ચાંચવાળારે, ગીધ કંક બટ જે રીસાળારે ॥૨૪॥

When such sinners die they go to a pit in hell called Paryavrat (27th). In that pit there are very fearsome angry vultures and crows having sharp metallic beaks.

ઝાલી બળે મારી ચાંચો પાંખોરે, કાઠી લિયેછે પાપીની આંખ્યોરે ।
ડોળા કાઠી લિયે દિયે મારરે, તેણે ચાલેછે રૂધિરધારરે ॥૨૫॥

They grasp him and fiercely poke their beaks in him and also whack him with their large wings. They yank out the sinner's eyeballs and a continuous stream of blood gushes out from the eye sockets as they continue to punish him.

તેણે ભિજાય મુખ શરીરરે, એવે દુઃખે રહે કેમ ધીરરે ।
એમ દિયેછે દંડ અપારરે, સહે એવાં પાપ કરનારરે ॥૨૬॥

His face and body gets soiled in blood and he cannot bear this pain any longer. This way the yamdoots severely punish him and the sinner has to undergo all this because he has thoughtlessly sinned earlier in his life.

સાઝું સુંદર નરતન પામીરે, કર્યાં પાપ રાખી નહિ ખામીરે ।
આવ્યા સમૂહ તેના સામટારે, જેમ આવે ઘન ચડી ઘટારે ॥૨૭॥

He had been given a beautiful human body by God but he used it to do irreligious activities without leaving anything to task. Now his sins have accumulated like oncoming heavy clouds of thunder and have come together to take their revenge.

વળી આલોકે કરી અનર્થરે, બહુ પાપે કરી મેળ્યું ગર્થરે ।
પામે ઘન વાધે અભિમાનરે, જાણે નહિ કોઈ મુજ સમાનરે ॥૨૮॥

He had done so many immoral and criminal activities to accumulate wealth. As his wealth increased so did his ego and he started to believe that no one was as big as him or equal to him in wealth and status.

ઘનમદે બોલે વાંકાં વેણરે, થયો દુર્બળ ને દુઃખ દેણરે ।
ઘન ખરચતાં ખરખરો ઘણોરે, રાખે ભય રાજા ચોર તણોરે ॥૨૯॥

Because of arrogance due to his wealth, he spoke crossly with

others. He oppressed weaker people. He did not like to spend the wealth he had, and feared losing it by way of paying taxes to the king or the possibility of robbery by thieves.

મેળ્યું ધન યક્ષના સમાનરે, ના'ખ્યું તેમાંથી કોડી દાનરે ।
અભ્યાગત વિપ્રને કલોઈરે, તેને અર્થે ના'વ્યો દામ કોઈરે ॥૩૦॥

He accumulated wealth like a demon and never donated anything to needy people or worthy institutions. He never gave alms to travellers, saints, Brahmins or anyone who came to him for help.

મેળ્યું ધન કેવળ કરી પાપરે, તે ન ખરચ્યું ન ખાધું આપરે ।
પછી ધન તન તજી તેહરે, જાય જમપુરીમાંહિ તેહરે ॥૩૧॥

He used irreligious and immoral means to accumulate his wealth and never spent it for good deeds, or even managed to consume it himself. Then when he died he had to leave his wealth behind and had to go to Yampuri because of his selfishness.

તેને નાખે સૂચિમુખ નરકેરે, પામે દુઃખ પાપી બહુ બરકેરે ।
જમદૂત દરજની પેઠ્યેરે, એનું તન શીવી બહુ ગંઠ્યેરે ॥૩૨॥

He is forced into the pit called Suchimukh (28th) where he screams intensely due to the ordeal he goes through there. The yamdoots there pull mercilessly at his skin and tear and sew it like experienced tailors.

ચીરી ચામડી સોએ શીવેછેરે, મુવા સરિખો થઈ જીવેછેરે ।
સર્વે લોભનો લાભ દેખાડીરે, એક શીવે બીજો નાખે ફાડીરે ॥૩૩॥

They repeatedly rip his skin off and then sew it and the sinner lives a life that is as good as dead. All the yamdoots become greedy, and as soon as one sews the sinner's skin together another yamdoot comes and rips it off again.

એમ બહુ વિધ આપે છે દુઃખરે, તેહ ન કહેવાય ભાઈ મુખરે ।
સુણી સર્વે પુરાણે અશેષરે, કહ્યા નરક એમ અઘ્ણવિશરે ॥૩૪॥

They torture him in this way and other such modes for a long time and I cannot accurately describe this by my mouth. These are

the twenty eight pools of hell that were explained by God to Garudji and have been written in the scriptures.

એહ વિના બીજા છે અપારે, સોએસો ને હજારે હજારે ।

પાપી જીવને પીડવા કાજેરે, ધર્મરાયને રાખ્યા મહારાજેરે ॥૩૫॥

These are only the main ones and there are so many hundreds and thousands of others which have been created by God for the punishment of immoral sinners. God has appointed Dharma Raja (Yamraaj) to command all these pools of hell.

જેણે જેવી કરીછે કમાણીરે, તેને ભોગવાવે તેવી જાણીરે ।

સંયમિનીને દક્ષિણ દ્વારે, નરક અગણિત છે અપારે ॥૩૬॥

They understand all the sins that the sinner has committed and make each sinner pay in accordance to his actions. More pools of hell are located on the southern gate side.

જેણે જેવાં કર્યા હોય પાપરે, તેવે નરક પડે પ્રાણી આપરે ।

પડે સર્વે નરકે અધર્મરે, હોય નર વા નારી વિકર્મરે ॥૩૭॥

Sinners fall into appropriate pits in accordance to their actions. Anyone who has done any sort of sin, whether he is a man or a woman, must go through these pits of hell.

નથી વાત જુઠી એહ જાણોરે, સર્વે સાચી પુરાણે પ્રમાણોરે ।

તેને અર્થે કરેછે ઉપાયરે, દાન પુણ્યવ્રત કહેવાયરે ॥૩૮॥

This is not an incorrect statement but is authenticated by many scriptures. That is why people who have understood this undertake many righteous tasks such as giving alms to the deserving and observing fasts.

એહ દુઃખને ટાળવા કાજરે, કરે ઉપાય રંક ને રાજરે ।

પણ પાપીનો સંગ નડેછેરે, તેણે કરી નરકમાં પડેછેરે ॥૩૯॥

All the people, be they kings or ordinary folk, do many positive efforts to avoid this misery. But their association with sinners has become an obstacle for them and they are forced to go to these pits of hell.

ખોટી દિશના દેખાડનારે, છે આ જગમાંઈ અપારે ।

તેના સંગને નથી તજતારે, શુદ્ધ થઈ નથી હરિ ભજતારે ॥૪૦॥

There are many individuals in this world who misdirect innocent people. People do not stop to associate with such rogues and therefore are too impure to worship the Lord.

આપ પાપે કરી નરક એહરે, ભોગવેછે અનુક્રમે તેહરે ।

તેમ ધર્મ અનુક્રમે જીવરે, જાય સ્વર્ગાદિ લોકે સદૈવરે ॥૪૧॥

Because of sins they do with their own hands they have to suffer the consequences of these sins in appropriate order. But if they live righteous lives full of morality they are rewarded accordingly and go to the heavens where the demigods reside.

કેટલાક નરકેથી નિસરેરે, કેટલાક નરકમાંય ગરેરે ।

એમ કેક સ્વર્ગથી પડેછેરે, કેક સ્વર્ગાદિ લોકે ચડેછેરે ॥૪૨॥

Some sinners manage to complete their punishment and come out of hell, while many others continue perishing in hell and never come out. In that manner, many fall out from the heavens as well while many others remain in heaven.

એમ કરતાં વધે પુણ્ય પાપરે, તેણે ફરે ચોરાશીમાં આપરે ।

એમ રચી રહ્યો છે અખાડોરે, પ્રભુ ભજ્યા વિના છે પવાડોરે ॥૪૩॥

In this manner, when their merits or sins increase or decrease accordingly, they are forced to enter the cycle of birth and death and have to take 8.4 million different births. This is the infamous vicious cycle that all sinners who do not appreciate the greatness of God fall into.

ભજો હરિ તજી બીજી વાતરે, તો ટળે માથેથી જમઘાતરે ।

પ્રભુ ભજ્યા વિના એનો પારરે, નથી આવતો જાણો નિરધારરે ॥૪૪॥

If they worship the Lord and cast away all other thoughts then the overhanging terror of hell is waived away from above their heads. Know very confidently that without worshipping the Lord this terror will never go away and the fear will never end.

સાચા સંતનો સંગ કરીને, ભજો ભાવે કરીને હરિનેરે ।

જો કોઈ ઈચ્છો એ ટાળવા દુઃખરે, રહો શ્રીહરિને સનમુખરે ॥૪૫॥

Take company of true saints to understand the greatness of the Lord and worship Him with utmost faith. Any of you who wants to avoid the misery of hell must stand facing the Lord and not look anywhere else.

જે એ દુઃખ કહ્યાં કથી કથીરે, તેતો હરિજન પર નથીરે ।

માટે હરિજન સહુ થાઓરે, શીદ જમપુરીમાંહિ જાઓરે ॥૪૬॥

The misery that I have narrated is for the sinners and is not applicable to the devotees of the Lord. Therefore, all of you become devotees of the Lord. Why would you do otherwise and take the path to hell?

મો'રે મોટા મોટા જો વિચારીરે, થયા ભક્ત પ્રભુજના ભારીરે ।

રાજ સાજ સુખ ને સંપત્તિરે, તજી ભજ્યા પ્રભુ પ્રાણપતિરે ॥૪૭॥

There have been many great people who appreciated the Lord's greatness and worshipped Him and have become His great and famous devotees who we often hear about. They gave up their kingdoms, their attachment to self-beautification, their material pleasures and their wealth and worshipped the Lord, understanding that He is the master of all.

તેતો એ દુઃખ ટાળવા કાજરે, મેલ્યો સર્વ સુખનો સમાજરે ।

સુખ મુકીને દુઃખને લેવુંરે, તેતો ન ગમે કોઈને એવુંરે ॥૪૮॥

It is because they wanted to avoid this punishment in Hell that they gave up these miniscule pleasures of society in order to gain greater ever-lasting peace and bliss in heaven. No sensible person would like to give up happiness in exchange for misery.

પણ જમપુરીનાં દુઃખ જાણીરે, ખરી પ્રતીત મનમાં આણીરે ।

તૈયે મેલી દીધો એ મારગરે, પછી સુખમારગે ભર્યા પગરે ॥૪૯॥

But having understood the suffering in hell they have considered

the truth very deeply in their minds. They then left aside this path of sinful pleasures and chose the path of eternal joy.

માટે સહુને જોવું તપાશીરે, નથી આગળ ખેલ ને હાંશીરે ।

કહે નિષ્કુલાનંદ નિરધારરે, કરવો સહુને એનો વિચારરે ॥૫૦॥ કડવું ૧૫
Therefore, all of you must look carefully as there is no fun and happiness in future for anyone who is distracted away from God. Nishkulanand Swami says this is the truth and everyone must carefully think it over.

પૂર્વછાયા: - કડવું (૧૬)

હવે સુણો સહુ શુભમતિ, કહું કથા સુંદર સાર ।

પ્રગટ પ્રભુ ભજ્યા વિના, પામે પ્રાણી દુઃખ અપાર ॥૧॥

All of you people of good intellect, listen to me as I narrate to you a very pleasant discourse along with its meaning. If one does not worship the present incarnation of the Lord, then that person will have to suffer the earlier mentioned endless torture.

સહે દુઃખ સોળે શહેરનાં, ભોગવે નરક અગણિત ।

પછી ચાલે ચોરાશિયે, સુણો સહુ કહું તેની રીત ॥૨॥

He will have to undergo the misery in the 16 main cities and visit all the countless pits in hell. Then he will have to enter the cycle of birth and death for 8.4 million times. This is what I want to illustrate to you all now.

ચોરાશી રાશી દુઃખની, છે અતિ અતોલ અમાપ ।

જેમાં જીવ જુજવા, પામેછે પરિતાપ ॥૩॥

These 8.4 million forms are in actual fact also another form of pits of untold and immeasurable misery. All souls go through these various modes of suffering.

જેને માથે એહ દુઃખ છે, તે નથી સુખી લગાર ।

કોણ ડાહ્યા ભોળા કહિયે, કોણ ગુણવંત ને ગમાર ॥૪॥

Anyone who has this misery hanging over his head has no chance of experiencing any joy. Who can I say is clever, humble, knowledgeable or foolish?

કોણ રંક રાજા કહિયે, કોણ શ્રીમંત ને શાહુકાર ।

જેને માથે જન્મ મરણ છે, તેતો સર્વે એકજ હાર ॥૫॥

Who is a pauper, or a king, who is rich or poor? Everyone who has to take birth and is bound to die are all at the same level.

કોણ જોગી જતિ કહિયે, કોણ ત્યાગી તપસી તેહ ।

ચોરાશીનું નવ ચુકિયું, તો અમથો કલેશ એહ ॥૬॥

Who is an ascetic, celibate, renunciate or a penant? Despite undertaking these difficult forms of meritorious tasks, if they cannot free themselves from the cycle of birth then they are all wasting their efforts.

હાર્યો જીત્યો કોણ જાણીએ, કોણ સતી ને શૂરવીર ।

દાતા દીન કેને કહિયે, જેને એહ દુઃખ છે શિર ॥૭॥

Who can we say has won or lost, who is a weakling or a valiant warrior, who is a donor or a beggar, if all of them have that misery looming over their heads?

જેહ કષ્ટ કહેવાય નહિ, જિહ્વાયેથી જરૂર ।

ચવું ચારે ખાણનાં, ભારે દુઃખ ભરપુર ॥૮॥

There are many modes of suffering in these 8.4 million pits that are difficult to describe with this small tongue. The pits are divided into 4 classes of pools and have extremely tormenting anguish in them.

અંડજ ઉદ્ભિજ સ્વેદજ જરાયુજ, ખરી એ ચારે ખાણ ।

એકવીશ લાખ એક એકમાં, તેહ પિંડ ધરે પરિમાણ ॥૯॥

The four classes of pools are called Andaj (egg-borne), Udbhij (seed-borne), Svedaj (sweat-borne), and Jarayuj (womb-borne). Each pool has 2.1 million pits in them and a soul must take birth

in each of these pits.

ક્રિયાંક સુખી ક્રિયાંક દુઃખી, તન સહે ત્રિવિધ તાપ ।

શરીરધારી સુખી નહિ, સદા રહે શિર સંતાપ ॥૧૦॥

The soul may find short spells of happiness or comfort in some of these pits, but discomfort is the most common as the body that the soul takes is baked under the sun and the soul never gets any lasting joy as this discomfort continues on and on.

ચોપાઈ:- શુભાશુભ કર્મ અનુસાર, પામે જીવ બહુ અવતાર ।

લાખ ચોરાશી ખાણો છે ચાર, ધરે તેમાં જુજવા અવતાર ॥૧૧॥

Based on its good or bad deeds, a soul has to take birth so many times in different forms in these 8.4 million pits in the four pools mentioned.

અંડજ ખાણના જે અવતાર, તેનો કહેતાં તે ન આપે પાર ।

સુખ થોડું ને દુઃખ અત્યંત, એવાં ધરવાં તન અનંત ॥૧૨॥

In the Andaj class there are so many forms that it seems endless to say all of them. There is very little happiness in this class and the suffering is much more. The soul will have to take births in many bodies in this class.

જળજંતુ અંડજ કહેવાય, તેના દુઃખનો થાહ ન થાય ।

મત્સ્ય કચ્છ કચલા કાતરણી, બીજી બહુ જાતી ન જાય વરણી ॥૧૩॥

All the creatures living in water are from this class and have to undergo great suffering. The fish, turtles, crabs, and countless more species are all part of this group.

કીડી મકોડી કોળાં ગરોળાં, માખી મણિધર ટિંડડાં બો'ળાં ।

ભમર તમર આદિ ભણિયે, એ પણ અંડજમાંય ગણિયે ॥૧૪॥

Insects such as ants, spiders, lizards, flies, wasps, bees and others fall in this group.

એહ આદિ જે જંતુ અપાર, મરે ધરે ત્યાં લે અવતાર ।

સુખ નહિ નહિ દુઃખ સરૂં, નિત્યે કષ્ટ પામે તિયાં નરૂં ॥૧૫॥

These and many other creatures that the soul becomes after its human life faces a lot of intense suffering as they cannot experience any joy in this state.

શીત ઉષ્ણ વળી તનત્રાસ, હર્ષ શોક સહે ભૂખ પ્યાસ ।

આપથી સબળો દુઃખ આપે, પોતે પણ નિર્બળને સંતાપે ॥૧૬॥

They have to bear heat, cold as well as the ailments of the body they have assumed. They have senses and feel happy, sad, hungry and thirsty. The mightier ones oppress them while they oppress the relatively weaker organisms in their habitat.

એમ સુખ દુઃખ સહેતાં અપાર, જાય જન્મ લાખ અગિયાર ।

ત્યારે જળજંતુ જન્મ ટળે, સત્ય કહ્યું છે સંત સઘળે ॥૧૭॥

This way they experience a lot of misery and take 1.1 million births in this different species. Then the water-borne life forms are completed as said by all the true saints.

વળી કર્મ અનુસારે એહ, પ્રાણી પામેછે પંખીના દેહ ।

સહે ત્રણ કાળનાં તે દુઃખ, પણ એક પામે નહિ સુખ ॥૧૮॥

Then the soul has to be born in life forms like birds where they have to bear the suffering of all the three tenses of time without any period of peace.

સહે અમોઘ મેઘની ધાર, શીત ઉષ્ણનું દુઃખ અપાર ।

ભુખ પ્યાસમાં પીડાય બહુ, હર્ષ શોકમાં આતુર સહુ ॥૧૯॥

They have to bear heavy rain, as well as extreme hot and cold weather. They also suffer from hunger and thirst as they are absorbed in their sorrows.

એમ દશ લાખ ધરે દેહ, ત્યારે અંડજથી મુકાય એહ ।

અગિયાર દશ એહ કહ્યા, મળી એકવીશ લાખ થયા ॥૨૦॥

This way a million births are taken in many types of bird species, after which the Andaj pool is completed. The 1.1 million added to the 1 million has made a total of 2.1 million egg-based births.

એક અંડજ ખાણ્યના જાણો, સત્ય વાત સહુ પરમાણો ।

ઉદ્ભિજમાં ધરે અવતાર, કહું સાંભળો તે નિરધાર ॥૨૧॥

This is not the only pool because the truth is that there are others as well. I will now tell you about being born in the Udbhij (seed-based) class.

ખરાં ખાંણ્ય ચારેનાં જે દુઃખ, પામે પ્રભુથી છે જે વિમુખ ।

પ્રાણી આપ પાપ પ્રતાપે, પામે સ્થાવરના દેહ આપે ॥૨૨॥

These modes of suffering in all the four classes are extreme, and all those who have deserted God have to bear this suffering. A soul will now have to take birth in an immobile organism because of its own misdeeds.

ઝાડ પા'ડમાં ધરે શરીર, કૈક કલ્પલગી રહે સ્થિર ।

બળે સળે કુઠારે કપાય, સિંચ્યા વિના સમૂળાં સુકાય ॥૨૩॥

It has to be born as a tree or a tuber and will remain immobile for many millions of years. As a tree it gets burnt, rots, is cut down, or dries out if not watered.

શીત ઉષ્ણ સુખ દુઃખ સહે, આવે જાય નહિ સ્થિર રહે ।

વન વેલી ગુચ્છ ગિરિ તૃણ, થાય અગ્નિથી અચિર મરણ ॥૨૪॥

They have to bear extreme hot and cold weather and cannot move to take any shelter. Forests, tendrils, flower bouquets, wild plants and so on get burnt to ashes in accidental or intentional fires.

એમ એકવીશ લાખ વાર, પામે ઉદ્ભિજમાં અવતાર ।

એમ લેતાં જન્મ પૂરા થાય, ત્યારે સ્થાવર દેહથી મુકાય ॥૨૫॥

In this manner, the soul takes 2.1 million different forms of plant births in the Udbhij pool and once these are complete then only will it be released from this immobile state.

પછી સ્વેદજ ખાણ્યે શરીર, ધરે અભાગી જીવ અચિર ।

કર્યા કર્મ થઈ તેને વશ, ધરે તન કૃમિ કીટ અવશ ॥૨૬॥

Then the unfortunate soul will have to take various births in the Svedaj (sweat-borne) pool. Due to its various misdeeds the soul

will have to take births as worms.

ચાંચડ માંકડ જુ જુવા સવા, ગિંગોડી ઈતડિ ને કંથવા ।

મો'લો મચ્છર ધનાંમાટલિયાં, એલ્યો શાલ્યો પુરાદિ માંમલિયાં ॥૨૭॥

It will also have to become lice, bugs, fleas, mosquitoes and many other organisms that arise from sweat and poor hygienic conditions.

એહ દેહમાંહિ નહિ સુખ, પામે પીડા પ્રભુના વિમુખ ।

મુવા પછી શું નરકે જાય, એતો જીવતાં છે નરકમાંય ॥૨૮॥

In these bodies there is no joy at all because the sinners who deserted the Lord will face immense suffering here. They need not die to go to hell, because while they are alive in these forms they are experiencing the discomfort of hell already.

એમ સહેતાં સુખ દુઃખ શિશ, વિતે જન્મ લાખ એકવીશ ।

ત્યાં સુધી રહે દુઃખી અપાર, પછી સ્વેદજથી કાઢે બા'ર ॥૨૯॥

After bearing these various tortures in the Svedaj pool and having taken birth in each of the various 2.1 million different types of such seed-based species, the soul is then released to the next pool.

વળી જરાયુજ ખાણ્યમાં જેહ, જીવ ધરેછે જુજવા દેહ ।

નિજકર્મ બંધે બંધાણો, ધરે પશુના જન્મને જાણો ॥૩૦॥

It then comes to the Jarayuj (womb-based) pool where it takes many different forms of bodies. Bound by its own actions it is now forced to take births as animals.

સુખ નહિ ને સંકટ ઘણો, કલ્યો ન જાય મુખથી તે તણો ।

પડે પરવશ ને પરહાથ, બળે ગળે બાંધી ઘાલે નાથ ॥૩૧॥

There is not a single ray of happiness in these life forms. The misery therein is endless and cannot be amply described by this mouth. As a domestic animal, it is forced to be dependent on others and is at the mercy of the hands of other people who are its masters and who forcefully tie a rope round its neck to push or

pull it.

જોડે છોડે વાળે તેમ વળે, મગાવે લગાવે પાય સઘળે ।

આપે ખાવા પીવાને તો ખાય, નહિતો બાંધ્યો બાંધ્યો તે સુકાય ॥૩૨॥

They tie it, release it and it has to turn about as it is made to. The owners hit it and only give it very little to eat or drink at their own leisure. Sometimes it will remain tied to its post in hunger.

પરભયથી ભાગતો તે ફરે, પાણી ન પિયે ચારો નવ ચરે ।

કેક ખીલે રહ્યાં છે બંધાઈ, અહોનિશ કીચવિચ્ચ માંઈ ॥૩૩॥

It is forced to be afraid of others and runs away from those more powerful than itself. It does not like eating hay or drinking water but that is all that it gets. Many of them are tied to their post in the middle of a dirty and muddy place.

એમ નાનાં મોટાં પશુ પ્રાણી, સહે દુઃખ ભૂખ લિયો જાણી ।

સતર લાખ વાર તન ધારે, છૂટે પશુના જન્મથી ત્યારે ॥૩૪॥

Know that all small or big animals have to experience a lot of hunger and pain in this manner. They take 1.7 million such births and then are released from the births of animals.

એહ દુઃખ જરાયુજનાં કલ્યાં, કહું બીજાં જે કહેવાનાં રહ્યાં ।

ચારે ખાણ્યનાં દુઃખ કહું ચવી, જેજે જીવ આવ્યો છે ભોગવી ॥૩૫॥

Those were the sufferings faced in the womb-based pools and I will now tell you the remaining ones in the four pools that this soul has already experienced before becoming a human.

પછી કર્મઅનુસારે એહ, પામે ચૌદ લાખ મનુષ્યના દેહ ।

તેમાં પણ અષ્ટ પ્રકાર, સુણો સહુ કહું નિરધાર ॥૩૬॥

Then in accordance with its actions, it will take 1.4 million forms which are related to mankind. There are eight different types in these and listen as I tell these to you.

કપિ નોળ ખિસકોલાં કહિયે, રીછ ને જળમાણસાં લહિયે ।

એકલટંગાં ઘુડમુખાં ગણું, અષ્ટમું તન તે મનુષ્યતણું ॥૩૭॥

This comprises of monkeys, mongoose, squirrels, bears, mermaids, sea horses, owls and the eighth being the human body.

તેમાં પણ છે બહુ પ્રકાર, સર્વે સરખા નહિ અવતાર ।

ભાઉ ભીલ કસાઈ કલાર, પારાધિ ફાંશિયા મચ્છીમાર ॥૩૮॥

Within these human births there are also many types and all the births are not the same. A soul will have to be born as aborigines, butchers, bird-hunters, hangmen, fishermen and the like.

મહા મ્હેચ્છ નીચના જે દેહ, અતિ પાપમય તન તેહ ।

એહ માંયલું આવે એક તન, તેણે ન થાય મોક્ષનું જતન ॥૩૯॥

It will also have to be born in many other lower castes and these do not have any happiness in them as their daily activities are full of sin. This is the only human body amongst these manlike bodies where the soul is awarded a chance when it is possible to attain salvation, but this chance is also wasted by the ignorant souls.

કપિ આદિ કહ્યાં તન સાત, તેમાં તો નહિ મોક્ષની વાત ।

અષ્ટમું દેહ મનુષ્યનું કા'વે, તેહ પણ જો પાપીનું આવે ॥૪૦॥

The other seven bodies such as monkeys cannot do any effort towards attaining salvation. Only the human form can attain salvation, but if this is wasted in being a sinner then that is also in vain.

ન સરે અર્થ ન થાય કલ્યાણ, પાછી ચોરાશી ને ચાર ખાણ ।

અથવા આવે જો ઉત્તમ તન, મળે કુસંગ તો મૂળગાદન ॥૪૧॥

If the purpose of the birth is not achieved and salvation is not attained, the soul will revert back into the 8.4 million births' cycle. If it does get a superior birth because of some good deeds, it will also end up wasting that in the company of bad persons.

દેશ કાળ ક્રિયા ધ્યાન જેહ, શાસ્ત્ર દીક્ષા મંત્ર સંગ તેહ ।

એહ અવળાં હોય જો અષ્ટ, આપે આલોકે પરલોકે કષ્ટ ॥૪૨॥

It will be engulfed in the inauspicious modes of country, time,

actions, meditation, scriptures, initiation, holy name and association. If these eight surrounding environments are bad, they will bring untold suffering in this life as well as the next.

હોય સવળાં તો સરે કામ, પ્રાણી પામે શ્રીહરિનું ધામ ।

એહ સવળાં તે સતસંગ, એહ અવળાં તે કહિયે કુસંગ ॥૪૩॥

If these are positive, then the soul does good deeds and its purpose is achieved as it attains the abode of Shree Hari. When these are favourable, we call that as good association while if they are unfavourable then we call that as bad association.

સતસંગે કરી સરે કાજ, કુસંગે કરી નરક સમાજ ।

જેજે દુઃખ થયાં થાશે અંગે, હમણાં દુઃખી તે પણ કુસંગે ॥૪૪॥

Good alliance leads to all the efforts being fulfilled and salvation is attained, while bad association leads the society to hell. Any suffering that may have been borne earlier, is being borne now, or will be borne in future is all due to bad company.

જે જે દુઃખ કહ્યાં સર્વે કથી, તેતો સહુ પામેછે કુસંગથી ।

કુસંગ છે કારણ દુઃખનું, સતસંગ છે કારણ સુખનું ॥૪૫॥

All the misery that I have narrated is suffered by all those in bad association. Bad alliance is the source of sorrow while good association is the source of happiness.

કુસંગનો સંગ સહુ ત્યાગી, સર્વે હરિને ભજો સુભાગી ।

કુસંગ તો કરશો માં કોઈ, જમપુરીનાં દુઃખને જોઈ ॥૪૬॥

Discard any association with bad elements and worship the Lord to be providential. None of you should associate with bad company henceforth after having heard about the misery in hell.

કુસંગના ડરથી તો ડરવું, તો મટે જનમવું ને મરવું ।

જન્મ મરણનાં દુઃખ છે જેહ, તેતો કહી સુણાવ્યાં મેં તેહ ॥૪૭॥

Always be afraid of bad association, and you will be released from the sorrows of birth and death that I have earlier narrated to you.

તેહ સાંભળ્યું સૌએ સંકટ, વેઠ્યું જાય નહિ છે વિકટ ।
તે સમામાં વીતેછે પ્રાણીને, તેતો મનમાં રહેછે જાણીને ॥૪૮॥

You have all heard about this misery and know that it is an unbearable pain. All that the soul undergoes through this time when it is in hell is personally known to each and every soul as it has gone through all these.

કહેવા જેવો નથી એહ સમો, ગમે તેવાં દુઃખ આવી દમો ।
તેતો જાણે છે પોતાનો જીવ, કાં જાણેછે પરમ હેતુ પીવ ॥૪૯॥

This period of time is not worth mentioning again as it is full of hardships and suffering that can befall anyone at any time. That is known by each and every soul, and is also known by the Lord Himself, the soul's creator and ultimate goal.

એહ સમો છે અતિ આકરો, ખમ્યો ન જાય છે ખરાખરો ।
એહ દુઃખ ટાળવા ઉપાય, કરવો સમઝી સહુને સદાય ॥૫૦॥

That is a very complex period of time which cannot be tolerated with ease. All should understand well enough to make efforts to avoid that long period of suffering again.

તજી કુસંગ સત્સંગ કરિયે, તો ફરી ભવફેરા ન ફરિયે ।
કહિયે વારેવારે શું કેટલું, કરવું સહુને પોતાનું ભલું ॥૫૧॥

Leave aside the bad company and join the good association to worship the lord and never fall into this cycle again. It need not be told again and again any more as everyone should do this for their own good.

સહુ જને આ કથા સાંભળી, કરવો સત્સંગ સર્વેને મળી ।
કહે નિષ્કુલાનંદ નિરધાર, કહ્યું સર્વે વાતનું આ સાર ॥૫૨॥ કડવું
॥૧૬॥

After listening to this discourse, all of you should follow all the rules of religion. Nishkulanand Swami says with confidence that this is the nectar of all the truths and the discourses that you will

hear.

પૂર્વછાયાઓ: - કડવું (૧૭)

વિવિધ ભાતે વર્ણવી, કહ્યાં કષ્ટ જીવનાં જેહ ।
તેહ સાંભળતાં શ્રવણે, સહુનાં તે કંપે દેહ ॥૧॥

Bodies of all must be trembling by now after listening to the various modes of suffering that I have described in different manners.

અલ્પ આયુષ્યમાં એવડી, પીડા પામેછે પ્રાણી અપાર ।
એહ દુઃખની આગળે, સુખ સ્વપ્ના જેવો સંસાર ॥૨॥

For a short glimpse at subtle happiness in this social life, this soul has to undergo great suffering thereafter. Compared to the suffering, this little happiness is like a short unrealisable dream.

મનુષ્ય દેહને મુક્તાં, દુઃખ તરત છે એ તૈયાર ।
તેનો ઉપાય અભાગિયા, કારે કરો નહિ નર નાર ॥૩॥

This suffering is waiting to pounce immediately the soul leaves the body. Why are you unfortunate souls not making efforts towards getting eternal peace?

માથે નગારાં મોતનાં, વાજે છે બહુ વિધ ।
પળેપળે રીત પલટે, પેખી જીવોને પ્રસિદ્ધ ॥૪॥

Various drums of disaster endlessly beat over your heads. Look carefully because at each moment the situation changes from better to worse.

બાળ જીવાપણ બે ગયાં, વૃદ્ધપણ વણસતું જાય ।
આજ કાલ્યમાં ઉઠી ચાલવું, સહુ વિચારો મનમાંય ॥૫॥

Your childhood and youth has gone and old age is slowly elapsing. Think carefully in your minds that either today or tomorrow we all have to die.

યાંથી અચાનક ચાલતાં, સઠ વસ્તુ આવશે સાથ ।
વણ સમઝયે વિપત્તિની, શીદ ભરી રહ્યા છે બાથ ॥૬॥

When you have to go, only the good things done will be helpful in the after life. The bad deeds will be punished there hence why are you embracing and accumulating these bad actions?

સાચો સમાગમ શોધીને, ટાળો માથેથી એ ત્રાસ ।
નરસે સંગે નહિ મટે, મરણ ને ગર્ભવાસ ॥૭॥

Search for the right association of saints and devotees and get rid of this overhanging terror awaiting you. By associating with bad elements you will never be free from birth and death.

મેં કહ્યું આ જીવને, કુસંગ છે દુઃખરૂપ ।
કુસંગ કહિયે જેહને, કહું તેહનું હવે સ્વરૂપ ॥૮॥

I have told this soul that bad association is a source of suffering. I will now tell you what this bad association is all about.

ચોપાઈ: - મોટો કુસંગ તે નિજદેહ, જેમાં જીવે બાંધ્યો છે સનેહ ।

એહ અર્થે કરતાં અનર્થ, જીવ ખુવે છે જનમ વ્યર્થ ॥૯॥

The biggest negative association is this body to which the soul has attached itself. Because of the upkeep of this body the soul does so many types of misdeeds and loses the opportunity of attaining salvation in this life.

કુડ કપટ દગા ને ઘાત, થાય દેહ સારું સર્વે વાત ।
છળ ચોરી હિંસા કરી હણે, આપ સ્વારથે પાપ ન ગણે ॥૧૦॥

Trickery, lies and murders are all done because the soul wants to make the body comfortable. Theft and killings are done for selfish reasons without thinking of the sins that are being committed.

એવું પાપ નથી જગમાંય, જે કોઈ શરીર સારું ન થાય ।
જ્યારે પીડ સુખ સામું પેખે, ત્યારે દોષ માત્રને ન દેખે ॥૧૧॥

There is no sin in this world which is not being done because of

the comforts of the body. When looking for nourishment of the body's requirements, the soul does not look at any of the wrong actions that it is doing.

પરત્રિય પરધન લેવું, તનસુખ સારું કરે એવું ।
દેહ સાથે સનેહ છે જેને, નહિ ધર્મ નિયમ લાજ તેને ॥૧૨॥

Grabbing of other peoples' wives and property is all done because of wanting to fulfil the desires of the body. Once the soul gets attached to the body then it has no shame with regards to following the rules of religion and moral conduct.

દેહઅભિમાની નર નારી, થાય એથી અનરથ ભારી ।
જેને દેહમાંહિ સુખ માન્યાં, કરે પાપ કે પ્રગટ છાનાં ॥૧૩॥

All those men and women who are proud of their bodies end up doing many bad actions. Those who think that all the happiness comes from the body do many sins in public or private.

પોતાના પિંડના સુખસારું, કરે પાપ હજારે હજારું ।
જેણે કરી જમપુર જવાય, તેનો ન કરે વિચાર કાંય ॥૧૪॥

Because of this body they commit thousands of sins and they do not think at all that these sins will take them to Yampuri.

ન ખાધા સરિખું તેહ ખાય, ન પીધા સરિખું પીયે પાય ।
તેતો દેહના સુખને અર્થ, થાય અતિ ઘણા તે અનર્થ ॥૧૫॥

They eat and drink improper food just to satisfy their sense of taste and to attain bodily pleasure.

જે અનર્થે જમપુરી જવાય, માટે મોટો કુસંગ એ કહેવાય ।
તેહસારું તજવો સનેહ, જાણી કુસંગરૂપ આ દેહ ॥૧૬॥

The misdeeds that make one go to hell are considered as the biggest of the negative associations. That is why one should not get attached to this body because it is the epitome of all negativity.

દેહ માન્યે માને માઈ બાપ, દેહ માન્યે માને પર આપ ।

દેહ માન્યે માને ભગિની બ્રાત, દેહ માન્યે માને નાત જાત ॥૧૭૥॥

Because of the body, one builds relations with a mother, father, makes others as one's own, makes brothers and sisters, and belongs to a community or tribe.

દેહ માન્યે માને મૃદ મેરી, દેહ માન્યે માને વા'લા વેરી ।

દેહ માન્યે માને માઝું તાઝું, દેહ માન્યે મમત હજાઝું ॥૧૮૥॥

Because of the body, one considers another as his wife and a partner in joy, makes enemies, takes passion of things as one's own or belonging to others, and attaches himself to thousands of other things.

દેહ સાઝું શુભાશુભ થાય, તેનો દોષ દેખે નહિ કાંય ।

અંધ ધંધ થઈ કરે પાપ, તેતો દેહ સાઝું સહુ આપ ॥૧૯૥॥

Because of the body one does good and bad things and does not see any fault in doing that as they are seen to be for his own benefit. Being blinded by his urge to satisfy the desires of the body he commits many sins.

સર્વે નરકે જાવાનો સામાન, કરે જેને દેહ અભિમાન ।

માટે મોટો કુસંગ આ દેહ, તેશું તજવો જોયે સનેહ ॥૨૦૥॥

All these tools that make him proud and aware of his body will take him to hell. Therefore attachment to this body is the biggest negative association that the soul makes and getting rid of that attachment requires a lot of faith in God.

તેહ વિના કુસંગ છે અન્ય, કહું તે પણ સાંભળો જન ।

કુસંગ તે કવ્યાદની પેર, સદા વાવરે પ્રભુશું વેર ॥૨૧૥॥

There are many other types of bad associations as well, listen carefully as I will now narrate them to you. Bad company will always make you build enmity with God.

હરિ ને હરિના અવતાર, પાપી તેને ઘસારો દેનાર ।

શ્રીકૃષ્ણ જે ગોલોકપતિ, જનસુખ દાયક મૂરતિ ॥૨૨૥॥

The Lord and His incarnations are overlooked and shoved away by the sinner. Lord Shree Krishna who resides in Golok is a form that is always wishing well for all people.

ધરે જુગો જુગમાં અવતાર, કૈક જીવનો કરવા ઉદ્ધાર ।

વારાહાદિક વપુને ધારી, રહે ભૂભાર હરવા મુરારી ॥૨૩૥॥

He takes incarnations in many ages to give salvation to so many souls. He also takes other forms like Varah so as to ease the weight of suffering on this earth.

દઈ દરશ પરશનું દાન, હરે કૈક જીવનું અજ્ઞાન ।

તેને તજીને અભાગી જન, કરે અન્ય દેવનું ભજન ॥૨૪૥॥

He allows all souls to have His vision and touch so that they can be rid of their ill knowledge. But the unfortunate souls disregard Him and worship other gods.

કાળી ભૈરવ ભૂત ને વીર, પાપી માને પાવલિયા પીર ।

તેને બલિદાન દેવા બહુપેર, મારી જીવને કરે ઝમેર ॥૨૫૥॥

The sinner prefers to worship powers like Kaalbhairav and other ghosts. He also offers sacrifices to them by killing many innocent animals so as to please these powers.

એવા પાપીની પ્રતીતિ આવે, તોય પણ જમપુરીમાં જાવે ।

જેણે મનુષ્ય દેહ આવી આપી, તેનો પાળ માને નહિ પાપી ॥૨૬૥॥

By associating with such fellows also makes one go to hell. Others are not grateful to God for being given this human form.

કોઈક કર્મ કરી પ્રધાન, માને મોક્ષે જાવાનું હેવાન ।

કર્મે કરી સરવે થાય છે, એમ કર્મના ગુણ ગાય છે ॥૨૭૥॥

Some see good actions as the only tool of achieving salvation. They believe that doing actions leads to accomplishment of everything hence they praise the importance of these actions.

પરમેશ્વરનો બેઠા પાડી કાળ, નાસ્તિક એવા નર છે ચંડાળ ।

એનો સંગ તે કુસંગ કહેવાય, તેને સંગે જમપુર જવાય ॥૨૮૥॥

These wicked atheists do not recognise the existence of the Supreme God. Being in company of such people is also considered a negative association that will lead us to hell together with them.

કોઈક અદ્વૈતની ઓટ્ય લઈ, કરે કુકર્મ બેશર્મ થઈ ।

મેલી શરણ શ્રીકૃષ્ણ તણું, કરે મન જેમ માને આપણું ॥૨૯॥

Some may take cover under the Advait philosophy and shamelessly do incorrect things. They leave the following of Shree Krishna and do what they think in their minds is the correct thing.

એક બ્રહ્મ કહી ભમાવે લોક, કહે કર્મ ધર્મ સર્વે ફોક ।

કરે પાપ પુણ્ય થકી પાડે, તેમાં નિર્દોષપણું દેખાડે ॥૩૦॥

One may explain that the world is a mirage and say that good actions and righteous deeds are all non-existent and meaningless. He may commit sins to pull others away from the path of virtues and explains himself as innocent in doing that.

એવા નર હોય જે અભાગી, જાણી કુસંગ મુકવા ત્યાગી ।

એનો સંગ ન દેવો લાગવા, એ છે જમપુરીના આગવા ॥૩૧॥

You should recognise such wicked people as a type of negative association and give up their company. Do not let their views poison your thoughts as they are an invitation to hell.

કળિમાંય છે કુસંગ ઘણું, સુણો જન આચરણ તેહ તણું ।

સત્ય શાસ્ત્ર મર્યાદાને મેલી, મન મતે વરતેછે ફેલી ॥૩૨॥

There is a lot of negativity in this age of Kalyug. Now listen as I tell you some of these examples. When anyone deserts the true scriptures and the mode of moral conduct prescribed in them and behaves as he feels like according to the instructions of his mind, he is destined for hell.

પાપી તજી નિજ કુળધર્મ, વિષય સારું કરે છે વિકર્મ ।

વળી પેટ ભરવા પાખંડી, કરે અધર્મ ધર્મને છંડી ॥૩૩॥

A sinner gives up the religion of his ancestry and does bad deeds

in order to satisfy his desires. He does acts of sin and disowns virtuous actions so as to satisfy his own stomach's requirements.

થઈ અભાગી નર ચંડાલ, કરે કરાવે જાતી વિટાળ ।

કોઈક નિજ માતા સુતા સંગ, કરે ભગિની સાથે વ્રતભંગ ॥૩૪॥

Some of the wicked and unfortunate men also do not behave according to accepted norms of society and have adulterous relations with their own mothers, daughters or sisters.

એવા પંથ કળીમાં છે બહુ, તેમાં માની બેઠા મોક્ષ સહુ ।

તેતો સત્યશાસ્ત્ર જુઠાં થાશે, ત્યારે એમાં કલ્યાણ કે'વાશે ॥૩૫॥

There are many religions that allow this sinful behaviour in kaliyug and the sinners follow these religions believing that these are indeed the roads to salvation. Only in the event of the true scriptures being declared incorrect and invalid will these teachings of the rogue religions be considered as a possibility of attaining salvation, and this will never happen.

માટે એવો સંગ તે કુસંગ, તેનો ન દેવો લાગવા રંગ ।

હોય પૂર્વ જન્મનાં પાપ, મળે એવો સંગ તે પ્રતાપ ॥૩૬॥

Therefore, being in company of such deviant persons is also one form of bad association and never let their teachings colour yourself. Because of the misdeeds of previous births, you may come into contact with such persons.

મળે વાઘ નાગ વિષ ખારુ, પણ કુસંગ થકી સહુ સારું ।

એથી એક જનમ જાય જાણ્ય, કુસંગથી કોટી કોટી હાણ્ય ॥૩૭॥

You may come across tigers or poisonous snakes but these are relatively minor threats compared to the rogue believers. The animals may kill once hence threaten only one life, while these rogues make one suffer endlessly in hell and make one take millions of births and deaths.

માટે કુસંગ કેને ન કરવો, પાપરૂપ જાણી પરહરવો ।

એવા કુસંગને સંગે રહ્યા, તેતો લખ ચોરાશીમાં ગયા ॥૩૮॥

Therefore, never associate in bad company; discard it by understanding that it is the source of all evil. Anyone who stays in the company of this negative association will definitely have to take the 8.4 million births.

વિધ વિધ સદ્વા જમદંડ, વળી ધરશે ચૌ ખાણ્યમાં પંડ ।
વર્ષા શીત સે'શે તને તાપ, તેતો કુસંગને પ્રતાપ ॥૩૯॥

After going through the various modes of suffering of hell, the soul will be forced into the four classes of the vicious cycle as described earlier. The body will then have to bear the brunt of heavy rain and freezing cold for associating with these rogues.

ફરશે ભરશે ચારે એ ખાણ્ય, ધરશે સ્થાવર જંગમ તન જાણ્ય ।
મહા કુસંગની ખોટ્ય મોટી, જેણે જન્મ લેવા કોટિ કોટિ ॥૪૦॥

The soul will have to travel through and fill in the various pits and take many mobile and immobile births. The negative company will result into the soul moving backwards into a deep regress and having to take many millions of births.

તેહ સાઠું તે જોવું તપાસી, નથી આગળ ખેલ ને હાંસી ।
ત્યાં તો સરે સાચાથી જો કાજ, નહિ રહે કપટીની લાજ ॥૪૧॥

That is why you must all look carefully. What is oncoming is no fun if you involve in sin. Only truth prevails there and the trickery of the seemingly clever people will not remain existent.

દેહ પાળક ઈંદ્રિના દાસ, તેનો રાખવો નહિ વિશ્વાસ ।
એને સંગે ખોટ્ય નવ ખાએ, સાચા સંત હોય તિયાં જાયે ॥૪૨॥

All those who are slaves of their senses should not be trusted. Do not go into a loss by associating with them; instead go to seek the positive company of true saints.

પશુ પેઠે ન રહેવું બંધાઈ, સત્ય અસત્ય ઓળખવું ભાઈ ।
એહ કહી કુસંગની રીત, તેશું કેદી ન કરવી પ્રીત ॥૪૩॥

Do not get tied down like animals or birds. Free your thoughts to recognise and differentiate what is true and what is false. I have

expressly told you about this system of negative association and none of you should have any attachment towards these types of individuals or feelings.

માત તાત ભગિની જે ભાઈ, સુત દારા કુળ સગાં સાઈ ।
હરિ ભજતાં પાડે જે ભંગ, તેતો કહિયે સર્વે કુસંગ ॥૪૪॥

Anyone who is an obstacle in your attraction towards God is a negative association, even if such people are your own mother, father, sisters, brothers, children, wife, family, relatives or friends.

દેવ ગુરુ અધ્યારુ પ્રવેણ, અન્નદાતા મિત્ર સુખદેણ ।

એહ હરિ ભજતાં જો વારે, સમઝી શત્રુ તજી દેવા ત્યારે ॥૪૫॥

Any demigod, teacher, scholar, learned person, king, friend or well-wisher who stops you from worshipping the Lord almighty should be recognised as enemies and must be disowned immediately.

મતિયાં પંથિયાં પરપંચી, બેઠા અભક્ત ભાગશી રચી ।

પીરા કબીરા પ્રભુના દ્રોહી, એહ આદે એવા બીજા કોહી ॥૪૬॥

Those who have established their own religions and have become irreligious, or have left the main sect to create divisions in the main religion, have become criminals towards God and their sins cannot be compared with any other.

તેનો રાખવો નહિ વિશ્વાસ, જેથી ટળી જાય હરિદાસ ।

પૃથ્વીપતિ પ્રધાન પટેલ, તેપણ હોય કુસંગે ભરેલ ॥૪૭॥

Never trust such persons so you are not distracted away from your following of the Lord. Even the owners of land, administrators or rulers may be full of these negative elements.

દઈ ડારો ને દબાવી રાખે, હરિ ભજતાં વિઘન નાખે ।

તેનો દેશ ગામ તજી દેવું, જાણી આસુર મનમાં એવું ॥૪૮॥

They say incorrect things to cover the truth and put obstacles in one's worship. Leave the town or country of such people knowing they are demons out to mislead you.

જેમ તેમ કરવો નિભાવ, પણ એનો કરવો અભાવ ।

એવો કુસંગ ક્યાં લગી કહું, કે'તાં કે'તાં તે પાર ન લહું ॥૪૮॥

Do any other means to survive but stay away from them and do not associate with them. There are many types of this negative association and how long can I go on saying examples of these?

એવાં કઠ્યાં કુસંગ ઠેકાણાં, રઘ્યાં ઘણાં ને થોડાં લખાણાં ।

જમપુરે લઈ જાવા જમાન, એહ સહુ રહેછે સાવધાન ॥૫૦॥

I have mentioned some of the places of negative association. There are many more left untold. These are all awaiting to take you to hell!

માટે સચેત રહેવું સદાય, નહિતો પોંચાડે જમપુરી માંચ ।

હરિભક્તિમાં કરાવે ભંગ, કહે નિષ્કુલાનંદ એ કુસંગ ॥૫૧॥ કડવું ॥૧૭॥
Therefore, always stay alert otherwise these will escort you all the way to hell. Nishkulanand Swami says these bad elements will also break the existing unity amongst the devotees.

પૂર્વછાયાઓ: - કડવું (૧૮)

સદમતિ સહુ સાંભળો, મેં કહ્યું કુસંગનું રૂપ ।

અસત્ય નથી એમાં અણું, છે તેમજ તે તદરૂપ ॥૧॥

Listen to me all of you intellectual souls. I have shown you the face of bad association and nothing I have told you is incorrect or fabricated. It is all exactly just as I have said.

વિષ વ્યાળ વેરી થકી, કહો સુખ પામે કુણ ।

અનેક જુગ વિત્યા વિતશે, તોય તેમાં તેના તે ગુણ ॥૨॥

Can anyone of you tell me who can get any pleasure from the company of a poisonous snake? Centuries may pass but a snake will never give up its poisonous character.

તેમ કૃતઘની નરથી, પ્રાણી પામે દુઃખ અપાર ।

તેનું આશ્ચર્ય નહિ કશું, નિશ્ચય જાણો નિરધાર ॥૩॥

A person who associates with rogues will also face endless suffering from them because the ungrateful rogues will poison his way of thinking and behaviour. What I am telling you is not a surprise as it is a known and proven fact.

વળી કહ્યું મેં સતસંગથી, મટી જાય છે મહા દુઃખ ।

કહું રૂપ હવે તેહનું, જેથી જીવને થાય છે સુખ ॥૪॥

I have also told you that the company of good and virtuous people will eradicate any sort of sorrow that one has. I will now tell you the character of this good and positive association which gives a lot of peace to a soul.

ચોપાઈ: - સુણો સર્વે હવે નર નાર, કહું સત્સંગનું રૂપ સાર ।

અતિ મહિમા જેનો છે અપાર, કહેતાં કોઈ પામે નહિ પાર ॥૫॥

Listen to me all of you men and women as I tell you the essence of this discourse. This discourse has a lot of majestic glory in it and a justified description of it can never be done to completion.

શેષ મહેશ ને સરસ્વતી, ગુણ ગાય જેના ગણપતી ।

વળી શ્રીહરિ શ્રીમુખે કરી, ગાય સંતના જશ શ્રીહરિ ॥૬॥

Sheshji (the serpent god), Shiva, Saraswati, and Ganesh all sing praise of this association. Even the Lord Himself has said with His own pious mouth about the importance of this pure association with true saints.

શોધી જોતાં સંતની સમાન, નથી ત્રિલોકે વસ્તુ નિદાન ।

કલ્પતરુ કામધેનુ જેહ, શુદ્ધ પારસ ચિંતામણી તેહ ॥૭॥

Even if you look in all the three worlds there is nothing that can be compared to these true and virtuous saints. Even the wishing tree, sacred cow and the wishing stone pale in comparison to this company.

નવ નિધિ સિદ્ધિ સર્વે મળી, એહ આદિ સમૃદ્ધિ સઘળી ।

શોધી જોતાં એ સર્વેનું સાર, સુખ અલ્પ ને દુઃખ અપાર ॥૮॥

Even if the nine charismatic achievements when combined to-

gether are scrutinised, they will only yield a short moment of joy, with the rest being a period of sorrow, as they cannot give everlasting peace the way the pious saints can.

તેતો સંત સમ તોલ ના'વે, જેના જશ નિગમ નિત્ય ગાવે ।

એવા સંત સહુના સુખકારી, જેના હૃદયમાં રહ્યા મુરારિ ॥૮૧॥

They cannot be equal to saints whose glory is sung forever by the Vedas. These saints are well wishers of all beings and the Lord resides in their hearts because of their humility and purity.

શુભ ગુણના સદન સંત, તેનો મહિમા મોટો છે અત્યંત ।

પરમારથી પુણ્ય પવિત્ર, નહિ શત્રુતા સહુના મિત્ર ॥૧૦૧॥

The saints are the abode of all virtues and their glory is so vast. They like to see happiness in all souls and they are full of merits. They have no enmity against anyone as they befriend all those who come to them.

કહિયે દિલના દયાળુ એને, ક્ષમા કરવાનો સ્વભાવ જેને ।

સર્વે જીવના છે હિતકારી, શીત ઉષ્ણ સહે દુઃખ ભારી ॥૧૧૧॥

They have kind hearts and have a forgiving character. They wish well for all the souls and persevere through freezing cold or intense heat for their sake.

કેના ગુણમાં અવગુણ ન ગોતે, શાંત સ્વભાવવાળા છે પોતે ।

નથી શત્રુ જેને જગમાંય, વળી વર્તે છે વણ ઈરખાય ॥૧૨૧॥

They do not look for any negative elements in anyone's smaller virtues. They have a quiet and peaceful character. They are not jealous of anyone and do not have a single enemy in the whole world.

નથી કેને ઉપર જેને વેર, માને રહિત મને અતિ મે'ર ।

મત્સર નહિ સહુનું સહેવું, ઘટે બીજાને તેમ માન દેવું ॥૧૩૧॥

They do not seek revenge against anyone and have no ego in them as they are very kind to all. They do not feel bad about anyone's success and tolerate everyone. They respect others

according to what they deserve.

સત્યરૂપ સહુને લાગે પ્યારી, એવી વાણી બોલે છે વિચારી ।

કામ ક્રોધ લોભ મોહ જીતિ, નથી કોય મદપર પ્રીતિ ॥૧૪૧॥

They only speak the truth and their carefully thought words are pleasant to all. They have overcome their senses of lust, anger, selfishness, attachment, ego and the rest, and have no taste for these at all.

વળી દેહમાંહિ અહંબુદ્ધિ, પદારથ જે દેહના સંબંધી ।

તેમાંથી અહંમતનો ત્યાગ, સ્વધર્મમાં દઢ અનુરાગ ॥૧૫૧॥

They do not have any ego of their body or about their own self and do not attach to anything that is an associate of the body. They do not think about themselves or for their own self. They follow the rules laid for them strictly and with fervour.

દંભે રહિત દયાના ભંડાર, સદા પવિત્ર ભિંતર ને બા'ર ।

વળી દેહ ઈંદ્રિયો દમનાર, સરલ સ્વભાવ અતિ ઉદાર ॥૧૬૧॥

They do not show off to anyone and are a big-hearted store of kindness; always pure on the inside and outside. They can control and suppress their senses and have a very easy and moderated kind character.

જીતી છે ઈંદ્રિયો સર્વે જાણો, વળી પ્રમાદ રહિત પ્રમાણો ।

સુખ દુઃખ માન અપમાન, હર્ષ શોક લાભ વળી જ્યાન ॥૧૭૧॥

They have overcome all their senses and are not lazy at all. Feelings such as joy, pain, praise, ridicule, happiness, sorrow, gain, loss, etc, do not approach them.

તેણે કરી પરાભવ પામી, ધીરજતામાં ન આવે ખામી ।

કર્મ ઈંદ્રિયોનું ચપળપણું, ટાળ્યું છે જ્ઞાન ઈંદ્રિયો તણું ॥૧૮૧॥

They are not defeated by such feelings and their patience can never end. They have overpowered the uncontrollable speed of the senses of action and knowledge.

નિજધર્મ અનુસારે આવે, તેણે કરીને દેહ નિભાવે ।
તે વિના અધિક પદારથ, ન સંગ્રહે જાણી અનરથ ॥૧૮૧॥

They are content with what they receive to sustain themselves while remaining in their rules of religion. They do not harbour anything extra beyond this, knowing that this will lead to their fall.

વળી બીજાને બોધ કરવા, અતિ ચતુર અજ્ઞાન હરવા ।
માને પોતાને આત્મારૂપ, તેમાં નિષ્ઠા અતિશે અનુપ ॥૨૦॥

They preach to others so as to get rid of the listeners' ill-knowledge. They understand themselves to be the pure soul as distinct from the body and their unshakable belief of this is beyond description.

યથા યોગ્ય જીવની ઉપર, કરે ઉપકાર બહુપેર ।
કોય પ્રકારનો ભય નથી, નથી ડરતા કોઈના ડરથી ॥૨૧॥

They do a great favour to the souls of other people as per the requirements of those souls. They have no fear of any kind and are not afraid of anyone.

અપેક્ષા પદારથ કોયની, નથી ઈચ્છા સુખદ સોયની ।
દુતાદિક વ્યસને રહિત, સદા વર્તે છે શ્રદ્ધા સહિત ॥૨૨॥

They do not have any yearning for any material thing or wish for any happiness for their own self. They do not have any vices and bad habits like drinking or smoking and always behave with a lot of faith for the Lord.

અતિ ઉદાર સ્વભાવે યુક્ત, તપ કરવા નિષ્ઠા એવા મુક્ત ।
ન કરે કોઈ પ્રકારનું પાપ, ત્યાગે વાત ગ્રામ્ય કથા આપ ॥૨૩॥

They have a very kind and merciful nature. They like to do penance to free themselves from the attachments of the body. They do not commit any sins of any kind. They are not interested in gossiping about other people or knowing what is happening in town.

પંચ વિષયની આસક્તિ ટળી, આસ્તિક મતિવાળા છે વળી ।
સત્યાસત્યના વિવેક યુક્તે, મઘ માંસાદિ કેદિ ન ભુંકતે ॥૨૪॥

They do not have any affection with the five senses of taste, smell, sight, hearing and touch. They believe in the existence of a God who has a form. They can distinguish truth from the untruth. They never touch meat or liquor.

સતશાસ્ત્ર સુણવાં વ્યસન, દઢ વ્રત ધાર્યા જેણે મન ।
ચાડી ચોરી કેદિયે ન કરે, હેરુપણું પરું પરહરે ॥૨૫॥

Their only addiction is to listen to the discourse of true scriptures. They have taken stern vows which they follow very strictly. They do not steal or gossip or do any spy work for others.

છાની વાત કોઈની જો હોય, બીજા આગળ ન કરે સોય ।
જીતી નિંદ્રા ને જીત્યો આહાર, એવા સંત સદાય ઉદાર ॥૨૬॥

When they have knowledge of anything secret or personal about someone they do not leak it to anyone else. This is how kind-natured these saints are. They have won over the desire to sleep or eat all the time.

જેવું મળે પદારથ જ્યારે, સદા સંતોષ રહેછે ત્યારે ।
નિજધર્મવિષે બુદ્ધિ ઠેરી, હિંસા રહિત વૃત્તિ જેહ કેરી ॥૨૭॥

They are content with whatever they get. They have focused their knowledge to remain within their rules of religion and behavior, and practice non-violence.

પદારથની તૃષ્ણાને ટાળી, થાય પોતાને સુખ દુઃખ વળી ।
તેમ પારકું સુખ દુઃખ જાણે, પોતાને થાય તે પરમાણે ॥૨૮॥

They do not seek any material object as this will lead them to unhappiness. When someone else is in any suffering they empathise with them.

સતશાસ્ત્ર પાડે જેની નાજ, તે ન થાય આવે અતિ લાજ ।
ન કરે પોતે પોતાના વખાણ, ન કરે બીજાની નિંદા સુજાણ ॥૨૯॥

They are extremely ashamed of doing anything that is forbidden by the true scriptures. They do not praise themselves and do not discredit anyone else.

સત્યશાસ્ત્રે કહ્યા નિષ્કામ, બ્રહ્મચર્ય વ્રતધારી નામ ।

અષ્ટ પ્રકારે પાળે છે એહ, જથારથ જાણી લિયો તેહ ॥૩૦॥

After fully understanding the virtues of celibacy in its all eight modes prescribed by the true scriptures, they observe these fully with no retract.

યમ નિયમ યુક્ત છે એ જન, જેણે જીત્યાં છે સર્વે આસન ।

પ્રાણવાયુને જીત્યો છે જેણે, પ્રીત શ્રીહરિમાંય છે તેણે ॥૩૧॥

They practice all their vows and have achieved victory over all of the body's physical postures. They have control over their lives as they have utmost faith and devotion in the almighty Lord.

શ્રીહરિના જે ચરણ કમળ, તેનો દઢ આશ્રય અચળ ।

શ્રીકૃષ્ણની ભક્તિ પરાયણ, સદા રહે છે દિવસ રચણ ॥૩૨॥

They have sought unwavering shelter in the lotus feet of the Lord. They spend all day and night in the devotion of Lord Shree Krishna.

કરે કૃષ્ણ અર્થે ક્રિયા સર્વ, તજી માન મોટાઈ ને ગર્વ ।

શ્રીકૃષ્ણ અવતાર ચરિત્ર, હરખે સુણે શ્રવણે પવિત્ર ॥૩૩॥

They perform all their actions with the sole aim of wanting to please the Lord. They have shed away any possibility of ego, greatness and pride. They sing praise of all the deeds that the Lord has performed in His life on earth.

અવતાર ચરિત્રનું ગાન, કરે કીર્તન ને તે નિદાન ।

કૃષ્ણમૂર્તિનું કરે છે ધ્યાન, તે પરાયણ છે જેનું તાન ॥૩૪॥

They sing praises of the Lord's plays with an innocent heart. They only meditate on the form of Shree Krishna and dedicate all their efforts towards this concentration.

હરિભક્તિ વિના કોઈ કાળ, નથી ખોતા એવા છે દયાળ ।

નિત્ય નારાયણને ભજે છે, અન્ય વાસના સર્વે તજે છે ॥૩૫॥

They are kind hearted and stay in the company of the Lord's devotees, and do not waste time in other non-beneficial company. They worship the Lord at all times and have given up all other personal desires.

એવાં લક્ષણે યુક્ત જે સંત, સતપુરૂષ કે'વાય મહંત ।

એહ આદિ શુભ ગુણ જેહ, હોય સાચા સંતમાંહિ તેહ ॥૩૬॥

This is the character of the true saints who are worthy of being considered as leaders for all of us. There are many other pure virtues residing in these pious saints.

એવા સદગુણે જે સંપન્ન, તેને કહિયે સાચા સંતજન ।

એવા સાચા સંત હોય તિયાં, હોય પ્રગટ શ્રીહરિ જિયાં ॥૩૭॥

Only those who have these merits are referred to as true saints or saintly persons. The Lord comes to reside where such pious persons dwell.

હરિ હોય તિયાં હરિજન, સતસંગની રીત પાવન ।

કાંતો મળે હરિ ધરી તન, કાંતો મળે તેના મળ્યા જન ॥૩૮॥

The loving devotees will always be where the Lord is; this is the pure and blissful system of religion. In such places either you will meet the Lord having taken birth or you will meet other persons who have met Him.

સતસંગ એ ઉભય કહિયે, તેહ વિના કલ્યાણ ન લહિયે ।

કહી રીત એ સતસંગ તણી, જથારથ જાતી નથી ભણી ॥૩૯॥

This good association is what we should always seek, and should not settle for anything less. I have explained the system of true religion and good association although it is very difficult to describe fully.

સંત સદા નિર્ભય નિશ્ચિંત, જેને પ્રગટ પ્રભુશું પ્રીત ।

સાક્ષાત હરિના સુખમાંય, રહ્યા અચળ પર્વતપ્રાય ॥૪૦॥

The saints are always fearless as they have adoring faith for the Lord. They enjoy the bliss of the present Lord and, like huge mountains, they are unmoved from this belief.

હરિ અમલમાં હરે ફરે, કોટિ જીવનાં કલ્યાણ કરે ।

કૃષ્ણચરણમાં માન્યું ચિત્ત, બીજે રહી નહિ જેની પ્રીત ॥૪૧॥

Their actions are always controlled by their affection for the Lord. They move from place to place while engrossed in this feeling, giving salvation to countless souls. Having placed their hearts at the lotus feet of the Lord, they have no affection for anything else.

શ્યામ સુખમાં રહ્યા સમાઈ, તેણે મગન ઘણું મનમાંઈ ।

અનુભવે અમલમાં બોલે, જાણે પિંડ બ્રહ્માંડ તૃણતોલે ॥૪૨॥

They are absorbed in the Lord's joy and have their minds full of that bliss only. They speak and practice only what they have experienced. They treat this body and the universe to be as valueless as an ordinary leaf of a tree.

સુખ સંસારી જે જે કે'વાય, તેને સ્વપ્ને પણ ન ચહાય ।

નર નિર્જરના સુખ જે છે, ઈશ અજનાં સુખને ન ઈચ્છે ॥૪૩॥

The saints do not wish for any of the joys of society even in their dreams. They do not yearn for the happiness of the common man, or even that enjoyed by Brahma or Shiv.

એક રાધિકાપતિ શ્રીકૃષ્ણ, તેને પામીને રહ્યા છે પ્રણ્ણ ।

એવા સંત સુખીયા છે સરે, મળે જેને તેનાં કાજ કરે ॥૪૪॥

They remain content in only wanting to attain Shree Krishna, the Lord of Radhaji. This is how happy and satisfied these saints are and anyone who meets them shall have all his selfless requirements accomplished.

એહ સતસંગ સુણો ભાઈ, તે હોય જુગોજુગની માંઈ ।

એહ મળે ટળે જમત્રાસ, પાછો આવે નહિ ગર્ભવાસ ॥૪૫॥

This kind of association is found in all the ages of time. Once that association is achieved then this terror of the birth and death

cycle is eradicated and the soul does not have to live in a womb or be born again.

મળે એવો સમાગમ જ્યારે, જીવ નિર્ભય થાય છે ત્યાર ।

સુખી થાવા સંત સમાગમ, નિશ્ચે કહેછે એમ નિગમ ॥૪૬॥

Once that kind of meeting is done with these saints the soul becomes fearless. This meeting is the only way advised by the Vedas as a path to lasting happiness.

એવા હોય સાચા જ્યાં સંત, તિયાં હોય પોતે ભગવંત ।

તેહ વિના ન હોય એવી રીત, સર્વે લોક થકી પુનિત ॥૪૭॥

Where such true saints reside, God also lives amidst them. There is no other purer system than this in place in this world or in the other worlds of this universe.

એમ સમજ સમાગમ કરીયે, તો જન્મ મરણથી તરીયે ।

મટે માથેથી જમનો માર, આવે સર્વે દુઃખનો તે પાર ॥૪૮॥

Therefore, understand this and have this positive association of pure persons so that the birth and death cycle can be crossed. Moreover, the punishment from the yamdoos will be avoided and all the misery that is otherwise oncoming will end.

એહ વિના નથી જો ઉપાય, જેણે જન્મ મરણ દુઃખ જાય ।

સાર માંહિ વાત એ છે સાર, તેતો કહી દેખાડી કઈવાર ॥૪૯॥

There is no other way for avoiding this pain of the cycle of birth and death. This is the nectar of all truths and has been said by many and demonstrated so many times.

કહે નિષ્કુલાનંદ એમ સત્ય, કહી સતસંગની વિગત્ય ।

સુખી થાવા જીવને એઠામ, તેહ વિના નથી વિશ્રામ ॥૫૦॥ કડવું ॥૧૮॥
Nishkulanand Swami says that this is the true system of good association and religion. To be eternally happy, this soul must follow this route as there is no other alternative to get permanent peace.

પૂર્વછાયાઓ: - કડવું (૧૯)

કુંસંગ ને સતસંગનું, કહ્યું રૂડી રીતે કરી રૂપ ।

સર્વે જન હવે સાંભળો, કહું એક વાત અનૂપ ॥૧૧॥

I have explained to you all the differences between the characteristics of both the positive and negative association. Now listen to me as I tell you something new.

જે સુણી આ જીવને, ઉઘડે અંતરની આંખ્ય ।

સતસંગ સમઝી કરે, તજે કુસંગ કરવા ધાંખ ॥૨॥

Upon hearing what I say, the soul will open its eyes and will understand positive association completely such that it will never have any urge to be in bad company.

જેમ સર્વે સંત તણી, એકરે'ણી ને એક રીત ।

તેમ હરિની હોય નહિ, કહું તેહ સુણો દઈ ચિત્ત ॥૩॥

Saints have only one defined mode of virtuous life style, but the Lord does not have any such rigid system. Listen attentively to what I say now.

જીવના કલ્યાણ કારણે, ધરે જુજવી જાતનાં તન ।

જ્યાં જેવું કામ પડે, તિયાં તેવા થાય ભગવન ॥૪॥

For the sake of salvation of the souls, the Lord takes forms of various types. He will take a form depending on the requirements of the place and the time.

ચોપાઈ: - હવે સાંભળો સહુ સુજાણરે, કહું વાત શાસ્ત્ર પ્રમાણરે ।

જેથી પ્રભુપણું પ્રિછાયરે, પ્રભુપ્રટમાં સંશય ન થાયરે ॥૫॥

Now listen to me all of you knowledgeable beings as I tell you this discourse that is in accordance to the scriptures. This will enable you to understand God and never have doubt in His existence.

દશ ચોવિશ આદિ અનંતરે, ધરે તન ઉધારવા સંતરે ।

મત્સ્ય કચ્છ ને વારાહ નામરે, નૃસિંહ વામન પરશુરામરે ॥૬॥

He can take 10 or 24 or countless incarnations in appropriate bodies to save His saints and followers. He has taken the form of Matsya, Kachchh, Varah, Nruhsinh, Vaman, Parshuram,

રામ કૃષ્ણ બુદ્ધ ને કલકિરે, એહ આદિ જે તન અલોકિરે ।

મત્સ્ય કચ્છ વારિમાં વિચયરિ, વારાહ નૃસિંહ વનમાં ફયરિ ॥૭॥

He has also become Ram, Krishna, Buddha and Kalki. These are some of the many forms taken. In the Matsya and Kachchh avatars He lived in water, while in Varah and Nruhsinh avatars He roamed in the forests.

વામન પરશુરામ કહું વણીરિ, રામ કૃષ્ણની અલોકિક કણીરિ ।

બુદ્ધ શુદ્ધ બોધના દાતારે, કલ્કી ભૂમિહરણ ભારે ॥૮॥

He became an ascetic in the Vaman and Parshuram form, while did many memorable plays in the Ram and Krishna avatars. In the Buddha avatar, He parted pure spiritual knowledge while in the Kalki avatar, He will get rid of the weight of sin from this world.

ક્રિયા એકએકની ન મળેરે, એમ લખ્યું પુરાણ સઘળેરે ।

પણ કરવું જીવોનું કલ્યાણરે, ધર્મ થાપી પાપી લેવા પ્રાણરે ॥૯॥

All the scriptures acknowledge in unison that all of these avatars came for a unique purpose and none repeated any of their previous actions. The actions were all geared towards establishing true religion and eradicating sin by rooting out the evil souls.

જુગોજુગ પ્રગટે પાપીરે, કરે અધર્મ ધર્મ ઉથાપીરે ।

દ્વિજ રાજ વળી વેષ ધારીરે, જેને કહ્યે વર્તે વર્ણ ચારીરે ॥૧૦॥

The sinners take birth in all ages, and establish their wicked ways after overpowering the true religions. They take forms of Brahmins and kings under whose instructions all the people of the four castes have to live and behave.

એમાં આવી રહેછે અધર્મરે, તેહ કરાવે સૌને કુકર્મરે ।

સંત ભક્ત તપસી ને ત્યાગીરે, પીડે રંકઋષિને અભાગીરે ॥૧૧॥

And in their midst grow the irreligious characters who force ev-

everyone to do bad deeds. These unfortunate souls terrorise all the saints, devotees, penants and sages.

સતશાસ્ત્ર શ્રવણે ન સુણેરે, ખોટાં શાસ્ત્ર વાંચે બેસી ખુણેરે ।

જેમાં મદ્ય માંસ વ્યભિચારે, જાતિ વિટાળ ને અનાચારે ॥૧૨॥

They never listen to the true scriptures and instead they sit in a corner and read scriptures of rogue, baseless and self-made religions. These rogue religions advocate drinking of liquor, eating of meat, adultery and treachery.

એવાં શાસ્ત્ર સહુને સુણાવેરે, પાપીને તેની પ્રતીત આવેરે ।

પદ્ધી મનને ગમે તે વરતેરે, બિયે નહિ અશુભ આચરતેરે ॥૧૩॥

They preach the contents of such scriptures and the sinners enjoy doing this. They do what they feel like without fearing the consequences of their wicked actions.

બાંધી મહાપ્રભુએ મરજાદરે, તેને ભાખે કુકર્મિ કવ્યાદરે ।

તેને દેખી ન શકે દયાળરે, આવે એને અર્થે તતકાળરે ॥૧૪॥

They intentionally cross the boundaries of decency that have been laid down by the Lord. The merciful Lord cannot tolerate this happening and immediately comes to this world as an incarnation to save the oppressed pious souls.

ધર્મરક્ષા કરવાને કાજરે, જુગોજુગ પ્રગટે મહારાજરે ।

તેમાં હરિજનનાં દુઃખ હરેરે, જેવું ઘટે તેવું તન ધરેરે ॥૧૫॥

In order to protect the religion, the Lord comes in every age of time. He will solve the problems and get rid of all the misery of His devotees and will take any appropriate form that is required to accomplish the task.

તાતપર્ય એ સર્વેનું એકરે, કહ્યું વિચારી કરી વિવેકરે ।

જેમ સાધુ સાધુતાયે અતિરે, તેમ કૃષ્ણ કલ્યાણમૂરતિરે ॥૧૬॥

The reason for all that is the same and I have said that after a lot of thought. Just the way a saint is the essence of virtues, the Lord is the essence of salvation.

પણ એથી ન હોય અકાજરે, છે એ કલ્યાણ મૂર્તિ મહારાજરે ।

જોને કામભાવે ભજી ગોપીરે, કુળ વેદ મર્યાદાને લોપીરે ॥૧૭॥

There is no task impossible for this form as it can give salvation to anyone. The gopis worshipped Him with a desirous intent and even crossed the boundaries of their families and the Vedas.

ભયે ભજયા કંસ ભૂપાળરે, ક્રોધભાવે ભજયા શિશુપાળરે ।

સ્નેહે વસુદેવને દેવકીરે, દુષ્ટભાવે કરી ભજી બકીરે ॥૧૮॥

Kansa worshipped Him in fear, Shishupal worshipped Him in anger, Vasudev and Devki worshipped Him with affection, while Putna worshipped Him with malice.

સખાભાવે પાંડવ પ્રમાણરે, દાસભાવે ઉદ્ધવ સુજાણરે ।

એહ આદિ સુખી થયા બહુરે, પ્રગટ પ્રભુને સ્પર્શી સહુરે ॥૧૯॥

The Pandavas saw Him as a friend, Uddhavji became His servant. All these and others became very blissful afterwards because they worshipped and touched the present form of the Lord.

માનો ન ફરે એહ એંધાણરે, પ્રભુ મળ્યે કોટિ કલ્યાણરે ।

વળી અજીત એવું આ મનરે, તેને જીતવે એ ભગવનરે ॥૨૦॥

Believe me when I say that this system will never change. When they meet the present Lord, countless souls attain salvation. In this way, one's mind which cannot easily be defeated will now be won over with the assistance of the Lord.

એહ એંધાણે લેવા ઓળખીરે, પણ ક્રિયા તો ન હોય સરખીરે ।

એહ મર્મ મેં કહ્યો અનૂપરે, સત્ય એમ છે એનું સ્વરૂપરે ॥૨૧॥

Recognise these symptoms about the powers of God, though the actions that He does may not always be the same. I have told you the underlying meaning of the incarnations as I believe staunchly that He has a true form.

કૃપાસિંધુ જે કૃષ્ણ મુરારીરે, તેતો અવતારના અવતારીરે ।

જેજે અવતાર કદા મેં કથીરે, તેતો સર્વે શ્રીકૃષ્ણ માંયથીરે ॥૨૨॥

Shree Krishna is an ocean of mercy and is the source of all the incarnations. All the incarnations that I have mentioned have come from this Shree Krishna.

સર્વેનું છે શ્રીકૃષ્ણ કારણરે, ભવભયહારી ભક્તતારણરે ।

આપ ઈચ્છાએ પ્રગટે મહારાજરે, નિજજનની રક્ષાને કાજરે ॥૨૩॥

Shree Krishna is the reason behind all their forms as he is the one who can get rid of the fear in this world and can enable the devotees to cross this complex myriad of birth and death. He takes incarnations at His own free will to provide eternal protection to His devotees.

જ્યારે કરવું હોય જેવું કામરે, તન તેવું ધરે ઘનશ્યામરે ।

પણ સહુનું કારણ કૃષ્ણરે, તેનું દુર્લભ સર્વને દૃષ્ટરે ॥૨૪॥

Depending on what task requires to be done, the Lord assumes such a body. The reason behind all the forms is Krishna but the vision and divine sight of that Krishna is not easily available to many souls.

તેતો સ્વયંપ્રભુ શ્રીહરિદેવરે, તેનો જાણ્યો છે વિરલે ભેવરે ।

જે કોઈ મન વાણી ને અગમરે, તેતો થયા છે સહુને સુગમરે ॥૨૫॥

Only the valiant souls have recognised this form as the form of God. He who is not liked by the selfish mind and speech because He is not easily attainable or imaginable, has now become so easy to attain by all.

કરવા કોટિ જીવનાં કલ્યાણરે, આજ આપે પ્રગટ પ્રમાણરે ।

દેવા દર્શ સ્પર્શ અભયદાનરે, ઢળ્યા અઢળક ભગવાનરે ॥૨૬॥

He has come down personally to give salvation to countless souls and we can see Him amongst us. To give us his holy sight, touch and the blessing of eternal life, the Lord has been very generous and come to us Himself.

તેને આવી મળે જન જેહરે, જમદંડથી મૂકાય તેહરે ।

ટળે સર્વે સંકટ ત્યારેરે, મળે સંત કે શ્રીહરિ જ્યારેરે ॥૨૭॥

Anyone who comes to see and meet him will be free from the punishment of hell. All his problems will vanish instantly when he sees the Lord or His true saint.

સુખકારી દુઃખહારી દોયરે, સાચા સંત કે શ્રીકૃષ્ણ સોયરે ।

જેને કહુંદું શ્રીકૃષ્ણ અમેરે, તેજ શ્રીહરિ સમજો તમેરે ॥૨૮॥

The Lord and his saints are the givers of eternal pleasure and the eradicators of all suffering. And whoever I am mentioning as Shree Krishna throughout, understand that it is this Lord Shree Hari himself that I am referring to.

એહ સર્વે સુખનું છે ધામરે, સુખદાયી શ્રીઘનશ્યામરે ।

જન ઈચ્છે સુખી થાવા જેહરે, અચળ એક ઠેકાણું છે એહરે ॥૨૯॥

This Shree Ghanshyam is the abode of all happiness. For anyone who wants to get ever-lasting happiness, this is the unmistakable place to go to.

તેહ વિના નથી સુખ થાવારે, જન્મ મરણ મહાદુઃખ જાવારે ।

કાંતો તે પ્રભુ કાં તેના જનરે, સુખી થવા ઠામ માનો મનરે ॥૩૦॥

Without that there will be no other place of joy, as all others will take you through birth and death again. Understand in your minds that only this Lord or His true saints and devotees are the places where we can enjoy eternal bliss.

નથી એહ વિના બીજો ઉપાયરે, સત્ય માની લેજ્યો મનમાંયરે ।

જેહ સમે જેનું હોય રાજરે, તેહ સમે સરે તેથી કાજરે ॥૩૧॥

Know all of you in your minds that there are no other solutions to this problem. Only the present ruler in charge of a certain place has the powers to carry out his instructions effectively at that time.

માટે આ સમે એહ ભગવાનરે, નિશ્ચે માની લેજ્યો સહુ જનરે ।

તે મળ્યા છે જેને મહારાજરે, તેનાં સર્ચા છે સર્વે કાજરે ॥૩૨॥

At this time this place is under the rule of this present Lord. All of you firmly believe that. Anyone who has met that present Lord has accomplished all his objectives and made all his work much

easier.

નથી રહ્યું તેને કાંચ કરવું, જન્મ મરણ ભવફેરા ફરવું ।

છેલ્લો જન્મછે આ જાણી લેજ્યો, એમ જાણી આનંદમાં રે'જો ॥૩૩॥
He has nothing else remaining to be done, and also does not have to take any more births and deaths. Know that this is your last birth and live henceforth in the happiness of that feeling.

જ્યારે આવશે આ તન અંતરે, તેનું સહુ જાણો છો વરતંતરે ।

નિશ્ચય આવેછે તેડવા નાથરે, નિજસંત સખા લઈ સાથરે ॥૩૪॥

Now understand what happens when the allocated lifespan of a pure soul like you is over and this body falls. Trust me fully when I say that the Lord will come with his saints, devotees and friends to personally receive you and take you to His abode.

અશ્વ રથ વહેલ્ય વિમાનરે, ગજ ગરુડ ગારિયો નિદાનરે ।

આવે એક બે ત્રણ દિન આગેરે, દેઈ દર્શનને દુઃખ ભાગેરે ॥૩૫॥

He will take you on a horse drawn chariot or a plane, or on an elephant, or on Garudji (the divine eagle) or in such other suitable vehicles. He will come one, two or three days earlier to give you His divine sight first, and at that time all the sorrows that are hovering around you will go away.

તેને આવી કહે એમ નાથરે, તુંને તેડી જાશું અમ સાથરે ।

થાજ્યે સાબદો કહી સહુનેરે, કહેજ્યે આવ્યા છે તેડવા મુનેરે ॥૩૬॥

He will come to you and tell you that he has come to take you with Him. You can now tell everyone with pride that none other than the Lord Himself will come to take you.

કરજ્યે વાયદો વિશ્વાસ લાવીરે, તેડી જાશું તે સમે અમે આવીરે ।

નહિ પડે તેમાં ફેર કાંઈરે, નિર્ભય રે'જ્યે તું મનમાંઈરે ॥૩૭॥

He makes you promise confidently that He will definitely come to take you at the scheduled time. Rest assured that He will not make any changes to that promise.

એમ આગેથી કહે અવિનાશરે, તેણે મન મગન રહે દાસરે ।

તેહ સમે તેડવાને આવેરે, સંગે સાજ અલૌકિક લાવેરે ॥૩૮॥

That way, the Lord gives early notice of His intention and the devotee enjoys this great feeling in his mind. When the Lord finally comes to take this devotee, he brings along his divine free souls.

સર્વે સુખમય તે સમાજરે, એમ આવે તેડવા મહારાજરે ।

વળી તે વિના બીજી છે રીતરે, સહુ સાંભળી લેજો દઈ ચિત્તરે ॥૩૯॥

This is a group of freed souls that enjoy the bliss of the Lord, and come accompanying the Lord to escort this new free soul. Apart from this, there is another system also of going to heaven. Listen to me as I tell you about that now.

જ્યારે ત્યાગવું હોય તનનેરે, ત્યારે મો'રે જણાય જનનેરે ।

પછી બીજા જનને એમ કહેરે, મારો દેહ હવે નહિ રહેરે ॥૪૦॥

When the pure soul wants to discard the body and leave it, it has the power to know in advance when the exact time of death will be. He can then say to the other people that his body will not stay alive for much longer.

આજ થકી પાંચ દશ દનરે, વિશ ત્રીશમાં ત્યાગીશ તનરે ।

જેને આવવું હોય મારે સંગેરે, તેને તેડી જાઉં હું ઉમંગેરે ॥૪૧॥

He will be able to say, "After today, within 5 or 10 or 20 or 30 days I shall discard this body. I can also take any of you wanting to come with me to heaven."

કરવું હોય જો સાબીત કેનેરે, હરિધામમાં પો'ચાહું તેનેરે ।

જે ધામમાં સદા છે સુખરે, નથી કોઈ વાતનું જ્યાં દુઃખરે ॥૪૨॥

"If any of you want to confirm the existence of the divine abodes, I will take you there to see for yourself. In that abode, there is eternal bliss with no sorrow of any kind."

તે ધામ ગોલોક કે'વાયરે, જેને મોટા મોટા મને ચા'યરે ।

તે મધ્યે કરી રહો વાસરે, જ્યાં કાળ માયાનો નહિ ત્રાસરે ॥૪૩॥

“That abode is called Golok, which many great persons’ minds wish to attain. I will go to reside in that abode where there is no agony of time or illusion.”

એવી હિંમત સોત હરિજનરે, એમ કરીને ત્યાગે છે તનરે ।

એવી રીત સતસંગ માંયરે, તેહ વિના બીજે નથી ક્યાંયરે ॥૪૪॥

Some pure souls can leave their body with such courage. That happens in this pure religion only and is not found elsewhere.

એહ મોટા પ્રતાપને માનોરે, નથી એ પ્રતાપ કાંઈ છાનોરે ।

સર્વે ધામતણા જેહ ધામીરે, તે આવ્યા છે સહજાનંદ સ્વામીરે ॥૪૫॥

This is an enormous and famed miraculous gift that we have received from the Lord and it is not something that nobody knows. The Lord of all abodes is Sahajanand Swami and He has come to earth.

આવી શક્કો બેસાર્યો નવલરે, અતિ અનુપમ જે અવલરે ।

સર્વે જીવતણા સુખ કાજેરે, રૂડી રીત ચલવી મહારાજેરે ॥૪૬॥

He has come and established a new rule that is the best of all and cannot easily be described in eternity. He has laid out a great system for the benefit of all the souls wishing to be free.

સુણી હરિજન રે’જયો મગનરે, મને માની લેજયો ધન્ય ધન્યરે ।

કહ્યાં જમપુરીનાં જે દુઃખરે, તેના ભોગવનાર વિમુખરે ॥૪૭॥

After hearing that, all of you devotees should be delighted and believe in your minds that you are gifted by the mercy of the Lord. All the suffering of Yampuri is only meant for the bearing of wicked souls who have turned away from God.

જેણે પ્રગટ પ્રભુને ત્યાગીરે, બીજી વાતે વફગ્યા અભાગીરે ।

તેતો જમપુરીમાંઈ જાશેરે, તિયાં મન ગમતો માર ખાશેરે ॥૪૮॥

Those unfortunate souls who have deserted the present Lord and have resorted to other routes will all go to hell and will be severely punished, undergoing all the torments that the Yamdoots feel pleased to inflict.

કહી વિસ્તારી સર્વે વાતરે, સુખ દુઃખ કહ્યાં સાક્ષાતરે ।

નથી કે’વા કેડયે કાંઈ રાખ્યુંરે, ભલી રીતે એ સર્વે ભાખ્યુંરે ॥૪૯॥

I have detailed all about the joys and sorrows in the correct perspective, making them alive in your understanding. I have left nothing untold behind after carefully thinking about all this.

જેવુ કહ્યું તું મહારાજે મુનેરે, તેવું કહી સમઝાવ્યું સહુનેરે ।

એહ મોટો થયો ઉપકારરે, સુણી તરશે સહુ નરનારરે ॥૫૦॥

I have explained exactly the same things that the Lord told me to all of you. That is a big favour that the Lord has done because all those men and women who hear and abide by this message will sail through this universe.

પાપી બીસે કરતાં તે પાપરે, સુણી આ ગ્રંથ શ્રવણે આપરે ।

માટે રૂડું થયું જાણો જનરે, સુણી સહુ થાશે પાવનરે ॥૫૧॥

The sinners will have fear when committing any more sins after having listened to this scripture. This is why I say it is a very good thing that has happened as they will also change and be blessed by this.

કહ્યું સરવે સૂચવી સહુનેરે, જેવું હરિએ ઉપજાવ્યું મુનેરે ।

આજે જમદંડ ગ્રંથ ગાશેરે, સુણી જમદંડથી મુકાશેરે ॥૫૨॥

I have advised you all this in accordance to what the Lord has made me say. Whoever sings this Yamdand scripture will be free from the punishment of hell.

દેશે સાંભળી વિપ્રને દાનરે, અન્ન ધન વસ્ત્રાદિ સન્માનરે ।

તેતો સુખી થાશે નરનારરે, વળી સહજે તરશે સંસારરે ॥૫૩॥

After listening to it, if any man or woman respectfully donates grains, wealth or clothes to Brahmins, they will become very happy and cross this universe.

કહી સુખ દુઃખની મેં વિધિરે, જેવી મહારાજે આજ્ઞા કીધીરે ।

કહ્યું મેં તો મતિ પ્રમાણેરે, જથાર્થ તો મહાપ્રભુ જાણેરે ॥૫૪॥

I have told you the rites of passage about the joys and sorrows in accordance to what I was instructed by the Lord. I have explained it to the best of my ability, as the full knowledge of the same is only known to the Lord Himself.

ઓછું અધિકું કહ્યું હોય કાંઈરે, તેતો ના'વ્યું હોય જાણ્યા માંઈરે ।
કહે નિષ્કુલાનંદ વિચારીરે, સહુ જન લેજયો હૈયે ધારીરે ॥૫૫॥કડવું ॥૧૯॥
In my understanding, I have said nothing lesser or more than necessary. Nishkulanand Swami says after a lot of thought that all of you should understand and take this teaching in your hearts.

પૂર્વછાયો: - કડવું (૨૦)

જુજવી રીતે જીવને, કહ્યાં જમપુરીનાં દુઃખ ।

હરિજન મગન રહેજયો, એતો ભોગવશે વિમુખ ॥૧॥

I have told you in various modes all the suffering prevalent in the regions of hell. You should not be afraid and instead be delighted because this only applies to those who have deserted God and His rules of morality.

પ્રભુ વિમુખ પ્રાણિયો, જો કરે કોટિ ઉપાય ।

દુઃખ માથેથી મટે નહિ, જરૂર જમપુર જાય ॥૨॥

All those who have forsaken the Lord may make countless efforts to eradicate this misery but they will be unsuccessful and will definitely end up in hell.

ભૂલી દિશ ભગવાનની, અને લીધી બીજી વાટ્ય ।

તેમાં જેટલું ચાંપે ચાલશે, તેટલી ખોટ નહિ ખાટ્ય ॥૩॥

Those who have forgotten the direction towards the Lord and have taken other aimless paths will walk endlessly but in the wrong directions. Every step they take will be adding to their losses.

સમર્થના શરણ વિના, કુશળ ક્યાં થકી હોય ।

આપબળે નવ ઉગરે, જેમ સિંધુ તરવો સોય ॥૪॥

Without taking refuge in the all-powerful Lord one cannot stay healthy. One cannot swim the ocean by personal effort without seeking any assistance.

જે જન્મ મરણ જીવને, દુઃખનો ભર્યો દરિયાવ ।

લે'રી પેઠે લય ઉત્પત્તિ, ઉપજે સહજ સ્વભાવ ॥૫॥

The soul will have to swim through the miserable ocean of birth and death. Having to be born to die eventually will be as frequent as ocean waves forming and breaking.

જનમ મરણ જ્યાં લગી, ત્યાં લગી જમનું જોર ।

જમ આવે તિયાં જાણજયો, કહ્યાં દુઃખ જે કેડામો'ર ॥૬॥

While birth and death exists, the yamdoots will have power over the soul. Where yamdoots appear, always know that there will be a lot of suffering at the front and rear.

જેને માથે છે મરવું, તોય ન ડરવું નિરધાર ।

તેહજ મૂરખ મંદમતિ, અતિ ગાફલ કહિયે ગમાર ॥૭॥

One who has to die but has no fear of the punishment in hell is a very big fool and having weak intellect. This is a very careless person having no purpose in life.

શું થયું શિયાણો થયે, શું થયું થયો ચતુર ।

ડાહ્યા સમજુએ શું થયું, જો હરિ ન રાખ્યા ઉર ॥૮॥

What is the point of being seen as smart or clever if you have not let the Lord reside in your heart.

પ્રભુ વિમુખ નર પરાક્રમે, જો હોય જગ જાણિત ।

અનેક ગુણને આશરે, પણ જમપુરે જાવા રીત ॥૯॥

A person who is distant from the Lord may be very famous in this world due to his actions and prowess and many virtues, but he will still end up suffering in hell.

જમ આવે જેને તેડવા, કહું તેના તનની રીત ।

અચેત મરે અસાધ્યમાં, જેને પ્રભુ સાથે નહિ પ્રીત ॥૧૦॥

I will describe to you how the body of a person who is being taken by the yamdoots looks like. He will die senseless because he does not have any affection for the Lord.

ચોપાઈ: - જેને આવે લેવા જમરાણરે, તેનાં ઓળખાવું હું એધાણરે ।

જમ જોરે કાઢે એનો પ્રાણિરે, સર્વે નાડી અનાડીની તાણીરે ॥૧૧॥

I will describe the symptoms of a person who the yamdoots have come to fetch. The yamdoots yank out the sinner's soul by force as they pull all his nerves and muscles.

ત્યારે સજડ થાય શરીરરે, લોહ લાટ્ય સરખું અચીરરે ।

જેમ ન વવે સૂકું લક્કડરે, એમ અંગ થાયછે અક્કડરે ॥૧૨॥

His body becomes stiff with a lot of blood splattered on its skin.

His body cannot bend as it is stiff like a dry wooden log.

તેતો જમદૂત જોરે કરીરે, લિયે પાપીતણા પ્રાણ હરીરે ।

પછી હાથ પગ જેમ હોયરે, વાળ્યા વળે નહિ વળી સોયરે ॥૧૩॥

The yamdoots take away the life of the sinner by force. His hands and legs remain stiff in the position they were at the time of death and cannot be folded at all.

આંખ્ય મુખ ફાટ્યું રહિ જાયરે, પાછું બીડતાં તે ન બીડાયરે ।

નાડી તણાઈ સરવે ત્રુટેરે, ગુદા શિષ્યુતણા બંધ છુટેરે ॥૧૪॥

His eyes open and mouth remains ajar, and cannot be closed even when someone else tries to close them. All blood vessels in his body burst and his urinary and excretory organs involuntarily let out all the filth.

થાય મળ મૂત્ર ને મગનરે, તેણે ખરડ્યે બગડે તનરે ।

હાયવોય કરતો તે મરેરે, થઈ વ્યાકુળ વલખાં કરેરે ॥૧૫॥

He is covered in a lot of urine and excrete and his body becomes soiled in these. He cries out in agony as he dies struggling in desperation.

સુત દારા મારાં શું કરશેરે, મુજ વિના દુઃખી થઈ મરશેરે ।

એમ આળખંપાળમાં મરેરે, જેના જમ જોરે પ્રાણ હરેરે ॥૧૬॥

He expresses concern over what his wife and children will do in his absence, thinking they will suffer and also die without his support. A person forced into death by the yamdoots will die in this way while complaining and lamenting in this way.

આવે જમ તેડવા જેનેરે, થાય જેમ કહ્યું તેમ તેનેરે ।

વળી હોય કોઈ વાસનાવાનરે, નાવે જમને હાથ નિદાનરે ॥૧૭॥

When the yamdoots come to take him, all that I have said earlier will happen to him. Further, if he has any unfulfilled wishes on his death bed then he cannot come under the grasp of the yamdoots.

તર્ત ભૂત પ્રેત તન ધરેરે, તે પણ નરકથી નરસું સરેરે ।

નદી કૂવા વાવ્ય તલાવેરે, તિયાં જળ પિવાને જો જાવેરે ॥૧૮॥

Instead, to fulfil those wishes he will immediately become a ghost or ancestral spirit and will be in a worse condition than that described when in hell. He will wander around near rivers, wells, lakes, and such other places to look for drinking water.

ન દિયે પીવા વરુણની ચોકીરે, મરે ખ્યાસે રાખ્યા ઘાટ રોકીરે ।

પછી અશુદ્ધ જળને ગોતેરે, તેહ વિના ન પીવાય ભૂતેરે ॥૧૯॥

He will not be allowed to drink water by the guards of Varundev stationed at the gates of these water points hence he will suffer from intense thirst. He will have to go searching for impure water because he cannot get anything else.

પીએ ગુદાનું ધોયાનું પાણીરે, અતિશય અશુદ્ધ એ જાણીરે ।

કાંતો લીંગ ભગ ધોયું તોયરે, ભૂત પ્રેતને પીવાનું સોયરે ॥૨૦॥

Although he knows it is impure, he drinks water used by people to wash their urinary and excretory organs after attending to their calls of nature. This is the only type of water that he finds is available to drink.

નરક થકી નરસુ છે જેમાંરે, જાણી જમ મૂકી દીયે તેમાંરે ।

એમ હરિ વિમુખને દુઃખરે, જ્યાં જાય તિયાં નહિ સુખરે ॥૨૧॥

Knowing that this is worse than the pits of hell, the yamdoots leave him toiling in that state. This is how the soul that has distanced away from God will suffer as he will not find any peace in any place wherever he goes.

એમ ભૂત પ્રેત નર નાર રે, પ્રભુ વિમુખનાં ભૂંડાં ભાગ્યરે ।

કાંતો અતિ પાપી તન પામીરે, કરે પાપ રાખે નહિ ખામીરે ॥૨૨॥

This is how the men and women who have forgotten the mercy of the Lord and who become ghosts or ancestral spirits will suffer. Otherwise, they will get born in very sinful bodies and continue to commit sins endlessly.

ભાવું ભીલ કસાઈ કલાલરે, પારાધી ફાંસિયા મચ્છીમારરે ।

મહા મ્હેચ્છ છે પાપનું મૂળરે, મારે જીવ અહોનીશ અતુળરે ॥૨૩॥

They will be borne in lower castes like aborigines, butchers, alcohol traders, bird-hunters, hangmen, fishermen and be compelled by tradition to do ominous tasks for his livelihood. These tasks are the source of many sins where such people continue to sin, killing many lives day and night as part of their daily occupation.

તેતો મરી જમપુર જાયરે, પછી સદા રહે નરક માંયરે ।

કોઈ કાળે ન નીસરે બા'રરે, જેણે કર્યા છે પાપ અપારરે ॥૨૪॥

When they die they will go to hell and remain there forever. They cannot come out at all as they have committed endless sins without comparison.

આવે અભાગ્યે મનુષ્યનો વારોરે, ના'વે જીવતો ગર્ભથી બા'રોરે ।

કાંતો ગળી જાય ગર્ભમાંયરે, કાંતો સંકટમાં સ્ત્રવી જાયરે ॥૨૫॥

If by chance they do get to be born as a human, they do not get to be born alive from the womb, or are born alive but die immediately in severe hardship during delivery.

કાંતો કાઢે ઉદરથી કાપીરે, નાવે ગર્ભથી જીવતો પાપીરે ।

એમ જન્મો જન્મ વેરે વેરેરે, ખુવે મનુષ્ય આયુષ્ય એ પેરેરે ॥૨૬॥

Some have to be operated on to detach them from their mother's womb and do not survive through the operation. This way, so many unsuccessful births are taken and that soul gets cut and pierced, and in this manner loses the chance of a human life.

પણ મનુષ્ય દેહનું જે સુખરે, પામે નહિ પ્રભુના વિમુખરે ।

એવી અતિ અધર્મની રીતરે, કહું બીજી સુણો દઈ ચિત્તરે ॥૨૭॥

Those rascals who have deserted God will never enjoy the happiness that is found in a human form. Now listen carefully as I tell you about another irreligious system.

નાના મોટા હોય નામ ધારીરે, જેની નવ ખંડે નામના ભારીરે ।

મર આ જગે હોય જાણીતરે, પણ સર્વે તણી એક રીતરે ॥૨૮॥

Anyone, whether he is big or small, or has a reputation in all the nine planets and is renowned for his fame and prowess in this and other worlds, will die in this uniform-for-all manner regardless of status.

વિદ્યા ગુણ પેય પરાક્રમરે, નો'ય બીજો કોઈ એહ સમરે ।

સર્વ વાતનું કહી દેખાડેરે, પણ જમ આગે એક પાડેરે ॥૨૯॥

One may be superior in terms of education or achievements and nobody else will come close to him in comparison. He may have the answer to all questions put to him here but he cannot reply to the questions of the yamdoots.

એમ સાંભળ્યું શાસ્ત્ર સઘળેરે, એવે ગુણે જમત્રાસ ન ટળેરે ।

હરિ વિના મૃત્યુંને ન તરેરે, સાચી વાત માનજો એ સરેરે ॥૩૦॥

All the scriptures reiterate that these kinds of virtues do not eradicate the terror of hell. Believe in the fact that without resorting to the Lord, one cannot escape this death.

કોઈ પઢે સર્વે પુરાણરે, કા'વે સર્વે લોકમાં સુજાણરે ।

કરી વાતે ડોલાવે બ્રહ્માંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૧॥

One may have read all the scriptures to become the famous epitome of knowledge unchallenged in all the fourteen worlds.

He may make the universe sway at his command, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ કરે જગન ને જાગરે, આપે સર્વે અમર ને ભાગરે ।

હોમે નર પશુ કરી પંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૨॥

One may perform rites and sacrifices and share the virtue of that with the immortals. He may also sacrifice humans and animals to appease his deities, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ પર્વત પરથી પડેરે, જ્યારે એવે વેગે મન ચડેરે ।

મળે સુત વિક્ત રાજ્ય રંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૩॥

One's mind may get so excited such that he jumps from the top of a mountain and yet is able to survive. He may also have children, a wife or even a kingdom, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ ફરે તીરથ સઘળેરે, રહે નિત્ય નવે વળી સ્થળેરે ।

જઈ જળમાં પખાડે પંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૪॥

One can do pilgrimage of all the holy places and stay in different places each time. He may immerse himself in water for long, but he will not escape the punishment of hell.

કોઈ કરે વ્રત ઉપવાસરે, જાય ઉત્તરે થઈ ઉદાસરે ।

જઈ ગાળે હિમાળામાં હંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૫॥

One may undertake fasting and go northwards in the forest for penance after being dejected and tired of life. He may dissolve himself in the freezing temperatures of the mountains, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ ચારે કોરે અગ્નિ બાળીરે, બેસે વચ્ચમાં આસન વાળીરે ।

માથે તપાવે જો માર્તંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૬॥

One may light a fire in all directions and sit cross-legged in the middle of this. He may force the sun to shine over him and scorch himself in the heat, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ અષ્ટાંગ યોગને સાધેરે, એક આત્મારૂપ આરાધેરે ।

રોકે પ્રાણ અપાન પ્રચંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૭॥

One may be able to also accomplish all the eight types of yoga and pray while detached in the soul state. One can hold his breath for long or control his blood flow, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ ભણે વેદાંત અનૂપરે, જાણે જીવેશ્વર માયાનું રૂપરે ।

જેતે સામો રોપે જઈ ઝંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૮॥

One may recite the Vedas so proficiently, and understands the forms of the soul, demigods and illusion. He can even compete with his superior knowledge and address anyone in the opposition quite sternly, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ વદેછે વ્યાકરણ વાણરે, સુણી સહુ કરે પ્રમાણરે ।

બોલે મુખથી શુદ્ધ અખંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૩૯॥

One can be able to give detailed explanation of any topic and impress the listeners, and use this as an example to woo others. He may say pure things from his mouth at all times, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ કવિ થઈ કાવ્ય જોડેરે, કોઈ કરે જ્ઞાન ગપોડેરે ।

જાણું ભેદી જાશે આ બ્રહ્માંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૦॥

One may be a poet and compose many poems, one may preach true and untrue knowledge to his followers and seem to be able to go in and out of this universe, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ સહુથી થઈ ઉદાસીરે, લિયે કરવત જઈ કાશીરે ।

મરે જળે બુડી ભરી ભંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૧॥

One may be dejected from all other people and go to Kashi to commit suicide, or may sink in a pool of water having tied stones to his body to ensure drowning, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ સતી પતિ કેડે થાયરે, કોઈ જીવતાં ભૂમાં સમાયરે ।
એમ પરાણે કરે પ્રાણ છંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૨॥

A woman may die voluntarily after the death of her husband, while other people may bury themselves alive. They may do such efforts of taking their own lives by force, but they cannot escape the punishment of hell.

કોઈ ત્યાગી થઈ વશે વનરે, ફરે નગ્ન ન ખાયે અન્નરે ।
સહે શીત ઉષ્ણ પીડા પંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૩॥

One may renounce all in this world and go to live in the forest. He would wander about naked without wearing any clothes and does not eat any food. He endures extreme cold, heat or torture to his body, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ સા'ય કરે સિદ્ધિ અષ્ટરે, પામે નિધિ કરી બહુ કષ્ટરે ।
જાય ઈચ્છે તે લોકમાં ઉંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૪॥

One may endure a lot of difficulty and can attain the 8 sacred achievements or 9 celestial abilities. He can also go to any of the other worlds at his own free will, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ જંત્ર મંત્રને વખાણરે, બહુ નાટક ચેતક જાણરે ।
જાણે બહુ પ્રપંચ પાખંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૫॥

One may also praise his ability to perform magic or witchcraft, and have knowledge of many plays. He may also know many baseless self-made religious ideas, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ આપે સર્વસ્વ દાનરે, વાધે કિર્તી કર્ણ સમાનરે ।
પડે ખબર સર્વે ખંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૬॥

One may donate everything he has to be a donor as infamous as King Karna. His fame may spread in all the worlds, but he cannot escape the punishment of hell.

કોઈ શૂરા પુરા સંગ્રામેરે, વડા વેરીથી હાર ન પામેરે ।

કરે શત્રુ સેનાને વિખંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૭॥

Some persons may be such talented valiant warriors who cannot be defeated by the most competent opposition. They can defeat and disperse armies of the opposition, but still they cannot escape the punishment of hell.

સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમાં જશેરે, વ્યાપી રહ્યો સહુથી સરસરે ।
હોય નરનારી વા ખંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૮॥

One can go to the worlds above and below this one at free will and can enforce his power there. He may be a normal man, woman or an impotent person, but he cannot escape the punishment of hell.

એવી રીત ક્રિયાં લગી કહુંરે, કે'તાં કેતાં તે પાર ન લહુંરે ।
અંતે પડે તે નરકને કુંડરે, પણ ટળે નહિ જમદંડરે ॥૪૯॥

For how long should I tell you about all these different types of individuals and the system they go through, as that will never end? They will all eventually fall in hell and not escape the punishment there.

એમ કહેછે સર્વે પુરાણરે, સુણી સમજી લેજો સુજાણરે ।
નથી મુખની વાત મેં લખીરે, નો'ય કલ્યાણ પ્રભુજી પખીરે ॥૫૦॥

This is said by all the scriptures, listen to me and understand that after having a long and careful thought over it. In the aforesaid, I have not said what I have thought or fabricated myself. I confirm that there is no salvation without worshipping the Lord.

જો આપબળે સિંધુ તરાયરે, નાવ શોધવાતો શીદ જાયરે ।
હોય પોત પાર થાય સુખીરે, નો'ય કલ્યાણ પ્રભુજી પખીરે ॥૫૧॥

If anyone can swim across the ocean himself with his own efforts, then why would he go out looking for a boat? If he had a similar boat to cross the ocean of birth and death then he would attain salvation himself and be very happy, but there can be no salvation without worshipping the Lord.

જેમ અર્ક વિના અંધારૂંરે, કરે ટાળવા ઉપાય હજારૂંરે ।

ઉલેચતાં તમ થાય દુઃખીરે, નો'ય કલ્યાણ પ્રભુજી પખીરે ॥૫૨॥

In the absence of the sun, one can do many efforts to get rid of darkness. His body will ache in tiredness after doing this but still he will not get lasting light, as there can be no salvation without worshipping the Lord.

સર સરિતા સાગર સોયરે, ઘન વિના સુક્યાં સહુ સોયરે ।

એહ ઝંધાણ લેવું ઓળખીરે, નો'ય કલ્યાણ પ્રભુજી પખીરે ॥૫૩॥

The lakes, rivers and oceans will dry if clouds do not fall as rain to refill them. That is a symptom that confirms that there can be no salvation without worshipping the Lord.

એમ સો વાતની વાત એકરે, સમજુ હોય સમજો વિવેકરે ।

મમતે ન થાવું મન મુખીરે, નો'ય કલ્યાણ પ્રભુજી પખીરે ॥૫૪॥

This is the main thing to understand from all these examples; all of you intellectual people should understand this. Do not get attached to anyone you have feelings for, or say untrue things that you mistakenly think are correct, because there can be no salvation without worshipping the Lord.

યમદંડ નામે છે આ ગ્રંથરે, તેમાં ચરણે ચરણે એ અર્થરે ।

લેવું પ્રકટ પ્રભુનું શરણરે, ત્યારે ટળે જન્મ ને મરણરે ॥૫૫॥

This scripture is called Yamdand and in each verse there is a meaning. Chant the name of the present Lord so the cycle of birth goes away from being over your head.

જન્મ મરણ તિયાં જમ જાણોરે, જમ આવે એ દુઃખ પ્રમાણોરે ।

જાણો દુઃખ ટળી સુખ થાવુંરે, ત્યારે પ્રગટ પ્રભુ પાસે જાવુંરે ॥૫૬॥

Wherever there is birth and death, know that the yamdoots are also present there. Understand that if you want to get rid of misery and you want peace then you will have to go to the Lord.

કલ્હો છેલ્લો મેં એહ ઉપાયરે, હોય હરિ જુગો જુગ માંયરે ।

તેને મળ્યે ટળ્યે મહાદુઃખરે, થાય શાંતિ પામે જીવ સુખરે ॥૫૭॥

That is the last solution that I have advised you. The Lord is present in all the ages. Meeting Him will eradicate all the sorrows of this life and the soul will get a lot of peace and happiness.

આદ્યે અંત્યે મધ્યે એહ વાતરે, સૌ સમજી લ્યો સાક્ષાતરે ।

પ્રભુ મળ્યા વિના છે પાંપળાંરે, તજો તેને જાણીને ટાંપળાંરે ॥૫૮॥

All of you understand this point at the start of, at the middle or towards the end of your lives. Anything else that you have achieved without knowing the Lord is all a mirage.

કરો પ્રગટ પ્રભુ સાથે પ્રીતિરે, તો જાઓ જગમાંહિ જીતીરે ।

નથી કઠણ વાત એ કાંઈરે, સહુ સમજો એવી સુખદાઈરે ॥૫૯॥

Have affection with the present Lord so you can win this world over. That task is not any difficult thing to do and it is the most beneficial achievement.

સાચા ખોટામાં સરખો શ્રમરે, શીઠ નથી જાણતા એ મર્મરે ।

જેમાં દિશ મુવાડે મારગેરે, ચાલે સાંજથી સવાર લગેરે ॥૬૦॥

Ignorant people spend the same time and effort in persuing the truth as well as the untruth, but they cannot understand this meaning. It is like walking from morning till night but in the wrong direction.

જેમ જેમ ચાંપેશું ચલાયરે, તેમ તેમ છેટું થાતું જાયરે ।

તેમ પ્રભુજીને પુઠ્ય દઈરે, જીવ કરેછે ભગતિ કઈરે ॥૬૧॥

The more they walk the further away they go from the proper destination. In this manner, the ignorant souls turn their back on God and wander in the wrong direction.

તેતો નથી આવતી જો અર્થરે, ઠાલો જન્મ ખુવેછે વ્યર્થરે ।

વણ સમજે વેઠે છે દુઃખરે, જે કોઈ હરિ થકી છે વિમુખરે ॥૬૨॥

All that running around is meaningless and makes a person waste

this life. As the soul has gone away from God, because of his ignorance he has to suffer a lot of agony.

મટી વિમુખ સન્મુખ થાઓરે, જાણી જોઈ કાં જમપુરે જાઓરે ।

પોતે પોતાનું કરવું કાજરે, સ્મરિ શ્રી ઘનશ્યામ મહારાજરે ॥૬૩॥

Do not turn away, instead face the Lord. Why do you intentionally want to go to hell? Complete the work that you have come to do by meditating on Ghanshyam Maharaj.

અયળ એક આશરો એહરે, એહ વાતમાં નહિ સંદેહરે ।

તેહ વિના ન હોય ભવપારરે, કહે નિષ્કુલાનંદ નિરધારરે ॥૬૪॥કડવું ॥૨૦॥

It is a proven fact that this is the only stable support you have. Nishkulanand Swami says with confidence that without that you can never cross this universe.

પદ રાગ ધોળ: - કડવું (૨૧)

પામ્યા પામ્યા રે ભવ જળ પાર, શ્રીહરિ સંત મળી ।

વામ્યાં વામ્યાં રે દુઃખ અપાર; શ્રીહરિ સંત મળી. ॥૧॥

As we have met the Lord and His saints, we have now crossed the oceans of this world. As we have met the Lord and His saints, all our misfortunes and sorrows have been destroyed.

નામ્યાં નામ્યાંરે શીશ પ્રભુપાય; શ્રી૦ જામ્યાં જામ્યાંરે સુખ ઉરમાંય; શ્રી૦૨

As we have met the Lord and His saints, we have bowed our heads to their feet. As we have met the Lord and His saints, happiness is firmly fixed in our hearts.

સર્યા સર્યારિ સર્વે કાજ; શ્રી૦ । ભર્યા ભર્યારિ અભરે આજ; શ્રી૦ ॥૩॥

As we have met the Lord and His saints, all our tasks have been accomplished. As we have met the Lord and His saints, we are now full of eternal bliss.

ઠર્યા ઠર્યારિ પામી સુખ ઠામ; શ્રી૦ । કર્યા કર્યારિ પૂરણકામ; શ્રી૦ ॥૪॥

As we have met the Lord and His saints, we have cooled and

settled down as we have received happiness in our lives. As we have met the Lord and His saints, we have been made complete now and have no more desires.

ભાગ્યો ભાગ્યોરે ભવનો ભય; શ્રી૦ । જાગો જાગોરે થઈ જીત જય; શ્રી૦ ॥૫

As we have met the Lord and His saints, our fear in this society and world has vanished. As we have met the Lord and His saints, we awaken to experience the victory achieved.

ત્યાગો ત્યાગોરે મનની તાણ; શ્રી૦ ।

માગો માગોરે પદ નિરવાણ; શ્રી૦ ॥૬॥

As we have met the Lord and His saints, we should now get rid of the stresses of our minds. As we have met the Lord and His saints, we should request for the ultimate salvation.

લીધો લીધોરે પૂરણ લાવ; શ્રી૦ । દીધો દીધોરે જમ શિરપાવ; શ્રી૦ ॥૭॥

As we have met the Lord and His saints, we have taken the maximum benefit from them. As we have met the Lord and His saints, we have placed our foot over the head of all the yamdoots.

કીધો કીધોરે જન્મ સફળ; શ્રી૦ । પીધો પીધોરે રસ અમળ; શ્રી૦ ॥૮॥

As we have met the Lord and His saints, this birth has become immensely successful. As we have met the Lord and His saints, we have consumed the nectar of salvation.

થઈ થઈરે જગમાંય જીત; શ્રી૦ । ગઈ ગઈરે અન્યની પ્રતીત; શ્રી૦ ॥૯॥

As we have met the Lord and His saints, we have achieved victory in this world. As we have met the Lord and His saints, any attachment to other gods has ceased.

રહી રહીરે લાખેણી લાજ; શ્રી૦ । સઈ સઈરે વાત કહું આજ; શ્રી૦ ॥૧૦॥

As we have met the Lord and His saints, our value, pride and dignity is maintained. As we have met the Lord and His saints, I am telling you this true fact.

આવ્યો આવ્યોરે આજ આનંદ; શ્રી૦ । ફાવ્યો ફાવ્યોરે ફેરો ફાટ્યા ફંદ; શ્રી૦ ॥૧૧

As we have met the Lord and His saints, we have received a lot

of new joy and happiness today. As we have met the Lord and His saints, all our bonds have been broken making this to be the last birth we have taken.

ભાવ્યો ભાવ્યોરે સાચો સતસંગ; શ્રીં । ના'વ્યો ના'વ્યોરે અભાવ અંગ; શ્રીં ૧૨
As we have met the Lord and His saints, we have found the true and beneficial association. As we have met the Lord and His saints, we have had no discomfort to our body in attaining them.
હર્યો હર્યોરે સર્વે સંતાપ; શ્રીં । તર્યો તર્યોરે ભવજળ આપ; શ્રીં ૧૩
As we have met the Lord and His saints, they have taken all our distress away. As we have met the Lord and His saints, I have managed to cross the oceans of this universe by myself.

કર્યો કર્યોરે સર્વેનો ત્યાગ; શ્રીં । ઠર્યો ઠર્યોરે ઉર વૈરાગ; શ્રીં ૧૪
As we have met the Lord and His saints, we have given up all our bounding possessions. As we have met the Lord and His saints, renunciation has grown and settled in our hearts.

જોયું જોયુંરે જગમાં જરૂર; શ્રીં । ખોયું ખોયુંરે દુઃખું દૂર; શ્રીં ૧૫
As we have met the Lord and His saints, we have searched all the places in this world. As we have met the Lord and His saints, we have lost away all our sorrows.

મોહું મોહુંરે મન જોઈ નાથ; શ્રીં । પ્રોયું પ્રોયુંરે ચિત્ત એહ સાથ; શ્રીં ૧૬
As we have met the Lord and His saints, our minds are mesmerised at seeing the Lord. As we have met the Lord and His saints, we have threaded our hearts with Him.

દીધું દીધુંરે દર્શન દાન; શ્રીં । કીધું કીધુંરે અમૃતપાન; શ્રીં ૧૭
As we have met the Lord and His saints, He has kindly given us His sight. As we have met the Lord and His saints, we have received nectar in form of discourses, sanctified offerings and salvation.

લીધું લીધુંરે સુખ અપાર; શ્રીં । સીધું સીધુંરે કારજ આવાર; શ્રીં ૧૮
As we have met the Lord and His saints, we have taken a lot of

everlasting enjoyment from them. As we have met the Lord and His saints, our task has been completed successfully this time.

લાગ્યો લાગ્યોરે એ સંગે રંગ; શ્રીં ।

ભાગ્યો ભાગ્યોરે અન્યથી ઉમંગ; શ્રીં ૧૯

As we have met the Lord and His saints, we have joined this religion and association and are coloured by them. As we have met the Lord and His saints, all our association and dedication with others has vanished.

વાગ્યો વાગ્યોરે જીતનો ડંક; શ્રીં । ત્યાગો ત્યાગોરે જુઠી જગ શંક; શ્રીં ૨૦
As we have met the Lord and His saints, the bells of victory over death have sounded. As we have met the Lord and His saints, we will give up all the incorrect doubts we have about this world.

લીધી લીધીરે શ્યામળે મારીસાર; શ્રીં ૧૧

કીધી કીધીરે વાલેમારી વા'ર; શ્રીં ૧૨

As we have met the Lord and His saints, the Lord has taken care of and responsibility for me. As we have met the Lord and His saints, the Lord has assisted me in all possible ways.

દીધી દીધીરે મોજ અનૂપ; શ્રીં । સીધી સીધીરે વાતસુખરૂપ; શ્રીં ૨૨
As we have met the Lord and His saints, the Lord has given me a lot of incomparable and indescribable joy. As we have met the Lord and His saints, the long awaited blissful moment has now arrived.

મળી મળીરે મહાસુખ મોજ; શ્રીં । દળી દળીરે જમદૂત ફોજ; શ્રીં ૨૩
As we have met the Lord and His saints, we have received the greatest and most enjoyable gift. As we have met the Lord and His saints, we have ground out the army of yamdoots and been victorious over them.

ટળી ટળીરે સર્વે ત્રાસ; શ્રીં । બળી બળીરે અન્ય બીજી આશ; શ્રીં ૨૪
As we have met the Lord and His saints, all our agony and terror is now passed away. As we have met the Lord and His saints, all

our desires have been incinerated.

વળી વળીરે રંગડાની રેલ્ય; શ્રીં । ફળી ફળીરે સુફળ વેલ્ય; શ્રીં ॥૨૫॥
As we have met the Lord and His saints, we have been painted by the wave of their affection that has swept towards us. As we have met the Lord and His saints, this birth that we had to take has become very successful.

ઢળી ઢળીરે ઢળી ગયો ઢાળ; શ્રીં । પડી પડીરે ગયાં પંપાળ; શ્રીં ॥૨૬॥
As we have met the Lord and His saints, we have slid easily down the slope of life. As we have met the Lord and His saints, all our fondling has now fallen away.

ટળ્યો ટળ્યોરે જમનોત્રાસ; શ્રીં । પળ્યો પળ્યોરે પરો ગર્ભવાસ; શ્રીં ॥૨૭॥
As we have met the Lord and His saints, the distress of birth and death is eradicated. As we have met the Lord and His saints, the womb's misery is thrown far away.

મળ્યો મળ્યોરે સાચો સતસંગ; શ્રીં । વળ્યો વળ્યોરે દિન રહ્યો રંગ; શ્રીં ૨૮
As we have met the Lord and His saints, we have now found the true positive association. As we have met the Lord and His saints, our bad days have changed into good beneficial ones.

હુવો હુવોરે જયજયકાર; શ્રીં । જુવો જુવોરે સુખ અપાર; શ્રીં ॥૨૯॥
As we have met the Lord and His saints, there have been many cries of jubilation. As we have met the Lord and His saints, all of you look forward to experience this endless happiness.

સુવો સુવોરે સુખની સજજાય; શ્રીં । દુવો દુવોરે કામદુઘાય; શ્રીં ॥૩૦॥
As we have met the Lord and His saints, we will lie in this cradle of bliss that He has laid for us. As we have met the Lord and His saints, we will milk this divine cow that we have found.

આજ આજરે વરત્યો આનંદ; શ્રીં કાજ કાજરે સર્યા ફાટ્યો ફંદ; શ્રીં ॥૩૧॥
As we have met the Lord and His saints, we can experience this season of merry making. As we have met the Lord and His saints, all our tasks have been accomplished and our bond with illusion

is broken.

લાજ લાજરે રહી મારી આજ; શ્રીં । નાજ નાજરે ન કરું અકાજ; શ્રીં ॥૩૨॥
As we have met the Lord and His saints, my pride and shame has been preserved today. As we have met the Lord and His saints, I will never do any improper act in my life any more.

રહે રહેરે સુખ અપાર; શ્રીં । વહે વહેરે કોણ ભવપાર; શ્રીં ॥૩૩॥
As we have met the Lord and His saints, this endless happiness that we have received will remain forever with us. As we have met the Lord and His saints, who else will we rely on to take us across this world?

સહે સહેરે કોણ દુઃખદંદ; શ્રીં । કહે કહેરે નિષ્કુલાનંદ; શ્રીં ॥૩૪॥
As we have met the Lord and His saints, now who would want to bear any more pain? As we have met the Lord and His saints, says Nishkulanand Swami repeatedly.

સોરઠો:

અગિયારસો ચૌ અગિયાર, ચરણ ગણી ચોકસ કર્યા ।
યમદંડનો વિસ્તાર, કહ્યો એટલામાંયે કથી ॥૧॥

This scripture called Yamdand has been explained in great detail to uncomparable depth by Nishkulanand Swami. It is composed of 1,111 quart verses.

॥ ઈતિ શ્રીનિષ્કુલાનંદમુનિવિરચિતો યમદંડઃ સમાપ્તઃ ॥
Here ends this scripture of Yamdand composed by Shree Nishkulanand Muni.